

Csak tiszta forrásból

Magyar népdalok 3.

Csak tiszta forrásból

Magyar népdalok 3.

*Maros-Küküllők vidéke, Marosszék,
Udvarhelyszék*

Szerkesztette: Szalay Zoltán

Lektorálta: Pávai István

A tájbeosztást készítette: Pávai István

A dallamokat válogatta:

Szalay Zoltán (Maros-Küküllők vidéke, Marosszék, Udvarhelyszék),

Benedek Tibor Magor (Maros-Küküllők vidéke)

A szövegeket lejegyezte: Erőss Judit, Sorbán Enikő, Szalay Zoltán,

Szép Noémi Kriszta

Korrektúra: Molnár Annamária

Borítóterv: Ádám Gyula

Tördelés, tipográfia: Horváth Zita

A térképet készítette: Pávai István és Abonyi György

A CD mellékletet szerkesztette: Szalay Zoltán

A CD mellékletet programozta: Bálinth István

© Romániai Magyar Néptánc Egyesület, 2019

Elnök: Virág Endre

ISBN 978-973-0-33074-8

Nyomtatta: TINTA Printing Studio, Árkos

KÖSZÖNET

Köszönetemet szeretném kifejezni mindazoknak, akik e kötet szerkesztésében segítettek, hozzájárulva ezáltal e könyv megjelentetéséhez.

Pávai Istvánnak, aki mindvégig hasznos szakmai tanácsokkal látott el. Felegemnek, Antal Rozáliának, aki egész idő alatt mellettem állt munkám során, és bármilyen kérdésben önzetlenül segített. Benedek Tibor Magornak, akik a dallamok kiválogatásához járult hozzá. Azoknak, akik a különböző archívumokban való keresést és válogatást, illetve a publikálást engedélyezték és elősegítették: Maria Cuceunak és Mihai Bărbulescunak, a Román Akadémia Kolozsvári Folklór-Archívuma volt és jelenlegi igazgatójának és munkatársainak, Ion Cuceunak, Gergely Zoltánnak, és Liviu Popnak, Kelemen Lászlónak, a Hagymányok Háza főigazgatójának és munkatársainak, Árendás Péternek és Nagy Andreának, Richter Pálnak, a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézete igazgatójának és munkatársainak, Bolya Mátyásnak és András Orsolyának, valamint Granasztói Péternek, a Magyar Néprajzi Múzeum Etnológiai Archívuma fősztályvezetőjének és munkatársának, Pálóczy Krisztinának. Erőss Juditnak, Sorbán Enikőnek, Szép Noémi Krisztának és Szalay Teréznek, akik a dalszövegek lejegyzésében segítettek, Molnár Annamáriának, aki a dalszövegek műfaji besorolását vállalta, valamint Kelemen Istvánnak és Lőrinczi Zsoltnak, akik a zenei hanganyag szűrésében segítettek. És nem utolsó sorban a ma élő gyűjtőknek, akik önzetlenül bocsátották rendelkezésemre gyűjtéseiket. Ezekből e gyűjtemény példatára szép mennyiségű dallamot tartalmaz. Különösen István Ildikónak, László Csabának és Varró Hubának, akiknek a gyűjtései nem voltak elérhetőek a különböző archívumokban.

ELŐSZÓ AZ ELSŐ KÖTETHEZ

Az utóbbi években, évtizedekben egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik a népdaltanulás, -éneklés irányában. Úgy tűnik, bizonyos korosztályok újra és újra felfedezik hagyományainkat, és felismerik a bennük rejlő lélek- és közösségformáló erőket. „Nálunk csak a harmincas években kezdenek felfigyelni a magyar népdalra, amikor Bartók-Kodály Erdélyi magyarság. Népdalok és Bartók Béla A magyar népdal című művek már több mint tíz éve napvilágot láttak.” – írja Jagamas János *Miért nem népdal* című tanulmányának bevezetőjében (Jagamas 1980–1982). A 69–70-ben Vass Lajos által kezdeményezett Páva-mozgalom hatásai hamarosan Erdélyben is megmutakoztak, egyre-másra alakultak itt is az ún. Páva-körök. A 70-es évek végén induló táncházmozgalom újabb lendületet adott a néptánc, népzene és a népdalok felé fordulásnak. A 90-es évek elején beinduló erdélyi (és később moldvai) tánc táborok, az újrainduló táncházak, az alakuló hivatásos és műkedvelő néptáncgyűttesek ismét sok fiatal érdeklődését fordították a magyar hagyományok irányába. Az ezredforduló környékén egyre több népdalvetélkedő megszervezését kezdeményezték Erdély- és Moldva-szer- te. A feleségem, Antal Rozália által 2000-ben megálmodott csíkszéki „Csak tiszta forrásból” népdalvetélkedőn eleinte kevesebb mint száz iskoláskorú tanuló vett részt, s mára már négyszáz fölött van a létszám. A Temesvár melletti Új-szentesen I–VIII. osztályos tanulók számára megrendezett, Őszirozsa elneve- zésű, országos magyar nyelvű népdalverseny, valamint a Székelyföldi Népdal- vetélkedők döntője (mely néhány éve átvette a Csak tiszta forrásból elnevezést) ugyancsak hozzájárult ahhoz, hogy egyre több pedagógus és szülő forduljon ismét hagyományos kultúránk felé. Sokan tudatosítják magukban a nyugatról szüntelenül és minden csatornán felénk áramló, sokszor ízlés- és lélekromboló kultúra hatásait, és ezek kivédésének egyik lehetőségét a magyar hagyományok- ban látják. Ugyanakkor meg kell jegyeznem, hogy bizonyos vidékek faluközös- ségei az állandó külső hatások ellenére sem veszítették el saját hagyományaikkal való belső kapcsolatukat. Máshol, egy-egy lelkes szakember hatására, újra felfe- deztek és felvirágoztatták ezeket.

Több fórumon is megfogalmazódott már az igény a népdalrepertoár bővíté- sére, a régi, valamint újabb gyűjtések hozzáférhetővé tételére. A pedagógusok, népdaloktatók körében vagy nem ismertek az interneten elérhető adatbázisok, vagy a kezelésük tűnik számukra nehézkesnek, ezért kevesen fordulnak ezek- hez a forrásokhoz. A 2014-ben Csíkszeredában, valamint a népdaloktatók,

felkészítők 2017-ben Székelyudvarhelyen megszervezett továbbképzőjén, továbbá az idén a Magyar Kormány által támogatott és a budapesti Hagyományok Háza, valamint a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége által az erdélyi magyar óvónőknek szervezett továbbképző tanfolyamokon (Kompetenciafejlesztés népi hagyományok által), a résztvevők egyértelműen megfogalmazták igényüket olyan gyűjteményes kötetek kiadására, melyekből hangzó anyag segítségével válogathatnak népdalokat saját tájegységükről.

Ilyen és hasonló igények között jött a felkérés Deák Gyula, a Romániai Magyar Néptánc Egyesület elnöke részéről egy népdalgyűjtemény szerkesztésére. A jelen kiadvány, mely az egyesület oktatási segédjegyzet-sorozatában jelenik meg, erre az igényre és felkérésre válaszol, remélve, hogy minél több pedagógus, zenetanár, népdaloktató, szülő és nagyszülő, illetve a fiatal generáció minél több tagja találja meg benne a hazavezető utat.

Szalay Zoltán

2018. október havában

BEVEZETŐ

A *Csak tiszta forrásból. Magyar népdalok* mindkét eddig megjelent kötete (Szalay 2018, Szalay 2019) nagy népszerűségnek örvendett a hagyományaink iránt érdeklődő, a népdalt szerető és azt művelő közönség körében. Az Erdély és Partium különböző helységeiben, a népi kultúra egy-egy kiemelkedő központjában tartott könyvbemutatók alkalmával fény derült arra, hogy fontos, hiánypótló kiadvány látott napvilágot.^{*} Az első kötetben Bánság, Bihar, Felső-Tisza-vidék, Szilágyság, Kalotaszeg peremterületei, Aranyosvidék, Felső-Szamos-vidék, Közép-Szamos-vidék és a Dél-erdélyi szórványterület, a másodikban Kalotaszeg, Mezőség, Sajó melléke és Felső-Maros vidéke népdalaiból jelent meg válogatás.

Jelen kiadványunk mindössze három tájegységre korlátozódik. Ez a kötet is, akárcsak a második, többnyire hagyományörző, a gyűjtők körében népszerű kistájakat foglal magába. A benne megtalálható 13 kistáj közül mindössze háromról nem sikerült a tervezett dallammennyiséget összegyűjteni. Marosteréről és Felső-Kis-Küküllő mentéről csupán tizenegy, illetve tizenkét népszerűsítésre alkalmas népdal került elő, Marosszéki-Mezőségről pedig húsz.^{**} A további kistájak anyaga vagy megközelíti a tervezett 30 népdalt, vagy néhány dallammal túl is haladja. A Maros-Küküllők vidékéről kivételes mennyiségű dallam került be a gyűjteménybe (153): kicsivel több mint 43%-a e kötet népdalainak.

A rendelkezésre álló nagy mennyiségű anyag a változatok sokaságát hozta magával. Ebből a szempontból kivételes a Maros-Küküllők vidéke, ahol a változatok mennyisége, minden kistáj esetében, legalább azonos a kiválogatott dallamokéval. Ezek közül magasan kiemelkedik Hegymegett (Kutasföld): itt a dallamvariánsok száma jóval meghaladja a kiválogatott népdalokét (43/31). Ezzel szemben Felső-Kis-Küküllő mentéről egyetlen változatot sem találtam, Marosteréről pedig mindössze kettőt. Ugyanakkor a Maros-Küküllők vidéke az egy dallamra énekelt versszakok nagy mennyiségét illetően is kivételes (a balladákat nem számoltam ide). Gyakran találkozunk egy-egy népdalban 8-9 versszakkal (például 8 versszakos: 22. *Kicsi madár, mit keseregsz az ágon*, 9 versszakos: 148. *Kidőlt a fa mandulástól*), de akad 11 (147. *Kis-Küküllő gyöngye*

^{*} E könyvbemutatók nagy része a budapesti Hagományok Háza támogatásával valósult meg, melyért ezúttal is köszöntünket fejezzük ki.

^{**} A Maros-Küküllők vidékének Közép-Maros vidéke kistájáról egyetlen énekes dallamot sem találtam.

vize), illetve 12 versszakos is (82. *Fáj a szívem körül-belöl, fáj a szívem körül-belöl*). A legtöbb versszaka, szám szerint 15, a 93. *Semmi, babám, semmi* kezdetű dalnak van. A szövegváltozatok között találkozunk egy 17 versszakos dallammal is (a 271. sz. dal második változata: *Úgy ég a tűz, ha tész rea*).

A több ezer meghallgatott népdalból jól kirajzolódnak a kistájak és tájegységek közkedvelt dallamtípusai. Ilyen például a Vízmelléken igen népszerű *Királyfalvi nagy hegy alatt* kezdetű dallam. A beválogatott három változata mellett még 13 szövegváltozat került bele kötetünkbe (49. *Nagymedvesi nagy hegy alatt*, 107. *Királyfalvi nagy hegy alatt*, 131. *Seprik az erdei utat*). A 107. és 131. tulajdonképpen ugyanaz a dallam, de nagyon szép előadásokat találtam, ezért mindkettőt bevettem a kötetbe. Itt meg szeretném jegyezni, hogy egy dallam szövegváltozatait csak ugyanazon kistáj népdalaiból válogattam.

Bizonyos dallamtípusok átívelnek a tájegységeken. Ilyen például a *l, l, l l t t t l t s s* kezdetű népdal, melynek, hét kistájról, tíz dallamvariánsát (23. *Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt*, 110. *Kint a réten, a szentréti pusztában*, 126. *Árva madár, mér keseregsz az ágon*, 133. *Kék szivárvány koszorúzza jaz eget*, 164. *Édesanyám, csak azért fáj a szívem*, 165. *Két fa között kisütött a holdvilág*, 166. *Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt*, 178. *Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy*, 198. *Búra, búra, búbánatra születtem és 236. Addig menyek, míg a világ világ lesz*), ezen felül még 11 szövegváltozatát tettem be a gyűjteménybe. Olyan dallam is akad, melynek tíz szövegváltozatára bukkantam (050. *Én Istenem, be víg voltam ezelőtt*).

A változatok ilyen bősége elsősorban a Maros-Küküllők vidékének kistáira jellemző, de Marosszéki-Mezőség, Nyárád mente és Homoród mente sem maradnak sokkal ezek mögött. Íme, a második kötet gyűjteménye mellett, a harmadik is alátámasztja az előzőekben megfogalmazott jelenséget: a magyar hagyományban, ezen belül a tulajdonképpeni népdalok között, dallam és szöveg nem képez szerves egységet. Azonos dallamra különböző azonos szótagszámú szövegeket énekelnek (lásd erre vonatkozóan az első kötetben írottakat: Szalay 2018, 9.). Sőt, dallam és szöveg társítása hagyományosan annyira szabadon történt, hogy gyakran még a szótagszám sem befolyásolta (erről bővebben lásd a második kötetben írottakat: Szalay 2019, 10.).

A példatárban csillaggal (*) választottam el a változatokat a hangzó anyagban énekelt szövegektől. Utóbbiak közé helyenként be-beékeltem egy-két oda találó versszakot a változatok közül. Ezek kisebb betűmérettel, jobbra eltolva jelennek meg ugyanúgy, mint a második kötetben. A csillag nem csak szövegváltozatokat választ el egymástól, hanem olyan versszakokat is, amelyeket,

a több részből álló névnapköszöntők esetén, más dallamra énekelnek. Gyakran előfordul, hogy egyazon népdal szövegében két vagy több műfajhoz tartozó versszak is megjelenik. A könyv végén található Összesítő táblázatban és a CD mellékleten lévő *adattáblázatban* főképp a változatok sokasága miatt találunk sok helyen többféle szövegműfaji besorolást.

Ugyanúgy, mint a második kötetbe, a harmadikba is aránylag sok ballada került (42 + 5 szövegváltozat). A kistájak közül, ebből a szempontból, kiemelkedik Közép-Vízmellék nyolc darabbal, s ezek között igen értékes és szép régi stílusú balladák is vannak (A szívtelen anya: 97. *Úgy méne, úgy méne*, Az elcsalt feleség: 101. *Gyere velem Molnár Anna*, Három árva: 114. *Kelj fel, anyám, édesanyám*, A zsvány felesége: 116. *Anyám, édesanyám*). A teljes gyűjteményben is nagy számban szerepelnek a régi stílusú balladák. A további típusok: A megölt legény (87. *Megöltek egy legényt*), A halálra táncoltatott lány (például: 353. *Jó estét, jó estét*), A halálraítélt húga (például: 327. *Fejér László lovat lopott*), A két kápolna-virág (137. *Anyám, anyám, Gyulainé*), A falba épített asszony (például: 333. *Tizöknét kőműves összetanakodék*) és A szeretet próbája (332. *Sárok patakánál elaludtam vala*). Amint erre már felhívtam a figyelmet, a ballada nem népzenei műfaj (Szalay 2018, 13.). Ezeket a tulajdonképpeni népdalokra éneklik.

Elsősorban Vízmelléken, de más kistájakon is (lásd például a Maros-Küküllők vidékével szomszédos Alsó-Aranyos mentén), több olyan dallamot találunk, melyekben szerves kapcsolat van az énekelt népdal és a hangszeres darab között. A többnyire négy 4/4-es ütemből álló soroknak gyakran a felét éneklik csupán, a második felét csak a zenekar játssza. Ezek 8+8 vagy 8+7 szótagú, kánásztánc ritmusú dallamok (például: 73. *Vágják az erdei utat*, 107. *Királyfalvi nagy hegy alatt*, 131. *Seprik az erdei utat* stb.). Ilyenkor a kiénekelt felsorok után ...-ot tettem, ezzel jelezve, hogy a dallam további részeit nem éneklik ki. Más részüket szövegismétléssel végigéneklük (137. *Szállj le, bánat, a szívemről, szállj le, bánat, a szívemről*, 138. *Tiltnak, babám, tiltnak tőled, tiltnak, babám, tiltnak tőled*). Ezek közül vannak olyan dallamok, melyeknek van 8 szótagú és 16 szótagú változata is (44. *Jaj, Istenem, jaj, mit értem* – 8 szótagú, 138. *Tiltnak, babám, tiltnak tőled, tiltnak, babám, tiltnak tőled* – 16 szótagú).

A Maros-Küküllők vidékén olyan előadásokkal is találkozunk, amelyekben a fent leírt énekes-hangszeres darabokban nem énekelnek ki minden sort. Gyakori, hogy a dallam előtagját (első két sorát) kihagyják, csak az utótagot éneklik, gyakran ismétléssel együtt (például: 81. *Szerettelek, babám, nagyon, sa-laj-laj-la, la-laj-la*). Máskor az előtagot éneklik, és az utótagot hagyják ki

(a 138. sz. dal második szövegváltozata: *Édesanyám mondta nékem, édesanyám mondta nékem*). Olyan előadással is találkozunk, amelyben következtesen a dallamnak csak az első és a harmadik sorát énekli az adatközlő (a 83. sz. dal változata: *Édesanyám mondta nékem, édesanyám mondta nékem*). Egy másik esetben egy hétsoros népdal első két, illetve negyedik és ötödik sorát énekli az adatközlő; a refrénszerű harmadik, hatodik és a hetedik sort kihagyja (például: a 130. sz. dal harmadik szövegváltozata: *Édesanyám úgy szeretett*). Ilyenkor a ki nem énekelt dallamsorok helyét üresen hagytam, annyi plusz sorközt tettem be, ahány sor kimaradt az énekes előadásból.

Időnként a dallamsorok második felét szöveg pótló, gyakran hangszerutánzó szótagokkal helyettesítik. Ez olyankor is jellemző, amikor nem zenekarral éneklik a dallamot, bár az is megtörténik, hogy kihagyják a hangszeres részt. A hangszerutánzó éneklés rendkívül változatos és sokrétű. Ezeket megpróbáltam hitelesen, fonetikus lejegyezni, nem azért, hogy valaki ugyanígy tanulja meg, hanem a rengeteg változat miatt, mely akár egyetlen énekes előadásában is előfordul. Továbbá azért, hogy hű képet kapjunk egy kevésbé ismert jelenségről. A lejegyzésekben a *trá-lá, lá-lá, á-lá, á-ná, dá-dá, rá-rá, áj-ná, dáj-dá* stb. szótagokat leegyszerűsítettem *tra-la, la-la, a-la, a-na, da-da, ra-ra, aj-na, daj-da* stb. formára. Ugyanígy az *é-lé, lé-lé, éj-lé, éj-ré-ke* *e-le, le-le, ej-le, ej-re*. Ugyanakkor viszont, esetenként, a román *i* és *ă* hangzókat is használtam ott, ahol ezt indokoltnak láttam (például: *ra-lar-la-rî, lad-la-rî-la, laj-la-ră-la-la* stb.).

A VÁLOGATÁS

Amint az előző kötetekben is írtam, lemondunk a régi fonográffelvételekről az élvezhető, jól érthető hangfelvételek javára, amennyiben ezt a hozzáférhető gyűjtések megengedték. A második kötetbe nem is kerültek be ilyenek. A harmadikban mégis helyet kapott 8 fonográffal gyűjtött felvétel: Maros-teréről négy (Lajtha László gyűjtése maroskereszúri énekesektől 1942-ből), Felső-Kis-Küküllő mentéről egy (Bartók Béla gyűjtése Kibédről 1906-ból) és Udvarhely vidékéről három (Jagamas János gyűjtése alsóboldogfalvi adatközlőktől 1950-ből). Az előbbi két kistájról, mint ahogy feljebb már említettem, kevés gyűjtés került elő, ezért igyekeztem pótolni a szegényes anyagot régebbi felvételekkel. Ami Udvarhelyszéket illeti, ez a kistáj nem szűkölködik a népzenei gyűjtésekben, viszont ezeknek nagyobb része Vikár László fonográffal-

vételeit teszi ki a múlt század elejéről. Sajnos a hangzó anyag minősége nem engedte meg, hogy válogassak belőle. Egyrészt a többi hozzáférhető gyűjtés nem olyan gazdag, mint más kistájak esetén, másrészt a három fonográffelvétel értékes, szép dallamokat tartalmaz, és a minőségük is elég jó.

A fonográffelvételek csak egy kis hányadát teszik ki a gyűjteménynek. Ezen kívül vannak még gramofonfelvételek is a múlt század közepéről, a *Patria* gyűjtések anyagából. A kötetbe válogatott hanganyag legnagyobb részét magnetofonszalagra rögzítették. Kevesebb a kazettás magnószalagra felvett dallam, és akadnak különböző digitális hordozókra rögzített népdalok is. Főleg a magnetofonszalagokon lévő anyagban találunk gyengébb minőségű felvételeket is. A beválogatott dallamok értéke azonban indokolja ezeknek a jelenlétét is.

A népdalokat, származási helyük szerint, nyugatról kelet felé haladva soroltam be, ugyanúgy, mint az első két kötetben. A válogatás során egyrészt a különböző archívumok anyagaiban böngészünk: a Román Akadémia Kolozsvári Folklor Archívumában (Institutul Arhiva de Folclor a Academiei Române Cluj-Napoca), a Hagyományok Háza Folklor Adatbázisában, valamint a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézetének, valamint a Magyar Néprajzi Múzeum archívumában, másrészt átvizsgáltuk a különböző, interneten elérhető forrásokat: a BTK Zenetudományi Intézete online adatbázisait (Kallós Zoltán gyűjtései, Publikált népzenei hangfelvételek internetes adatbázisa, Bartók Béla: Magyar népdalok. Egyetemes gyűjtemény, digitális közreadás, illetve a Zenetudományi Intézet Hangarchívuma). Továbbá bizonyos kiadványokban megjelent anyagokból is válogattunk: a Jagamas János népzenei gyűjteményéből (Jagamas 2014), Szenik Ilona népzenei gyűjtéséből (Szenik 2019), Horváth István magyarózdai gyűjtéséből (Pávai 2015), Pá-vai István: *A sóvidék népzeneje* című könyvének hangzó mellékletéről (Pávai 2016), a *Patria. Magyar népzenei felvételek 1936-63* és az Új Pátia CD-sorozat hanganyagából (Sebő 2010).

A gyűjtések időszaka több mint egy évszázadot ölel fel: 1906 és 2017 közé esik. A válogatás során arra törekedtem, hogy minél több olyan dal kerüljön a gyűjteménybe, mely minden sajátosságát illetően a régi réteghez tartozik. Mindkét előző kötetben hangsúlyoztam a régi stílusú dallamok népszerűsítésének fontosságát. Ha elfogadjuk Kodály megállapítását, miszerint „A magyar népdal [...] az egész magyar lélek tükre” (Kodály 1974, 77.), akkor látnunk kell, hogy a magyar néphagyomány nagymértékű változása az utóbbi évszázadban a lélek változásának külső kivetülése. Ősi dallamainknak a magyar lélekkel való kapcsolatáról a második kötetben található tanulmányomban írtam részletesen

(*Ósi hagyományaink tudatos művelése*, Szalay 2019, 18.). A régi stílusú dallamok sajátosságait az első kötetben részleteztem (Szalay 2018, 19.).

Igyekeztem tehát minél több régi dallamot kiválogatni. Az első kötetben van belőlük a legkevesebb: szinte öt hetede a kiválogatott dallamoknak (258/364). Ez elsősorban annak köszönhető, hogy ebbe a kötetbe többnyire olyan kistájak kerültek, amelyek hagyományaiban a leghamarabb kezdődött meg a változás. A második kötetben a régi stílusú népdalok aránya kicsivel több, mint négy ötöd (295/364). A beválogatott új stílusú dallamok a gazdag hagyományokkal rendelkező tájak és kistájak szép és értékes darabjai. A harmadik kötet régi stílusú dalainak aránya a legnagyobb: valamivel több, mint hét nyolcad (310/353). Ez elsősorban abból adódik, hogy nem akartam a még ma is ismert, népszerű új stílusú dallamokat beválogatni ebbe a kötetbe, és igyekeztem csak abban az esetben betenni ilyeneket, ha a dal szövege más volt, mint ami a köztudatban él. Ugyanakkor a gazdag gyűjtésekkel rendelkező kistájak bővelkedtek a régi stílusú népdalokban. A gyűjtők által kevésbé látogatott kistájairól pedig a hozzáférhető új stílusú dalok száma is meglehetősen alacsony.

A válogatás során előnyt élveztek az ötfokú dallamok, mivel ez az a hangsor, amely leginkább rezonál a magyar ember lelkivilágával (lásd erről a már említett tanulmányomat a második kötetből, Szalay 2019, 18.). Jelen gyűjteményünk 258 ilyen dallamot tartalmaz, amely a teljes anyagnak majdnem 3/4 része. Itt ki szeretnék térni arra a tényre, hogy a pentaton hangsort szabadabban értelmeztem, mint azt a népzene kutatásban általában szokás. Az ötfokú váz gyakran pien hangokkal egészül ki. A tiszta (pien hangok nélküli) ötfokú népdalokra jellemző dallamfordulatok, valamint a hangsor nagyobb (kis tercnyi) lépéseit kitöltő kétféle pien hang jelenléte, legtöbbször ötfokú eredetre utal. Persze, mint minden hasonló helyzetben, itt is vannak határesetek, s ezek így is, úgy is értelmezhetőek. Egyszerű módszert alkalmaztam a dallam hangsorának megállapításánál: ha a pien hangokat kicserélve a pentaton hangsor hangjaival, nem változik a dallam karaktere, akkor ötfokúnak értelmeztem. A népdalok változataiban gyakran megfigyelhető egy-egy pentaton dallamsejt átalakulása, pien hanggal való bővülése. Ezeket visszaalakítva ötfokúvá, bizonyosan nem tévedtem nagyot, amikor az ötfokú dallamok közé soroltam őket.

A régi stílusú dallamoknak egy másik, eltűnő félben lévő sajátossága a *parlando* vagy beszédszerű, elbeszélő ritmusú előadás (erről bővebben lásd az első kötetben: Szalay 2018, 19.), melynek változata a *parlando-rubato*, vagyis a beszédszerű és a szabad ritmusú előadás közötti átmenet. Kötetünk 43 *parlando* és 12 *parlando-rubato* előadású népdalt tartalmaz. Ez viszonylag jó arány

a *giusto* (kötött, feszes ritmusú) és a *quasi giusto* (majdnem kötött, feszes ritmusú) dallamokhoz viszonyítva (235 és 35). Mivel a mindennapi repertoár az utóbbi évszázadban egyre inkább a kötött ritmusú előadás felé tolódott el, örülnünk kell, hogy ez utóbbiaknak a beszédszerű és ehhez közel álló előadás több mint egy ötödét teszi ki. Ebből a szempontból figyelemre méltó Homoród mente, amely 10+2 ilyen dallammal szerepel gyűjteményünkben.

AZ ADATTÁBLÁZAT ÉS HASZNÁLATA*

Annak ellenére, hogy könyvünk elsősorban népszerűsítő jellegű, a szakemberek alapvető igényeit is szeretné kielégíteni. A CD mellékleten található egy Excel táblázat (adattablazat.xlsx), melyben a kiválogatott dallamok adatait közlöm. A sorszámozás megfelel az mp3-as hangadatok sorszámanak. A táblázat tartalmazza a földrajzi, a gyűjtésre és a szövegre vonatkozó adatokat, a zenei sajátosságokat, valamint az archívumi jelzetet és a lejegyzés, a kotta forrására vonatkozó adatokat. Van továbbá egy *Megjegyzés* rovat, ahová a felhasználásra, a zenei sajátosságokra, a dallam szerkezetére utaló megjegyzéseket írtam. Ez utóbbiak vagy a több részből álló névnapköszöntőkre, vagy azokra a népdalokra vonatkoznak, melyekben az énekes nem követi következetesen a dallam természetes szerkezetét. A sorszámot és a tájegységet tartalmazó oszlopokat, valamint a fejlécet mindig kimutatja a program, bármerre görgetjük a táblázatot.

A dallamokat bizonyos kritériumok szerint rendeztem. Az első ezek közül a népzenei műfaj: előre kerültek az alkalomhoz kötött dalok, ezen belül egyszer a jeles napok dalait, majd az emberi élet fordulóihoz kötődő dallamokat soroltam be. Ezek után a tulajdonképpeni népdalok következnek, előbb a régi, majd az új stílusúak. További kritériumok: hangsor (pentaton, ill. diatonikus), záróhang (*mi, la, re, szo, do*), a lüktetésre vonatkozó előadásmód (parlando, parlando-rubato, rubato, *quasi giusto, giusto*) és végül a szótagszám, növekvő sorrendben. Itt szeretném felhívni az olvasó figyelmét egy, a köztudatban élő tévedésre, mely a népzene és a dalszöveg műfajának összekeverésére vonatkozik. Zenei szempontból nem beszélhetünk sem balladáról, sem katonadalról, sem keservesről stb. Ezeket mind a tulajdonképpeni népdal műfajához tartozó

* Az első kötetbe belekerült néhány – a gyakorlati használatot elősegítő – leírás, magyarázat. Ezt és a következő alfejezetet, némi módosítással, onnan vettem át.

dallamokra éneklük. Meg kell jegyeznem viszont, hogy a keserves műfajú szövegekhez gyakran parlando, rubato vagy lassú tempóban énekelt giusto lüktetésű előadásmód társul.

A program különböző szempontok szerint rendezí vagy szűrí az összes adatot. Minden oszlop fejlécében van egy kis nyilacska. Erre kattintva, a legördülő ablakban a *Rendezés* (A-Z) utasításra a megfelelő oszlop adatai szerint ábécébe sorol, vagy a számok növekvő sorrendjében rendez minden adatot. Lejjebb van egy *Keresés* ablak, melyben ki lehet jelölni bizonyos kívánt kritériumokat. Erre (ezekre) kattintva csak a kijelölt kritérium sorait mutatja ki a program. A négyzetbe (*Az összes kijelölése*) kattintva meg lehet szüntetni, illetve újra ki lehet jelölni minden kritériumot, a felhasználó kiválaszthatja a neki megfelelő adatokat: a keresett szöveget és dallamot.

A különböző korosztályok számára történő válogatás bizonyos szempontok szerint kell(ene) hogy történjen. Itt szeretném bemutatni a hangterjedelemre vonatkozó jelzésrendszert, hogy ezt a szempontot is használni tudják a zene terén kevésbé jártas felhasználók. A megfelelő oszlopban lévő számok a hangsor különböző fokait jelölik. Az 1-es minden esetben a záróhang. Efölött az arab számok megmutatják a záróhanghoz viszonyított hangközt, 2-től 11-ig. A záróhang alattiak római számmal vannak jelölve, mindenik a neki megfelelő arab szám egy oktávval mélyebb változatát jelöli. Például az 1-8-cal jelölt dallam egy oktávnyi hangterjedelmű. Ugyanilyen a VII-7-tel vagy az V-5-tel jelölt dal is. Természetesen vannak ennél kisebb és nagyobb hangterjedelmű dallamok is. A legkisebb a kvárt (1-4), a legnagyobb a tridecima (= oktáv + szext: IV-9). A sajátos korosztálynak megfelelően az előadásmód oszlopában jelölt sajátosságok közül is lehet válogatni. Kicsi korban elsősorban a kötött ritmusú, giusto dallamokat ajánlom.

A PÉLDATÁR

Ugyanúgy, mint az előző kötetekben, a harmadikban is csak a dalszövegek kaptak helyet, a dallamok kottái viszont nem. A CD mellékleten található adat-táblázat végén, a *Dallamlejegyzés, kotta forrása* oszlopban, megjelöltem a különböző dalokhoz tartozó kották adatait. Ezek között sok olyan is van, amely mindenki számára hozzáférhető a BTK Zenetudományi Intézet különböző internetes felületein. A jelzetekhez társítottam az oldal elérhetőségét, ezért erre rákattintva megjelenik a kotta.

A tájegységek elnevezései külön oldalra kerültek. Ezeken belül a kistájak (már bemutatott) sorrendjében követik egymást a dalszövegek. A dallamok címei az első versszak első sorát tartalmazzák. Ezek után, alcímként kiemelve, megjelöltük a balladákat, illetve az alkalomhoz kötött dalok esetén magát az alkalmat (pl. újévköszöntő, regösének, névnapköszöntő, lakodalmas, altatódal, sirató stb.). A cím vagy az alcím alatt következik a helység, az adatközlő neve és születési éve vagy életkora (a forrásokban jelölt adatok alapján). Végül a gyűjtésre vonatkozó adatok: gyűjtő, a gyűjtés éve és esetenként a gyűjtés helye (akkor, ha különbözik az adatközlő származási helyétől). Vannak esetek, ahol az adatok hiányosak. Ilyenkor kérdőjel jelzi a hiányzó adatot, illetve a hiányzó személynevek helyett *férfi*, *asszony*, *adatközlők*, *zenekar* stb. szerepel. Abban az esetben, ha a gyűjtés olyan zenekarral együtt történt, amelynek tagjai más helységről jöttek, csak az énekes (énekesek) származási helyét tüntettem fel.

A lejegyzésekben mindig a szöveghűsége törekedtünk, ezért többnyire fonetikusán írtuk le a szövegeket. Ahol a kiejtés miatt nem érthető vagy összetéveszthető a szó, amit énekelnek, rögtön utána zárójelben az irodalmi megfelelőjét is leírtuk. Ha több adatközlő többféleképpen énekel egy-egy szót, szövegrészt, csak az egyiket írtuk le. A Mezőség közvetlen szomszédságában, Marosszéki-Mezőségen, de a Maros-Küküllők vidékén is (és nem csak) sajátosság az *a*-zás, *o*-zás. E két hangzót gyakran cserélik a kiejtésben, például: *járam* = járom, *tulak* = tulok, *pakkam* = pakkom; *szova* = szava, *párjo* = párja, *megházasodtom* = megházasodtam; *válloman* = vállamon stb. Ugyanakkor az utolsó szótagokban található *ö* hangokat időnként *e*-vel ejtik, például: *jövek* = jövök, *szökjen* = szökjön. Udvarhelyszéken pedig *ö-znek*: nagyon gyakran az *e* hang helyett *ö*-t ejtenek. Például: *édösanyám* = édesanyám, *feleségöm* = feleségem, *gyermököt* = gyermeket.

Vannak továbbá általános kiejtési jellegzetességek, amelyek az egész vizsgált területre jellemzőek. Sok énekes például következetesen *mind*-et énekel a *mint* helyett. A miért és a mert szavakat sokan rövidítik: *mér'*, *mé'*, illetve *mer'*, *me'*. A -ban, -ben ragot is leggyakrabban *-ba'*, *-be'* formában ejtik. Az ilyen szavaknak egyébként más a jelentése (például: *Jártam hozzád sok esőbe'*, *nagy sárba'*). További rövidített formák: *azér'*, *azé'* = azért, *miko'* = mikor, *legén* = legény, *leán* = leány, *asszon* = asszony, *cigán* = cigány, *mon' meg* = mondd meg, *kös' meg* = kösd meg stb. Néha a kiejtett szó közepéről marad ki egy-egy mássalhangzó: *vó-tam* = voltam, *nékiul* = nélkül, *töts* = tölts, *ker'ben* = kertben stb. A régies, de már nem használatos, vagy alig élő szavakat, tájszavakat lábjegyzetben értelmeztük (pl. *venyige* = szőlővessző, szőlőtőkén nőtt vessző).

Gyakran előfordulnak olyan plusz hangok, szótagok az előadásban, melyeket külön zenei hangra énekelnek, bár nem tartoznak szervesen a népdalszöveghez. Ezeket dőlt betűkkel jelöltük. Az énekesek sokszor a magyar irodalmi nyelvben nem használatos magánhangzókat ejtenek. Ilyenkor a románból kölcsönvett *ă* és *î* betűket használtuk. A népdalszöveg szótagszámán felül kiénekeltek hangok, szótagok kétféle jelenséget takarnak. Az egyik egy letűnőfélben lévő régies előadásmód maradványa: rövid időtartamú plusz hangok, többnyire a dallamsorok elején énekeltek magánhangzók vagy zöngés mássalhangzók, esetleg rövid szótagok (*e, é, ă, i, î, m, n* vagy *he, hé, hă, hi, hî* stb.), melyek, mint támaszhangok, biztosítják a biztonságos indítást vagy folytatást (például: 233. *Rég megmondtam, kisangyalom, ne szeress*).

Ez a régies jelenség gyakran keveredik egy újabbal, s ez már a romlás jele. Ennek során, ugyancsak a dallamsorok elején, *s* hangokat ejtenek. Néha ez párosul egy-egy magánhangzóval, így plusz zenei hang is megjelenik (*să, sí, se*). Vannak olyan énekesek, akik majdnem minden sor elé beteszik (például: 1. *Jaj de búsan harangoznak*). További romlás jele a dalszöveghez pluszban hozzáénekeltek indulatszavak, ugyancsak a dallamsorok elején (egy szótagúak: *de, ej, hej, sej, me* stb., két szótagúak: *ej, de; hej, de; sej, de; aj, de*; például: 227. *Kék ibolya búra hajtja ja fejét*).

Egy másik jelenség még inkább ront az előadásmódon. Ennek során a dalszöveghez szervesen nem hozzátartozó, de az értelmét kiegészítő, pluszban beiktatott szavak, ragok jelennek meg, amelyek növelik a szöveg eredeti szótagszámát (például: 319. *Mind elhulltak a mezei virágok*, 215. *Elégett a nyírbátori határ*). A szótagszám szaporításnak ez a módja, sajnos, igen gyakorivá vált az utóbbi néhány évtizedben, fél évszázadban.

A CD mellékleten található *adattáblázat szótagszám* oszlopában mindezeket nem jelöltük. A romlás effajta jelenségeit nem javasolom eltanulni a szóban forgó felvételekről. Arra buzdítok minden népdalénekest és a magyar hagyományokat oktató pedagógust, hogy lehetőleg felelősséggel szűrje ki ezeket a kevésbé értékes jelenségeket az egyébként komoly értéket képviselő dallamokból.

Egy másik sajátosság, mely ugyancsak az előadás régies formájára jellemző, a versszakok végén (időnként a dallam előtagjának, első felének végén is) „elnyelt”, ki nem énekeltek beszédhangok, szótagok. A jelenség néha a dallamsorokat is érinti. Ha az énekes egy vagy több szótagot hagy ki, az a dallamra is kihat: a sorok utolsó hangjai nem szólalnak meg. Ez főleg olyan népdalokban fordul elő, amelyeknek záróhangja megismétlődik, így a dallamvonal nem szenved hiányt. Jó példát erre azokban a dallamokban találunk, amelyekben az

énekes csak a megismételt záróhangú sorok végét „nyeli el” (lásd a 91. *Ebből a kis házból nékem ki kell mennem* kezdetű dalt, amelyiknek harmadik sorában nem ismétlődik a záróhang – ezeket az énekes minden versszakban kiéneklei, a többit viszont nem). A ki nem ejtett beszédhangokat, a ki nem énekelt szótagokat szögletes zárójelbe tettük. Akkor is így jelöltük a nem hallható részeket, ha ezek lemaradtak a hangfelvételtől, valamint az énekes és hangszeres előadás esetén, ha az énekesek késve kezdték el a dallamot.

A dallam utótagját (második felét) gyakran ismétlik. Amennyiben az ismétlés nem hoz szövegváltozatot, ezt nem írtuk ki újra. Olyankor viszont igen, amikor az énekes változtat rajta, vagy új szöveget énekel az ismétlésre. A négy-soros versszakok között megjelenő hatsoros szakaszt értelemszerűen a dallam utótagjának megismétlésével éneklük. Ha az adatközlő másképp változtatja a dallam tagjait, ezt az adattáblázat megjegyzéseiben jeleztem.

ÖSSZESÍTŐ TÁBLÁZAT

A CD melléklet adattáblázatából a – gyakorlati felhasználást elősegítő – legfontosabb sajátosságokat a kötet végén található összesítő táblázat is tartalmazza:

- szövegműfaj
- stílus
- hangsor
- előadásmód
- hangterjedelem.

RÖVIDÍTÉSEK

Az CD melékleten található adattáblázat *Hangzóanyag forrása, jelzete* oszlopában lévő rövidítések jelentése:

FBZ = Fonó Budai Zeneház

FBZ_F_CD_... = a FBZ tulajdonában lévő CD (elsődleges adathordozó) száma + a dallam jelzete

IAFCJ = Institutul Arhiva de Folclor a Academiei Române Cluj-Napoca (Román Akadémia Kolozsvári Folklór-Archívuma)

IAFCJ_Mg... = az IAFCEJ tulajdonában lévő magnetofonszalag (elsődleges adathordozó) száma + a dallam jelzete

Gr... = A Magyar Néprajzi Múzeum tulajdonában lévő gramofon lemez száma + a dallam jelzete

HH = Hagyományok Háza, Budapest

a Hagyományok Házában őrzött gyűjtések vagy másolatok elsődleges adathordozóinak rövidítései (a jelzet tartalmazza a tulajdonos nevének rövidítését, valamint az adathordozó fajtáját és számát + a dallam jelzetét, esetenként a percet és másodpercet, ahol a dallam található; Mg = magnetofonszalag, Kz = kazettás magnószalag, DAT = Digital Audio Tape – digitális hangszalag, DVC = Digital Video Cassette – digitális videokazetta, MD = Mini Disc – kis méretű lemez, MDV = Mini Digital Video – kis méretű digitális videoszalag):

BaLa = Barabás László

BeHu = Benczédi Huba

BoEr = Boros Erzsébet

DeMa = Deák Márton

DZ = Dénes Zoltán

GL = Gurka László

JZ = Juhász Zoltán

KL = Kelemen László

LeLa = Lengyel László

NeIv = Nesztor Iván

NISzH = Népművelődési Intézet Szakmai Háza (melynek archívumát a HH örökölte)

PI = Pávai István

SalF = Salamon Ferenc

StGy = Stuber György

VA = Vavrinecz András

LCs = László Csaba

MH = Magyar Néprajzi Múzeum, Budapest

MH_... = a Magyar Néprajzi Múzeum archívumában őrzött fonográfhenger (műzeumi henger – elsődleges adathordozó) száma + helyenként a dallam jelzete

NKI = Néprajzi Kutatóintézet (mai nevén: Néprajztudományi Intézet)

NKI_... = a Néprajzi Kutatóintézet archívumában őrzött magnókazetta (elsődleges adathordozó) száma + a dallam jelzete

ZTI = Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet, Budapest

ZTI_AP_... = a ZTI tulajdonában lévő másodlagos adathordozó (az elsődleges adathordozó másolata) száma + a dallam jelzete

ZTI_DAT_... = a ZTI tulajdonában lévő DAT szalag (elsődleges adathordozó) száma + a dallam jelzete

ZTI_DF_... = a ZTI tulajdonában lévő digitális felvétel dátuma, száma + a dallam jelzete

ZTI_MD_... = a ZTI tulajdonában lévő MiniDisc (elsődleges adathordozó) száma + a dallam jelzete

ZTI_Mg_... = a ZTI tulajdonában lévő magnetofonszalag (elsődleges adathordozó) száma + a dallam jelzete

Az CD melékleten található adattáblázat *Dallamlejegyzés, kotta forrása* oszlopában lévő rövidítés jelentése:

FAM = Fondul Auxiliar Muzical (Zenei Segédalap, az *Hangzóanyag forrása, jelzete* oszlopban megjelenő dallamhoz tartozó adatlap)

FAM_... = FAM + az adatlap száma

IRODALOM

- Ország László – főszerk. (1980, 2016): *A magyar nyelv értelmező szótára I-VII. kötet*, Akadémiai Kiadó, Budapest (mek.oszk.hu/adatbazis/magyar-nyelv-ertelmezo-szotara/szotar.php)
- Bartók Béla (2017): *Magyar népdalok. Egyetemes gyűjtemény*, digitális közreadás (második, átdolgozott kiadás), szerk.: Pávai István, Richter Pál, MTA BTK Zenetudományi Intézet, Budapest (systems.zti.hu/br/hu)
- Bolya Mátyás – szerk. (2019): *BTK Zenetudományi Intézet Hangarchívum. Digitális közreadás*, Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet, Budapest (zti.hungaricana.hu/)
- Faragó József – Jagamas János (1974): *Romániai Magyar Népdalok*, Kriterion, Bukarest
- Németh István – szerk. (2008-2010): *Kallós Zoltán gyűjtései*, MTA Zenetudományi Intézet, Budapest (db.zti.hu/kallos/kallos.asp)
- Jagamas János (1980-1982): *Miért nem népdal? 1-7.*, Művelődés XXXIII., 5., 30-33., XXXIII., 8-9., 48-51., XXXIII., 12., 31-33., XXXIV., 6., 31-35., XXXIV., 8-9., 49-53., XXXIV., 12., 31-33., XXXV., 2., 31-34.
- Kodály Zoltán (1974): *Néphagyomány és zenekultúra*. Válogatta, előszóval és jegyzetekkel ellátta: Katona Ádám, Kriterion, Bukarest
- MTA Nyelvtudományi Intézet – Nyelvtechnológiai és alkalmazott nyelvészeti osztály (2013-2014): *Helyesírási tanácsadó portál*, MTA Nyelvtudományi Intézet, Budapest (helyesiras.mta.hu/helyesiras/default/suggest#)
- Ortutay Gyula – szerk. (2000): *Magyar Népballadák*, Neumann Kht., Budapest
- Pávai István (2006): *Erdély a néprajz-, népzene- és néptánc kutatás tájszemléletében*, in: *Zenetudományi dolgozatok 2004-2005.*, Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet, 193-216.
- Pávai István (2012): *A népi tánczene kistáji tagolódása Erdélyben*, in: *Magyar Népzenei Antológia. Digitális összkiadás*, főszerkesztő: Richter Pál, FolkEurópa Kiadó és Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Budapest
- Pávai István (2015): *Magyarózd népzeneje Horváth István gyűjtései tükrében*, Hagyományok Háza – MTA BTK Zenetudományi Intézet, Budapest
- Pávai István (2016): *Sóvidék Népzeneje*, Hagyományok Háza – MTA BTK Zenetudományi Intézet, Budapest

- Pávai István (2018): *A Székelyföld népi tánczene szempontú táji tagolódása*, in: Székely népzene és néptánc, szerk.: Pávai István és Sófalvi Emese, Hagyományok Háza – Budapest, Pécsi Tudományegyetem, Pécs – Pro Énlaka Alapítvány, Énlaka Pávai István (adatbázis specifikáció) é. n.: *Folklór Adatbázis*, Hagyományok Háza, Budapest (folkloradatbazis.hu)
- Pávai István – Abonyi György: *A magyar nyelvterület fontosabb néprajzi tájai*, Online térkép, Budapest, 2020. (pavai.hu/wp-content/uploads/2020/10/Pavai-Abonyi-terkep.jpg)
- Pávai István – Gergely Zoltán – szerk. (2019): *Szenik Ilona népzenei gyűjtése*, A Román Akadémia Folklór Archívuma – MTA-BTK Zenetudományi Intézet – Hagyományok Háza, Kolozsvár-Budapest
- Pávai István – Richter Pál – szerk. (2010): *Magyar népdaltípusok példatára*, MTA Zenetudományi Intézet, Budapest (nepzeneipeldatar.hu/bongesz/index.php?pid=1576)
- Pávai István – Zakariás Erzsébet – szerk. (2014): *Jagamas János népzenei gyűjteménye a Román Akadémia Folklór Archívumában*, A Román Akadémia Folklór Archívuma – MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Zenetudományi Intézet – Hagyományok Háza, Budapest
- Sárosi Bálint – Németh István – szerk. (1995): *Székelyföld („Kelet 2”)*, in: *Magyar Népzenei Antológia*. Digitális összkiadás, főszerkesztő: Richter Pál, Folk Európa Kiadó és Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Budapest
- Sebő Ferenc – szerk. (2010): *Patria. Magyar népzenei felvételek 1936-63*, Hagyományok Háza, Budapest
- Szalay Zoltán (2018): *Csak tiszta forrásból. Magyar népdalok 1.* Romániai Magyar Néptánc Egyesület, Sepsiszentgyörgy
- Szalay Zoltán (2019): *Csak tiszta forrásból. Magyar népdalok 2.* Romániai Magyar Néptánc Egyesület, Sepsiszentgyörgy
- Szenik Ilona (1996): *Erdélyi és moldvai magyar siratók, siratóparódiák és halottas énekek*, Romániai Magyar Zenetársaság – Kriterion, Kolozsvár – Bukarest
- Szenik Ilona – Almási István – Zsizsmann Ilona – szerk. (1957): *A lapádi erdő alatt. Ötvennyolc magyarlapádi népdal*, Állami Irodalmi és Művészeti Kiadó, Bukarest
- Vargyas Lajos (2005): *A magyarság nézenéje*, CD-ROM digitális kiadás, szerk.: Paksa Katalin és Bajcsay Rudas Márta, Akadémiai Kiadó, Budapest
- *** *A történelmi Magyarország és Moldva térképe* (terkep.jacsna.net/)
- *** *Tudományos és Köznyelvi szavak Magyar Értelmező Szótára* (meszotar.hu/) album.hagyomanyokhaza.hu/album/

MAROS-KÜKÜLLŐK VIDÉKE

ERDÉLYI HEGYALJA

1. Jaj de búsan harangoznak

Sirató

Lőrincréve

Bárdi Klára, 1921.

Gy.: Falvay Károly, 1966.

s Jaj de búsan harangoznak,
Jaj de búsan harangoznak,
Az én drága jó apámnak.
s Mikor én ezt meghallottam,
Egyenest ide indultam.
s Mikor én ide érkeztem,
Mikor én ide érkeztem,
s Vele nem még beszélhettem.
s A két szeme le vót zárva,
A két szeme le vót zárva,
És a szava el vót állva.
sã Pattintsa meg a szemeit,
s Pattintsa meg a szemeit,
s Nézze meg a gyermekeit!
sã Pattintsa meg ked (kend) a száját,
s Szólítsa meg a három árváját!
s Adja kezit keresztesen,
s Adja kezit keresztesen,
s Búcsúzzunk el örökösen.
sã Köszönöm, csókolom a kezét, s lábát,
s Csókolom a kezét, s lábát,
sã Köszönöm minden jóságát.
sã Bocsásson meg, ha vétettem,
sã Bocsásson meg, ha vétettem,
Ha valaha megsértettem.
sã Utca, utca, bánat-utca,
Utca, utca, bánat-utca,
Bánatköböl van kirakva.
s Édesapám kirakatta,
s Édesapám kirakatta,

s Hogy én sírva járjak rajta.
să Menyen a nap, lemenőbe,
Menyen a nap, lemenőbe,
se Kell menjen a temetőbe.
să Ki van a nagykapu nyitva,
să Ki van a nagykapu nyitva,
s Ked ki van utasítva.

*

Siratóparódia

Édes uram, be jó vótál,
Édes uram, be jó vótál,
Én tartattam, s te csak fúttál.
Édes uram, be jó vagy,
Édes uram, be jó vótál,
Hol illegtél, hol billegtél,
Ott dugtad bé, hol csepegett.
Hol illegett, hol billegett,
Ott dugta bé, hol csepegett.
Ne vigyék a kert mellett,
Me horgas a kisujja,
Béakad a karóba.
Visszajő a nyakunkra,
Visszajő a nyakunkra.
Ja-ja-ja-ja, ja-ja-ja-jaj.

2. Elmentem én a templomba

Magyarlapád

Székely Ferencné, ?

Gy.: Almási István, 1955.

Elmentem én a templomba,
Feltekintettem a karba,
Ott láttam egy szép virágot,
Ki szívemre sebet vágatt.

Annyi irigyem van nékem,
Mind a fűszál a mezőben,
Egyik veszen, másik teszen,
A sok irigy majd megeszen.

és Annyit tudok irigyimről,
Mind a ruhám kötőjiről,
De még arról többet tudok,
Ha lehull, utánakapok.

3. Elment az én babám

Ballada

Magyarbece

Éles Dániel, 42 éves

Gy.: Almási István, 1957.

Elment az én babám
Fekete városba,
Elvitte magával
Minden víg kedvemet.

Még azt írta vissza,
Hagy menjek utána,
Hagy menjen a tatár
Fekete városba.

Fekete városban
Fehér tarany látszik,
Ott láttam a babám,
Más öliben játszik.

Olyan vagy, te babám,
Mind az engedelem,
Két piros orcádon
Játszik a szerelem.

Szerelem, szerelem,
Átkazott szerelem,
Mér' nem termettél meg
Minden ághegyeken.

Minden ághegyeken,
Minden falevelen,
Hogy szakított volna
Minden szegény legény.

Mert én szakítottam,
De elszalasztattam,
Még egyet szakítnék,
Ha jóra találnék.

Ha jóra, ha rasszra,
Régi galambamra,
Régi galambamér'
Mit nem cselekednék.

Tengervizes habot
Kalánnyal kimerném,
Annak fenekiről
Piros gyöngyöt szednék.

Abból a babámnak
Gyöngykoszorút kötnék,
Abból a babámnak
Gyöngykoszorút kötnék.

*

Ballada

Megöltek egy legént
Hatszáz forintjáér,
Dunába vetették
Két nyerges lováér.

Duna nem szenvedte,
Partjára vetette,
Arra ment a hajós,
Hajójába vette.

Odamegy az apja,
Szólítja, nem szóla,
A szép sárga haja
Vállára van fagyva.

Odamegy az anyja,
Szólítja, nem szóla,
Kelj fel, kelj fel, édes fiam,
Gyere velem haza!

Odamegy babája,
Szólítja, megszólal,
Csináltass, te babám,
Valamely koporsót.

Csináltatok, rózsám,
Díófa-koporsót,
Kísírd (kísérj) ki, te babám,
Valamely kapuig.

Kikísérlek, rózsám,
Örökös házig,
Kikísérlek, rózsám,
Örökös házig.

4. Jaj, Istenem, jaj, mit értem

Magyarbece

Szántó Józsefné Kiss Rebi, 52 éves

Gy.: Szenik Ilona, 1957.

Jaj, Istenem, jaj, mit értem,
Amit sohase' reméltem, ja-ja-jaj.
Jót reméltem, rosszat értem,
Jaj be szerencsétlen lettem.

Szerencsétlen vót az óráam,
Szerencsétlen vót az óráam, ja-ja-jaj.
Melyikbe' szült édesanyám,
Melyikbe' szült édesanyám.

5. Magos hegyről foly le ja víz

Magyarlapád

Sipos Márton, 53 éves

Gy.: Demény Piroska, 1976.

Magos hegyről foly le ja víz,
Magos hegyről foly le ja víz,
Rózsám, bennem többet ne bízz,
Rózsám, bennem többet ne bízz!

Ha bíza[l] is, mindhiába,
Ha bíza[l] is, mindhiába,
m Ki vagy a szívemből zárva,
Ki vagy a szívemből zárva.

Úgy el vagy szívemből zárva,
Úgy el vagy szívemből zárva,
Min' szép ruha aládába,
Min' szép ruha ja ládába.

*

Úgy meg vagyak búval rakva,
Úgy meg vagyak búval rakva,
Mind a savanyú almafa,
Mind a savanyú almafa.

Kettő-három terem rajta,
Kettő-három terem rajta,
Mégis letörött az ága,
Mégis letörött az ága.

Felsütött a nap sugara,
Felsütött a nap sugara
Minden ember ablakára,
Minden ember ablakára.

Jaj, Istenem, mi az oka,
Jaj, Istenem, mi az oka,
Az enyémre nem süt soha,
Az enyémre nem süt soha?

Talán meg vagyak átkazva,
Talán meg vagyak átkazva,
Vaj anyámtól, vaj apámtól,
Vagy a tes'vérbátyáimtól.

6. Bujdosik a darumadár

Magyarbece

Éles Dániel, 42 éves

Gy.: Almási István, 1957.

*hej, de Bujdasik a darumadár,
de Bujdasik a darumadár.
Minden erdőszélen megáll,
Minden erdőszélen megáll.*

de Hagyne bujdosgálna szegény,
de Hogyne bujdosgálna szegény.
Mikor ő is árva, mind én,
Mikor ő is árva, mind én.

Árva vagyok, min' gelice (gerlice),
Árva vagyok, min' gelice.
Mind akinek nin' senkije,
Mind akinek nin' senkije.

Árva vagyok apa nélkül,
Árva vagyok apa nélkül.
De még jobban anya nélkül,
De még jobban anya nélkül.

7. Bús a bús gelicemadár

Magyarbece

Éles Dániel, 42 éves

Gy.: Almási István, 1957.

de Bús a bús gelicemadár (gerlicemadár),
de Bús a bús gelicemadár,
De én búsabb vagyok annál,
De én búsabb vagyok annál.

de Búsuljan, ki tud búsulni,
de Búsuljan, ki tud búsulni,
Mert én nem tudak búsulni,
Mert én nem tudak búsulni.

8. Szárad a bokor a tetőn

Magyarlapád

Farkas Márton, 66 éves

Gy.: Almási István, 1955.

Szárad a bokor a tetőn,
Szárad a bokor a tetőn,
Elhadlak (elhagylak), kedves szeretőm,
Elhadlak, kedves szeretőm.

Elhadnálak, de sajnállak,
Elhadnálak, de sajnállak,
Mondd meg, rózsám, mit csináljak,
Mondd meg, rózsám, mit csináljak?

Férjhez mész, vagy még szolgáljak,
Férjhez mész még, vagy szolgáljak?
Ha férjhez mész, gúnyát varrhatsz,
Ha férjhez mész, gúnyát varrhatsz.

Ha hozzám jössz, botot kaphatsz,
Ha hozzám jössz, botot kaphatsz,
Laj-nad-lajd, laj-nao.

9. Megyek az utcán lefelé

Magyarlapád

Sipos Márton, 31 éves

Gy.: Szenik Ilona, 1955.

ej, de Megyek az utcán lefelé,
de Megyek az utcán lefelé,
Senki se mondja, gyere bé,
Senki se mondja, gyere bé.

*hej, de Gyere bé, rózsám, gyere bé,
de Gyere bé, rózsám, gyere bé,
s Egedül (egyedül) vagyok idebé,
s Egedül vagyok idebé!*

*hej, de jEgedül lakak egy házba'
s Egedül lakok egy házba',
s A búbárat szobájában,
s A búbárat szobájába'.*

*hej, de Kicsi tulok, nagy a szarva,
de Kicsi tulok, nagy a szarva,
s Nem fér bé jaz istállóba,
s Nem fér bé jaz istállóba.*

*hej, de Le kell a szarvából vágni,
de Le kell a szarvából vágni,
s Tőled, rózsám, el kell válni,
Tőled, rózsám, el kell válni.*

*hej, de Irigyeim a faluban,
s Irigyeim a faluba',
s Kettő-három egy kapuba',
Kettő-három egy kapuba'.*

*hej, s Adok nekik egy-két napot,
s Adok nekik egy-két napot,
s Hagy (hogy) ugassák ki magokat,
Hagy ugassák ki magokat.*

10. Menj el, kutya, ne gyer' ide

Magyarbecse

Szántó Józsefné Kiss Rebi, 52 éves

Gy.: Szenik Ilona, 1957.

s Menj el, kutya, ne gyer' ide,
Menj el, kutya, ne gyer' ide,
A kisbuba böcsőjébe,
s A kisbuba bölcsőibe!

e s Addig, rózsám, szerettelek,
Addig, rózsám, szerettelek,
Amíg meg nem ismertelek,
e s Amíg meg nem ismertelek.

e De ahogy megismertelek,
De ahogy megismertelek,
s Mindjár' másnak engedtelek,
e s Mindjár' másnak engedtelek.

11. Bőg a bárány a nagy hegyen

Magyarlapád

Sipos Márton, 31 éves

Gy.: Szenik Ilona, 1955.

Bőg a bárány a nagy hegyen,
Bőg a bárány a nagy hegyen,
hej, de Viszik a rózsámat kedden,
hn Viszik a rózsámat kedden.

s Megyek a siratójába,
Megyek a siratójába,
hej, de Búcsúzzak el utoljára,
de Búcsúzzak el utoljára.

*

de Jaj, Istenem, bánat napom,
Jaj, Istenem, bánat napom,
Bánom, hogy megházasodtam,
Bánom, hogy megházasodtam.

Másnak vettem feleséget,
de Másnak vettem feleséget,
Magamnak keserűséget,
Magamnak keserűséget.

12. Vágják az erdei utat

Magyarlapád

Sipos Márton, 31 éves

Gy.: Szenik Ilona, 1955.

hej, de Vágják az erdei utat,
hej, de Vágják az erdei utat,
hej, de Viszik a magyar fájukat.

hej, de Viszik, viszik szegényeket,
hej, de Viszik, viszik szegényeket,
hej, de Szegény magyar legényeket.

hej, de Állj meg, bátyám, kérdek egyet,
hej, de jÁllj meg, bátyám, kérdek egyet,
Hol keresselek tégedet?

*

Fáj a kutyának a lába,
Fáj a kutyának a lába,
Megütette ja szalmába.

Húzta volna tapánkába,
hogy Ne üsse meg a szalmába,
Ne üsse meg a szalmába.

Menj e[l], kutya, ne gyer' ide,
Unokámnak ă bölcsőibe,
Unokámnak ă bölcsőibe!

13. Kertem alatt szép zöld búza

Magyarbece

Szabó Istvánné Kiss Zsuzsa, 47 éves

Gy.: Zsizsmann Ilona, 1957.

Kertem alatt szép zöld búza,
Három galamb összejárta.

Ti, galambok, hol jártatok?
De harmatos a szoknyátok.

Harmatas búzát arattunk,
A rózsánktól elbúcsúztunk.

14. Édesanyám is vót nékem

Magyarbece

Perhát Györgyné Éles-Simon Zsuzsa, 57 éves

Gy.: Almási István, 1957.

Édesanyám is vót nékem,
Keservesen tartott engem,
Északa font, nappal mosott,
Jaj de keservesen tartott.

Csicset adott, elaltatott,
Csicset adott, elaltatott,
A szájával megátkazott,
A szájával megátkozott.

15. Hová mentek, három árva

Ballada

Magyarbecse

Szántó Józsefné Kiss Rebi, 52 éves

Gy.: Szenik Ilona, 1957.

Hová mentek, három árva?
Menyünk ki a temetőbe.

Gyertek vissza, három árva,
e Nesztek ez a három vessző.

Sújtsátok meg a temetőt!
és Keljen fel ked (kend), édesanyám!

s Nem kelhetek, édes lányom,
A gyászruhámm elszakadott,

s A bal karam elrothadott.
és Van már néktek mostohátok,

s Ki gondot viseljen rátok,
és Ki gondot viseljen rátok.

s Mikor fehért ad reátok,
Könnyeteket hullajtjátok,

s Anyátokot siratjátok,
s Anyátokot siratjátok.

A kisebbik mind azt fújja:
Vegyétek ki a szívemet,

Takarjátok genge (gyenge) gyócsba,
s Vigyétek fel Fehérvárra!

Akasszátok várkapura,
Vegyen minden példát róla,

s Vegyen minden példát róla,
Hogy van az árvának dóga.

16. Szerettelek, rózsám, nagyon

Magyarlapád

Kiss Istvánné Kóródi Rebeka, ?

Gy.: Almási István, 1955.

Szerettelek, rózsám, nagyon,
Szerettelek, rózsám, nagyon,
he De már annak vége vagyok,
De már annak vége vagyok.

s e Vége, vége víg kedvemnek,
Vége, vége víg kedvemnek,
Teljék kedve irigyemnek,
Teljék kedve irigyemnek.

ă s Irigyeim a faluba',
Irigyeim a faluba',
s Kettő, három egy kapuba',
Kettő, három egy kapuba'.

*

s Édesanyám sok szép szava,
Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha,
s Kit fogadtam, kit nem soha.

s Megfogadnám, de már késő,
Megfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mint az eső,
Hull a könnyem, mint az eső.

s Megyek az utcán lefelé,
Megyek az utcán lefelé,
Senki se mondja, gyere bé,
Senki se mondja, gyere bé.

Csak egy kislány mondta nékem,
Csak egy kislány mondta nékem,
Gyere bé, te szerencsétlen,
Gyere bé, te szerencsétlen.

*

Te jadt hiszed, te szigarú,
Te jadt hiszed, te szigarú,
Hagy érted vagyok szomorú,
Hogy érted vagyok szomorú.
Sa-la-la-la, la-la-la-la
La-la-la-la-la, la-la-la-la.

Minthagy érted szomorkodnám,
Minthagy érted szomorkodnám,
Inkább forró lúgat innám,
Inkább forró lúgat innám.
Sa-la-la-la, la-la-la-la
La-la-la-la-la, la-la-la-la.

Elmehetsz a kapum előtt,
Elmehetsz a kapum előtt,
Nem vigyázlak, mind ezelőtt,
Nem vigyázlak, mind ezelőtt.
Sa-la-la-la, la-la-la-la
La-la-la-la-la, la-la-la-la.

Mert ezelőtt vigyáztalak,
Mert ezelőtt vigyáztalak,
Szívem újult, ha láttalak,
Szívem újult, ha láttalak.

Sa-la-la-la, la-la-la-la
La-la-la-la-la, la-la-la-la.

De, jezután nem vigyázlak,
De, jezután nem vigyázlak,
Ahol látlak is, utállak,
Ahol látlak is, utállak.
Sa-la-la-la, la-la-la-la
La-la-la-la-la, la-la-la-la.

*

Édesanyám mondta nékem,
Édesanyám mondta nékem,
Minek a szerető nékem,
Minek a szerető nékem.

s De én arra nem hallgattam,
De én arra nem hallgattam,
Szeretőt mindig tartattam,
Szeretőt mindig tartattam.

Tudod, rózsám, mit fogadtá[l],
de Tudod, rózsám, mit fogadtá[l],
Mikor vélem elindutá[l],
Mikor vélem elindutá[l].

*

Kapum előtt selyemsujtás,*
Kapum előtt selyemsujtás,
Nem élek én búval, min' más,
s Nem élek én búval, min' más.

* sujtás = (magyaros öltözetben) kacskaringósan vagy minta szerint felvarrt lapos díszítő zsinór

Mert, ha búval élnék, mint más,
Mert, ha búval élnék, mint más,
Megölne jengem a sírás,
Megölne jengem a sírás.

*

Szennyes ingem, szennyes gatyám,
Mezősége lakik anyám,
Nincsen fája, se hamuja,
Hogy az ingem megszapulja.

Gyere, rózsám, menjünk el, ó,
Gyere, rózsám, menjünk el, ó,
Egy mástól ne váljunk el, ó,
Egy mástól ne váljunk el, ó!

Úgy elmenyünk münk (mi) ketten, ó,
s Úgy elmenyünk münk ketten, ó,
Mint két csillag az egen, ó,
s Mint két csillag az egen, ó.

*

s Maros mellett elaludtam,
s Jaj de szomorút álmodtam,
s Megálmodtam azt az egyet,
s Rózsám nem még szeret többet.

s Édesanyám sok szép szava,
Kit nem fogadtam meg soha,
s Megfogadnám, de már késő,
s Hull a könnyem, mint az eső.

17. Menyek az utcán bánkódva

Magyarbece

Szántó Józsefné Kiss Rebi, 52 éves

Gy.: Szenik Ilona, 1957.

s Menyek az utcán bánkódva,
s Menyek az utcán bánkódva,
s Mintha meg vónék átkozva,
s Mintha meg vónék átkozva.

s Vaj anyámtól, vaj apámtól,
Vaj anyámtól, vaj apámtól[l],
Vagy a tes'vérbátyáimtól,
Vagy a tes'vérbátyáimtól.

Én Istenem az egekbe,
s Én Istenem az egekbe,
Tégy igazat mindenekbe,
Tégy igazat mindenekbe'!

18. Felsütött a hajnalcsillag

Magyarbece

Szabó Istvánné Kiss Zsuzsa, 47 éves

Gy.: Zsizsmann Ilona, 1957.

Felsütött a hajnalcsillag,
Felsütött a hajnalcsillag,
Kelj fel, rózsám, mer' megvirradt,
Kelj fel, rózsám, mer' megvirradt!

Dehagy virradt, még hajnal sin[cs],
Dehagy virradt, még hajnal sin[cs],
Bátatimnak még vége sin[cs],
Bátatimnak még vége sin[cs].

*

Erdő, erdő, be magos vagy,
Erdő, jerdő, de magos vagy,
Édes rózsám, be messze vagy,
Édes rózsám, be messze vagy.

Küldsz messziről vigasztalást,
Küldsz messziről vigasztalást,
Hogy többet nem látjuk egymást,
Hogy többet nem látjuk egymást.

*

Ne nézd, rózsám, szennyes vagyok,
Ne nézd, rózsám, szennyes vagyok,
s Mer' én szolgaleján vagyok,
Mer' én szolgaleján vagyok.

s A szolgának sok a dolga,
s A szolgának sok a dolga,
s Nem érkezik a fonóba,
s Nem érkezik a fonóba.

s Vagy érkezik, vagy nem lehet,
Vagy érkezik, vagy nem lehet,
si Vagy szeretője más lehet,
si Vagy szeretője más lehet.

19. Vágják az erdei utat

Lőrincréve

Molnár Zsigmond, ?

Gy.: Könczei Ádám, 1976.

Vágják az erdei utat
Viszik a magyar fiúkat,

Viszik, viszik szegényeket,
Szegény magyar legényeket.

Vajon hová viszik őket?
Erdélyország közepébe.

s Édesanyám mondta nékem,
Minek a szerető nékem,
De én arra nem hallgattam,
Titkon a lányokhoz jártam.

*

s Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha,
s Megfogadnám, de már késő,
Utolért a záporoső.

s Édesanyám mondta nékem,
Minek a szerető nékem,
s De én arra nem hallgattam,
Titkon szeretőt tartottam.

s Csak egy résen jártam hozzád,
Azt is elkertelte anyád,
s A-la la-la-la-la-la-la-la la,
La-la-la-la-la-la-la-la.

s Haragszik a rózsám anyja,
Mér' szeret engem a fia,
s Ha haragszik, tegyen róla,
Ne engedje az utcára!

s Ponyvássza ki a mályvára,
Ott is én leszek a párja,
s Ponyvázza ki a mályvára,
Ott is én leszek a párja.

20. Esik eső egyre-másra

Magyarbecse

Fülöp Lőrincné Perhát Klári, 38 éves

Gy.: Demény Piroska, 1976.

Esik eső egyre-másra,
Esik eső egyre-másra,
s Mára reám, holnap másra,
Tra-la-la-la, la-la-la-la, la-la-[la].

Sok esőbe, sok sárba, ó,
Sok esőbe, sok sárba, ó,
Jártam hozzád, hiába, ó,
s Jártam hozzád hiában, de hiá[ba].

s Menj el, rózsám, járj békével,
s Menj el, rózsám, járj békével,
Rólam sem fejejkezzé' el,
s Rólam sem fejejkezzé' je', galam[bom]!

s Jaj, Istenem, de szép idő,
s Jaj, Istenem, de sok idő,
s Száradjék beléd a tüdő!
Tra-la-la-la, la-la-la-la, la-la-[la].

Sok esőbe, sok sárba,
Sok esőbe, sok sárba,
Jártam hozzád, hiába, ó,
s Jártam hozzád hiába, ó, hiába.

21. Szeretném én azt megtudni

Magyarbece

Fülöp Lőrincné Perhát Klári, 1938.

Gy.: Demény Piroska, 1976.

Szeretném én azt megtudni,
Szeretném én azt megtudni,
s A-la-la, la-la-la-la, la-la-la,
Szabad a másét szeretni,
Szabad a másét szeretni,
Tra-la-la-la-la, la-la-la-la-la,
La-la-la, la-la-la-la, la-la-la.

Tudakaltam, de nem szabad,
Tudakaltam, de nem szabad,
Tra-la-la, la-la-la-la, la-la-la,
Azér' a szívem meghasad,
s Azér' a szívem meghasad,
Tra-la-la-la-la, la-la-la-la-la,
La-la-la, la-la-la-la, la-la-la.

Hasadj meg, szívem, kettőbe,
s Hasadj meg, szívem, kettőbe,
Tra-la-la, la-la-la-la, la-la-la,
Vigyenek a temetőbe,
s Vigyenek a temetőbe,
Tra-la-la-la-la, la-la-la-la-la,
La-la-la, la-la-la-la, la-la-la.

Még onnet (onnan) is azt kiátam (kiáltom),
Még onnet is azt kiátom,
Tra-la-la, la-la-la-la, la-la-la,
Érted történt a halálam,
s Érted történt a halálam,
Tra-la-la-la-la, la-la-la-la-la,
La-la-la, la-la-la-la, la-la-[la].

22. Kicsi madár, mit keseregsz az ágon

Lőrincréve

Székely Karsai Klára, 1931.

Gy.: Sebő Ferenc, 1981.

Kicsi madár, mit keseregsz az ágon,
Kicsi madár, mit keseregsz az ágon?
Nem csak te vagy elhagyott a világon,
Nem csak te vagy elhagyott a világon.

Ládd, nékem sincs édesapám, sem anyám,
Ládd, nékem sincs édesapám, sem anyám,
Senkinek sincs a világon gondja rám,
Senkinek sincs a világon gondja rám.

s Egész falu idegeny lett irántam,
Egész falu idegeny lett irántam,
Sem ételem, s kapuk alja az ágyam,
Sem ételem, kapuk alja az ágyam.

Jaj de boldog, kinek élnek szülei,
Jaj de boldog, kinek élnek szülei,
Az élete gyöngé válla nem érzi,
Az életét gyöngé vállo *már* nem érzi.

Végigmentem a szebeni lánchídon,
Végigmentem a szebeni lánchídon,
Piros pádlinka (pántlika) lobog a csákómon,
Piros pádlinka lobog a csákómon.

Piros pádlinkámra az vagyon írva,
Piros pádlinkámra az vagyon írva,
Három évig leszek, babám, katona,
Három évig leszek, babám, katona.

s Ha letelik az a három esztendő,
Ha letelik az a három esztendő,

Jó pajtásom, add vissza *ja* szeretőm,
Jó pajtásom, add vissza *ja* szeretőm.

Élted véle világodat idáig,
Élted véle világodat idáig,
Éljem én is koporsóm bezártáig,
s Éljem én is koporsóm bezártáig.

23. Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt

Magyarlapád

Sipos Márton, 1923.

Gy.: Könczei Ádám, 1982.

Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt,
Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt,
Még a babám eljárt a kapum előtt,
Még a babám eljárt a kapum előtt.

s Amióta a kapumat kerüli,
s Amióta a kapumat kerüli,
s A szívemet a búbánat megöli,
A szívemet a búbánat megöli.

*

Magasan repül a daru, szépen szól,
Haragszik rám az én rózsám, mert nem szól.
Ne haragudj, édes rózsám, sokáig,
Tiéd leszek koporsóm bezártáig.
e Ne haragudj, édes rózsám, sokáig,
Tiéd leszek koporsóm bezártáig.

Édesanyám sokat intett a jóra,
Ne menj, fiam, szombat este sehova,
s Mer' betörik a te gyöngye fejedet,
Ki mossza ki a te véres ingedet?

s Mer' betörik a te gyöngé fejedet,
Ki mossa ki a te véres ingedet?

*

Édesanyám, mikor engem temetnek,
A babám kapujába letegyedek,
Nyissátok föl a koporsóm födelét,
Hogy a babám hullassa rám könnyeit.

Kék szivárvány koszorúzza az eget,
Most tudtam meg, hogy a babám kit szeret,
Kit szeret és kivel éli világát,
Kivel tölti el a fiatalságát.

Kék ibolya, ha leszakítanálak,
Mit mondanál, rózsám, ha elhagynálak (elhagynálak),
Azt mondanám, verjen meg a teremő,
Mert nem voltál igaz szívű szerető.
Azt mondanám, verjen meg a teremő,
Mert nem voltál igaz szívű szerető.

*

Édesanyám sokat intett a jóra,
s Édesanyám sokat intett a jóra,
s Ne menj, fiam, késő este fonóba,
Ne menj, fiam, késő este fonóba.

s Mert betörik a te gyöngé fejedet,
s Mert betörik a te gyöngé fejedet.
s Ki mossa ki a te véres ingedet,
s Ki mossa ki a te véres ingedet?

s Mosd ki, rózsám, ingem, gatyám fehérre,
s Mosd ki, rózsám, ingem, gatyám fehérre,
s Holnap állok a főorvos elébe,
Holnap állok a főorvos elébe.

s Amíg engem a főorvos vizitál,
s Amíg engem a főorvos vizitál,
s Édesanyám a kapuba sírdogál,
de Édesanyám a kapuba sírdogál.

s Édesanyám, ne sirasson engemet,
s Édesanyám, ne sirasson engemet,
s Menjen haza, sirassa *jaz* öcsémet,
s Menjen haza, sirassa *jaz* öcsémet!

s Mert az öcsém nem katonának való,
s Mert az öcsém nem katonának való,
s Mert megrúgja az a kutya-betyár ló,
s Mert megrúgja az a kutya-betyár ló.

s Két szivárvány koszorúzza *jaz* eget,
s Két szivárvány koszorúzza *jaz* eget,
s Most tudtam meg, hogy a babám kit szeret,
Most tudtam meg, hogy a babám kit szeret.

s Kit szeret és kivel éli világát,
Kit szeret és kivel éli világát,
Kivel tölti el a fiatalságát,
s Kivel tölti el a fiatalságát.

s Édesanyám, ha meguntál tartani,
s Édesanyám, ha meguntál tartani,
s Vigy (vigyél) el engem a vásárra eladni,
s Vigy el engem a vásárra eladni!

s Adjál oda a legelső kérőmnek,
s Adjál oda *ja* legelső kérőmnek,
s Ha nem adtál a régi szeretőmnek,
de Ha nem adtál a régi szeretőmnek.

s Édesanyám, nem bírok elaludni,
s Édesanyám, nem bírok elaludni,

s A kapuba legényt hallok beszélni,
de A kapuba legényt hallok beszélni.

s Édesanyám, eressen ki hozzájo,
s Édesanyám, eressen ki hozzájo,
s Fáj a szívem, majd meghasad utáno,
s Fáj a szívem, majd meghasad utáno.

Hadd el, lányom, ráérsz te még kimenni,
s Hadd el, lányom, ráérsz te még kimenni,
s Ráérsz te még legényekkel beszélni,
de Ráérsz te még legényekkel beszélni.

s Tudom, anyám, tudom, hogy még ráérek,
s Tudom, anyám, hogy még, tudom, ráérek,
s Azt is tudom, hogy nem sokáig élek,
de Azt is tudom, hogy nem sokáig élek.

s Lőrincrévén sáncolják a temetőt,
s Lőrincrévén sáncolják a temetőt,
s Engem temessenek oda legelőbb,
s Engem temessenek oda legelőbb.

s Engem előbb, s azután a babámat,
s Engem előbb, s azután a babámat,
s Hogy ne tartson két szeretőt magának,
s Hogy ne tartson két szeretőt magának.

24. Most sáncolják a lapádi temetőt

Magyarlapád

Farkas Réka, 15 éves

Gy.: Zsizsmann Ilona, 1955.

Mos' sáncolják a lapádi temetőt,
Mos' sáncolják a lapádi temetőt,
s Bárcsak engem temetnének legelőbb,
Bárcsak engem temetnének legelőbb!

s Előbb engem, azután a babámat,
s Előbb engem, azután a babámat,
Hogy ne tartsan más szeretőt magának,
Hogy ne tartsan más szeretőt magának.

s Mert aki vót, nem még akar szeretni,
s Mert aki volt, nem még akar szeretni,
s A jó Isten a két szemit vegye ki,
s A jó Isten a két szemit vegye ki!

*

de Édesanyám nagyra nevelt engemet,
Mégse' tudja az én bús életemet,
Ha megtudná az én bús életemet,
Éjjel-nappal még siratna engemet.

de Édesanyám, ha meguntál tartani,
Vigy (vigyél) el engem a vásárba eladni,
Adjál oda a legelső kérőmnek,
Ha nem adtál a régi szeretőmnek!

Édesanyám fehérre meszelt háza,
Három évig lesz az fekete gyászba,
Három évig, míg a fia katona,
Míg a fia el van a kaszárnýába.

Kék ibolya, ha leszakítanálak,
Mit mondanál, babám, ha elhadnálak (elhagynálak)?
Azt mondanám, verjen meg a Teremtő,
Mert nem voltál igaz szívű szerető.
de Azt mondanám, verjen meg a Teremtő,
Mert nem voltál igaz szívű szerető.

*

Udvaromon kettőt fordult a kocsi,
Édesanyám, a kufferom hozza ki,
Kufferom s a behívólevelemet,
Nagyenyeden olvassák a nevemet.

Édesanyám, mondanék én valamit,
Gombolja ki piros lájbim* elejét,
s Nézze meg, hogy mi bántja a szívemet,
Elrabolták tőlem a szeretőmet.
s Elrabolták, vagy az Isten elvette,
Annak adta, aki megérdemelte.

*

Az én lovam megérdemli a zabot,
Az én lovam megérdemli a zabot,
Kétszer kerülte meg Magyarországot,
Kétszer kerülte meg Magyarországot.

Háromszor is megkerülhette volna,
Háromszor is megkerülhette vóna,
Ha a babám igaz szívű lett volna,
Ha a babám igaz szívű lett volna.

*

* lajbi (lájbi): vastagabb posztóból készült, fémgombos mellény

Nékem is volt édesanyám, de már nincs,
Mert elvitte a szegedi nagy árvíz,
Három álló esztendeig halásztam,
Könnyeimtől még a vizet se láttam.

Kihalásztam édesanyám kendőjét,
Négy sarkára rávarrattam a nevét.
Közepébe búbanatot nyomtattam,
Hogy én édesanya nélkül maradtam.

*

Magasan repül a daru, szépen szól,
Haragszik rám a szeretőm, mert nem szól,
Ne haragudj, édes rózsám, sokáig,
s Tiéd leszek koporsóm bezártáig.
s Ne haragudj, édes rózsám, sokáig,
s Tiéd leszek koporsóm bezártáig.

*

Édesanyám nagyra nevelt föl engem,
Mégse tudja az én bús életemet,
Mert ha tudná az én bús életemet,
Éjjel-nappal min' siratna engemet.

Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy,
Régi babám, nem hittem, hogy csalfa légy.
Csalfasággal csaltad meg a szívemet,
A jó Isten borítsa rád az eget!
s Csalfasággal csaltad meg a szívemet,
A jó Isten borítsa rád az eget!

25. Addig, rózsám, szerettelek

Magyarbecse

Szántó Józsefné Kiss Rebi, 52 éves

Gy.: Szenik Ilona, 1957.

s Addig, rózsám, szerettelek, addig, rózsám, szerettelek,
Amíg meg nem ismertelek, ra-laj-la.
De ahogy megismertelek, de ahogy megismertelek,
Mindjár' másnak engedtelek, ra-la-la.

s Édes rózsám, teveled, édes rózsám, teveled
Még beszélni se lehet, tra-laj-la.
Kapak én még eleget, kapak én még eleget,
Kivel beszélni lehet, tra-la-la.

*

Az én szemem olyan kerek, az én szemem olyan kerek,
Ahányat lát, annyit szeret, i-haj-haj.
De a szívem olyan igaz, de a szívem olyan igaz,
Ezer közül egyet választ, i-haj-haj.

Szeress, rózsám, de titkoson, szeress, rózsám, de titkoson,
Nem mindétig (mindig) világosan, i-haj-haj.
Mert, ha világosan szeretsz, mert, ha világosan szeretsz,
Megítélnek az emberek, i-haj-haj.

*

Édes rózsám, már ezentúl, édes rózsám, már ezentúl
Nyughatsz az én szavaimtól, nyughatsz az én szavaimtól,
Mer' nem mondja többet a szám, mer' nem mondja többet a szám,
Gyere be, rózsám, violám, gyere be, rózsám, violám.

26. Az én rózsám háza vége

Magyarbecse

Éles Dániel, 42 éves

Gy.: Almási István, 1957.

e, de Az én rózsám háza vége, az én rózsám háza vége,
de Ki van az utcára téve, ki van az utcára téve.
de Mikar megyek el mellette, *de* mikor megyek el mellette,
Hasad meg a szívem érte, hasad meg a szívem érte.

de Nyis' meg, rózsám, ablakidat, *de* nyisd meg, rózsám, ablakidat,
Hagy mondjam meg panaszim, hagy mandjam meg panaszim.
de Panaszaim sokak s nagyak, panaszaim sokak s nagyak,
Azak legeslegnagyobbak, azok legeslegnagyobbak.

27. Édesanyám úgy szeretett

Lőrincréve

Molnár Istvánné Bartha Anna, 63 éves

Gy.: Könczei Ádám, 1976.

Édesanyám úgy szeretett, bölcsőbe tett, s úgy rengetett,
Keszkenyővel takargatott, keszkenyővel takargatott,
Mégis idegenynek adott, mégis idegenynek adott.

Édesanyám megátkozott, mikor a világra hozott,
Szerencsém ne legyen soha, szerencsém ne legyen soha,
Egész ifjúságomba, egész ifjúságomba.

*

Édesanyám sok szép szava, édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha, kit fogadtam, kit nem soha.
Megfogadnám, de már késő, megfogadnám, de már késő,

Utolért a záporosó, utolért a záporosó.
Záporosó, szebeni szél, záporosó szebeni szél,
Mind a kettő engemet ér, mind a kettő engemet ér.

28. Teli van a temető árka vízzel

Magyarlapád

Német Márton, 57 éves

Gy.: Szenik Ilona, 1955.

Teli van a temető árka vízzel,
Teli van a temető árka vízzel,
s Teli van a szívem keserűséggel,
s Teli van a szívem keserűséggel.

Kiszárossza a jó Isten a vizet,
s Kiszárossza a jó Isten a vizet,
s Meggyógyítja az én árva szívemet,
s Meggyógyítja az én árva szívemet.

Titkon hervad, titkon nyílik a virág,
Titkon hervad, titkon nyílik a virág,
és Titkon gondol fájó szívem tereád,
s Titkon gondol fájó szívem tereád.

Titkon hervad, titkon nyílik a rózsza,
Titkon hervad, titkon nyílik a rózsza,
s Bár sohase' ismertelek meg volna,
Bár sohasem ismertelek meg vóna.

29. Ez az utca végig veres

Magyarbecse

Szántó Józsefné Kiss Rebi, 52 éves

Gy.: Szenik Ilona, 1957.

s Ez az utca végig veres,
Ez az utca végig veres,
Nálunk többet nincs, mit keress,
Nálunk többet nincs, mit keress!
Lyányunk sincsen, akihez gyűjj (jőjj),
Székünk sincsen, amire ülj.

s Gyere, rózsám, a kenderbe,
Gyere, rózsám, a kenderbe,
s Lássuk, mi van a pendelybe,
s Lássuk, mi van a pendelybe.
s Aj-laj-da-laj, ra-la-la-la,
Da-la-laj-laj, ra-laj-la-la.

*

Szabad madár vagy, te rózsám,
Mégis oly ritkán jársz hozzám.
Ha én szabad madár lennék,
Ha én szabad madár lennék,
Este-reggel nálad volnék,
Este-reggel nálad volnék.

Erdő, erdő, be kerek vagy,
Édes rózsám, be messze vagy,
Ha jaz erdőt levághatnám,
Ha jaz erdőt levághatnám,
A rózsámat megláthatnám,
A rózsámat megláthatnám.

30. Magas hegyről foly le ja víz

Magyarlapád

Német Márton, 57 éves

Gy.: Szenik Ilona, 1955.

Magas hegyről foly le ja víz,
Magas hegyről foly le ja víz,
Rózsám, többet bennem ne bízz,
Rózsám, többet bennem ne bízz!

Ha bízol is, mindhiába,
Ha bízol is, mindhiába,
Mert szívemtől el vagy zárva,
Mert szívemtől el vagy zárva.

s Úgy el vagy szívemtől zárva,
Úgy el vagy szívemtől zárva,
Mint szép gúnya ja ládába,
Mint szép gúnya a ládába.

A szép gúnya szellő nélkül,
A szép gúnya szellő nélkül,
s Az én szívem a téd (tiéd) nélkül,
Az én szívem a téd nélkül.

s Keserűséges bús napam,
Keserűséges bús napam,
Búval terített asztalam,
s Búval terített asztalam.

*

Édesanyám mondta nékem,
Minek a szerető nékem,
De jén arra nem hallgattam,
Titkon szeretőt tartottam.

Édesanyám sok szép szava,
Kire nem hallgattam soha,
Hallgattam a másokéra,
Nem az édesanyáméra.

Megfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mint az eső,
Hull előmbe, hull a földre,
Hull a gyászos kebelembe.

Azt gondoltam, amíg élek,
Hogy mind víg napokat élek.
Dehogy érek víg napokat,
Még mindig szomorúbbakat.
Jaj, víg kedvem, hová lettél,
Talán a földbe rejtettél?

*

Maros partján elaludtam,
Jaj be szomorút álmodtam.
Megálmodtam azt az egyet,
Hogy a babám nem is szeret.

Szeress, babám, csak nézd meg kit,
Mert a szerelem megvakít,
Engemet is megvakított,
s Örökre megszorított.

Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha,
Mégfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mint az eső.

Hull előmbe, hull a földre,
Hull a gyászos kebelembe,
Hull előmbe, hull a földre,
Hull a gyászos kebelembe.

[Édesanyám mondta nékem]
Minek a szerető nékem,
De én arra nem hallgattam,
Titkon szeretőt tartottam.

*

ej, de Megyek az utcán lefelé,
Senki se mondja, gyere bé,
de Csak az én rózsám, a régi,
Gyere be, rózsám, gyere bé,

Gyere be, rózsám, gyere bé,
Egyedül vagyok idebé,
m Gyere bé, rózsám, gyere bé,
s Egyedül vagyok idebé.

s Édesanyám sok szép szava,
Édesanyám sok szép szava,
Amit nem fogadtam soha,
s Amit nem fogadtam soha.

s Megfogadnám, de már késő,
Megfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mind az eső,
s Hull a könnyem, mind az eső.

Hull előmbe, hull a földre,
Hull a gyászos kebelembe,
de Hull előmbe, *de* hull a földre,
Hull a gyászos kebelembe.

31. Lemegyek a nagy Alföldre kaszálni

Lőrincréve

Karsai György, 1901.

Gy.: Sebő Ferenc, 1981.

s Lemegyek a nagy Alföldre kaszálni,
Sűrű a fű, nem bírom azt levágni,
Sűrű *ja* fű a sok tarka, hej, de virágtól,
Szé' (szép) vagy, babám, hogy váljunk el egymástól.

Tizenkettő, tizenhárom, tizennégy,
s Nem láttam én a babámat, van egy hét,
s Nála van a zsebkendőm a, hej, de zsebébe,
Visszajadná, csókot is adnék érte.
Nála van a zsebkendőm a, hej, de zsebébe,
Visszajadná, csókot is adnék érte.

s Kihajtottam Virág ökröm a rétre,
s Mind leveri *ja* harmatot előle,
s Nem hallom a Virág ökröm csengő harangját,
Szép a babám, mással éli világát.

Szombat este kimentem az utcára,
s Beakadt a ruhám egy rózsafába.
Rózsabokor, ereszd el a, hej, de ruhámat,
Hogy még egyszer öleljem a babámat!

32. Hej, búra, búra, búbánatra születtem

Marosgombás

Székely Mártonné Szikra Máriskó, 64 éves

Gy.: Könczei Ádám, 1976.

Hej, búra, búra, búbánatra születtem,
Nem is édesanya nevelt föl engem,
Nem is édes, nem is olyan mostoha,
Mindig azt szerettem, akit nem kellett volna.

Sej, édesanyám, miért szültél e világra,
Mért nem dobtál a zavaros Tiszába?
Tisza vize levitt vóna Dunába,
Hej, most nem lennék senki megunt babája.

*

Ej, kék ibolya búra hajtja *ja* fejét,
si Nincsen, aki megöntözzé *ja* tövét,
si Szállj le, harmat, kék ibolya tövére,
Hej, most akadtam egy igaz szeretőre.

si Hej, kék ibolya, ha leszakítanálak,
si Mit mondanál, babám, ha jelhadnálak (elhagynálak),
s Azt mondanám, verjen meg a Teremtő,
Hej, mert nem vótá soha igaz szeretőm
s Mert ha igaz szeretőm lettél volna,
Hej, *de* közel laktá, felkereshetté volna.

*

Ballada

Hej, de Farkas Julcsa lemegy a malomházba,
s Bésett a mosinának dobjába,
Amijént (amint) a mosina dob megállott,
Hej, de Farkas Julcsa piros vére kiloccsont.

e Hej, de Farkas Julcsát föltették a szekérbe,
s Elvitték a zsidó daktor elébe,
Zsidó doktor *de* reánézett, s azt mondta,
hogy Ennek csak az Isten *a* meggyógyító orvosa.
de Zsidó doktor *de* reánézett, s azt mondta,
e Ennek csak az Isten *a* meggyógyító orvosa.

e Hej, de, ámde József bemegy a szobájába,
s Ráborul a diófa asztalára,
Sírva mondta, *hogy* van-e Isten az égbe'.
Hej, de mér' temették a szeretőm't a földbe?

33. Piros alma, ne gurulj, ne gurulj

Lőrincrève

féfi, asszony, ?

Gy.: Falvay Károly, Karsai Zsigmond, 1966.

Piros alma, ne gurulj, ne gurullj,
Te meg, rózsám, ne búsulj, ne búsulj!
s Mert én reguta* vagyok, mégsem búsulok,
Jó az Isten, hogyha megszabadulok.

Esik eső az ökör szarvára,
Ne higgy, kislány, a legény szavára,
Mert a legény megfogja a te jobb kezéd,
Úgy csalja meg a te árva szívedet.

* regruta (reguta) = újonc katona

HEGYMEGETT (KUTASFÖLD)

34. Édesanyám is vót nékem

Sírató

Nagymedvés

Margandainé Sütő Mari, 78 éves

Gy.: Szenik Ilona, Erdélyi Annamária, Kasszián László, Kondor

Ágnes, Nemes Gyöngyvér, Pávai István, Visnyai Csaba, Mihály

Mária, 1973.

Édesanyám is vót nékem,
s Édesanyám is vót nékem,
s Keservesen nevelt eng[em].

Éjszaka font, nappal mosott,
Éjszaka font, nappal mos[ott],
s Jaj de keservesen tartott,
s Jaj de keservesen tart[ott].

Anyám, anyám, édesanyám,
Anyám, anyám, édesanyám,
Édes felnevelő dajk[ám]!

Bárcsak ingem kiskoromba,
Bárcsak ingem kiskoromba,
Zárt volna bé koporsó[ba].

Zárt vóna bé koporsóba,
s Hogy a szívem ne gyászol[na],
s Hogy a szívem ne gyászol[na].

Túl a vízen van egy malam,
Túl a vízen van egy malam,
Bánatot őrelnek a[zan].

s Nekem is van egy bánatom,
s Nekem is van egy bánatom,
s Odaviszem, lejárta[tom].

s Nem jártatom olyan sokra,
s Nem jártatam alyan sokra,
s Csak egy árkus papirosra,*
s Csak egy árkus papiros[ra].

Anyám, anyám, édesanyám,
Anyám, anyám, édesanyám,
Édes felnevelő daj[kám]!
Bárcsak ingem kiskoromba'
Zárt vóna bé kaporsó[ba].

35. Megyek az utcán lefelé

Nagymedvés

Székely Józsefné Tamási J., 53 éves

Gy.: Szenik Ilona, Erdélyi Annamária, Kasszián László, Kondor Ágnes, Nemes Gyöngyvér, Pávai István, Visnyai Csaba, Mihály Mária, 1973.

s Megyek az utcán lefelé,
ã Megyek az utcán lefelé,
ã Senki se mandja, gyere bé.

s Megyek az utcán bankadva (bánkódva),
Mintha meg vónék átkozva,
Mintha meg vónék átkozva.

sã Vagy anyámtól, vagy apámtól,
Vagy anyámtól, vagy apámtól,
Vagy a szeretőm anyjától.

s Meg vagyok én búval rakva,
Meg vagyok én búval rakva,
hi Mind a borízú almafa.

* árkus papiros = egy ívet kitevő, egy ív nagyságú papiros

să Bú életem, bánat napam,
hă Bú életem, bánat napam,
ă Bánattal teli paharam.

s Éjjel-nappal mindig iszom,
Éjjel-nappal mindig iszom,
Mégsem ki nem fagyaszthatom (fogyaszthatom).

ă de Sír a szemem, mind a kettő,
Hull a könnyem, mint az eső,
Hull a könnyem, mind az eső.

s Hull elembe, hull a földre,
Hull elembe, hull a földre,
Hull keserves kebelembe.

s Árkot mosott az arcámra,
s Árkot mosott az arcámra,
Mind a zápor az utcába.

36. A sülei határ szélén

Ballada

Magyarózd

Magó Erzsébet „Körc”, 82 éves

Gy.: Horváth István, 1968.

he A sülei határ szélén
he, de Buzag a vér a föld színin,
s Buzag a vér a föld színin.
e s Hát te, Pista, mit gondoltál,

e Mikor otthonú (otthonról) indultál,
he, de Mikor otthonú indultá?
e s Én egyebet nem gondaltam,
e s Két zsandárra találkaztam.

e Két zsandárnak vérontása,
e s Jó Pistának pusztulása,
s Jó Pistának pusztulása.

de s Engedjenek meg az urak,
he Bár egy napat, vaj egy felet,
e Hadd írjak egy bús levelet
he s Az én bús feleségemnek.

e Megengedünk, hát egy felet,
e Hogy írhasd egy bús levelet
s A te bús feleségednek,
e s Három árva gyermekednek.

37. Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út

Ballada

Magyarózd

Magó Erzsébet „Körc”, 82 éves

Gy.: Horváth István, 1969.

e Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út,
e s Amelyiken Farkas Sándor megindu[lt].

hej, de Lépett egyet, lépett kettőt, megállatt,
e Bévágtatatt keresztanyja házához,
e s Adjan Isten, keresztanyám, jó estét,
e s Adjan Isten, keresztfiam, szerencsét!

e, de Ne kívánjan, keresztanyám, szerencsét,
he Mert én este kendbe vágom a fejszét,
e Jaj de szépen kimetszették azt a fát,
he s Amelyikre Farkas Sándort akasszák.
he Gyertek, lányok, nézzük végig halálát,
he Gyertek, lányok, nézzük végig halálát!

e de Hogy vágja le pesti hóhér a nyakát,
e Hogy vágja le pesti hóhér a nyakát.
e Gyertek, lányok, öltöztessük bíborba,
e s Temessük el egy nefelejsbokorba!

*

Árok, árok, de mély árokba jestem,
 Rólad, babám, minden gondom levettem,
 Úgy levettem, soha jeszembe sem jut,
 Jóságodér' fizessen meg a Jézus!

hej, de Árkolják a magyarózdi temetőt,
s Engem temessenek oda legelőbb,
 Előbb engem, utánam a babámat,
 Hogy ne tartsan más szeretőt magának.

hej, de Édesanyám is volt nékem, de már nincs,
 Mert elvitte *a* magyarózdi nagy árvíz,
 Kilenc hete, hogy a vizet, *ej, haj* halászom,
 Könnyeimtől még a partját se lá[tom].

hej, de Kihalásztam édesanyám kendőjét,
 Négy szélére rávarrattam a nevét,
 Közepébe búbanatot, *ej, haj* varratok,
 Arról tudják, hogy én árván mara[dok].
s Közepébe búbanatot, *ej, haj*, varratok,
 Arról tudják, hogy én árván maradtom.

*

Édesanyám sokat intett a jóra,
 Édesanyám sokat intett a jóra,
s Ne menj, fiam, késő este *ja* bálba,
s Ne menj, fiam, késő este *ja* bálba.

s Nem hallgattam édesanyám szavára,
Nem hallgattam édesanyám szavára,
Rávittek a lányok a csalfaságra,
Rávittek a lányok a csalfaságra.

Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy,
Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy,
Régi babám, nem hittem, hogy csalfa légy,
Régi babám, nem hittem, hogy csalfa légy.

Csalfasággal csaltad meg a szívemet,
Csalfasággal csaltad meg a szívemet,
A jó Isten borítsa rád az eget,
A jó Isten borítsa rád az eget!

38. Repülj, madár, repülj

Magyarózd

Ballai Györgyné Bíró Erzsébet, 46 éves

Gy.: Horváth István, 1968.

ã Repülj, madár, repülj
Zöld erdõn keresztül,
Szállj a babám ablakára,
Csak õ van egyedül!

Ha kérdi, hogy vagyok,
Mondd meg, beteg vagyok,
Keserves rabságba'
Sínylõdök, hervadok!

hã Nem gyõz a két lábam
Vasbõlcsõt ringatni,
Nem gyõz a két karom
Ércharangot húzni.

*

Repülj, madár, repülj
Zöld erdőn keresztül,
Szállj a babám *rácsos* ablakára,
Csak ő van egyedül!

Ha kérdi, hogy vagyok,
Mondd meg, hogy rab vagyok,
Azt csak a nagy Isten tudja,
hogy Mikor szabadulok.

39. Kicsi tulak, nagy a szarva

Magyarbúkkös

Zilahi György (hegedű), Vas Ferenc (ének), 1937., 1924.

Gy.: Timár Sándor, 1968.

s Kicsi tulak, nagy a szarva,
Nem fér be jaz istállóba,
s Le kell a szarvából vágni,
s A babámtól el kell válni.

Száraz a bokor a tetőn,
Elhagyott az én szeretőm,
Ha elhagyott, ő bánja meg,
Ki a fene sajnálja meg.

*

Árok, árok, de mély árok,
Én nem hittem, hogy így járok,
Beléestem, benne vagyok,
s A szerelem rabja vagyok.

sã Ha tudtad, hogy nem szeretted,
Bánatba mé' kerítettél?
Hattál vóna békét nekem,
Más is elvett vóna engem.

s E[l]vett vóna engem más is,
Náladnál szebb virágszál is.

*

Édesanyám mondta nékem,
Minek a szerető nékem,
De én arra nem hallgattam,
Titkon szeretőt tartottam.

Megyek az utcán lefelé,
Senki se mondja, gyere bé,
Csak a kicsi feleségem,
Gyere bé, te szerencsétlen.

s Megyek az utcán bánkódva,
Mintha meg vónék átkozva,
Vagy apámtól, vagy anyámtól,
Vagy a szeretőm anyjától.

*

Betyárballada

Jártam hozzád egy ideig,
Keddtől fogva szeredáig,
Ugyi, babám, sok szép idő,
Száradjon beléd a tüdő!

ej de Tisza partján elaludtam,
Jaj de szomorút álmodtam,
m Megálmodtam, *tyuhaj*, azt az egyet,
Hogy a babám mást is szeret.
ej, de Megálmodtam, *tyuhaj*, azt az egyet,
Hogy a babám mást is sze[ret].

ej, de Mikor onnan felébredtem,
Kilenc zsandár áll mellettem,
Azt kérdezi mi ja nevem,
Hol az utazólevelem,
s Azt kérdezik mi ja nevem,
Hol az utazólevelem?

Állj meg, zsandár, megmutatom,
A lájbimat* kigombolom,
Kiveszem a revolverem,**
Az az utazólevelem.
ej, de Kiveszem a revolverem,
Az az utazólevelem.

*

Hej, a régi nagy hegy alatt
Három kislány zabot arat,
Zabot arat fekete lovának,
Szeretőt keres magának.

ej, de s Erre gyere, ne menj arra,
Erre jobb az út, mint arra,
Erre gyere, szívemnek a párja,
Adj egy csókot utoljára.
de Páros csókot nem adhatok,
Nem a te szeretőd vagyok.

*

Rég megmondtam, bús gerlice,
Rég megmondtam, bús gerlice,
Ne rakj fészket út szélére,
Ne rakj fészket út szélére.

* lajbi (lájbi): vastagabb posztóból készült, fémgombos mellény

** revolver = több lövetű forgópisztoly

Mert az után sokan járnak,
Mert az után sokan járnak,
Bús fészkedre rátalálnak,
Bús fészkedre rátalálnak.

Rakjál fészket az erdőbe,
Rakjál fészket az erdőbe,
Annak is a tetejére,
Annak is a közepébe.

*

Kicsi tulak, nagy a járom,
s Be szép kislány ez a három,
Elszeretném az egyiket,
Három közül a szebbiket.
s De szeretném az egyiket,
Három közül a szebbiket.

s Édesanyám mondta nekem,
s Minek a szerető nekem,
s Hagytál volna békét nekem,
Más is elvett volna jengem.
de s Hagytál volna békét nekem,
Más is elvett volna engem.

40. Vágják az erdei utat

Nagymedvés

Joó Ferenc, Joó Márton, 62, 60 éves

Gy.: Szenik Ilona, Erdélyi Annamária, Kasszián László, Kondor
Ágnes, Nemes Gyöngyvér, Pávai István, Visnyai Csaba, Mihály
Mária, 1973.

de Vágják az erdei utat,
s Vágják az erdei jutat,
Viszik a magyar fiúkat
s Viszik a magyar fiú[kat].

ej, de Viszik, viszik le, lefelé,
s Lefelé, vármegye felé,
s Viszik, viszik le, lefelé,
s Lefelé, vármegye felé.

Állj meg, állj meg, kérdjelek meg,
Ha jelmész, hol kapjalak meg.
Galícia közepében,
Két kaszánya van építve.

ej, de Két kaszánya van építve,
s Abba' vannak a legények,
s Ablakokban hajaldosnak (hajoldosnak),
Ablakokba hajaldosnak.

s Csákójokba' rózsa nyílik,
Rózsa nyílik, szegfű hajlik,
s Édesanyám szava hallszik,
s Édesanyám szava hallszik.

să Mi haszna, ha szava hallszik,
s Mi haszna, ha szava hallszik,
ha Erdejébe' nem lakhatik,
ha Erdejébe' nem lakhatik.

*

Vágják az erdei utat,
Vágják az erdei utat,
Viszik a magyar fiúkat
Viszik a magyar fiúkat.

Viszik, viszik szegényeket,
Viszik, viszik szegényeket,
Szegény magyar legényeket,
Szegén magyar legényeket.

Viszik, viszik katonának,
Viszik, viszik katonának,
Román királynak, szolgának,
Román királynak, szolgának.

Román király édesapám,
Román király édesapám,
Felesége édesanyám,
Felesége édesanyám.

Ő szab nekem inget, gagyát,
Ő szab nekem inget, gagyát,
Kurta szárú rámás csizmát,
Kurta szárú rámás csizmát.

*

Vágják az erdei utat,
Vágják az erdei utat,
Viszik a magyar fiúkat,
Viszik a magyar fiúkat.

s Állj meg, babám, kérdezzelek,
Állj meg, babám, kérdezzelek,
Ha elmész, hol keresselek,
Ha elmész, hol keresselek?

Románia közepébe,
Nagy kaszárnya van építve,
s Nagy kaszárnya sok ablaka,
Nyújtsd ki, babám, karod rajta.
Nyújtsd ki, babám, mind a kettőt,
Én voltam a te szeretőd.

41. Bú életem, bánat napom

Magyarózd

Ballai Györgyné Bíró Erzsébet, 46 éves

Gy.: Horváth István, 1968.

ã Bú életem, bánat napom,
Bú életem, bánat napom,
hã Bánatsillag alatt lakom,
Bánatsillag alatt lakom.

Annyi bánat a szüvemen,
Annyi bánat a szüvemen,
Kétrét hajlott meg az égen,
Kétrét hajlott meg az égen.

Ha még egyet hajlott volna,
Ha még egyet hajlott volna,
Szüvem ki is szakadt volna,
Szívem ki is szakadt vóna.

*

s Az újvári sárga házba,
Ott esett a szüvem gyászba,
Ott vettek el katonának,
Ferenc Jóskának, szógának.

Ferenc Jóska édesapám,
Felesége édesanyám,
Szabatt nekem inget, gagyát,
Majd egy szép, szürke harisnyát.

*

Gyere, pajtás, katanának,
Ne maradj itthon, szógának,
Ne fogd meg az ökör szarvát,
Fogd meg a puska derekát.

e Vágják az erdei utat,
Viszik a magyar fiúkat,
Viszik, viszik szegényeket,
Szegén magyar legényeket.

e Viszik, viszik messze földre,
Galícia közepébe,
Viszik, viszik arra helyre,
Honnét madár sem jár erre.

El kell menni, ha esik is,
Hogyha nehezen esik is,
Nehezen esik a járás,
Tőled, rózsám, az elválás.

*

Vágják az erdei utat,
Vágják az erdei utat,
Viszik a magyar fiúkat,
Viszik a magyar fiúkat.

Viszik, viszik szegényeket,
e Viszik, viszik szegényeket,
Szegén magyar legényeket,
Szegén magyar legényeket.

Úgy elvisznek, meglássátok,
Úgy elvisznek, meglássátok,
e Soha hírünket halljátok,
Soha hírem se halljátok.

Mikor hírem meghalljátok,
Mikor hírem meghalljátok,
Gyászlevelem olvassátok,
Gyászlevelem alvassátok.

e Gyere, pajtás, katonának,
e Gyere, pajtás, katonának,
Ne maradj itthan szógának,
Ne maradj itthan szógának.

Ne fog' meg az ekör szarvát
hă Ne fog' meg az ökör szarvát,
hă Fog' meg a puska derekát,
Fog' meg a puska derekát!

42. Hej, az ózdi sugártorony

Magyarózd

Ballai György ifjú Lupuj, Ballai János, Ince Ferenc, Kocsis
Ferenc, Magyari Ferenc, Varró Ferenc ifjú Piri, Vecsei Ferenc
„Cibre”, ?

Gy.: Horváth István, 1968

Hej, az ózdi sugártorony,
Hej, az ózdi sugártorony,
Beleakadt az ostrom,
Beleakadt az ostrom.

Akaszd ki, kedves galambom,
Akaszd ki, kedves galambom,
Két piros orcád csókolom,
Két piros orcád csókolom.

*

Menyen férjhez az én rózsám,
Menyen férjhez az én rózsám,
Menyek a siratójába,
Hagy búcsúzzam utoljára.

Búcsúzásunk rövid legyen,
Hagy szívünkbe' kárt ne tegyen,
Ez az utca végig veres,
Nálank (nálunk), rózsám, nincs, mit keress!

Eridj, ahol eddig vótál,
Ahol engem lecsúfoltál
Embereknek, legényeknek,
Hogy már nem kellek senkinek!

Ez az utca végig veres,
Nálank, rózsám, nincs, mit keress.
Eridj, ahol eddig vótál,
Ahol engem lecsúfoltál!

Ez az utca bánat-utca,
Bánatkóbból van kirakva,
Az én rózsám kirakatta,
Hagy én sírva járjak rajta.

*

Hosszú szárú loboda,
Nem termettem dologra,
Termett lábam a táncra,
Szemem a kacsintásra.

s Hej, azt hiszed, te csipás,
Hogy engem nem szeret más,
Szeret engem még más is,
Náladnál szebb virág is.

43. Örmester úr, arra kérem

Magyarózd

Ballai Györgyné Bíró Erzsébet, Korodi Ferencné Ballai

Erzsébet, 46, 44 éves

Gy.: Horváth István, 1968.

Örmester úr, arra kérem,
Szabadságot adjon nekem,
Vagy egy órát, vagy egy felet,
Hogy írjak egy bús levelet!

Megírtam a bús levelet,
Babám szíve felém repes,
Hogy ne legyek ilyen-olyan árva,
Vásárhelyi kaszárnyába.

44. Jaj, Istenem, jaj, mit értem

Nagymedvés

Tamási Rebeka, Kiss Mária, 46, 57 éves

Gy. Szenik Ilona, Erdélyi Annamária, Kasszián László, Kondor

Ágnes, Nemes Gyöngyvér, Pávai István, Visnyai Csaba, Mihály

Mária, 1973.

s Jaj, Istenem, jaj, mit értem,
s Jaj, Istenem, jaj, mit értem,
Amit sohase' reméltem,
s Amit sohase' reméltem.

s Jót gondoltam, s rasszat értem,
s Jót gondoltam, s rasszat értem,
Jaj de szerencsétlen lettem,
s Jaj de szerencsétlen lettem.

s Megyek az utcán bánkódva,
s Megyek az utcán bánkódva,
Mintha meg volnék átkozva,
s Mintha meg vónék átkozva.

s Vagy apámtól, s vagy anyámtól,
s Vagy apámtól, s vagy anyámtól,
s Vagy a szeretőm anyjától,
s Vagy a szeretőm anyjától.

s Az én rózsám háza vége,
s Az én rózsám háza vége,
Ki van az utcára téve,
s Ki van az utcára té[ve].

s Mikor megyek el előtte,
s Mikor megyek el előtte,
Hasad a (meg) szívem kettőbe,
s Hasad a szívem kettőbe.

s Hasadj meg, szívem, kettőbe,
s Hasadj meg, szívem, kettőbe,
Hogy vigyenek temetőbe,
s Hogy vigyenek temetőbe!

s Négy szép leány vigyen ki, ó,
s Négy szép leány vigyen ki, ó,
s Te meg, babám, kísérj ki, ó,
s Te meg, babám, kísérj ki, [ó].

Kísérj ki, babám, síromig,
s Kísérj ki, rózsám, síromig,
Az örök nyugalomig,
s Az örök nyugalomig,
s Hányj rám egy-két kapa földet,
s Hányj rám egy-két kapa földet,
Talán megérdemlem tőled,
s Talán megérdemlem tőled!

*

Édesanyám rózsafája,
Édesanyám rózsafája,
s Én vótam a legszebb ága,
s Én vótam a legszebb ága.

s Kihajlottam az utcára,
s Kihajlottam az utcára,
A legények kalapjára,
s A legények kalapjára.

45. Menyek az utcán lefelé

Istvánháza

Fodor Mártonné Fodor Anna, 45 éves

Gy.: Kallós Zoltán, 1968.

Menyek az utcán lefelé,
s Megyek az utcán lefelé,
Senki se mondja, gyere bé,
Senki se mondja, gyere bé.

Csak a rózsám estefelé,
Csak a rózsám estefelé,
Gyere be, rózsám, gyere be,
Gyere be, rózsám, gyere be,
Egyedül vagyok idebe',
s Egyedül vagyok idebe'!

Egyedül vagyok egy házba',
s Egyedül vagyok egy házba',
A búbánat szobájába,
s A búbánat szobájába.

A búbánat keserűség,
A búbánat keserűség,
Még a testvér is ellenség,
Még a testvér is ellenség.

Az idegeny, hogy ne volna,
s Az idegeny, hogy ne volna,
Mikor még a testvér is a,
Mikor még a testvér is a.

46. Kútágásra szállatt a sas

Istvánháza

Fodor Mártonné Fodor Anna, 45 éves

Gy.: Kallós Zoltán, 1968.

Kútágásra szállatt a sas,
Kútágásra szállatt a sas,
Engem, babám, ne csalogass,
Engem, babám, ne csalogass!

Te csaltál meg, nem én téged,
Te csaltál meg, nem én téged,
Verjen meg az Isten téged,
Verjen meg az Isten téged!

Fekete föld, nyílj kétfelé,
Fekete föld, nyílj kétfelé,
Hogy én mingyá' bújjak beléd,
Hogy én mingyá' bújjak beléd!

Szánom-bánom amég élek,
Szánom-bánom amég élek,
Amég bennem zeng a lélek,
Amég bennem zeng a lélek.

Édesanyám sok szép szava,
Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha,
s Kit fogadtam, kit nem soha.

Megfogadnám, de már késő,
Megfogadnám, de már késő,
Mert az idegeny az első,
Mert az idegeny az első.

47. Magyarózdi toronyalja

Magyarózd

Ballai Györgyné Bíró Erzsébet, 46 éves

Gy.: Horváth István, 1968.

sã Magyarózdi toronyalja,
sã Magyarózdi toronyalja,
Körös-körül bazsarózsa,
Körös-körül bazsarózsa.

Nem szakisztok, nem kell rózsá,
Tiéd úgyse leszek soha,
Tiéd úgyse leszek soha,
Csuha-haj-haj.

sã Kertem alatt ne fütöréssz,
A kertemre ne csinálj rést,
Mert én szegén leán vagyok,
Hozzá illó én nem vagyok.

48. Menyek az utcán lefelé

Magyarózd

Korodi Ferencné Ballai Erzsébet, 44 éves

Gy.: Horváth István, 1968.

Menyek az utcán lefelé,
Menyek az utcán lefelé,
Senki se mondja, gyere bé,
Senki se mondja, gyere bé.

Gyere bé, rózsám, gyere bé,
Egyedül vagyok idebé,
Egyedül vagyok egy házba,
A búbanat szobájába'!

A búbanat, keserűség,
Még a testvér is ellenség.

*

Nem kívánok egyéb átkot,
Csak egy szeretetlen társat!
Ha te bémégy, ő kimenjen,
Helyetek egyhelyt ne legyen.
Gyermeked is annyi legyen,
Egy tűzhelyednél ne férjen!

Kilenc fiad néma legyen,
A tizedik leján legyen,
Az is olyan kurva legyen,
Maros mentén híre legyen!

Feküdj fekete hagymázba,*
Kötélén forgatva, ágyban,
Széna, szalma tíz szekérrel,
Rothadjon alattad széjjel!

*

Verd meg, Isten, azt a vermet,
Verd meg, Isten, azt a vermet,
e Kiben az irigyem termett,
Kibe az én rózsám termett!

* hagymáz = tífusz

e Verd ki a szeme világát,
Verd ki *ja* szeme világát,
e Hogy ne lássa na[p] világát,
Hogy ne lássa nap világát!

e, de Hidan tartsa *ja* tenyerét,
Hidan tartsa a tenyerét,
e s Űgy keresse a kenyerét,
Űgy keresse a kenyerét!

e, de Akkar is csak annyit kapjan,
s Akkar is csak annyit kapjan,
e s Akit egysze' mind bÉfaljan,
Akit egysze' mind bÉfaljan!

49. Nagymedvési nagy hegy alatt

Nagymedvés

Tamási István (ének), Türi István (hegedű), Benkő István
(brácsa), 39, 29, 44 éves

Gy.: Demény Piroska, 1975.

Nagymedvési nagy hegy alatt,
Nagymedvési nagy hegy alatt,
Falyik a szerelem patak,
Falyik a szerelem patak.
Csuahaha.

Aki abból vizet iszik,
Aki abból vizet iszik,
Babájától elbúcsúzik,
Babájától elbúcsúzik,
Csuahaha.

Én is abból vizet ittam,
Én is abból vizet ittam,
A babámtól elbúcsúztam,

A babámtól elbúcsúztam,
Csuhaha.

Elbúcsúztam én szegénytől,
Elbúcsúztam én szegéntől,
Mind ősszel fa levelétől,
Mind ősszel fa levelétől,
Csuhaha.

*

A medvési hármás határ,
A medvési hármás határ,
Bolond, aki lányokhoz jár
ej s Bolond, aki lányokhoz jár.
Tra-ra-ra-ra-ra.

Mert én menyecskékhez járok,
Mert én menyecskékhez járok,
Selyempaplany alatt hálók,
Selyempaplany alatt hálók,
Ra-ra-ra-ra-ra.

*

Édesanyám rózsafája,
Édesanyám rózsafája,
s Én voltam a legszebb ága,
Én voltam a legszebb ága,
Csihaj.

50. Én Istenem, be víg voltam ezelőtt

Magyarózd

Ballai Györgyné Bíró Erzsébet, Ince Ferencné Horvát Kata,

Korodi Ferencné Ballai Erzsébet, 46, 48, 44 éves

Gy.: Horváth István, 1968.

Én Istenem, be víg voltam ezelőtt,
sã Míg a babám eljárt a kapum előtt,
De most nem jár, nem tudom, hogy mi baja,
Ő szeretne, de az anyja nem hagyja.

Teli van a temető árka vízzel,
Teli van a szívem keserűséggel,
Jó az Isten, kiapassza a vizet,
Ad szeretőt, ki vigasztal engemet.

*

Magasan repül a daru, szépen szól,
Haragszik rám egy vénasszon fiastól,
Ha haragszik, haragudjék magára,
Nem szorultam az ő csipás fiára.

Hideg se vót, mégis befagyott a tó,
Szeretőm nincs, mégis rólam megy a szó,
Hát, hogyha még szeretőt is tartanék,
Egész világ rólam venné a törvént.

*

Sárgadinnye, görögdinnye hajastól,
Haragszik rám a szeretőm, anyjastól,
Ha haragszik, rontsa ki a nyavalya,
Nem szorultam az ő csipás fiára.

*

Kihajtottam Virág ökröm a rétre,
s Kihajtottam Virág ökrem a rétre,
s Leverettem a harmatot előle,
Leverettem a harmatat előle.

Rég nem hallam Virág ökröm harangját,
Rég nem hallam Virág ökröm harangját,
Az én babám búval tölti világát,
s Az én rózsám búval tölti világát.

Ott, hogy töltse, ott, hogy töltse, nem bánom,
Tiszta szívből, szeretetből kívánom,
Ott, hogy töltse, ott, hogy töltse, nem bánom,
Tiszta szívből, szeretetből kívánom!

de Te azt hiszed, régi babám, megcsaltál,
Te jadt hiszed, régi babám, megcsaltál,
Engem pedig meg se szomorítottál,
Engem pedig meg se szomorítottál.

Megcsaltad, te régi babám, magadat,
Megcsaltad, te régi babám, magadat,
Nem találtál nálamnál igazabbat,
Nem találtál nálamnál igazabbat.

*

Kihajtottam Virág ökröm a rétre,
Kihajtottam Virág ökröm a rétre,
Leverettem a harmatot előtte,
Leverettem a harmatot előtte.

Rég nem hallom Virág ökröm kolompjátját,
Rég nem hallom Virág ökröm kolompját,
Az én babám mással éli világát,
Az én babám mással éli világát.

Éljed, babám, világodat nem bánom,
Éljed, babám, világodat nem bánom,
Szerettelek, azt az egyet sajnálom,
Szerettelek, azt az egyet sajnálom.

*

Kék ibolya búra hajtsa (hajtja) a fejét,
Kék ibolya búra hajtsa a fejét,
Nincsen, aki megöntözzé a tövét,
Nincsen, aki megöntözzé a tövét.

Szállj le, harmat, kék ibolya tövére,
Szállj le, harmat, kék ibolya tövére,
Most találtam egy igaz szeretőre,
Most találtam egy igaz szeretőre.

Kéket nyílik az ibolya, nem sárgát,
Kéket nyílik az ibolya, nem sárgát,
Szőkét szeret az én szívem, nem barnát,
Szőkét szeret az én szívem, nem barnát.

Mert a szóke igazán tud szeretni,
Mert a szóke igazán tud szeretni,
De a barna hamar el tud felejtani,
De a barna hamar el tud felejtani.

Barna kislány csalta meg a szívemet,
Barna kislány csalta meg a szívemet,
A nagy Isten borítsa rá az eget,
A nagy Isten borítsa rá jaz eget!

*

Édesanyám, mondanék én valamit,
s Gombolja ki az én lájbim* elejít,
Hadd nézze meg, mi bántja a szívemet,
Elrabolták tőlem a szeretőmet.

s Elrabolták, vagy az Isten elvette,
Elrabolták, vagy az Isten elvette,
s Annak adta, aki nem érdemelte,
Annak adta, aki nem érdemelte.

Őszirózsa, hullasd el a leveled,
Őszirózsa, hullasd el a leveled,
Régi babám, felejtsél el engemet,
Régi babám, felejtsél el enge[met]!

s Én tégedet el nem bírlak feledni,
s Én tégedet el nem bírlak feledni,
s Csak mind inkább jobban, jobban szeretni,
Csak mind inkább jobban, jobban szeret[ni].

*

Ballada

Takács László ügyes barna legényke,
Takács László ügyes barna legényke,
Szőke kis Juliska vót a kedvese,
Szőke kis Juliska vót a kedvese.

Szerette is tiszta szívből igazán,
Szerette is tiszta szívből igazán,
Éjjel-nappal eszibe vót a leány,
Éjjel-nappal eszibe vót a leány.

* lajbi (lájbi): vastagabb posztóból készült, fémgombos mellény

De a sorsa *azt* neki meg nem engedte,
De a sorsa *azt* neki meg nem engedte,
Hogy szőke lány barna legént szeretne,
Hogy szőke lány barna legént szeretne.

s Édes kedves kis Juliskám, fölkérlek,
Édes kedves kis Juliskám, fölkérlek,
Ne add oda a kezéd más legénnek,
Ne add oda a kezéd más legénnek!

Kis Juliska másnak adta a kezit,
Kis Juliska másnak adta a kezit,
Megszomorította babája szívét,
Megszomorította babája szívét.

s Jaj de szépen harangoznak, úgy hallik,
s Jaj de szépen harangoznak, úgy hallik,
Kis Juliskát esküvőre most viszik,
Kis Juliskát esküvőre most viszik.

s Mellette megy a vőlegény, a párja,
s Mellette megy a vőlegény, a párja,
Utána meg sírva megy a babája,
Utána meg sírva megy a babája.

Puska durran épp a templom ajtóba,
Puska durran épp a templom ajtóba,
A menyasszony halva fekszik a porba,
A menyasszony halva fekszik a porba.

És egy golyót röpít saját mellébe,
És egy golyót röpít saját mellébe,
Takács László halva fekszik véribe,
Takács László halva fekszik véribe.

s Lányok, lányok, eztet meggondoljátok,
s Kit szerettek soha el ne hagyjátok!

Lám, engemet elhagyott a kedvesem,
És ködbe vész érte a nagy szerelem.

s Jertek, lányok, öltözzünk fel fehérbe,
Jertek, lányok, öltözzünk fel fehérbe,
s Temessük el egy nefelejcs tövébe,
Temessük el egy nefelejcs tövébe!

*

Te azt hitted, régi babám, megcsaltál,
Te azt hitted, régi babám, megcsaltál,
Pedig engem meg se szomorítottál,
Pedig engem meg se szomorítottál.

Megcsaltad, te régi babám, magadat,
Megcsaltad, te régi babám, magadat,
Úgyse találsz nálamnál igazabbat,
Úgyse találsz nálamnál igazabbat.

Te azt hiszed, régi babám, hogy szép vagy,
Nézd meg magad a tükörbe, milyen vagy,
Olyan vagy te, mind a bótba' a mîndra,*
Neved napján üssön beléd a guta!

*

Édesanyám, de víg voltam ezelőtt
s Míg a babám eljárt a kapum előtt,
De már szegént elvitték katonának,
s Engem itthon megöl a bú s a bánót.

s Én Istenem, adj erőt a lovamnak,
Hogy keressek más szeretőt magamnak,

* mîndră (rom.) = 1. büszke (női személy), 2. mândra mea = a kedvesem (népies)

Hátha kapnék, tanálnék egy szeretőt,
Ki elvárja ezt a három esztendő.

*

Szeretőmnek s kék a szeme, szökjék ki,
s Ha nálamnál jobbat akar keresni,
s Keresz olyant, kinek ökre, szekere,
s A patikát gazdagítsad belőle!

51. Kék ibolya búra hajtja ja fejét

Nagymedvés

Solymos István, 55 éves

Gy.: Szenik Ilona, Erdélyi Annamária, Kasszián László, Kondor
Ágnes, Nemes Gyöngyvér, Pávai István, Visnyai Csaba, Mihály
Mária, 1973.

Kék ibolya búra hajtja ja fejét,
Kék ibolya búra hajtja ja fejét,
Nincsen, aki megöntözze ja tövét,
Nincsen, aki megöntözze ja tövét.

Szállj le, harmat, kék ibolya tövére,
Szállj le, harmat, kék ibolya tövére,
Most találtam egy igaz szerető[re].

Kék ibolya, ha leszakísztanálak,
Kék ibolya, ha leszakísztanálak,
Mit mondanál, babám, ha jelhadnálak?

Azt mondanám, verjen meg a teremő,
Azt mondanám, verjen meg a teremő,
Mert nem voltál igaz szívű szerető.

Kihajtottam Virág ökröm a rétre,
Kihajtottam Virág ökröm a rétre,

Leveretem a harmatot előle,
Leveretem a harmatot elő[le].

Rég nem hallok Virág ökröm harangját,
Rég nem hallok Virág ökröm harangját,
Az én babám mással éli vilá[gát].

Hadd, hagy élje, hadd, hagy élje, nem bánom,
Tiszta szívből, szeretetből kívánom!

*

s Kék szivárvány koszorúzza *jaz* eget,
s Kék szivárvány koszorúzza *jaz* eget,
s Most tudtam meg, hogy a babám nem szeret,
s Most tudtam meg, hogy a babám nem szeret.

s Ha nem szeret, mért küldi *ja* levelet,
s Ha nem szeret, mért küldi *ja* levelet,
Mért búsítsa *jaz* én árva szívemet,
s Mért búsítsa *jaz* én árva szívemet?

s Búsította három évig eleget,
s Búsította három évig eleget,
A jó Isten borítsa rád az eget,
s A jó Isten borítsa rád az eget!

52. Édesanyám, mit vétettem magának

Nagymedvés

Joó Ferenc, Joó Márton, 62, 60 éves

Gy.: Szenik Ilona, Erdélyi Annamária, Kasszián László, Kondor
Ágnes, Nemes Gyöngyvér, Pávai István, Visnyai Csaba, Mihály
Mária, 1973.

Édesanyám, mit vétettem magának,
Édesanyám, mit vétettem magának,

Hogy eladatt engem a román cárnak,
s Hogy eladatt engem a román cár[nak]?

Úgy eladott, mint az ökröt eladják,
s Úgy eladott, mint az ökröt eladják,
Édesanyám, köszönöm a jóságát,
Édesanyám, köszönöm a jóságát.

Kéket nyílik az ibolya, nem sárgát,
Kéket nyílik az ibolya, nem sárgát,
Szőkét szeret az én szívem, nem barnát,
Szőkét szeret az én szívem, nem barnát.

Mert a szőke tud igazán szeretni,
s Mert a szőke tud igazán szeretni,
A barnáé' de sokat kell szenvedni,
s A barnaér' de sokat kell szenvedni.

e, de Édesanyám, mé' szültél a világra,
s Édesanyám, mér' szülté' *ja* világra,
Kilenc fontos ágyúgolyó számára,
Kilenc fontos ágyúgolyó számára?

Kilenc fontos ágyúgolyó megtalál,
Kilenc fontos ágyúgolyó megtalál,
Az' se mondam, vót nékem édesanyám,
Az' se mondom, vót nékem édesanyám.

*

Édesanyám is volt nékem, de már nincs,
Édesanyám is volt nékem, de már nincs,
Mert elvitte *ja* szegedi nagy árvíz,
Mert elvitte *ja* szegedi nagy árvíz.

Kilenc hete, hogy a vizet halászom,
Kilenc hete, hogy a vizet halászom,

s Könnyeimtől még a partját se látom,
Könnyeimtől még a partját se látom.

Kihalásztam édesanyám kendőjét,
Kihalásztam édesanyám kendőjét,
Négy sarkára rávarrattam a nevét,
Négy sarkára rávarrattam a nevét.

Közepében betűvel azt íratom,
Közepében betűvel azt íratom,
Édesanyám, elhagyott a galambom,
Édesanyám, elhagyott a galambom.

Ha jelhagyatt, mért küldi a levelet,
Ha jelhagyatt, mért küldi a levelet,
Mért búsítja *jaz* én gyöngé szívemet,
Mért búsítja *jaz* én gyöngé szívemet.

Búsította három évig eleget,
Búsította három évig eleget,
A jó Isten borítsa rá *jaz* eget,
A jó Isten borítsa rá *jaz* eget!

*

Hideg sincsen, mégis befagyott a tó,
s Hideg sincsen, mégis befagyott a tó,
Szeretóm sincs, mégis rólam megy a szó,
Szeretóm sincs, mégis rólam megy a szó.

s Hátha én még szeretőt is tartanék,
s Hátha én még szeretőt is tartanék,
Egész világ rólam tenné *ja* törvént,
Egész világ rólam tenné *ja* törvént.

53. Jó bort iszok, fenyőfával tüzelek

Magyarszentbenedek

Bíró Pál, 1932.

Gy.: Pávai István, 1981.

Jó bort iszok, fenyőfával tüzelek,
Jó bort iszok, s fenyőfával tüzelek,
Kökényszemű barna kislánt szeretek,
Kökényszemű barna kislánt szeretek.

s Olyan annak a két szeme járása,
Olyan annak a két szeme járása,
Mint az egen a csillag ragyogása,
Mint az egen a csillag ragyogása.

Csillag nélkül sötét az ég s homályos,
Csillag nélkül sötét az ég s homályos,
Nálád nélkül, régi babám, de bajos,
Nálád nélkül, régi babám, de bajos.

s Én is azért választottam szeretőt,
s Én is azért választattam szeretőt,
Mert meguntam a magányos esztendő,
Mert meguntam a magányos esztendő.

*

Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy,
Szép szeretőm, nem hittem, hogy csalfa légy,
Csalfasággal megcsaltad a szívemet,
A jó Isten borítsa rád az eget!

hi, sã Borítsa rád, hogy ne tudjál beszélni,
Hogy ne tudjál más szeretőt tartani,
Borítsa rád, hogy ne tudjál beszélni,
Hogy ne tudjál más szeretőt tartani!

La-la-la-la, la-la-la-la, la-la-la...

Én Istenem, hozd el újév szombatját,
Hogy köszönjek az uraknak jóccakát,
Hogy adják ki *a* behívólevelemet,
he Bukurestbe' nem tudják a nevemet.
s Hogy adják ki *a* behívólevelemet,
hej, de Bukurestben nem tudják a nevemet.

s Majd megtudják, mikor oda bemegyek,
Majd megtudják, mikor oda bemegyek,
Az én nevem *e* török szegfű, liliom,
Ha meghalok, kivirít a síromon.
s Az én nevem török szegfű, liliom,
Ha meghalok, kivirít a síromon.

54. Mikor mentem a faluból kifelé

Magyarszentbenedek

Bíró Pál, 1932.

Gy.: Varga Zoltán, 1973.

Mikor mentem a faluból kifelé,
s Mikor mentem a faluból kifelé,
Lányok kísérték az állomás felé,
s Lányok kísérték az állomás felé.

Kezet fogtam minden lánnyal sorjában,
Kezet fogtam minden lánnyal sorjában,
Csak a babám hattam legutoljára,
Csak a babám hattam legutoljára.

să Szerusz (szervusz), babám, add ide *ja* jobb kezed,
Szerusz, babám, add ide *ja* jobb kezed,
Mert én téged igazán szerettelek,
Mert én téged igazán szerettelek.

Jártam hozzád sok esőbe, sok sárban,
Jártam hozzád sok esőbe, sok sárban,
De sok csókot adtam neked hiában (!),
De sok csókot adtam neked hiában.

*

Édesanyám sokat intett a jóra,
s Édesanyám sokat intett a jóra,
Ne menj, fiam, szombat este faluba,
Ne menj, fiam, szombat este faluba.

Mert betörik a te gyöngye fejedet,
sã Mert betörik a te gyöngye fejedet,
Nem lesz, aki kimossa jaz ingedet,
Nem lesz, aki kimossa jaz ingedet.

sã Mosd ki, anyám, véres ingem fehérre,
sã Mosd ki, anyám, véres ingem fehérre,
Hogy menjek a főorvos úr elébe,
Hogy menjek a főorvos úr elébe.

Főorvos úr, bevettél katonának,
Főorvos úr, bevettél katonának,
e Viseld gondját az én édesanyámnak,
Viseld gondját az én édesanyámnak!

Mert ha gondját nem viseled szegénynek,
Mert ha gondját nem viseled szegénynek,
Re-ra-ra-ra, ra-ra-ra-ra, ra-ra-ra,
Ra-ra-ra-ra, ra-ra-ra-ra, ra-ra-ra.

*

Nékem is volt édesanyám, de már nincs,
Nékem is volt édesanyám, de már nincs,
Mert elvitte ja szegedi nagy árvíz,
Mert elvitte ja szegedi nagy árvíz.

Kilenc hete, hogy a vizet halászom,
Kilenc hete, hogy a vizet halászom,
Könnyeimtől még a partját sem látom,
Könnyeimtől még a partját sem látom.

Kihalászom édesanyám kendőjét,
Kihalászom édesanyám kendőjét,
Négy sarkára rávarratom a nevét,
Négy sarkára rávarratom a nevét.

Közepibe búbanatot nyomtattam,
Közepébe búbanatot nyomtattam,
Hogy tudják meg, hogy én árván maradtam,
Hogy tudják meg, hogy én árván maradtam.

Jaj, Istenem, jaj de nagy az árvaság,
Jaj, Istenem, jaj de nagy az árvaság,
De még nagyobb az egyedülvalóság,
De még nagyobb az egyedülvalóság.

*

Ballada

Dobos Gábor húsz esztendő korába,
Lovat lopott az aradi csárdába,
Lovat lopott, mind a három deres vót,
Arról tudják, Dobos Gábor betyár vót.

Dobos Gábor bujdosik az erdőbe,
Ő se tudja, mikor ér ki belőle,
Nyárfa alá kötötte gömbely (gömböly) lovát,
Csipkebokor alatt mulatja magát.

Korcsmárosné, mért savanyó a bora?
Olyan, mind a valóságos vadalma.
Korcsmárosné, mézelje meg a borát,
Adja nékem feleségül a lányát!

s Korcsmárosné, jaj be fehér a melle,
Engedje, hogy feküdjek le melléje!
Ha *jén* magát meg nem tudnám ölelni,
Elhagyom a két karomat levágni.

55. Megverték engem azér'

Hari

Szakács István, 1934.

Gy.: Pávai István, 1975.

Megverték engem azér', megverték engem azér',
Jam-tî-ra-ra-dla, da-ra-ra-da-dl-a-dl, an-da-dla[m],
hogy Mért nem mentem agyagért, *hogy* mért nem mentem
agyagért,
Ja-dla-dla, da-ra-la-dla-dl-a-dl, la-na-da.

s Ha nem mentem, jól tettem, s ha nem mentem, jól tettem,
Jam-dî-rî-la-dla, ra-ra-ra-ta-rî-la-rî, la-da-dla[m],
s A lányokkal beszéltem, a lányokkal beszéltem,
Jal-tî-ra-dla, ra-dl-a-da-dl-a-dl, a-da-dam.

Az ajtóig meg vissza, s az ajtóig meg vissza,
Ja-dla-dla, ra-lî-ra-da-dl-a-dl, a-da-dlam,
A szeretőm add vissza, a szeretőm add vissza,
Ja-dla-dla, ra-dl-a-da-dl-a-dl, a-da-dlam.

56. Felsütött a nap sugara, csuhaja

Istvánháza

Fodor Mártonné Fodor Anna, 45 éves

Gy.: Kallós Zoltán, 1968.

Felsütött a nap sugara, csuhaja,
Minden szegény ablakára, csuhaja,
Jaj, Istenem, mi annak az oka,
Az enyémre nem süt soha, csuhaja.

Jaj, Istenem, mi annak az oka,
s Az enyémre nem süt soha, csuhaja.

Ra-la-la-la, la-la-la-la-la, la-la-la...

Túl a vízen van egy malom, tyuhaja,
Bánatot örölnék azon, csuhaja,
Nékem is van, csuhaj, egy bánatom,
Odaviszem, lejártatom, csuhaja.

*

Édesanyám sok szép szava, galambom,
Mit fogadtam, kit nem soha, galambom,
Megfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mind az eső, galambom.

Lefelé folyik a Tisza, galambom,
Lefelé folyik a Tisza, galambom,
Nem folyik az többet vissza,
Nem folyik az többet vissza, galambom.

Szeretett a fene soha, galambom,
Szeretett a fene soha, galambom,
Csak meg vótam véled szokva,
Csak meg vótam véled szokva, galambom.

*

Túl a vízen van egy malom, galambom,
Túl a vízen van egy malom, galambom,
Bánatot örölnék azon,
Bánatot örölnék azon, galambom.

Nékem is van egy bánatom, galambom,
Nékem is van egy bánatom, galambom,

Odaviszem, lejáratom,
Odaviszem, lejáratom, galambom.

Szeretett a fene soha, galambom,
Szeretett a fene soha, galambom,
Csak meg vótam véled szokva,
Csak meg vótam véled szokva, galambom.

Lefelé folyik a Tisza, galambom,
Lefelé folyik a Tisza, galambom,
Nem folyik az többet vissza,
Nem folyik az többet vissza, galambom.

57. Úgy elmegyek arr' a helyre

Magyarózd

Bíró Mária, 63 éves

Gy.: Horváth István, 1969.

s Úgy elmegyek arr' a he're,
e, s Úgy elmenyek arra he're,
s Honnét madár sem jár erre,
s Honnét madár sem jár erre.

să Fészkét rakok egy sűrűbe,
să Fészkét rakok egy sűrűbe,
Bánatfának tetejébe,
Bánatfának tetejébe.

s Bánatfára hatszáz varjú,
să Bánatfára hatszáz varjú,
s A szívemre hat annyi bú,
s A szívemen hat annyi bú.

e, s Jaj, Istenem, hogy megverté,
Jaj, Istenem, hogy megverté,
Engem jobban mindenkiné,
s Engem jobban mindenkiné.

e, s Édesanyám sok szép szava,
s Édesanyám sok szép szava,
Kit nem fogadtam meg soha,
s Kit nem fogadtam meg soha.

sã Megfogadnám, de már késő,
sã Megfogadnám, de már késő,
s Hull a könnyem, mind az eső,
s Hull a könnyem, mind az eső.

*

Az én rózsám háza vége,
Az én rózsám háza vége
Ki van az utcára téve,
Ki van az utcára téve.

Mikor menyek el előtte,
Mikor menyek el előtte,
Hasad a szüvem érette,
Hasad a szüvem érette.

Hadd hasadjon, hadd lankadjon,
Csak az Isten el ne hagyjon,
Hadd hasadjon, hadd lankadjon,
Csak az Isten el ne hagyjon!

58. Járunk az utcán lefelé

Magyarbúkkös

Zilahi György (hegedű), Vas Ferenc (ének), Vas Károly (ének),
1924., 1937., 1909.

Gy.: Timár Sándor, 1968.

Járunk az utcán lefelé,
s Járunk az utcán lefelé,
Senki se mondja, gyere bé,
Senki se mondja, gyere be.

Gyere be, rózsám, gyere be,
Egyedül vagyok idebe',
s Egyedül vagyok egy házba',
s Egyedül vagyok idebe'.

Egyedül vagyok egy házba',
s Egyedül vagyok egy házba',
s A búbárat szobájába',
s A búbárat szobájába'.

[Megmond]tam, rózsám, ne szeress,
s Megmondtam, rózsám, ne szeress,
Magadat értem ne veresd,
Magadat értem ne veresd!

59. Megvert anyám csak azér'

Maroskoppánd

Szabó János, 66 éves

Gy.: Demény Piroska, 1975.

Megvert anyám csak azér', megvert anyám csak azér',
Aj-ra-ra-ra, ra-ra-ra-ra, ra-ra-ra.
sã Mért nem mentem agyagér', mért nem mentem agyagér',
Aj-ra-ra-ra, ra-ra-ra-ra, ra-ra-ra.
s Ha nem mentem, jól tettem, a lányokkal beszéltem,
Aj-ra-ra-ra, ra-ra-ra-ra, ra-ra-ra.
s Ha nem mentem, jól tettem, a lányokkal beszéltem,
Ej-raj-raj, ra ra-ra-ra, ra-ra-ra.

60. Szabó Gyula Horvát Jolánt szereti

Ballada

Magyarózd

Biró Rebi, 53 éves

Gy.: Horváth István, 1962.

s Szabó Gyula Horvát Jolánt szereti,
De ja Horvát szülői nem engedi (engedik),
s Jól van, Jolán, ha nem szabad szeretni,
Majd meglátod, mit fogok cselekedni.

hi Szabó Gyula egy vasárnap délután,
A Jolánnal találkozott az utcán,
s Kihívta ja zöld erdőbe sétálni,
Hogy ők ketten virágot fognak szedni.
s Kihívta ja zöld erdőnek szélire,
Na most, Jolán, térgyepelj le ja földre!

hi Szabó Gyula revolvere* de fényes,
A Jolánnak háram golyó elég lesz,
s Kettőt lőtt a magas hajú szívére,
s Ráborult a Jolánnak holttestére.

hi Szabocskai, nyírátházi nagy utca,
Horvát Jolánt most kísírik le rajta,
s Lánybarátim, arra kérlek titeket,
Hogy síromhaz fehérbe kijöjjetek,
sí Körös-körös kössetek egy koszorút,
Hogy a harang szóljan egy bús szomorút!

hi Szabó Gyula, nem fájt néked a szíved,
hi Mikor az én Jolánomat megölted?
Akkor nem fájt, de most mindjár' meghasad,
Viselem a tizenkét kilós vasat.

* revolver = több lövetű forgópisztoly

sí Tizenkettő, s tizenhárom, s tizennégy,
hi Szabó Gyula, ilyen későn hova mégy?
să Megyek, megyek, kimegyek a sírker'be,
Rózsát viszek a Jolán sírkövére.

61. Édesanyám mondta nékem

Magyarózd

Ballai Györgyné Bíró Erzsébet, 46 éves

Gy.: Horváth István, 1968.

Édesanyám mondta nékem,
Édesanyám mondta nékem,
Tyuhaj-haj, de tyuhaj-haj,
Minek a szerető nékem,
Minek a szerető nékem?
Tyuhaj-haj, de tyuhaj-haj.

De én arra nem hallgattam,
De én arra nem hallgattam,
Tyuhaj-haj, de tyuhaj-haj,
Titkon szeretőt tartottam,
Titkon szeretőt tartottam,
Tyuhaj-haj, de tyuhaj-haj.

Egyik utcán kikerüllek,
A másikon csak beszéllek,
Tyuhaj-haj, de tyuhaj-haj,
Egyet bánok, amíg élek,
Miért szerettelek téged,
Tyuhaj-haj, de tyuhaj-haj.

Ha ne szerettelek volna,
Most a szívem nem búsulna,
Tyuhaj-haj, de tyuhaj-haj,
Ha ne szerettelek volna,
Az én szívem most nem fájna,
Tyuhaj-haj, de tyuhaj-haj.

*

Édesanyám sok szép szava,
Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha,
Ihaja, de csuhaja.

s Megfogadnám, de már késő,
s Megfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mind az eső,
Ihaja, de csuhaja.

62. Jó jestét, jó jestét, Szekszárdiné, hallja

Ballada

Nagymedvés

Székely Józsefné Tamási J., 53 éves

Gy.: Szenik Ilona, Erdélyi Annamária, Kasszián László, Kondor
Ágnes, Nemes Gyöngyvér, Pávai István, Visnyai Csaba, Mihály
Mária, 1973.

Jó jestét, jó jestét, Szekszárdiné, hallja,
Itthon van a lánya, Szekszárdi Mariska?
s Itthon van, itthon van, bent van a szobába,
Alszik már, nyugszik már hófehér ágyába.

s Menjen be, költse föl, engedje ja bálba,
Hófehér ruháját adja föl reája!

s Húzzátok, cigányok, meg sem szabad állni,
Szekszárdi Mariskát muszáj mulatozni!

s Várjatok, cigányok, egy kis pihenőre,
Magas szárú cipő vérkiöntésére!

s Nem lehet, galambom, mert meghűtöd magad,
Két karikagyűrű az ujjadra dagad.

s Verje meg az Isten azt az édesanyát,
Ki szombaton este elbocsássa lányát!

Este elbocsássa, reggelig nem látja,
Reggel nyolc órakor halva viszik haza.

63. Este van, este van, de nem minden lánynak

Hari

Szakács István, 1934.

Gy.: Pávai István, Demény Piroska, 1975.

Este van, este van, de nem minden lánynak,
Csak annak a lánynak, akihez sokan járnak,
Énhozzám is járnak, de csak szombat este,
Csillagos, magos ég hulljon le a földre!

Este van, este van, elmúlt kilenc óra,
Minden barna kislány a rácsos kaput zárja,
aMíg a barna kislány a rácsos kaput zárja,
Addig a szeretője százszor is megcsókolja.
hi Míg a barna kislány a rácsos kaput zárja,
Addig a szeretője százszor is megcsókolja.

64. Hej, árvacsujány csípte meg a kezemet

Magyarózd

Ballai Györgyné Bíró Erzsébet, Korodi Ferencné Ballai

Erzsébet, 46, 44 éves

Gy.: Horváth István, 1968.

Hej, árvacsujány (árvacsalán) csípte meg a kezemet,
Barna kislány csalta meg a szívemet,
Barna kislány, mér' csaltad meg az én árva szívemet,
Hej, én akartam megcsalni a tiédet.

s Hej, két szerelmes kiment a temetőbe,
Mind a kettő letérgyepelt a földre,
Egy közülek úgy sóhajt fel a csillagos nagy égre,
Hej, nincs igazság, csak a csillagos égbe.

ALSÓ-VÍZMELLÉK

65. Sirassátok, ne hagyjátok

Sírató

Balázstelke

Veres Andrásné Fogarasi Katalin, 1942.

Gy.: Bárdosi Ildikó, 2004.

Sirassátok, ne hagyjátok,
Sirassátok, ne hagyjátok,
Mert mingyá' elszalasszátok!

Mert elmenyen az a madár,
Mert elmenyen az a madár,
Ki titeket szívből sajnál,
Ki titeket szívből sajnál.

Nyútsa kezit keresztesen,
Nyútsa kezit keresztesen,
Hogy váljunk el örökesen,
Hogy váljunk el örökesen!

s Édesanyám, édesanyám,
Édesanyám, édesanyám,
Lelkem, felnevelő dajkám!

mert Csókolom a lába nyomát,
Csókolom a lába nyomát,
Édesanyám, amerre járt,
Édesanyám, amerre járt!

66. Jó estét, jó estét

Balázstelke

Veres Andrásné Fogarasi Katalin, 1942.

Gy.: Árendás Péter, 1998., Budapest

sí Jó estét, jó estét,
De nem mindenkinek,
Csak annak a szőke lánnak,
Akit én szeretek.

s Nem is az a betyár,
Amely gyolcsingbe' jár,
Nem fekszik az én ágyomban
Minden kutya betyár.

s Mert az én ágyomban
Széna, szalma vagyon,
Minden széna-, szalmaszálon
Piros rózsa vagyon.

s de Repülj, madár, repülj,
Hét falun keresztül,
Menj el az én galambomhaz,
Csak ő van egyedül.

de Hervad az a rózsa,
Kinek töve nincsen,
Elhervadak, babám, én is,
Mert szeretőm nincsen.

de Hervadj, rózsám, herva[dj],
Mert az enyém nem vagy,
Mert amikor az enyém voltál,
Piros rózsa voltál.

Piros rózsa voltál,
De már elhervadtál,

A te sűrű könnyeiddel
Orcáid lemostá[k].

*

Orcáid rózsái
Ha közel vónának,
Az én égő szívem mellé
Tűzném bokrétának.

de Kalapom szalagját,
Jaj *de* fújja *ja* szél,
Köszönöm szépen, galombam,
Hogy eddig szerettél.

Hogy eddig szerettél,
Most a másé lettél,
Verjen meg a jeges eső,
Ha *jelfelejtettél!*

de Sem felhő nem látszik,
Sem eső nem esik,
Mégis az én fehér ingem
Oldala úgy ázik.

De hogyan is ázna,
Mikor mindig sírak,
Babám bánata árjában
Már többé nem bíram.

*

Repülj, madár, repülj
Hét erdőn keresztül,
Repülj babám ablakára,
Csak egyedül vagyok.

Ho kérdi, hogy vagyok,
Mon[dd] meg, beteg vagyok,
Vásárhelyi nagy korházba'
Térgyig vasba' vagyok.

67. Erdő, erdő, de magos vagy

Magyarpéterfalva

Bándi András, 1920.

Gy.: Martin György, Pálffy Gyula, 1977.

Erdő, erdő, de magos vagy,
Erdő, erdő, de magos vagy,
Kisangyalom, de messze vagy,
Kisangyalom, de messze vagy.

Ezt az erdőt levágatom,
Ezt az erdőt levágatom,
A babámat elhozzatom,
A babámat elhozzatom.

68. Ingem anyám úgy szeretett

Magyarpéterfalva

Bándi Andrásné Gáspár Irma, 1921

Gy.: Martin György, Pálffy Gyula, 1977.

Ingem anyám úgy szeretett,
Ingem anyám úgy szeretett,
Bőcsőbe tett, s úgy rengetett.

A lábával elringatott,
A lábával elringatott,
s A szájával megátkozott.

Ne legyen részem a jóba,
Ne legyen részem a jóba,
Csak a búba s a bánatba.

Megfogott az anyám átka,
Megfogott az anyám átka,
Nem hallgattam a szavára.

Ráhallgatnék, de már késő,
Ráhallgatnék, de már késő,
Hull a könnyem, mint az eső.

Ráhallgatnék, de már késő,
Ráhallgatnék, de már késő,
Utolért a záporoső.

Záporoső, szebeni szél,
Záporoső, szebeni szél,
Mind a kettő ingemet ér.

69. Fehér fuszulykavirág

Balázstelke

Veres Andrásné Fogarasi Katalin, Fogarasi István, 1942., 1928.

Gy.: Árendás Péter, 1998., Budapest

s Fehér fuszulykavirág,
Ne gyer' hozzám napvilág,
Gyere inkább sötétben,
Hogy üljek az öledben!

Úgysem ülök sokáig,
Csak tizenkét óráig,
s Az a tizenkét óra
Olyan, mind egy félóra,
Az a tizenkét óra
Olyan, mind egy félóra.

s A szép asszony messze lát,
Vizé küdi (küldi) az urát,
Míg az ura vizé jár,
Barna babája bejár.

A szép asszony verve jó,
Mind a száraz magyaró,
Üssed, üssed, döngöljed,
Annak több hasznát veszed!

*

Fehér fuszulykavirág,
Ne jöjj hozzám napvilág,
Gyere hozzám sötétbe,
Hogy nézzek a szemedbe!

Jaj de fekete retek,
Barna kislányt szeretek,
Ha barna is, nem cigány,
Szeret engem igazán.

*

Lelkem uram, be jó vót,
Be jó vizet hozott vót,
Menjen el még máskor is,
Üljen oda hat napig!

Mikor uram nincs itthon,
Rózsa van a markomba,
Mikor uram itthon van,
Tövis van a markomba.

Királyfalva, Szentbedenek,
Feleségér' odamegyek,
Feleséget, szépet adnak,
Láda ruhát nem adhatnak.

Mikor kicsi lánka voltam,
Zab' aratni járogattam,
Markat nem tudtam hajtani,
Szeretőt tudtam tartani.

Szeretőm is olyan volt,
A víz mentén híre vót,
Szeretőm is olyan volt,
A víz mentén híre vót.

Odakint a csengőbe,
Rózsa terem a fűbe.
Gyere, babám, szedj egy párt,
Tegyel nékem bokrétát!

Teszek, biz' én, tenéked,
Mind egy ügyes legénnek,
Teszek, biz' én, tenéked,
Mind egy ügyes legénnek.

70. Fejér fuszulykavirág

Balázstelke

Veres Andrásné Fogarasi Katalin (ének), Káló József „Cuppa”
(Héderfája – hegedű), Mezei Ferenc „Csángáló” (Csávás –
háromhúros kontra), Mezei Pál „Policer” (Csávás – bőgő),
1942., 1943., 1951., 1961.

Gy.: Pávai István, 1998., Budapest

Fejér fuszulykavirág,
Ne gyer' hozzám nopvilág,
Gyere inkább sötétben,
Hogy üljek az öledben!

Nem ülek én sokáig,
Csak tizenkét óráig,
Az a tizenkét óra,
Olyon mind egy félóra.

A szép asszony messze lát,
Vízé küdi az urát,
Még (míg) az ura vize' jár,
Barna babája bejár.

A szép asszony verve jó,
Mind a száraz mogyoró.
de Üssed, üssed, döcsköljed,
Mer' csak úgy a győzelem,
Üssed, *de* üssed, döngöljed,
Mer' csak úgy a győzelem!

71. Nem ettem én ma egyebet

Magyarpéterfalva

Bándi Andrásné Gáspár Irma, 1921.

Gy.: Martin György, Pálffy Gyula, 1977.

s Nem ettem én ma egyebet,
Csak egy fazék aludttejet,
Aztat is csak kalány nélkül,
Megélek a babám né[lkül].

Nem ettem én ma egyebet,
Csak egy fazék aludttejet,
Aztat is csak fakalánnal,
Megélek én a babá[mmal].

s Kimentem én a szőlőbe,
Ráléptem egy venyigére,*
Venyigéről venyigére,
Vágyik szívem a szőkér[e].

Kimentem én a piacra,
Ráléptem egy papírosra,
Papírosról papírosra,
Vágyik szívem a pirosra.

* venyige = szőlővessző (szőlőtökén nőtt vessző)

Árok, árok, de mély árok,
Nem gondoltam, hogy így járok,
Beleestem, benne vagyok,
s A szerelem rabja vagyok.

Hát ti, lányok, mit csináltok,
Ilyen későn vacsoráztok?
Már minálunk lefeküdtek,
Itt még ágyat se vetettek.

Nem vetünk mi akárkinek,
Csak a régi szeretőnek,
Mert a régi tud szeretni,
Mostaniért kell szenvedni.

72. Édesanyám rózsafája

Magyarpéterfalva

Bándi Andrásné Gáspár Irma, Bándi András, 1921., 1920.

Gy.: Martin György, Pálfy Gyula, 1977.

Édesanyám rózsafája,
Édesanyám rózsafája,
Én vagyok a legszebb ága,
Én vagyok a legszebb ága.

Kihajlottam az utcára,
Kihajlottam az utcára,
Irigyeknek bosszújára,
Irigyeknek bosszújára.

73. Vágják az erdei utat

Balázstelke

Veres János (ének), Veres Andrásné Fogarasi Katalin (ének),
Vincéné Ráduly Irma (ének), Veres András (ének), Jámbor
István „Dumnyezo” (Csávás – hegedű), Csányi Sándor „Cilika”
(Csávás – hegedű), Mezei Ferenc „Csángáló” (Csávás – brácsa),
Mezei Pál „Policer” (Csávás – bőgő), 1941., 1942., 1953., 1937.,
1951., 1959., 1951., 1961.

Gy.: Pávai István, 1999., Budapest

Vágják az erdei utat, ...*

Viszik a magyar fiúkat. ...

Viszik, viszik szegényeket, ...

Szegény magyar legényeket. ...

Úgy elvisznek, meglátjátok, ...

Soha hírem se halljátok. ...

Mikor hírem meghalljátok, ...

Leborulva sirassátok. ...

Engem anyám úgy szeretett, aj-daj-daj, da-daj-daj-daj, da-daj-da,
Bölcsőbe tett, s úgy rengetett, aj-naj-naj, na-naj-naj-naj, na-naj-na.
Zsebkendővel takargatott, a-naj-naj-naj, na-naj-naj-naj, na-naj-na,
A szájával megátkozott, aj-naj-naj, na-na-na-na, na-na-na.

Azt az átkot tette reám, aj-daj-daj, da-daj-da-da, da-daj-da,
Hogy sehol sem legyen hazám, aj-da-daj, da-daj-daj-daj, da-da-da.
Csipkebokor a szállásom, a-naj-naj-naj, na-naj-naj-naj, na-naj-na,
Ott se legyen megállásom, aj-naj-naj, na-na-na-na, na-na-na.

Búsulj, rózsám, mert én sírok, aj-naj-naj, na-na-naj-naj, na-naj-na,
Tőled búcsúzni akarok, aj-naj-naj, na-na-na-na, na-naj-na.
Búcsúzásod rövid legyen, a-na-na-naj, na-naj-na-na, na-naj-na,
A szívemben kárt ne tegyen, j-naj, naj-na-na, na-naj-na.

* A ki nem énekelt hangszeres részeket ...-tal jelöltük.

*

de Majd megéred azt az időt, s a-laj-laj-la-ra, la-laj-laj-la-rí, la-laj-la,
Sírva jársz a kapum előtt, sa-laj-la-laj, la-laj-la-laj, la-laj-la.
de Megöleled kapum fáját, s a-laj-laj-la-ra, la-laj-laj-la-rí, la-laj-la,
s Úgy siratod a gazdáját, sa-laj-la-laj, la-laj-la-la, la-laj-la.

*

Édesanyám sok szép szova, e-le-le, le-le-le-le, tej-ej-re,
Mit fogadtam, mit nem soha, di-li-li-li, di-li-li-di, di-ji-li.
de Most fogadnám, de már késő, di-ri-li-li-ri, di, di-ri-li, a-ja-jaj,
Hull a könnyem, mind az eső, di-li-li-li, di-li-li-di, di di-ri.

s Édesanyám mondta nékem, ti-li-li-li-ri, di-di-ri-li, a-ja-ja,
s Minek a szerelem nékem, a-la-la-la, ta-ja-la-la, ta-da-ra.
A szerelem sötét verem, ti-ri-li-li-ri, di-ri-di-li, e-jej-di,
s Az engem a földbe teszen, i-li-li-li, di-li-li-li, ti-ji-li.

*

s Szeress, babám, de nézd meg kit, tra-la-la, laj-la-la, la-la-[la],
Mert a szerelem megvakít, tra-la-la-la, la-la-la-la, la-la[la].
s Engemet is megvakított, tra-la-la, laj-la-la, la-laj-[la],
Örökre gyászba borított, tra-la-la-la, la-la-la-la, la-la[la].

74. Édesanyám mondta nékem

Balázstelke

Veres Andrásné Fogarasi Katalin (ének), Fogarasi István (ének), Káló József „Cuppa” (Héderfája – hegedű), Mezei Ferenc „Csángáló” (Csávás – háromhúros kontra), Mezei Pál „Policer” (Csávás – bőgő), 1942., 1928., 1943., 1951., 1961.

Gy.: Pávai István, 1998., Budapest

Édesanyám mondta nékem, ...*

Minek a szerelem nékem, ...

A szerelem sötét verem, ...

Az engem a földbe teszen. ...

Tudod, babám, mit fogadtál, ...

[Mi]kor a kis ker’be jártál, ...

Rózsát kértem, csókot adtál, ...

Avval engem csalogattál. ...

Járd ki, lábam, járd ki most, ...

Nem parancsol senki most, ...

[Járd ki], lábam, itt, vagy soha, ...

Itt még nem táncoltam soha. ...

Járd ki, lábam, itt, vagy soha, ...

Pesten nem táncoltam soha, ...

[Én] kijárnám, de nem nagyon, ...

[Mert] én hetvenéves vagyok, ...

Én kijárnám, de nem lehet, ...

Mert én hetvenéves vagyok.

Karikára legények, ...

Én is nektek segíték! ...

*

* A ki nem énekelt hangszeres részeket ...-tal jelöltük.

Fekete szárú cseresnye, rã, la-rî-la-la-rî, la-la-rî-la,
 Hamis a barna menyecske, ...
 Hamis az ő szeme-szája, ta-la, la-la-rî-lad-la,
 Ha legint lát, kacsint rája, ta-rî-lad, la-rî-la.

Sűrű szita, szakadék, ra-lar-la-rî, lad-la-rî-la,
 A vénasszony akadék, ...
 Ha vénasszony ne vóna, a háznál baj nem volna,
 s Ta-la-la-la, la-rî-la-lar-la, ta-rî-la-rî-la-rî-la.

Csuhaj, fekete retek, ban-ra-la-rî, ra-la-rî-ra
 Barna legényt szeretek, ...
 Amé' barna, nem cigány, szeret engem igazán,
 Ta-ra-ra-ra, ra-ra-rî-la-la, la-la-la-rî-la.

Én is vótam valaha, ta-ra-rla-rî, lad-la-rî-la,
 Virágok közt viola, ...
 De most vagyok tulipánt, kit a szerelem nem bánt,
 Ta-ra-ra-ra, ra-ra-rî-lad-la, la-rî-la-la-rî-la.

*

Tudod, babám, mit fogadtál, ra-la-la-rî, la-lad-la,
 Mikor kiskertembe' jártál, ...
 Rózsát kértem, szegfűt adtál, be igazi csalfa vótál,
 Ta-ra-la-la, la-rî-la-la, la-rî-la-lad-la.

Fehér fuszulykavirág, rî, la-la-la-rî, la-la-rî-la,
 Ne jöjj hozzám napvilág, ...
 Gyere hozzám szürkületbe, hogy ülhessek az ölődbe!
 La-la-la-la, la-ra-la-la, la-rî-la-rla-rî-la.

75. Kútágosra szállott a sas

Balázstelke

Veres Andrásné Fogarasi Katalin (ének), Jámbor István
„Dumnyezo” (Csávás – hegedű), Csányi Sándor „Cilika”
(Csávás – hegedű), Mezei Ferenc „Csángáló” (Csávás – brácsa),
Mezei Pál „Policer” (Csávás – bőgő), 1942., 1951., 1959.,
1951., 1961.

Gy.: Pávai István, 1999., Budapest

s Kútágosra szállott a sas,
Kútágosra szállott a sas,
Engem, babám, ne csalagass,
A-la-la, la-la-la-laj, la-laj-la.

Csalogatott engem más is,
Csalogatott engem más is,
Náladnál szebb virágszál is,
Aj-la-la, da-la-da-laj, la-laj-la.

Szeretett a fene soha,
Szeretett a fene soha,
Csak veled meg vótam szokva,
Aj-la-la, dla-la-la-laj, la-laj-la.

Szerettelek, babám, nagyon,
Szerettelek, babám, nagyon,
De már annak vége vagyon,
Aj-la-laj, la-dla-laj-la, dra-laj-la.

Vajon annak mért van vége,
s Vajon annak mért van vége,
Te sem vagy a világ szépje,
s Aj-la-laj, dla-laj-laj-laj, la-laj-la.

76. Édesanyám, sok szép szavad

Balázstelke

Veres Andrásné Fogarasi Katalin, 1942.

Gy.: Bárdosi Ildikó, Fábíán Éva, Molnár Miklós, 2004.

s Édesanyám, sok szép szavad,
Mit fogadtam, mit nem soha.
Most fogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mind az eső,
Hull a könnyem, mind az eső,
Saj-laj-laj, laj-laj-la-la-rã, la-laj-la.

hej, de Búsulj, rózsám, mert én sírok,
s Tőled búcsúzni akarok.
Búcsúzásom rövid legyen,
s A szívemben kárt ne tegyen,
A szívemben kárt ne tegyen!
Saj-laj-laj, la-laj-la-la-rã, la-laj-la.

s Szerettelek, babám, nagyon,
De már annak vége nagyon,
Vajon annak mért van vége,
Te sem vagy a világ szépje,
Te sem vagy a világ szépje,
Saj-laj-laj, laj-laj-laj-la-rã, la-laj-la.

s Szerettelek egy ideig,
Keddtől fogva szeredáig.
Szerettelek, babám, nagyon,
De már annak vége nagyon,
De már annak vége nagyon,
Saj-laj-laj, la-laj-laj-la-rã, la-laj-la.

de Vajon annak mért van vége,
Te sem vagy a világ szépje,
s Vajon annak mért van vége,
Te sem vagy a világ szépje,

Sa-daj-laj-laj-daj, laj-laj-laj-la-da,
Saj-daj-laj-laj, la-laj-la-daj, la-laj-la.

*

Édesanyám sok szép szava,
Mit fogadtam, mit nem soha,
Most fogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mind az eső,
Hull a könnyem, mind az eső,
Saj-laj-laj, laj-laj-la-la, la-laj-la.

s Édesanyám mondta nékem,
Minek a szerelem nékem,
A szerelem sötét verem,
Az engem a földbe teszen,
s A-laj-laj-laj, laj-la-rá-la-la,
Sa-laj-la-laj. la-laj-la-laj, la-laj-la.

há, de Szeress, babám, csak nézd meg kit,
Mert a szerelem megvakít,
Engemet is megvakított,
Örökre gyászba borított,
Örökre gyászba borított,
s Aj-la-laj, la-laj-la-laj, la-laj-la.

77. Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy

Balázstelke

Veres Andrásné Fogarasi Katalin, Fogarasi István, 1942., 1928.

Gy.: Pávai István, 1998., Budapest

Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy,
s Te meg, babám, nem hittem, hogy csalfa légy,
Csalfasággal csaltad meg a szívemet,
A jó Isten borítsa rád az eget!
de Borítsa rád, hogy ne lásd a napodat,
Hogy ne tartsál más szeretőt magadnak!

de Ha fölmászok arr' a magos tetőre,
Rátekintek a csillagos nagy égre,
Csillagos ég, merre van az én hazám,
Merre sirat engem az édesanyám?
de Az nem sirat, rég el van már temetve,
A sírjára rózsafa van ültetve.

de Gyertek, lányok, szedjük le *ja* rózsáját,
s Könnyeinkkel áztassuk meg az ágát,
de Gyertek, lányok, szedjük le *ja* rózsáját,
s Könnyeinkkel áztassuk meg az ágát.

de Megszámoltam a sírjáról száz rózsát,
A száz közül csak egy hajlatt le hozzám,
s Az az egy is azért hajlatt le hozzám,
mer' Temetőbe' nyugszik az édesanyám.
s Az az egy is azért hajlatt le hozzám,
Temetőben nyugszik az édesanyám.

s Nekem is volt édesanyám, de már nincs,
s Mert elvitte *ja* szegedi nagy árvíz,
s Kilenc hete, hogy a vizet halászom,
s Könnyeimtől még a partját se látom.

de Kihalászom édesanyám kendőjét,
Négy sarkára rávarratom a nevét,
s Közepébe búbánatot varratok,
Hogy tudják meg, milyen árván maradtam.
de Közepébe búbánatot varratok,
Hogy tudják meg, milyen árván maradtam.

*

Csillagos ég, merre van az én hazám,
Merre sirat engem az édesanyám,
Az nem sirat, rég el van már temetve,
A sírjára rózsafa van ültetve.

Gyertek, lányok, szedjük le ja rózsáját,
s Könnyeinkkel áztassuk meg az ágát,
Gyertek, lányok, szedjük le ja rózsáját,
Könnyeinkkel áztassuk meg az ágát.

Édesanyám, hagy (hogy) féltettél engemet,
De nem tudod az én bús életemet,
Ha te tudnád az én bús életemet,
Éjjel-nappal hullatnád a könnyedet.

78. Befogom a hat ökröt a járomba

Balázstelke

Fogarasi István, 1928.

Gy.: Bárdosi Ildikó, Fábián Éva, Molnár Miklós, 2004.

ej, de Befogom a hat ökröt a járomba,
Elviszem a búzámat a malomba.
Öreg molnár, öröl' meg a búzámat,
Háram éve nem láttom a babámat!

Egyik lovam elesik a csatába,
Azt sem tudja, merre van a gazdája.
Ott nyugszik egy rezgő nyárfa tövébe,
Kilenc éles golyó van a szívébe.

Édesanyám, ha föl akarsz keresni,
Csernavici hegy aljába gyere ki,
Megtalálod a síromat egy *gyászos* fa alatt,
Édesanyám, kisírhatsz magadat.
s Megtalálod a síromat egy *gyászos* fa alatt,
de Édesanyám, arra kérem, ne sírjon!

79. Édesanyám is volt nékem, de már nincs

Magyarpéterfalva

Bándi András, Bándi Andrásné Gáspár Irma, Fekete András,
57, 56, 50 éves

Gy.: Martin György, Pálffy Gyula, 1977.

Édesanyám is volt nékem, de már nincs,
Mert elvitte a hetveni nagy árvíz,
Kilenc hete, hogy a vizet halászom,
Édesanyámat sehol sem találom.

Kihalásztam édesanyám kendőjét,
Kihalásztam édesanyám kendőjét,
Négy sarkára rávarratom a nevét,
Négy sarkára rávarratom a nevét.

Közepébe búbánatot varratok,
Közepébe búbánatot varrattam,
Hogy én édesanya nélkül maradtam,
Hogy én édesanya nélkül maradtam.

Te azt hiszed, régi babám, megcsaltál,
Pedig engem meg se szomorítottál,
Megcsaltad, te kisangyalom, magadat,
Mert elhagytad az igaz galambodat.

Én Istenem, adj erőt a lovamnak,
Hogy keressek más szeretőt magamnak!
Mert aki volt, nem igazán szeretett,
A jó Isten borítsa rád az eget!

*

Tele van a temető árka vízzel,
Tele van a szívem keserűséggel,
Jó az Isten kiapassza a vizet,
Meggyógyítja az én árva szívemet.

80. Édesanyám nekem is volt, de már nincs

Balázstelke

Vincéné Ráduly Irma (ének), Jámbor István „Dumnyezo”
(Csávás – hegedű), Csányi Sándor „Cilika” (Csávás – hegedű),
Mezei Ferenc „Csángáló” (Csávás – brácsa), Mezei Pál „Policer”
(Csávás – bőgő), 1953., 1951., 1959., 1951., 1961.
Gy.: Pávai István, 1999., Budapest

s Édesanyám nekem is volt, de már nincs,
s Édesanyám nekem is volt, de már nincs,
Mert elvitte ja szegedi nagy árvíz,
Mert elvitte ja szegedi nagy árvíz.

s Kilenc hete, hogy a vizet halászom,
s Kilenc hete, hogy a vizet halászom,
s Könnyeimtől még a partját sem látom,
s Könnyeimtől még a partját sem látom.

s Kilenc hete, hogy a vizet halászom,
s Kilenc hete, hogy a vizet halászom,
Könnyeimtől még a partját sem látom,
s Könnyeimtől még a partját sem látom.

s Kihalásztom édesanyám kendőjét,
s Kihalásztam édesanyám kendőjét,
Négy sarkára rávarrattam a nevét,
s Négy sarkában rávarrattam a nevét.

s Közepében búbanatot varrattam,
s Közepében búbanatot varrattam,
Hogy tudják meg, hogy én árván maradtam,
Hogy tudják meg, hogy én árván maradtam.

s Késérű víz, nem hittem, hogy édes légy,
s Késérű víz, nem hittem, hogy édes légy,
s Te meg, babám, nem hittem, hogy csalfa légy,
s Te meg, babám, nem hittem, hogy csalfa légy.

s Csalfasággal csaltad meg a szívemet,
s Csalfasággal csaltad meg a szívemet,
A jó Isten borítsa rád az eget,
A jó Isten borítsa rád az eget!

s Borítsa rád, hogy ne tudjál szeretni,
Borítsa rád, hogy ne tudjál szeretni,
s Hogy ne tudjál más szeretőt tartani,
Hogy ne tudjál más szeretőt tartani!

*

s Csillagos ég, merre van az én hazám,
Csillagos ég, merre van az én hazám,
de Merre sirat engem az édesanyám,
Merre sirat engem az édesanyám?

Az nem sirat, rég el van már temetve,
Az nem sirat, rég el van már temetve,
A sírjára rózsafa van ültetve,
A sírjára rózsafa van ültetve.

Gyertek, lányok, szedjük le *ja* rózsáját,
Gyertek, lányok, szedjük le *ja* rózsáját,
Könnyeinkkel áztassuk meg az ágát,
Könnyeinkkel áztassuk meg az ágát!

Megszámoltam a sírján vagy száz rózsát,
Megszámoltam a sírján vagy száz rózsát,
A száz közül csak egy hajlott le hozzám,
A száz közül csak egy hajlott le hozzám.
de Az az egy is azért hajlott le hozzám,
mert Temetőbe' nyugszik az édesanyám.

*

s Édesanyám akkor kezdett siratni,
s Édesanyám akkor kezdett siratni,
s Mikor kufferembe kezdtem pakolni,
s Mikor kufferembe kezdtem pakolni.

Édesanyám, ne sirasson engemet,
Édesanyám, ne sirasson engemet,
de Menjen haza, növelje fel öcsémet,
s Menjen haza, növelje fel öcsémet!

Mert az öcsém nem katonának való,
Mert az öcsém nem katonának való,
Gyenge szegény, megrúgja *ja* huszárló,
Gyenge szegény, megrúgja *ja* huszárló.

Huszárlónak fájdalmas a rúgása,
Huszárlónak fájdalmas a rúgása,
Idehallszik az öcsém jajgatása,
Idehallszik az öcsém jajgatása.

s Mikor mentem a faluból kifelé,
Mikor mentem a faluból kifelé,
Lányok kísérték az állomás felé,
Lányok kísérték az állomás felé.

s Kezet fogtam mindegyikkel sorjába,
ej de Kezet fogtam mindegyikkel sorjába,
Csak a babám maradt legutoljára,
Csak a babám maradt legutoljára.

Szervusz, babám, nyújtsd ide *ja* jobb kezed,
Szervusz, babám, nyújtsd ide *ja* jobb kezed,
Isten tudja, ki még ölel tégedet,
Isten tudja, ki még ölel tégedet.

81. Szerettelek, babám, nagyon, sa-laj-laj-la, la-laj-la

Balázstelke

Veres Andrásné Fogarasi Katalin (ének), Káló József „Cuppa”
(Héderfája – hegedű), Mezei Ferenc „Csángáló” (Csávás –
háromhúros kontra), Mezei Pál „Policer” (Csávás – bőgő),
1942., 1943., 1951., 1961.

Gy.: Pávai István, 1998., Budapest

Szerettelek, babám, nagyon, sa-laj-laj-la, la-laj-la,
Szerettelek, babám, nagyon, a-laj-laj-la-ri, la-la-la,
Szerettelek, babám, nagyon, de már annak vége nagyon,
A-la-la, laj-laj-la, laj-la-la-la, la-laj-la-la, la-la-la.
Vajon, annak mért van vége, te sem vagy a világ szépje,
Saj-la-la, laj-la-la, laj-la-la-da, la-laj-laj-la, la-da-da.

s Túl a vízen van egy malom, túl a vízen van egy malom,
Bánatot örölnék azon, *de* bánatot örölnék azon,
Nekem is van egy bánatom, odaviszem, lejáratom,
Saj-la-la, laj-la-la, laj-la-la-la, la-la-laj, la-la-la-la.
Nekem is van egy bánatom, odaviszem, s lejáratom,
s Aj-la-la, laj-la-la, laj-la-la-la, la-laj-la-la, la-la-la.

Kutágosra szállott a sas, engem, babám, ne csalagass,
Aj-laj-la, laj-la-la, laj-la-la-da, la-laj-laj-la, la-la-la.

Csalogatott engem más is, sa-la-laj, la-la-la, la-la-la,
Csalogatott engem más is, náladnál szebb virágszál is,
Aj-la-la, laj-la-la, laj-la-la-da, la-laj-la-na, la-da-da,
Csalogatott engem más is, náladnál szebb virágszál is,
Saj-la-la, laj-la-la, laj-la-la-la, la-la-laj-la-da, la-daj-ra.

Majd megéred azt az időt, sírva jársz a kapum előtt,
Daj-laj-la, laj-laj-la, laj-da-da-da, da-naj-la-la, la-la-la.
Megöleled kapum fáját, úgy siratod a gazdáját,
Saj-la-la, daj-la-la, daj-da-da-da, a-naj-la-la, la-la-la.

82. Fáj a szívem körül-belől, fáj a szívem körül-belől

Buzásbocsárd

Özv. Mezei Istvánné Kőműves Sári „Kis Jancsiné”, 55 éves
Gy.: Demény Piroska, 1978.

s Fáj a szívem körül-belől, fáj a szívem körül-belől,
Bánat szorítja kétfelől, saj-ra-laj-ra, ra-la-ra-ra,
Ej-ra-la-la, la-la-laj-la, la-la-la-la, la-la-la-laj,
Ra-la-la-laj, la-laj-la-laj, la-la-[la].

s Bánat, bánat, de nehéz vagy, bánat, bánat, de nehéz vagy,
De rég, hogy a szívemen vagy, saj-ra-laj, la-laj-la,
Ej-ra-la-laj, ra-la-la-la, la-la-la-la, la-la-la-laj,
Ra-la-la-la, la-laj-la-laj, la-la-[la].

s Jaj, Istenem, jaj, ne lenne, jaj, Istenem, jaj, ne lenne,
Az én szívem megrepedne, saj-la-daj-ra, ra-raj-ra,
Ja-ra-ra-raj, ra-ra-ra-raj, ra-la-la-la, la-la-la-la,
Ra-la-la-la, la-laj-la-laj, la-la-[la].

és Jaj, Istenem, jaj, ne vóna, jaj, Istenem, jaj, ne volna,
Az én szívem meghasadna, sa-da-daj-ra, ra-ra-ra-ra,
Ej-ra-la-la, ra-la-la-la, ra-la-la-la, la-laj-la-la,
La-la-la-la, la-la-la-laj, la-la-[la].

s Bús a bús gerlicemadár, bús a bús gerlicemadár,
De én búsabb vagyok annál, saj-dla-la-la, la-la-la-la,
Ej-ra-la-laj, da-la-la-la, la-la-la-la, la-la-laj-laj,
Ra-la-la-la, la-la-la-laj, la-la-[la].

és Búsuljon, ki tud búsulni, búsuljon, ki tud búsulni,
 Sa-la-la-laj, la-la-la-laj, raj-ra-ra-la, la-la-la-la,
 Ej-ra-la-laj, la-la-la-la, la-la-la-la, la-laj-la-la,
 La-la-la-laj, ra-la-la-laj, la-la-[la].

és Mert én nem tudok búsulni, mert én nem tudok búsulni,
 Csak mindennap kétszer sírni, sa-ra-ra-ra-ra, ra-ra-ra-ra,
 Ej-ra-la-laj, la-la-la-la, la-la-la-la, la-la-la-la,
 La-la-la-laj, la-la-la-laj, la-la-[la].

s Fáj a szívem, hogyne fájna, fáj a szívem, hogyne fájna,
 s Akiér' fáj az nem látja, sa-la-la-la-ra, ra-la-la-la,
 Ej-ra-la-la, la-la-la-la, a-la-la-la, la-la-la-laj,
 Ra-la-la-laj, la-laj-la-laj, la-la-[la].

és Fáj a szívem, éppen itt, fáj a szívem, éppen itt,
 Akiér' fáj nincsen itt, sa-la-laj, ra-la-la-la,
 Ej-ra-la-laj, la-la-la-laj, la-la-la-la, la-la-la-la,
 La-la-la-laj, ra-la-la-laj, la-la-[la].

s A bocsárdi hegy alatt, s a bocsárdi hegy alatt,
 Van egy kút fedél alatt, sa-ra-la-la, la-la-la-la,
 Ej-ra-la-laj, la-la-la-la, la-na-la-la, la-la-la-laj,
 Ra-la-la-laj, la-laj-la-laj, la-laj-[la].

és Aki abból vizet iszik, aki abból vizet iszik,
 Babájától elbúcsúzik, sa-la-la-ra, la-la-la-la,
 Mert én is ittam belőle, én is elbúcsúztam tőle,
 Sa-la-la-la, la-la-la-la-la, la-la-la.

s Úgy elbúcsúztam szegénytől, s úgy elbúcsúztam szegénytől,
 Sa-la-la-laj, ra-laj-la-laj, la-ra-ra-ra-ra, ra-ra-ra-ra,
 és Mind a fa a levelétől, sa-la-la-la, la-la-la-laj,
 Ra-la-la-la, la-la-la-laj, la-laj-ra.

83. Édesanyám sok szép szava, mit fogadtam, mit nem soha

Balázstelke

Veres Andrásné Fogarasi Katalin (ének), Fogarasi István (ének),
Káló József „Cuppa” (Héderfája – hegedű), Mezei
Ferenc „Csángáló” (Csávás – háromhúros kontra), Mezei Pál
„Policer” (Csávás – bőgő), 1942., 1928., 1943., 1951., 1961.
Gy.: Pávai István, 1998., Budapest

Édesanyám sok szép szava, mit fogadtam, mit nem soha,
s A-jaj-daj-daj, daj-da-rǎ-da-da, aj-laj-laj-la-daj, la-la-la,
Most fogadnám, de már késő, hull a könnyem, mind az eső,
Aj-na-la-laj, daj-da-rǎ-la-daj, s aj-la-laj-la-laj, da-daj-ra.

Tudod, babám, mit fogadtál, mikor a kisker’be’ jártál,
Csókat kértem, rózsát adtál, avval engem csalogattál,
A-la-la, la-la-la, la-la-la-laj, a-daj-raj-da-da, laj-da-da-da,
Aj-da-la-naj, daj-da-la-daj, da-naj-laj-la, la-[la-la].

Nekem annyi az irigyem, mind a fűszál a mezőben,
A-jaj-daj-da-daj, daj-la-da-daj-da, a-la-la-la-la-la-la-la, da-la-la-la-la,
Irigyeim, annyin vagytok, mind a kutyák, úgy ugattok,
Mint a kutyák úgy ugattok, taj-jaj-laj-la-laj, ta-daj-[da].

Adok nekik tejet, vajot, adok nekik tejet, vajot,
Hogy ugassák ki magukat, aj-laj-raj-laj, la-na-[na],
[Adok] nekik tejet, mérget, tudom, engem nem beszélnek,
Tudom, engem nem beszélnek, saj-jaj-raj-raj, ra-da-ra.

*

Édesanyám mondta nékem, édesanyám mondta nékem,

de Miért kell szerelem nékem, miért kell szerelem nékem,

A szerelem sötét verem, a szerelem sötét verem,

Az ingem a földbe teszen, az ingem a földbe teszen.

de Szeretett a fene soha, [szere]tett a fene soha,

Csak veled meg vótam szokva, csak veled meg voltam szokva.

hej, de Édesanyám sok szép szava, édesanyám sok szép szava,

Mit fogadtam, mit nem soha, [mit] fogadtam, mit nem soha.

Most fogadnám, de már késő, most fogadnám, de már késő,

Hull a könnyem, mint az eső, hull a könnyem, mint az eső.

84. Fehér László lovat lopott

Ballada

Balázstelke

Vincéné Ráduly Irma (ének), Jámbor István „Dumnyezo”
(Csávás – hegedű), Csányi Sándor „Cilika” (Csávás – hegedű),
Mezei Ferenc „Csángáló” (Csávás – brácsa), Mezei Pál „Policer”
(Csávás – bőgő), 1953., 1951., 1959., 1951., 1961.

Gy.: Pávai István, 1999., Budapest

Fehér László lovat lopott,
s A Horvát bíróhoz jutott,
Fehér Anna nem nyugadott,
A Horváth bíróhoz szaladt.

s Bíró, bíró, Horváth bíró,
Bátyámat kiszabadítod?
Háljál vélem jaz éjszaka,
Bátyád ki lesz szabadítva.

Fehér Anna nem nyugadott,
A Horváth bíróval hálott,
s Tizenkettő, éjfél tájban,
Nagy zörgést hall az udvaron.

Bíró, bíró, Horváth bíró,
Mi zörgés van az udvaron?
s Lovat visznek itatóra,
Annak zörög a kantárja.

s Fehér Anna nem nyugadott,
A börtönajtóhoz szaladt.
Bátyám, bátyám, Fehér László,
Élsz-e még, vagy meg vagy halva?

s Felelik a többi rabok:
Ne keresd itt a bátyádot,
Sűrű erdő közepébe,
Akasztófa tetejébe!

85. Édesanyám mondta nékem

Balázstelke

Veres János (ének), Veres Andrásné Fogarasi Katalin (ének),
Vincéné Ráduly Irma (ének), Veres András (ének), Jámbor
István „Dumnyezo” (Csávás – hegedű), Csányi Sándor „Cilika”
(Csávás – hegedű) Mezei Ferenc „Csángáló” (Csávás – brácsa),
Mezei Pál „Policer” (Csávás – bőgő), 1941., 1942., 1953., 1937.,
1951., 1959., 1951., 1961.

Gy.: Pávai István, 1999., Budapest

s Édesanyám mondta nékem,
Édesanyám mondta nékem,
Minek a szerelem nékem,
Minek a szerelem nékem?

A szerelem sötét verem,
A szerelem sötét verem,
Az engem a földbe teszen.
Az engem a földbe teszen.

s Édesanyám sok szép szava,
Édesanyám sok szép szava,
Mit fogadtam, mit nem soha,
Mit fogadtam, mit nem soha.

Most fogadnám, de már késő,
Most fogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mint az eső,
Hull a könnyem, mint az eső.

s Fáj a szívem küjjel-belől (kívül-belől),
Fáj a szívem küjjel-belől,
Bánat szorítsa kétfelől,
Bánat szorítsa kétfelől.

de Bánat, bánat, de nehéz vagy,
Bánat, bánat, de nehéz vagy,

Be rég, hogy a szívemen vagy,
Be rég, hogy a szívemen vagy.

Eladnálak, de nincs kinek,
Eladnálak, de nincs kinek,
Bánatja van mindenkinek,
Bánatja van mindenkinek.

Bánatja van fűnek-fának,
Bánatja van fűnek-fának,
Bánat az édesanyának,
Bánat az édesanyának.

*

s Túl a vízen van egy malam,
Túl a vízen van egy malam,
Bánatot őrelnek azon,
Bánatot örölnék azon.

Nekem is van egy bánatom,
Nekem is van egy bánatom,
Odaviszem, lejártatom,
Odaviszem, s lejártatom.

s Édesanyám mondta nékem,
Édesanyám mondta nékem,
Minek a szerelem nékem,
Minek a szerelem nékem.

s A szerelem sötét verem,
A szerelem sötét verem,
Az engem a földbe teszen,
Az engem a földbe teszen.

s Tudod, babám, mit fogadtál,
Tudod, babám, mit fogadtál,

Mikor a kiskertbe' jártál,
Mikor a kiskertbe' jártál?

Csókot kértem, rózsát adtál,
Csókot kértem, rózsát adtál,
Avval engem csalogattál,
Avval engem csalogattál.

de Szeretett a fene soha,
Szeretett a fene soha,
Csak veled meg vótam szokva,
Csak veled meg vótam szokva.

s Irigyeim annyin vattok,
Irigyeim annyin vattok,
Mind a kutyák, úgy ugattok,
Mind a kutyák, úgy ugattok.

s Adok néktek tejet, vajot,
Adok néktek tejet, vajot,
Hogy ugassák ki magakot,
Hogy ugassák ki magakot.

s Adok néktek tejet, mérget,
Adok néktek tejet, mérget,
Tudom, engem nem beszélnek,
Tudom, engem nem beszélnek.

*

Édesanyám, ne neheztelj,
Édesanyám, ne neheztelj,
Mert nékem csak ez az egy kell,
Mert nékem csak ez az egy kell!

Ha tiltod elválásomat,
Ha tiltod elválásomat,

Ásd meg, anyám, a síromat,
Ásd meg, anyám, a síromat!

Kísírd ki, babám, a sírig,
Kísírd ki, babám, a sírig,
Az örök nyugalomig,
Az örök nyugalomig!

Dobj egy kapa földet reám,
Dobj egy kapa földet reám,
Talán megérdemlem, babám,
Talán megérdemlem, babám!

86. Kísérj el, babám, síromig, la-laj-laj-la, la-la-la

Balázstelke

Veres Andrásné Fogarasi Katalin (ének), Fogarasi István
(ének), Káló József „Cuppa” (Héderfája – hegedű), Mezei
Ferenc „Csángáló” (Csávás – háromhúros kontra), Mezei Pál
„Policer” (Csávás – bőgő), 1942., 1928., 1943., 1951., 1961.
Gy.: Pávai István, 1998., Budapest

[Kísérj el, ba]bám, síromig, la-laj, la-laj, la-la-la,
Az örök nyugalomig, la-la, la-la-la-la, la-la-la,
de Dobjál rám két kapa földet, [a]-la-la, la-la-la-la, la-la-la,
Talán megérdemlem tőled! ...*

s Édesanyám sok szép szova, la-laj-laj-laj, la-la-la-la-ră, la-daj-la,
de Mit fogadtam, mit nem soha, a-la, la-la-la-la, la-laj-la,
de Most fogadnám, de már késő, aj-la-la, la-la-la-la, a-ja-[jaj],
Hull a könnyem, mint az eső. ...

Nekem annyi az irigyem, a-la-la, la-la-la-la-rî, la-la-la,
de Mind a fűszál a mezőben, a-laj, la-la-la-la, la-la-laj,

* A ki nem énekelt hangszeres részeket ...-tal jelöltük.

s Irigyeim, annyin vattok, aj-ra-ra, ra-la-la-laj, ra-daj-la,
Mind a kutyák, úgy ugattok, aj-laj, la-la-la-răj, la-daj-[la].

Adok nékik tejet, vaját, sa-jaj, aj-la-la, la-laj-la,
Hogy ugassák ki magukat, sa-laj, la-la-la-la-ră, la-laj-la,
Adok néktek tejet, mérget, a-da, la-la-la-la, la-la-ra,
s Tudom, többet nem beszéltek, a-la-la, la-la-laj-la, la-la-[la].

[Tu]dod, babám, mit fogadtál, a-laj, la-la-laj, la-laj-la,
de Mikor a kisker'ben jártál, sa-laj, la-la, la-la-la,
de Csókat kértem, rózsát adtál, aj-la-la, la-la-la-la, la-la-la,
Avval engem csalagattál, a-la, la-la-la-la, [la-la-la].

87. Megöltek egy legént

Ballada

Balázstelke

Vincéné Ráduly Irma, 1953.

Gy.: Pávai István, 1999., Budapest

s Megöltek egy legént
Egy szép barna lányért,
Tiszába vetették
Két szürke lováért.

s Tisza nem engedte,
Hálójába vette,
Hálójába vette,
s Partjára vetette.

Partjára vetette,
s Hazafelé küldte,
Partjára vetette,
s Hazafelé kü'dte.

Izent az apjának,
Jöjjen a fiához,

Jön az édesapja,
Kőti (Költi), de nem hallja.

Jön az édesanyja,
Kőti, de nem hallja.
Jön a szeretője,
Kőti, de meghallja.

s Kelj fel, babám, kelj fel,
Hogy vigyelek haza,
Nem kelhetek, régi babám,
Mert meg vagyok halva.

Csináltass koporsót
Nékem, a számomra,
Csináltass koporsót
Nékem, a számomra!

Csináltatok, babám,
De csak diófából,
Ráíratom a nevedet
Két véka nyírfából.

s Meghúzatod, babám,
Legkisebb harangot?
Mekhúzatom, régi babám,
Mind a tizenhatot.

s Kikísírsz, te babám,
Temetőkapuig?
Kikísírlek, régi babám,
Temető árkáig.

s Dobsz te reám, babám,
Bár egy lapát földet?
Nem dobhatok, régi babám,
Meghasad a szívem.

88. Hogy táncolnak Becében

Magyarpéterfalva

Bándi András, 1920.

Gy.: Martin György, Pálffy Gyula, 1977.

Hogy táncolnak Becében,
Mind a kutya pincében.

A becei nagyhíd alatt,
A becei nagyhíd alatt,
Van egy forrás titok alatt,
Van egy forrás titok alatt.

Aki abból vizet iszik,
Aki abból vizet iszik,
Babájától elbúcsúzik,
Babájától elbúcsúzik.

Én is abból vizet ittam,
Én is abból vizet ittam,
A babámtól elbúcsúztam,
A babámtól elbúcsúztam.

89. Szeress, babám, de nézd meg, kit

Balázstelke

Vincéné Ráduly Irma (ének), Jámbor István „Dumnyezo”
(Csávás – hegedű), Csányi Sándor „Cilika” (Csávás – hegedű),
Mezei Ferenc „Csángáló” (Csávás – brácsa), Mezei Pál „Policer”
(Csávás – bőgő), 1953., 1951., 1959., 1951., 1961.

Gy.: Pávai István, 1999., Budapest

Szeress, babám, de nézd meg, kit,
Szeress, babám, de nézd meg, kit,
Csuha, csuha,
Mert a szerelem megvakít,
s Mert a szerelem megvakít, csuha.

s Engemet is megvakított,
s Engemet is megvakított,
Csuha, csuha,
s Örökre gyászba borított,
s Örökre gyászba borított, csuha.

s Fáj a szívem a szívedért,
s Fáj a szívem a szívedér',
Csuha, de csuha,
s A te két csalfa szemedért,
s A te két csalfa szemedér', csuha.

*

s Édesanyám mondta nékem,
Minek a szerető nékem,
Csuha-haj, de csuha-haj,
s De én arra nem hallgattam,
Szeretőt titkon tartottam, csuha-haj.

s Édesanyám sok szép szava,
Kit fagadnék, kit nem soha,
Ta-la-la-la-la-la-laj-la,
s Megfogadnám, de már késő,
Utolért a záporoső, csuha-haj.
de Megfogadnám, de már késő,
Utolért a záporoső, csuha-haj.

s Nézd meg, anyám, mit mutatok,
Milyen szép lányt táncoltatok,
Csuha-haj, de csuha-haj,
Egyenesebb a nádszálnál,
Szebb a csokros violánál, csuha-haj.
de Egyenesebb a nádszálnál,
Szebb a csokros violánál, csuha-haj.

90. Bánat, bánat, de nehéz vagy

Balázstelke

Veres Andrásné Fogarasi Katalin, 1942.

Gy.: Bárdosi Ildikó, 2003.

s Bánat, bánat, de nehéz vagy,
s Milyen rég a szívemen vagy, csuhaj-haj.
s Eladnálak, de nincs kinek,
Bánatja van mindenkinek, csuhaj-haj.

s Bánatja van fűnek-fának,
s Bánat az édesanyának, csuhaj-haj,
hej, de Bánatja van fűnek-fának,
s Bánat az édesanyának, csuhaj-haj.

s Túl a vízen van egy malom,
s Bánatat őrelnék azon, tyuhaj-haj,
s Nekem is van egy bánatom,
s Odaviszem, s lejárattom, csuhaj-haj.

s Mindenkinek lejárassák,
Csak az enyém megdarálják, tyuhaj-haj,
sej Mindenkinek lejárassák,
s Az enyémet megdarálják, tyuhaj-haj,
s Aj-ra-la-rǎ, la-la-la-la-rǎ, raj-la-la, ra-rî-ra,
Saj-rad-raj, ra-ra-rǎ, ta-ra-rǎ-ra-ra, s tyuhaj-haj.

s Fáj a szívem küjjel-belől,
Bánat szorítsa kétfelől, tyuhaj-haj,
hej, de Bánat, bánat, de nehéz vagy,
Milyen rég a szívemen vagy, csuhaj-haj.

de Szállj le, bánat, a szívemről,
s Elég volt már becsületből, csuhaj-haj,
ej Szállj le bánat a szívemről,
s Elég volt már becsületből, csuhaj haj!

*

Szerettelek, babám, nagyon,
De már annak vége vagyon, tyuhaj-haj,
Vajan annak mért van vége,
Te sem vagy a világ szépje, csuhaj-haj,
de Vajan annak mért van vége,
Te sem vagy a világ szépje, csuhaj-haj.

Kicsi madár, hogy tudsz élni?
Kicsi madár, hogy tudsz élni, *de* csuhaj-haj,
Mikor te nem tudsz beszélni,
de Mikor te nem tudsz beszélni, tyuhaj-haj?
Mert én jól tudok beszélni,
Alig-alig tudok élni, *de* tyuhaj-haj.

s Édesanyám mondta nékem,
Édesanyám mondta nékem, *de* tyuhaj-haj,
Minek a szerelem nékem,
Minek a szerelem nékem, tyuhaj-haj.

s A szerelem sötét verem,
A szerelem sötét verem, tyuhaj-haj,
s Az engem a földbe teszen,
Az engem a földbe teszen, tyuhaj-haj.

s Édesanyám sok szép szava,
Édesanyám sok szép szava, csuhaj-haj,
Mit fogadtam, mit nem soha,
Mit fogadtam, mit nem soha, csuhaj-haj.

Most fogadnám, de már késő,
Most fogadnám, de már késő, csuhaj-haj,
Hull a könnyem, mind az eső,
Hull a könnyem, mind az eső, csuhaj-haj.

Tudod, babám, mit fogadtál,
 Tudod, babám, mit fogadtál, csuhaj-haj,
 Mikor a kiskertbe' jártál,
 Mikor a kiskertbe' jártál, csuhaj-haj.

ej, de Csókat kértem, rózsát adtál,
 Csókat kértem, rózsát adtál, csuhaj-haj,
 Avval engem csalagattál,
de Avval engem csalagattál, csuhaj-haj.

Azt gondoltam, amíg élek,
 Mind csak víg napokat élek, csuhaj-haj,
hej, De még látom, amíg élek,
 Mind csak szomorúkat érek, csuhaj-haj.

*

ej, de Sír a szemem, kacag a szám,
 Sír a szemem, kacag a szám, csuhaj-haj, haj,
 Most fáj a szívem igazán,
 Most fáj a szívem igazán, csuhaj-haj.

*

Annyi nékem az irigyem,
 Mint a fűszál a mezőben, csuhaj.

Egyik teszen, a más veszen,
 A sok irigy majd megeszen, csuhaj,
 Egyik teszen, a más veszen,
 A sok irigy majd megeszen, csuhaj.

*

Fáj a szívem küjjel-belől,
 Fáj a szívem küjjel-belől, csuhaj-haj
 s Bánót szakítsa kétfelől,

Bánót szorítsa kétfelől, csuhaj-haj.
Szállj le, bánat, a szívemről,
Elég vót már becsületből, tyuhaj-haj.

Eladnálak, de nincs kinek,
Eladnálak, de nincs kinek, tyuhaj-haj,
Bánatja van mindenkinek,
Bánatja van mindenkinek, tyuhaj-haj.

Bánatja van fűnek-fának,
Bánatja van fűnek-fának, tyuhaj-haj,
Bánat az édesanyának,
Bánat az édesanyának, tyuhaj-haj.

s Engem anyám úgy szeretett,
Engem anyám úgy szeretett, tyuhaj-haj,
Bölcsőbe tett, s úgy rengetett,
Bölcsőbe tett, s úgy rengetett, tyuhaj-haj,
Zsebkendővel takargatott,
s A szájával megátkozott, tyuhaj-haj.

Azt az átkot tette réjám,
Azt az átkot tette réjám, tyuhaj-haj,
Hogy sehol sem legyen hazám,
Hogy sehol sem legyen hazám, tyuhaj-haj,
Csipkebokor a szállásom,
Ott se legyen megállásom, tyuhaj-haj.

Gyere, babám, a ház megé,
Hogy nézzek a szemed közé, tyuhaj-haj.
Gyere, babám, a ház megé,
Hogy nézzek a szemed közé, tyuhaj-haj.

*

s Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha, tyuhaja,

Most fogadnék, de már késő,
Hull a könnyem, mint az eső, csuhaja.

s Édesanyám rózsafája
s Kihajlottam az utcára, tyuhaja,
s Kihajlottam az utcára,
A legények bosszújára, tyuhaja.

s Egy szép legény leszakisztott,
Kalapjában elhervasztott, tyuhaja,
s Egy szép legény leszakisztott,
Kalapjában elhervasztott, tyuhaja.

91. Ebből a kis házból nékem ki kell mennem

Szásznagyvesszős

Kundi István, 1899.

Gy.: Varga Zoltán, 1974.

*hej, de j*Ebből a kis házból nékem ki kell men[nem],
ej, de Visszajövelem sose léssen nék[em].
ej, de Visszajövelem csak akkor lesz nékem,
Mikor egy szem búzád száz kalangyát te[rem].

*hej, de j*Egy szem búza, babám, száz kalangyát sose te[rem],
ej, de Visszajövelem sose léssen nék[em],
ej, de Visszajövelem csak akkor lesz nékem,
Mikor egy szem búza száz kalangyát te[rem].

ej, de Kinek varrad, a babám, ezt a szép zsebken[dőt]?
ej, de Néked varrom, babám, te vótál kedves[em].
ej, de Négy sarkára varrjál négy szíp piras rózsát,
Hogy tudják meg, babám, hogy én jártom ho[zzád].
ej, de Négy sarkára varrjál, *de* négy szíp piros rózsát,
s Közepébe, babám, hogy én jártam ho[zzád].

92. Tizenkettő, tizenhárom, tizennégy

Szásznagyvesszős

Kundi István, 1899.

Gy.: Varga Zoltán, 1974.

Tizenkettő, tizenhárom, tizen[négy],
hej, de Göndör hajú falu rossza, huvá mé[gy]?
*hej, de j*Elmegyek a szomszédasszan lányáér',
de Jelveszem a szép cserepes házáé[r'].

ej, de Bukuresti búzatarló de sárga,
*ej, de j*Odajár egy bús gelice (gerlice), de járvo,
ej, de Bús gelice mindig csak azt énekli,
de Jaj de boldog, aki egymást szere[ti].

ej De sok falut, de sok várost bejár[tam],
ej De sok rongyos istállóra talál[tam],
hej, de Nem találtam magam alá paripát,
ej Elloptam az komészárus* pej lo[vát].

*hej, de j*Arra kérem kamiszárus uram[at],
hej, de Ki ne löjje (lője) jalólam a lovamot,
ej, de Látad, babám, azt a kutya mindenit,
de Lavam féltem, nem a magam éle[tit].

*

Nem ide való falusi vagyok én,
Messze földről vándoroltam ide én.
Így jár, aki messze földről vándorol,
Nincs babája, ki vállára boruljon.

Édesanyám, hol van az a rozmaring,
Melyiket a régi babám hagyta itt?
Szedje össze, s tegye vízbe, pohárba,
A lányának esküvője napjára!

* komiszárus = a pusztán és a tanyavilágban működő rendfenntartó közeg, csendbiztos

*

Végigmentem a dombói nagy utcán,
Betekintettem a babám ablakán,
Éppen akkor vetette meg az ágát,
Rozmaringgal septe a szobáját.

93. Semmi, babám, semmi

Balázstelke

Gál Mária, Veres Andrásné Fogarasi Katalin, Veres András,
Fogarasi István, 1939., 1942., 1937., 1928.
Gy.: Bárdosi Ildikó, 2004.

ej, de Semmi, babám, semmi,
Ennek így kell lenni,
s Mindenféle forró szerelemnek,
Babám, vége szokott lenni.

de Se jeső nem esik,
Se felhő nem látszik,
s Mégis az én gyócsingemnek (gyolcsingemnek)
Két oldala ázik.

de Jaj annak a fának,
Kit fejszével vágnak,
Jaj annak a szép léjának,
Kit mindig gyaláznak.

de Engem is gyalázott,
Egy semmirevaló,
s Amelyik a félcipőmben
Zokninak sem való.

de Most jövek Gyuláról,
Gyulafehérvárról,
de Lejesett a lovamról a patkó,
A három lábáról.

s Lejesett a lovamról a patkó,
A három lábáról.

s Csak egy maradt rajta,
s Az is kotyog rajta,
s Kovácslegény, jó barátom,
Gyere, koppints egyet rája!
ej, de Kovácslegény, jó barátom,
Gyere, koppints egyet rája!

Kovács, amint kopogtatja,
Mindig csak azt mondja,
Hogy ennek a kesely lábú lónak
Betyárlegény a gazdája.

Betyárlegény a gazdája,
Iszik, mulat a csárdába,
Eszik, iszik, mulat a csárdába,
Lova hasig jár a sárba.

de Szenvedj, lovam, szenvedj,
Szenvedj a hazáért!
Én is szenvedtem eleget,
Ej, de a régi babámér.

s Hervad az a rózsa,
Melynek töve nincsen,
Elhervadok, babám, én is,
Mert szeretőm nincsen.

de Hervadj, babám, hervadj,
Mert az enyém nem vagy,
s Mert amíg az enyém voltál,
Babám, piros rózsa voltál.
Mert amíg az én szeretőm voltál,
Babám, piros rózsa voltál.

de Babám, piros rózsá voltál.
De már elhervadtál,
s A te sűrű könnyeiddel
Orcáid lemossák.

de Orcáid rózsái,
Ha közel vónának,
Az én égő szívem mellé
Tűzném bokrétának.

de Kalapom szalagját
Jaj de fújja *ja* szél,
Köszönöm szépen, galambom,
Hogy eddig szerettél.

de Hogy eddig szerettél,
Most már másé lettél,
s Verjen meg a jeges eső,
Babám, ha jelfelejtettél.

*

Látod, babám, látod
Ezt a gyufaszálat,
s Mikor ez a gyufaszál virágzik
Akkor leszünk, babám, párok.

*

Istenem, Istenem,
Én édes Istenem,
Mikor lesz én, mikor lesz énnékem
Szép szabad életem?

Akkor lesz énnékem
Szép szabad életem,
Mikor az én galambomat
Keblemre ölelem.

94. Ej-haj, harmatos a kukorica levele

Balázstelke

Fogarasi István, 1928.

Gy.: Pávai István, 1998., Budapest

Ej-haj, harmatos a kukorica levele,
Utoljára vótam nálad az este,
Utoljára fogtam meg az ajtód rezes húzóját,
Ej-haj, régi babám, kívánok jó északát!

s Ej-haj, megkondult a balázstelki nagy harang,
Húzza aztat három fejér vadgalamb,
Három fejer vadgalambnak, vadgalambnak hat szárnya,
Ej, haj, nem kell nekem a senki megunt babája.

Ej-haj, katona sem lettem vóna én soha,
Ho az anyám mostoha ne lett vóna,
De az apám, édesapám még akkor beíratott,
Ej-haj, kicsi vótam, a böcsőbe ringatott.

KÖZÉP-VÍZMELLÉK

95. Édesanyám, édesanyám

Sírató

Magyarsáros

Asszony, ?

Gy.: Dani Dezső, 1974.

Édesanyám, édesanyám,
Lelkem jó édesanyám,
Be szomorú ez a nap,
Ez az október harminc,
Lelkem jó édesanyám!
Halál, halál, mérges halál,
Kifúrtad e háznak falát, elvitted az édesanyát.
Elvitted a hét gyermeknek édesanyját,
A hat árvának gondozóját.
Édesanyám, édesanyám,
Köszönöm szépen a jószágát,
Köszönjük a szép szavait,
Köszönjük, hogy felnevelt!
Lelkem jó édesanyám,
Mindenfélétől megmentett,
Mindenfélétől megőrzött,
Lelkem, köszönjük szépen a fáradságát,
S a sok fáradt kezeit!
Drága jó édesanyám, de szomorú vót,
De szomorú ez az október harminc,
Az elválás napja!
Minden virág virágozik,
Kivirágoztak az őszi virágok,
Csak a mi édesanyánk elhervadt,
A mi jó édesanyánk,
Elhervadt a mi jó édesanyánk.

96. Hund bé, szívem, a szemedet

Altatódal

Magyarsáros

Özv. Tóth Mihályné Kendi Ilona, 63 éves

Gy.: Almási István, 1973.

Hund bé, szívem, a szemedet,
Dugd e' a kicsi kezedet,
Édesanyám kicsi fia,
Kicsi gyönyörű virágja!

Édesanyám kicsi fia,
Bubulj, rózsám, bubulj e',
Édes fiam, bubulj, bubulj,
Bubulj, kicsi fiam, bubulj!

*

Hun' bé, szüvem, a szemedet,
Dugd e' a kicsi kezedet,
Bubúlj, kicsi fiam, bubulj,
Aludj, édes fiam, aludj!

Drága kicsi fiam, bubulj,
Édesanyám kicsi fia,
Kicsi gyönyörű virágja,
Bubulj, mámi kicsi fia!

*

Hun' bé a kicsi szemedet,
Dugd e' a kicsi kezedet,
Bubulj, édes kicsi fiam,
Drága kicsi gyöngyvirágom!

Édesanyám kicsi fia,
Aludj, bubám, kicsi fiam,
Aludj, drága kicsi fiam,
Édes, mámi kicsi fia!

97. Úgy méne, úgy méne

Ballada

Magyarsáros

Pataki Józsefné Balázs Rózsika, 45 éves

Gy.: Dani Dezső, 1974.

Úgy méne, úgy méne
A nagy török asszony
A nagy széles úton,
A nagy reng erdőben.

Jobb karjára vette
Kicsi fiacskáját,
Bal karjára vette
Kincses kis ládáját.

Gondolta magába:
Istenem, Istenem,
Melyiket hagyjam el,
Melyiktől váljak meg?

Kicsi fiacskát még
Ad nekem az Isten,
De kincses kis ládám
Nem lesz többé nekem.

Úgy méne, úgy méne
A nagy török asszony
A nagy régi úton,
A nagy reng erdőbe.

Eléré a nagy fát,
Oda leüléve,
Eléré a nagy fát,
Oda leüléve.

Leterítette a
Kicsi pokróckáját,
Megerszoptatta rajta
Kicsi fiacskáját.

Elméne az asszony,
Ott hagyá a fiát,
Kicsi fiacskáját
E szókkal áldja meg:

Gyenge meleg eső
Legyen megferesztőd,
Gyenge meleg szellő
Legyen megszáritód!

Járnak jó asszonyok,
Téged megszoztatnak,
Járnak jó asszonyok,
Téged megszoztatnak.

Úgy méne, úgy méne
A nagy török asszony
A nagy régi úton
A nagy reng erdőbe.

Talála egy tehént,
Úgy bőgi a bornyát,
Megette a farkas
Tavalyi tinóját.

Gondolta magába'
Szegény török asszony,
Gondolta magába'
Szegén török asszony:

Ez oktalan állat,
S hogy bögi a bornyát,
Hát én, hogy hattam el
Kicsi fiacskámat?

Visszatére, vissza,
A nagy török asszony,
Visszatére, vissza,
A nagy török asszony.

Eléri a nagy fát,
S feltekint a fára,
s Az ő kicsi fiát
Sehol se találja.

Angyal-e, vagy madár,
Ki emez ágon jár?
Csattagtatja szárnyát
S veri szívem kínját.

98. Két út van előttem

Magyarsáros

Székel Miklósné Balázs Emma, 74 éves

Gy.: Almási István, 1973.

s Két út van előttem,
Melyiken induljak,
Két szép szeretőm van,
ã Melyiktől búcsúzza[k]?

Szókétől búcsúzó,
A barna haragszik,
Így hát az én szívem
Soha meg nem nyugszik.

99. Szennyes ingem, szennyes gagyám

Magyarsáros

Pataki Józsefné, 1926.

Gy.: Bárdosi Ildikó, 1999.

Szennyes ingem, szennyes gagyám,
Mezőségen lakik anyám,
hí Nincsen fája, se hamuja,
Hogy az ingem megszapulja.

Édes volt az anyám teje,
Keserű a más kenyere,
Keserű is, savanyú is,
Jaj de sokszo' panaszos is.

100. Mikor mentem Kolozsvárra

Magyarsáros

Férfi, ?

Gy.: Dani Dezső, 1974.

Mikor mentem Kolozsvárra,
Kolozsvári nagy fogházába,
Ott látok sok urat ülni,
Akik el fognak ítélni.

Elítélnek három évre
Kolozsvári nagy börtönbe,
de Onnat írok az édesanyámnok:
Küldjön ruhát rab fiának!

de jEl is jött az édesanyám,
Sírva-ríva borult reám.
Sírhatsz, anyám, jajszóval is,
Egy fiad volt, rab lett az is.

de Én az úton lemehetek,
Senki se mondja, gyere bé,
de Csak egy kislány mondta nékem:
de Gyere bé, te szerencsétlen!
de Csak egy kislány mondta nékem:
Gyere bé, te szerencsétlen!

de Ha meg talállok itt halni,
Minden ruhát rám kell adni,
Koporsóm se legyen másból,
Hanem orgonavirágból[1].

101. Gyere velem Molnár Anna

Ballada (hiányos)

Magyarkirályfalva

Marczika Andrásné Gyurka Zsuzsa, 72 éves

Gy.: Demény Piroska, 1977.

Gyere velem, Molnár Anna!
Nem menyek én, jó katona,
Vagyon nékem jámbor uram,
Karjon ülőn kicsiny fiam.

Mégis addig csalogatta,
Amíg csak elcsábította.
Mennek, mennek messze helyre,
Zöld erdőnek közepibe.

Zöld erdőnek közepébe,
Borus^{*} fának a tövébe.
Ülj le, ülj le, Molnár Anna,
Hogy feküdjek az ölödbe,

Hogy feküdjek az ölödbe,
Nézz egy kicsit a fejembe!
Elaluva vitéz uram,
Molnár Anna föltekinte.

Föltekint a borus fára,
Borus fának tetejébe.
Ott látott hat kis leán[t],
Hat kis leánt felakasz'tva.

Kicsardul a forró könnye
Vitéz úrnak orcájára.
Felébredt a vitéz uram.
Mér' sírsz, mér' sírsz, Molnár Anna?

Tán föltekintetté' a fára,
Tán föltekintetté' a fára?
Nem tekintettem a fára,
Itt menvén el három árva,

Eszembe jut jámbor uram,
Karjon ülön kicsiny fiam,
Eszembe jut jámbor uram,
Karjon ülön kicsin fiam.

Hallod-e, te Molnár Anna,
Szoktál te a fára mászni?

* Demény István Pál elképzelhetőnek tartja, hogy Az elcsalt feleség balladatípusban (Molnár Anna balladája) szereplő egészen különleges „burkus/burkos fá”, aminek sajátos „díszítettségét” az adja, hogy akasztott nők lógnak rajta, világfa jellegű áldozati fa.

(<http://film.sapientia.ro/uploads/oktatas/segedanyagok/17Haladas.pdf>, megtekintve 2020. október 8-án)

Nem szoktam a fára mászni,
Indulj elől, mutass példát!

Leejti az éles kardját.
Add föl, add föl, Molnár Anna!
Mindjárt, mindjárt, jó katona,
Mindjárt, mindjárt, jó katona.

Fölvette az éles kardat,
s Lecsapta ja sajgó nyakát,
s Felöltözött ruhájába,
Talpig vörös angliába.*

s Elindult a hazájába,
Jámbor ura kapujába,
Elindult a hazájába,
Jámbor ura kapujába.

Hallod-e, te jámbor gazda,
Nem adsz szállást éjszakára?
Ej, de szállást nem adhatok,
me Elhagyott a feleségem.

102. Szeretnék szántani

Magyarsáros

Pataki Józsefné Balázs Rózsika, 46 éves

Gy.: Almási István, 1973.

Szeretnék szántani,
Hat ökröt hajtani,
Minden fordulásra
Szeretőt tartani.

* angliá: angol posztóból készült ruha

Szántottam, vetettem,
Hat ökröt hajtattam,
Minden fordulásra
Egy pár csókot kaptam.

Az ökör a földet
Nem magának szántja,
Az anya a lányát
Nem magának tartja.

Szépen fölneveli,
Szárnyára ereszti,
Keservesen nézi,
Hogy más üti-veri.

103. Töltik az erdei utat

Magyarkirályfalva

Bándi András, Székely István, 1938, ?

Gy.: Martin György, 1977.

Töltik az erdei utat,
Viszik a magyar fiúkat,
Viszik, viszik szegényeket messzire,
Románia keserű kenyerére.
ej, de Viszik, viszik szegényeket messzire,
de Románia keserű kenyeré[re].

de Engem, anyám, ne sirasson,
Értem könnyet ne hullassan,
Hullatok én három évig eleget,
de Édesanyám, kibeszélni sem lehet.
de Hullatok én három évig eleget,
de Édesanyám, kibeszélni sem lehet.

104. Két út van előttem

Ádámos

Asszony, ?

Gy.: Demény Piroska, 1977.

Két út van előttem
é Melyiken induljak,
Két szép szeretőm van nékem,
Melyiktől búcsúzza[k]?

é Szökétől búcsúzak,
é Barna megharagszik,
Így hát az én árva szívem
Soha se nem nyugszik.
s Így hát az én árva szívem
Soha se nem nyugszik.

*

Semmi, babám, semmi,
Ennek így kell lenni,
s Mindenféle *forró* szerelemnek
Vége szokott lenni.

Se eső nem esik,
Se felhő nem látszik,
Mégis az én gyócsingemnek
Két ódala ázik.

105. Látod, babám, hogy nyergelek

Sövényfalva

Szántó Mária, asszony, 1929., ?

Gy.: Sándor Attila, 1990.

Látod, babám, hogy nyergelek,
Látod, babám, hogy nyergelek,
Csuahajaj, de csuahaja,

Mégsem hiszed, hogy elmegyek,
Mégsem hiszed, hogy elmegyek,
A-ja-la-la-la, la-la-la-la,
A-la, la-la-la-la, la-la-la.

Úgy elmegyek, meglássátok,
Úgy elmegyek, meglássátok,
Csuhajaj, de csuhaja,
Soha hírem sem halljátok,
Soha hírem sem halljátok,
A-ja-ja-ja, ja-ja-ja-ja,
A-ja, ja-la-ra, da-ja-ja.

Mikor hírem meghalljátok,
s Mikor hírem meghalljátok,
Csuhajaj, de csuhaja,
Gyászlevelem olvassátok,
Gyászlevelem olvassátok,
Sa-ja-ja-jaj, da-ja-da-ja,
A-jaj, da-la, da-ja-ja.

Gyászlevelem olvassátok,
Könnyeitek hullassátok,
Csuhajaj, de csuhaja,
Gyászlevelem olvassátok,
s Könnyeitek hullassátok,
A-ja-ja-jaj, da-ja-da-ja,
A-jaj, da-jaj, da-ja-ja.

s Édesanyám sok szép szava,
Édesanyám sok szép szava,
Csuhajaj, de csuhaja,
Kit fogadtam, kit nem soha,
Kit fogadtam, kit nem soha,
A-ja-da-jaj, da-ja-da-ja,
A-jaj, da-jaj, da-ja-ja.

s Megfogadnám, de már késő,
 Megfogadnám, de már késő,
 Csuhajaj, de csuhaja,
 Hull a könnyem, mint az eső,
 Hull a könnyem, mint az eső,
 s A-ja-da-jaj, da-ja-da-ja,
 A-jaj, da-ra-ja, da-ja-ja.

*

Fekszem a zöld füven hanyatt,
 Rezgő bokor árnya alatt,
 Csuhajaj, de csuhaj[a],
 A kis madár mind egyre szól,
 Kihallszik a bokor alól,
 Sa-ja-da-ja, da-ja-da-ja,
 Da-ja, da-ja, da-ja-[ja].

Azt énekli a kismadár,
 Az életbe' egyszer van nyár,
 Csuhajaj, de csuhaja,
 És, ha eltöltöd a nyarat,
 Csak a száraz lombja marad,
 Sa-ja-da-ja, da-ja-da-ja,
 Da-ja, da-ja, da-gya-[ja].

*

Rózsát kértem, szegfűt adtál,
 Rózsát kértem, szegfűt adtál,
 Csuhajaj, de csuhaja,
 Jaj de hamis lelkű voltál,
 Jaj be hamis lelkű voltál,
 Sa-la-la-la, la-la-la-la,
 La-la, la-la-la, la-la-la.
 Azt gondoltam, mindig így lesz,
 Más szeretőd sohasem lesz,

Sa-la-la-la-la, la-la-la-la,
La-la, la-la-la, la-la-la.

Látod, babám, hamis voltál,
Látod, babám, hamis voltál,
Sa-la-la-la, la-la-la,
Más szeretőt is tartottál,
Sa-la-la, la-la-la, la-la-la-la-la,
La-la-la-la-la, la-la-la-la,
La-la, la-la-la, la-la-la.

*

Édesanyám, ne járj sírva,
Édesanyám, ne járj sírva,
Sa-ja-ja-ja, ja-ja-[ja]!
Katonának vagyok írva,
Katonának vagyok írva.

Katona jaz én életem,
Jobb vállomon a fegyverem
Sa-ja-ja-ja, ja-ja-[ja].
Mikor én azt megpengetem,
Sirat engem a kedvesem,
Sa-ja-ja-ja, ja-ja-ja-ja,
Ja-ja, ja-ja, ja-ja-[ja].

Sirat engem a madár is,
Sirat engem a madár is,
A-la-la-la-la, la-la-[la].
Fölöttem hajlik az ág is,
Fölöttem hajlik az ág is,
A-la-la-la-la, la-la-la-la,
La-la, la-la-la, la-la-[la].

106. Megdőglött a bíró lova

Kükküllődombó

Miklós Samu, 1912.

Bárdosi Ildikó, 2000.

Megdőglött a bíró lova,
Nyúzza meg a bíró maga,
Jó lesz majd a bőre lakkcsizmának,
Annak a büszke lányának.

Meg akartam házasodni,
Galambot akartam fogni,
Galamb helyett, babám, varjút fogtam,
Bánom, hogy megházasod[tam].

Széles a Balaton vize,
De szélesebb a két széle,
Három szőke kislány kerülgeti,
Átal akar rajta menni.

Átal akar rajta menni,
Piros rózsát akar szedni,
Rózsa, piros rózsa, ne bokrosodj,
Kedves babám, ne házasodj!

*

Valaki járt a kiskertembe,
Fekete galamb képébe,
Szedi virágomnak lombját,
Rozsmarindomnak (rozmaringomnak) bimbójá[t].

Hej, rozsmarint, rozsmarintszál,
De szépen kivirágoztál,
Be szépen kivirágoztál,
Mit vétettem, hogy elhagytál?

Nem vétettem, nem is vétek,
Nem vétettem, nem is vétek,
Amíg bennem zeng a lélek,
Amíg bennem zeng a lélek.

Zeng a lélek, zeng a szó,
Zeng a lélek, zeng a szó,
Zeng a szerelem, s a jó,
Zeng a szerelem, s a jó.

107. Királyfalvi nagy hegy alatt

Magyarkirályfalva

Lukács József (hegedű), Lukács Lajos (ének, brácsa), Lukács
Ödön (bőgő), 1931., 1936., 1944.
Sárosi Bálint, 1971.

Királyfalvi nagy hegy alatt, ...*
Királyfalvi nagy hegy alatt ...
Folyik a szerelempatak, ...
Folyik a szerelempatak. ...

Aki jabból vizet iszik, ...
Aki jabból vizet iszik, ...
Babájától elbúcsúzik, ...
Babájától elbúcsúzik. ...

Én is abból vizet ittam, ...
Én is abból vizet ittam, ...
A babámtól elbúcsúztom, ...
A babámtól elbúcsúztom. ...

Úgy elbúcsúztom szegénytől, ...
Úgy elbúcsúztom szegénytől, ...

* A ki nem énekelt hangszeres részeket ...-tal jelöltük.

Mind egy szálfá levelétől, ...
Mind egy szálfá levelétől. ...

Jaj de szépen harangoznak, ...
Jaj de szépen harangoznak, ...
Talán az én galambomnak, ...
Talán az én galambomnak. ...

Kísírk ki, babám, síromig, ...
Kísírk ki, babám, síromig, ...
Az örök nyugadalomig, ...
Az örök nyugadalomig. ...

Szórj egy kapa földet reám, ...
Szórj egy kapa földet reám, ...
Talán megérdemlem, babám, ...
Talán megérdemlem, babám. ...

*

Kelet felől dörög az ég, ...
Kelet felől dörög az ég. ...
Hát te, babám, hogy élhetsz még, ...
Hát te, babám, hogy élhetsz még? ...

Élek, élek, de csak alig, ...
Élek, élek, de csak alig, ...
Nálad nélkül rosszul telik, ...
Nálad nélkül rosszul telik. ...

*

Jaj de szépen harangoznak, ...
Jaj de szépen harangoznak, ...
Talán az én galambomnak, ...
Talán az én galambomnak. ...

Bárcsak addig ne vinnék el, ...
Bárcsak addig ne vinnék el, ...
Amíg oda nem érnék el, ...
Amíg oda nem érnék el. ...

Koporsójára borulnék, ...
Koporsójára borulnék, ...
Jaj de keservesen sírnék, ...
Jaj de keservesen sírnék. ...

Olyan vagyok, mint a madár, ...
Olyan vagyok, mint a madár, ...
Amely elvesztette szárnyát, ...
Amely elvesztette szárnyát. ...

*

de Balázstelki hármos határ, ...
Balázstelki hármas határ, ...
s Bolond, aki lányokhoz jár, ...
hej, de Bolond, aki lányokhoz jár. ...

Mert én menyecskékhez járok, ...
Mert én menyecskékhez járok, ...
Selyempaplany alatt hálók, ...
Selyempaplany alatt hálók. ...

Amíg a lányokhoz jártam, ...
Amíg a lányokhoz jártam, ...
Kertek alatt szunyikáltam, ...
s Kertek alatt szunyikáltam. ...

s De most menyecskékhez járok, ...
De most menyecskékhez járok, ...
Selyempaplany alatt hálók, ...
Selyempaplany alatt hálók. ...

*

A sárosi templom előtt, ...
A sárosi templom előtt, ...
Háromágú diófa nőtt, ...
Háromágú diófa nőtt. ...

Háromágú, hatlevelű, ...
Háromágú, hatlevelű, ...
Az én babám csalfa szemű, ...
Az én babám csalfa szemű. ...

Az ő szeme olyan kerek, ...
Az ő szeme olyan kerek, ...
Ahányat lát, annyit szeret, ...
Ahányat lát, annyit szeret. ...

Szeress, babám, csak nézd meg kit, ...
Szeress, babám, csak nézd meg kit, ...
Mert a szerelem megtanít, ...
Mert a szerelem megtanít. ...

Engemet is megtanított, ...
Engemet is megtanított, ...
Örökre gyászba borított, ...
Örökre gyászba borított. ...

Kútágásra szállott a sas, ...
Kútágásra szállott a sas, ...
Engem, babám, ne csalogass, ...
Engem, babám ne csalogass. ...

Csalogatott engem más is, ...
Csalogatott engem más is, ...
Náladnál szebb virágszál is, ...
Náladnál szebb virágszál is. ...

Szerettelek egy ideig, ...
Szerettelek egy ideig, ...
Keddtől fogva szeredáig, ...
Keddtől fogva szeredáig. ...

Ugyi, babám, sok szép idő, ...
Ugyi, babám, sok szép idő, ...
Száradjon beléd a tüdő, ...
Száradjon beléd a tüdő. ...

Engedj meg, gyenge viola, ...
Engedj meg, gyenge viola, ...
Hogyha vétettem valaha, ...
Hogyha vétettem valaha. ...

Nem vétettem, nem is vétek, ...
Nem vétettem, nem is vétek, ...
Amíg bennem zeng a lélek, ...
Amíg bennem zeng a lélek. ...

Zeng a lélek, zeng a szó, ...
Zeng a lélek, zeng a szó, ...
Zeng a szerelem, és a jó, ...
Zeng a szerelem, és a jó. ...

*

Megesküdtem Isten előtt, ...
s Megesküdtem Isten előtt, ...
Szőkefalvi templom előtt, ...
Szőkefalvi templom előtt. ...

s Hogy nem tartok több szeretőt, ...
s Hogy nem tartok több szeretőt, ...
Becsülete vesztegetőt, ...
Becsülete vesztegetőt. ...

s Ha tartok is olyant tartok, ...
Ha tartok is olyant tartok, ...
Véle becsületet vallok, ...
s Véle becsületet vallok. ...

*

Kisküküllő gyöngé vize, ...
Kisküküllő gyöngé vize, ...
Az én babám fürdik benne, ...
Az én babám fürdik benne. ...

Én is megfürödtem benne, ...
Én is megfürödtem benne, ...
Reám ragadt a szerelme, ...
Reám ragadt a szerelme. ...

*

Ez az utca bánat utca, ...
Ez az utca bánat utca, ...
Bánatkőből van kirakva, ...
Bánatkőből van kirakva. ...

Ezt is az én babám rakta, ...
Ezt is az én babám rakta, ...
Hogy én sírva járjak rajta, ...
Hogy én sírva járjak rajta. ...

Ne higgy, kislány, a legénnek, ...
Ne higgy, kislány, a legénnek, ...
Mikor azt mondja, hogy szeret, ...
Mikor azt mondja, hogy szeret. ...

Mer' én hittem egy legénnek, ...
Mer' én hittem egy legénnek, ...
Azt is bánom, amíg élek, ...
Azt is bánom, amíg élek. ...

*

de Búsulj, rózsám, mert én sírak, ta-ra-ta-da, ta-ra-ta-da,
Búsulj, rózsám, mert én sírak, ti-ri-ti-ri, ti-ri-ti-ri,
Tőled búcsúzni akarok, ti-ri-li-ri, li-ri-li-da-da,
Tőled búcsúzni akarok, ti-ri-li-ri, li-ri-li-li-di.

de Búcsúzásod rövid legyen, ti-ri-ti-di, ti-ri-ti-di,
Búcsúzásod rövid legyen, ti-ri-ti-di, ti-di-ti-di,
A szívemben kárt ne tegyen, ti-ri-li-ri, li-ri-li-di-di,
A szívemben kárt ne tegyen, ti-ri-li-di, li-di-di-di-di.

108. Esik eső, nagy sár van az utcán

Küüllődombó

Miklós Samu, 1912.

Bárdosi Ildikó, 2000.

Esik eső, nagy sár van az utcán,
Ez a kislány sírva mos a kútnál,
Ez a kislány sírva mos a kútnál.

Sírva mondja az édesanyának,
Szeretőjét viszik katonának,
Szeretőjét viszik katonának.

Hadd el, lányom, van még a faluba,
Maradt legény még a te számodra,
Maradt legény még a te számodra.

Jól van, anyám, de ha nem szeretem,
Mit ér nékem a gyászos életem,
Mit ér nékem a gyászos életem.

109. Szépen legel Endre báró gulyája

Ballada

Magyarsáros

Székely Miklósné Balázs Emma, 74 éves

Gy.: Almási István, 1973.

Szépen legel Endre báró gulyája,
A kisasszony maga sétál utána,
s A kisasszony maga mondja bojtárnak:
Jancsi szívem, terítsd le a subádat!

s Nem terítem, kisasszony, a subámat,
A számadó behajtja a gulyámat.
s Ha behajtja, kiváltja édesanyám,
Terítsd le hát, Jancsi szívem, igazán!

Jancsi bojtár leteríti subáját,
s A számadó behajtotta gulyáját.
s Váltsd ki, anyám, szegény Jancsi gulyáját,
Velem tölti el a víg éjszakáját.

s Lányom, lányom, lányomnak se mondalak,
Mint hogy téged egy bojtárnak adjalak.
s Nem bánom én, édesanyám, tagadj meg,
De a szívem a bojtárért szakad meg.

s Ott az erdő, hol azt a fát faragják,
s Oda szegény Jancsi bojtárt akasszák,
s Fújja a szél a gyolcsingét, gagyáját,
Mért szerette Endre báró leányát?

110. Kint a réten, a szentréti pusztában

Ballada

Sövényfalva

Szántó Mária, 1929.

Gy.: Sándor Attila, 1990.

Kint a réten, a szentréti pusztába,
Juhászbojtár furulyázik magában,
Furulyája behallszik az ablakon.
Ébredjen fel *a* méltóságos kisasszon!

Fölébredt és fölsóhajtott magába,
Mért is vagyok Szentrét báró leánya,
Harmadnapra Szentrét báró bújában
Kilovagolt a szentréti pusztában.

Megkérdezte *a* legidősebb bojtárját,
Nem-e látta egyetlenegy leányát.
Nem láttam én, járó uram, ha mondom,
a Legkisebbik bojtárom is odavan.

Odavan már három napja, odavan,
Talán a szép kisasszony is véle van,
Nem sokáig fújja a szél azt a fát,
Amelyikre szegény bojtárt akasszák.
Fújja *ja* szél gyolcsingét és gagyáját,
Nem csókolja Szentrét báró leányát.

*

Édesanyám karján nevelt fel engem,
Mégsem tudja az én bús életemet,
Mert ha tudná az én bús életemet,
Éjjel-nappal sirathatna engemet.

Édesanyám, ha meguntál tartani,
Vigyél engem a vásárba eladni!

Adjál oda a legelső kérőmnek,
Ha nem adtál a régi szeretőmnek!

Kéket nyílik az ibolya, nem sárgát
Szőkét szeret az én szívem, nem barnát,
Mert a szóke tud igazán szeretni,
A barnáért de sokat kell szenvedni.

Édesanyám, ha föl akarsz keresni,
Románia határszélre gyere ki,
Megtalálod a síromat egy fa alatt,
Édesanyám, kisírhatod magadat!

111. Kis pej lovam megérdemli a zabot

Küküllődombó

Miklós Samu, 64 éves

Gy.: Kallós zoltán, 1976.

Kis pej lovam megérdemli a zabot
Kétszer került meg Magyarországot.
Háromszor is megkerülhette volna,
Ha a babám igaz szívű lett volna.

Kék ibolya, ha leszakítanálak,
Mit mondanál, babám, ha elhadnálak?
Azt mondanám, verjen meg a teremő,
Mert nem voltál igaz szívű szerető!

*

Árok, árok, de mély árokba estem,
Rólad, babám, minden gondom levettem,
Úgy levettem, soha eszembe se jut,
Jóságodér' fizessen meg a Jézus!

*

Nincsen kedvem, mert elvitte a fecske,
Egy nagy magos jegenyéféra feltette,
Fecskemadár, hozd vissza ja kedvemet,
Kedvem után a régi szeretőmet!

s Nincsen hideg, mégis befagyatt a tó,
Nincs szeretőm, mégis rólam foly a szó,
e Ra-la-la-la, la-la-ră-la-la-na-na, na-na-na,
Saj-la-la-la, la-la-la-la, la-la-la.

Ha meghalok, meghagyom a babámnak,
Ne sirassan hétköznapi, csak vasárnap!
Mert vasárnap ráér oda kimenni,
A síromat könnyeivel lacsolni,
Mert vasárnap ráér arra, kimenni,
A síromat könnyeivel lacsolni.

Két fa között kisütett a holdvilág,
Egész világ minden rosszat rám kiált.
Azt mondja meg egész világ szemembe,
Hány szeretőt tartottam életembe'!

s Életembe' nem tartottam, csak egyet,
Tőlem azt is elvették az irigyek,
s Életemnek a legszebbik korába'
Éjjel-nappal harcolok a pusztába'.

*

Édesanyám mondta nékem, csak egyszer,
Fiatal vagy, legyen eszed, gyermekem!
De én arra nem hallgattam sohase,
Szeretőre találtam én, kettőre.

*

Mi piroslik ott a síkon, távolba',
Csonka tűzér piros vére a hóba'.

Egy halászott az ellenség sorára,
Végre ágyúgolyó őt is találta.
Ágyú helyett koporsót visz a szekér,
Benne fekszik egy magyar honvédtüzér.

Koporsóján csákója és fegyvere,
Szemfedélül egy katona köpenye.
Bajtársai kivont karddal kísírik,
Fájdalmukból olykor meg is könnyezik.
Nincs harangszó, csak egy pár ágyúdörgés,
Ennyiből áll a magyar tüzertermetés.

112. Édesanyám sok szép szava, kit fogadtam, kit nem soha

Magyarsáros

Pataki Józsefné Balázs Rózsika, 46 éves

Gy.: Almási István, 1973.

Édesanyám sok szép szava, kit fogadtam, kit nem soha,
Édesanyám sok szép szava, kit fogadtam, kit nem soha.
Most fogadnám, de nincs kinek, fogadom egy idegennek,
Most fogadnám, de nincs kinek, fogadom egy idegennek.

Édesanyám rózsafája, én voltam a legszebb ága,
Édesanyám rózsafája, én voltam a legszebb ága,
Kihajlottam az utcára, a lányoknak bosszújára,
Kihajlottam az utcára, a lányoknak bosszújára.

A lányoknak bosszújára s a legények kalapjába,
A lányoknak bosszújára s a legények kalapjába,
De egy legény leszakított kalapjába' elhervasztott,
De egy legény leszakított, s kalapjába' elhervasztott.

Annyi nékem az irigyem, mind a fűszál a mezőben,
Annyi nékem az irigyem, mind a fűszál a mezőben.
Adok nékik három napot, hogy ugassák ki magukat,
Adok nékik három napot, hogy ugassák ki magukat.

113. El akartam venni egy lánt, ta-ra-ra-ra

Magyarsáros

Pataki Józsefné Balázs Rózsika, 46 éves

Gy.: Almási István, 1973.

El akartam venni egy lánt, ta-ra-ra-ra,
El akartam venni egy lánt, ta-ra-ra-ra,
hã Nem engedte édesanyám, ta-ra-ra-ra-ra-ra,
Nem engedte édesanyám, ta-ra-ra-ra.

Megcsinálta, hogy azt elvettem, ta-ra-da-ra,
Megcsinálta, hogy azt elvettem, ta-ra-ra-ra,
Akit sohase szerettem, ta-ra-ra-ra-ra-ra,
Akit sohase szerettem, ta-ra-ra-ra.

he Meg is mondom egyenesen, ta-ra-ra-ra,
Meg is mondom egyenesen, ta-ra-ra-ra,
he Nekem senki ne szeressen, ta-ra-ra-ra-ra-ra,
Nekem senki ne szeressen, ta-ra-ra-ra.

Kinek apja, anyja szeret, ta-ra-ra-ra,
Kinek apja, anyja szeret, ta-ra-ra-ra,
Jaj, az boldog sose lehet, ta-ra-ra-ra-ra-ra,
Az soha boldog nem lehet, ta-ra-ra-ra.

Túl a hegyen van a rózsám, ta-ra-ra-ra,
Túl a hegyen van a rózsám, ta-ra-ra-ra,
Tudom, este nem jó hozzám, ta-ra-ra-ra-ra-ra,
Tudom, este nem jó hozzám, ta-ra-ra-ra.

Ha idejő, megmutatom, ta-ra-ra-ra,
Ha idejő, megmutatom, ta-ra-ra-ra,
Szemetek láttára adom, ta-ra-ra-ra-ra-ra,
Szemetek láttára adom, ta-ra-ra-ra.

Tegnap este a kapuba, ta-ra-ra-ra,
Tegnap este a kapuba, ta-ra-ra-ra,

Kibomlott a rózsám haja, ta-ra-ra-ra-ra-ra,
Kibomlott a rózsám haja, ta-ra-ra-ra.

A szél, amin' lebegtette, ta-ra-ra-ra,
A szél, amin' lebegtette, ta-ra-ra-ra,
A vállamhoz veregette, ta-ra-ra-ra-ra-ra,
A vállamhoz veregette, ta-ra-ra-ra.

*

Haragszik a rózsám anyja, ta-ra-ra-ra-ra,
Haragszik a rózsám anyja, ta-ra-ra-ra-ra,
Mér' szeret engem a fia, ta-ra-ra-ra-ra-ra,
Mér' szeret engem a fia, ta-ra-ra-ra.

Azé' ne fájjon a feje, ta-ra-ra-ra,
Azé' ne fájjon a feje, ta-ra-ra-ra-ra,
Mert nem leszek az ő menyé, ta-ra-ra-ra-ra-ra,
Úgyse leszek az ő menyé, ta-ra-ra-ra.

Babám, nem azé' vettelek, ta-ra-ra-ra,
Babám, nem azé' vettelek, ta-ra-ra-ra-ra,
Hogy aratni ne vigyelek, ta-ra-ra-ra-ra-ra,
Hogy aratni ne vigyelek, ta-ra-ra-ra.

há Ne vígy, rózsám, a tallóra (tarlóra), ta-ra-ra-ra-ra,
Ne vígy, rózsám, a tallóra, ta-ra-ra-ra-ra,
Gyöngé vagyok a salóra (sarlóra), ta-ra-ra-ra-ra-ra,
Gyöngé vagyok a salóra, ta-ra-ra-ra.

Ha elvágom a kezemet, ta-ra-ra-ra,
Ha elvágom a kezemet, ta-ra-ra-ra-ra,
he Ki süt néked lágy kenyeret, ta-ra-ra-ra-ra-ra,
Ki süt néked lágy kenyeret, ta-ra-ra-ra.

*

A sárosi templom előtt ta-na-na-na-na,
A sárosi templom előtt ta-na-na-na-na,
Háromágú diófa nőtt, ta-ra-na-na, na-na-na,
Háromágú diófa nőtt, ra-na-na-na-na.

Háromágú s hatlevelű, sa-na-na-na-na,
Háromágú s hatlevelű, sa-na-na-na-na,
Az én babám csalfa szívű, sa-na-na-na, ra-ra-ra-da,
Az én rózsám csalfa szívű, sa-na-da-ra-ra.

114. Kelj fel, anyám, édesanyám

Ballada

Magyarsáros

Durus Samuné Miklósi Zsuzsánna, 64 éves

Gy.: Dani Dezső, 1974.

Kelj fel, anyám, édesanyám,
Kelj fel, anyánk, édesanyánk,
Nincs, ki gondot viseljen rán[k].

Hiába van édesapánk,
Hiába van édesapán[k],
Mert nem visel gondot reánk.

Gyere vissza, szépen kérünk,
Gyere vissza, szépen kérünk,
Vidd magaddal mind az ötünk!

Mert jaj annak, aki árva,
[Mert] jaj, annak, aki árva,
Mert azt senki se sajnálja.

Kelj fel, anyánk, édesanyán[k],
Kelj fel, anyánk, édesanyánk,
Mert elszakadt a gyászruhán[k]!

Nem kelhetek, öt kis árvám,
Nem kelhetek, öt kis árvám,
Van már nektek mostohátok.

Van már nektek mostohátok,
Van már nektek mostohátok,
Aki gondot visel rátok.

Amíg tisztát ad reátok,
Amíg tisztát ad reátok,
Vért virágzik a hátatok.

115. Fordulj egyet, galambom, szeretlek, nem tagadom

Sövényfalva

Szántó Mária, 1929.

Gy.: Sándor Attila, 1990

Fordulj egyet, galambom, szeretlek, nem tagadom!

Sa-na-na-na-na-na, na-na-na-na.

Ez a kicsi kicsike, ebből lesz a menyecske,

Sa-la-na-na-la-la, na-na-na-na.

Na-na-na-na-na-na, na-na-na-na-na-na,

Na-na-na-na-na-na, na-na-na-na.

Megverték engem azért, sa-la-la-la-la-la,

La-la-la-la-la-la-la, la-la-la-la.

Megverték engem azért, hogy nem mentem agyagé,

Sa-ja-ja-ja-ja-ja, ja-ja-ja-ja.

Ha én eztet tudtam volna, még fővént* is hoztam vóna,

Sa-la-la-la-la-la, la-la-la-la.

La-la-la-la-la-la, la-la-la-la-la-la,

La-la-la-la-la-la, la-la-la-la.

* fővény: álló vagy folyóvíz fenekén és sík partján található, apró, kemény szemcsékből álló, homokos, laza, üledékes talaj

116. Anyám, édesanyám

Ballada

Magyarkirályfalva

Marczika Andrásné Gyurka Zsuzsa, 72 éves

Gy.: Demény Piroska, 1977.

Anyám, édesanyám,
Mért is adtál férjhez,
Mért is adtál férjhez
Nagy hideg havasra?

Nagy hideg havasra,
Nagy hegyi talvajhoz,
Ki most is odavan
Keresztút állani.

Keresztút állani,
Örmént eloltani,
Keresztút állani,
Örmént eloltani.

Nyiss ajtót, nyiss ajtót
Genge rác menyecske!
Nyitok, bizony, nyitok,
Kedves, jámbor uram!

Mér' sírtál, mér' sírtál[l]
Gyenge rác menyecske?
Nem sírtam, nem sírtam,
Konyhán forgolódtam.

Konyhán forgolódtam,
Cserefát égettem,
Cserefának füstje
Húzta ki könnyemet.

Hajts térgyet, hajts térgyet
Gyenge rác menyecske!

Hajtok, bizony, hajtok,
Kedves jámbor uram!

Engedd, szóljak egyet:
Inasom, inasom
Inasom, inasom,
Legjobbik inasom!

Kapjátok fel fejem
s Mossátok meg ürmes^{*} borban,
Facsarjátok len ruhába,
Vigyétek el Moldovába!

Vigyétek el Moldovába,
Édesapám asztalára,
hogy Vegyen világ példát róla,
Haj (hogy) jár az idegen dóga!

117. Édesanyám rózsafája

Ádámos

Férfi, zenekar, ?

Gy.: Demény Piroska, 1977.

Édesanyám rózsafája,
Én voltam a legszebb ága,
Tyuhaj-haj, de tyuhaj-[haj],
Kihajoltam az utcára
Leányoknak bosszújára, tyuhaj-[haj].

Egy szép kislány leszakasztott,
Kebelében elhervasztott,
Csuhaj-haj, de csuhaj-[haj],
Egy szép kislány leszakasztott,
Kebelében elhervasztott, csuhaj-haj.

* üröm: a fészkes virágúak családjába tartozó, fénylő, ezüstös, molyhos, szagos, keserű ízű növény

Édesanyám mondta nékem,
Minek a szerető nékem,
Csuhaj-haj, de csuhaj-ha[j],
s De én arra nem hallgattam,
Titkon szeretőt tartottam, tyuhaj-haj.

Édesanyám is volt nékem
Keservesen nevelt engem,
A-la, csuhaj-haj,
Éjszaka font, nappal mosott,
Jaj de keservesen tartott, csuhaj-haj.

*

Elmehetsz a kapum előtt,
Nem figyellek mind ezelőtt,
Csuhaj-haj, de csuhaj-[haj],
Mert ezelőtt vigyáztalak,
Szívem vidult, ha láttalak, csuhaj-[haj].

Ékes madár, ki elhagytál,
Ki a hegyen túlhaladtál,
Csuhaj-haj, de csuhaj-[haj],
Onnan visszatekintettél,
Szívembe bánatot tettél, csuhaj-[haj].

*

Nézd meg, anyám, mit mutatok,
Milyen szép lánt táncoltatok,
és Aj-la-ra-la-la, la-la-la,
Egyenesebb a nádszálnál,
Szebb a csokros violánál, sa-la-la.

Elmehetsz már a templomba,
Szép híred van a faluba,
Saj-la-ra-la-la, la-la-la,

Göndör hajad vállad veri,
Szép az inged, elkeveri, csuhaj-haj.

é Ra-la-la-la-la-la-la-la, ra-la-la-la-la-la,
Saj-la-laj-la, la-la-la-la-la,
La-la-la-la, la-la-la,
Tudod, babám, mit fogadtál,
Mikor kiskertembe jártál, csuhaj-haj.

Rózsát kértem, szegfűt adtál,
Jaj de hamislelkű voltál,
Csuhaj-haj, de csuhaj-haj,
Rózsát kértem, s szegfűt adtál,
Jaj de hamislelkű voltál, csuhaj-haj.

Túl a vízen van egy válú,
Abból iszik háromszáz juh,
Saj-la-ra-la-la, la-la-la,
Én vagyok a vízmerője
Barna kislán szeretője, csuhaj-haj.

s Látod, babám, hogy nyergelek,
Mégsem hiszed, hogy elmegyek,
Csuhaj-haj, de csuhaj-haj,
Majd meghiszed, hogy elmegyek,
Mikor kapudon kimegyek, csuhaj-haj.

Megöleled kapum fáját,
Úgy siratod a gazdáját
Csuhaj-haj, de csuhaj-haj,
Megöleled kapum fáját,
Úgy siratod a gazdáját, csuhaj-haj.

Túl a vízen van egy malom,
Bánatot örölnek azon,
Csuhaj-haj, de csuhaj-haj,
Nekem is van egy bánatom,
Odamegyek, lejártatom, csuhaj-haj.

*

Ne nézz, babám, szennyes vagyok,
Mer' én szolgálégény vagyok,
és Aj-la-ra-la-la, la-la-la,
Hazamenyek, tisztát veszek,
s Első gazdalegén leszek, csuhaj-haj.

s Túl a vízen lakik rózsám,
Tudom, este nem jó hozzám,
is Aj-la-la-la-la, la-la-la,
Ha ő nem jön, én elmegyek,
s Tőle bocsánatot kérek, csuhaj-haj.

Bocsáss meg, gyöngé violám,
Ha vétettem én valamit is,
Aj-la-la-la-la, la-la-la,
Nem vétettem, nem is vétek,
Amég bennem zeng a lélek, csuhaj-haj.

Zeng a lélek, zeng a szó,
Zeng a szerelmes ajtó
és Aj-la-la-la-la, la-la-la,*

*

Édesanyám sok szép szava,
s Kit fogadtam, kit nem soha,
Csuha-j-haj, de csuhaja,
s Megfogadnám, de már késő
Utolér a záporoső, csuhaj[a].

Záporoső, sok hideg szél,
s Mind a kettő jengemet ér,
Csuha-j, de csuhaja,

* Itt félbehagyja, nem fejezi be a dallamot. Javaslat: a dallam utótagjára ismételjük meg az első két verssort.

s Záporeső, sok hideg szél,
Mind a kettő jengemet ér, csuhaja.

s Te jajt hiszed, te csipás,
Hogy engem nem szeret más,
Csuha, de csuha,
hej, de Szeret engemet még más is,
Náladnál szebb virágszál is, csuha.

s Te jajt hiszed, te szigorú,
Hogy érted vagyok szomorú,
Csuha, de csuhaj[a],
s Mintsább (mintsem) érted szomorkodjak,
Inkább hideg vizet iszok, csuha.

s Hideg vizet, borral vegyest,
Hogy hamarabb felejtselek,
Csuha, de csuha,
s Hideg vizet, borral vegyest,
Hogy hamarabb felejtselek, csuha.

s Az én babám háza vége
Ki van az utcára téve,
Csuha, de csuha,
s Mikor elmegyek mellette,
Hasad a szívem beléje, csuha.

*

Egy [ösvényen] jártam hozzád,
Azt is elkertelték tőlem,
Csuha, de csuha,
ej, de Se nem ággal, se nem fával,
Csak a sok irigy szájával, csuha.

s Szeretnélek, de nem merek,
Szeretőd van, attól félek,
Csuha, de csuha,

s Szeretőd van, attól félek,
s Az anyád szájától félek, csuhaja.

s A te édesanyád szája
Kilenc falu trombitája,
Csuhatja, de csuhaja,
ej de Kilenc falu trombitája,
s A tizedik muzsikája, csuhaja.

Szeress, babám, de nézd meg kit,
Mert a szerelem megvakít,
Csuhatja, de csuhaja
Mer' engem is megvakított,
s Örökre gyászba borított, csuhaja.
Mert engem is megvakított,
s Örökre gyászba borított, csuhaja.

118. Erdély be vagyon kerítve

Küüllődombó

Miklós Samu, 62 éves

Gy.: Pesovár Ferenc, 1974., Ádámos

Erdély be vagyon kerítve,
Mégis kivisznek belőle,
Hagyok egy rózsabimbót benne,
Holtig fáj a szívem érte.

Anyám, kedves édesanyám,
Szedje össze minden ruhám,
Szedje, zárja a ládába,
Többé nem leszek gazdája.
Szedje, *de* zárja a ládába,
Többé nem leszek gazdája.

*

Lányok, szép dombói lányok,
Szedjetez mezei virágot,
Tűzzétek a melletekbe,
Gyertek velünk a harctérre!

119. Mos' jöttem én a gyulai fogságból

Magyarsáros

?

Gy.: Dani Dezső, 1974.

Mos' jöttem én a gyulai fogságból,
hej Lejesett a vas a lovam lábáról.
Nyics' ki, kovács, fekete gyász műhely ajtóját,
Vasal' meg az elfárodtt paripá[mat]!

de Még (míg) a kovács a lovamat vasalj[a],
Az én babám a piros bort cukrozza,
de Igyál, babám, a legszebbik, ej, de pohárból,
Adj egy csókot, ne félj édesanyád[tól]!

A huszárnak csókot adni nem lehet,
he Mert a huszár igaz szívű szere[tő],
he Mert a huszár igaz szívű, *hej*, de szeretne,
Maga mellé a nyeregbe jültet[ne].
de Mert a huszár igaz szívű, *hej*, de szeretne,
Maga mellé a nyeregbe jültetne.

120. Sivít a szél, zúg az erdő csendesesen

Ballada

Sövényfalva

Szántó Mária, 1929.

Gy.: Sándor Attila, 1990.

Sivít a szél, zúg az erdő csendesesen,
Látod, babám, mire visz a szerelem,

Szabó Gyula Horvát Jolánt szereti,
De Jolánykát szülei nem engedi.

Nem baj, Jolán, ha nem szabad szeretni,
Meglátod, hogy mit fogok cselekedni.
Szabó Gyula egy vasárnap délután,
Találkozott Jolánkával az utcán.

Kihívta *ja* zöld erdőbe sétálni,
Hogy ott ketten virágot fognak szedni,
Kihívta *ja* zöld erdőnek szélére.
Na, most, Jolán, térdepelj le előmbe!

Kettőt lőtt a Jolánka bús szívébe,
Harmadikat a csillagos nagy égbe.
Nem engedlek, babám, hogy légy a másé,
Még most itten meg kell halnunk egymásé?

Gyászban (!) borult *a* nyíregyházi nagy utca,
Horvát Jolánt most kísírik be rajta,
Koporsóján körös-körül koszorú,
Édesanyja megy utána, szomorú.

Én meghagyom minden édesanyának,
Hogy szeretőt ne keressen a lányának,
Mert nékem is édesanyám kereste,
s Avval engem a földbe eltemetett.

Tizenkettő, tizenhárom, tizennégy,
Szabó Gyula, ilyen későn hova mész?
Megyek, megyek, megyek ki a sírker'be,
Rózsát viszek a Jolán keresztére.

121. Az ökör a földet nem magának szántja

Kükküllődombó

Miklós Samu, 1912.

Gy.: Bárdosi Ildikó, 2000.

Az ökör a földet nem magának szántja,
Az anya a lányát nem magának tartja.
Szépen fölneveli, szárnyára ereszti,
Keservesen nézi, hogy más üti, s veri.

Azér' szeretek a falu végén lakni,
Odajár a babám lovát megitatni,
Míg a lova iszik, szabad hozzászólni,
Szép piros orcáját szabad megcsókolni.

122. Szabó Vilmát hat csendőr vallassa

Ballada

Sövényfalva

Szántó Mária, 1929.

Gy.: Sándor Attila, 1990.

Szabó Vilma kiment a szőlőbe,
Lefeküdt a diófa tövébe.
Odamentem, kiáltottam néki:
Kelj föl, Vilma, mert meglát valaki!

Szabó Vilma nem vette *ezt* tréfára,
Beszökött *az* Ádamosék házába.
Parancsolja kocsmárosné lányának:
Két liter bort hozzanak Vilmának!

Szabó Vilma meg sem itta borát,
Kilenc csendőr veri *is* az ajtóját.
Csendőrkáplár elkiáltja magát:
Rajta, fiúk, kötözzék meg Vilmát!

Vasat vertek kezére, lábára,
Úgy vitték a szebeni cellába.
Látod, babám, gyászos életemet,
Mert egyedül térted szenvedek.

Szabó Vilmát hat csendőr vallassa,
Szeretője *a* kócs lyukján hallgassa,
Valld ki, Irma, valld ki a bűnödöt,
Hova tetted három *szép* gyermekedet?

Az egyiket *a* diófa tövébe,
A másikat *a* Dunába vetettem.
Harmadiknak öngyilkosa lettem,
Azt is tudom, *amíg* élek rab leszek.

Szabó Vilmát hat csendőr kíséri,
Szeretője az ablakból nézi.
Ne nézd, babám, gyászos életemet,
Mer' éretted tűnök és szenvedek.

FELSŐ-VÍZMELLÉK

123. Kint az égen van egy csillag

Névnapköszöntő

Szőkefalva

László Gyula, 1922.

Gy.: Bárdosi Ildikó, 1999.

Kint az égen van egy csillag,
Amely olyan szépen villag,
István ablakára mutat,
Itt találtuk meg az utat.

Azér' bocsánatot kérünk,
Hogy ablakid alá jöttünk,
Bocsánatot, sok napokat,
Érjünk sok István napokat!

*

Eljöttünk, hogy felköszöntsünk még egyszer,
Isten tudja, eljöhettünk még többször,
Isten éltesse jaz Istvánt sok éven át,
Isten éltesse jaz Istvánt sok éven át!

124. Hajnaladj meg, és virradj meg

Névnapköszöntő

Csávás

Erdős István „Csinga” (ének), Jámbor István „Dumnyezo”
(hegedű), Mezei Ferenc „Csángáló” (brácsa), Csányi Máttyás
„Mutis” (bögő), 1934., 1951., 1951., 1953.

Gy.: Pávai István, 1986.

Hajnaladj meg, és virradj meg,
Kelj fel, István, neved napja!
Hány csillag ragyog az égen,
Annyi jót adjon az Isten, kívánjuk!

Hány csöpp víz van a tengerben,
Annyi jót adjon az Isten!
Bú ne szállja a szívedet,
Bú ne szállja a szívedet, kívánjuk!

125. Mikor mentem Kolozsvárra

Vámosgálfalva

Belényesi Gáspárné Réthi Róza, 68 éves

Gy.: Almási István, 1972.

Mikor mentem Kolozsvárra,
Kolozsvári kaszárnnyába,
Ott láttam sok urat járni,
Akik el fognak ítélni.

Elítéltek három évre,
Szabadulnék, de nem lehet.
Sírhatsz, anyám, jajszóval is,
Egy fiad volt, rab lett az is.

Sírnak az égi csillagok,
Mer' én örökös rab vagyok,
Sírnak az égi csillagok,
Mer' én örökös rab vagyok.

Írtam az édesanyámnak,
Küldjön csomagat fiának.
El is jött az édesanyám,
Nagy sírással borult reám.

Sírnak az égi csillagok,
Mer' én örökös rab vagyok.
Sírhatsz, anyám, jajszóval is,
Egy fiad volt, rab lett az is.

Arra kérem az urakat,
Engedjenek bár egy napat.
Ha egy napat nem engednek,
Engedjenek bár egy felet.

Hogy írjak egy bús levelet,
Az én bús feleségemnek,
Hogy írjak egy bús levelet,
Az én bús feleségemnek.

Hogy írjak egy bús levelet,
Három árva gyermekemnek,
Hogy ne jussanak az útra,
Egyik kapuról a másra.

Ha jegy, kettő, ha megszánja,
A harmadik taszigálja,
Ha jegy, kettő, ha megszánja,
A harmadik taszigálja.

*

Tőtik a gyergyai utat,
Viszik a magyar fiúkat.
Viszik, viszik Lengyel felé,
Sírva néznek visszafelé.

Galícia közepébe,
Egy kaszárnya van építve,
Abba' vannak a legények,
Abba' búsulnak szegények.

Hazám, hazám, édes hazám,
Ha még egyszer megláthatnám.
Látszik füstje, de csak elig (alig),
Hogy az egen lengedezik.

Hogy az egen lengedezik,
Édesanyám szava hallszik,
De mi hasznam, hogyha hallszik,
Ha jó maga nem látszadik.

126. Árva madár, mér' keseregsz az ágon

Harangláb

Szilágyi Erzsébet, 1936.

Gy.: Bárdosi Ildikó, 2007.

Árva madár, mér' keseregsz az ágon,
Árva madár, mér' keseregsz az ágon,
Nem csak te vagy árva je nagy világon,
Nem csak te vagy árva je nagy vilá[gon],

s Lád, hogy nékem nincsen anyám, sem apám,
Lád, hogy nékem nincsen anyám, sem apám,
Mégis a jó Isten gondot visel rám,
Mégis a jó Isten gondot visel [rám].

s Árva vagyok, árvának is születtem,
Árva vagyok, árvának is születtem,
Vad bokorban, fülemilefészekben,
Vad bokorban, fülemilefészek[ben].

s Az a bokor karjai közt ringato[tt],
Az a bokor karjai közt ringato[tt],
Fülemile édes szóval altato[tt],
Fülemile édes szóval alato[tt].

127. Huszár vagyok, anyám

Szőkefalva

Szász András, 58 éves

Gy.: Almási István, 1972.

Huszár vagyok, anyám,
Lád, milyen a babám,
Minden este gyertyavilágnál,
Várja, hogy menjek hozzá.

Nyereg sincs a hátán,
Kantár sincs a száján,
Nálam van a kantára szára,
Vajon mikor teszem rája?

Kerül sor rejája,
Hogy én tegyem rája,
Széket teszek a lábam alá,
s Úgy ugrok föl rája.

128. Sárga csikóm, rúg' fel a port

Szőkefalva

Orosz Jánosné Mátyás Etelka, 42 éves

Gy.: Almási István, 1972.

Sárga csikóm, rúg' fel a port,
Ne nézz árkot, ne nézz bokrot!
Mire a nap nyugvóra száll,
Ott lehessek a rózsámnál.

Jaj de szépen harangoznak,
Talán az én galambomnak,
Bárcsak addig ki ne vinnék,
Míg én odáig nem érnék!

Koporsóra ráborulnék,
Jaj de keservesen sírnék.

Kísérj ki, babám, síromig,
Az örök nyugalomig!

Ha kijössz a temetőbe,
Hozz egy fácskát a kezembe,
Ültess síromra egy fácskát,
Vagy pedig egy bokor rózsát!

Hogy tudja meg, ki arra jár,
Hogy nem voltam én csapodár.
Tartsd meg, babám, mást ne szeress,
Több szeretőt el ne temess!

129. Rózsa, rózsza, piros rózsza

Harangláb

Balogh János, Orbán József, Balogh Mária, 1927., 1939., 1930.

Gy.: Bárdosi Ildikó, 1995.

[Ró]zsa, rózsza, piros rózsza,
Nem leszek szerelmes soha,
Láncot verek a szívemre,
Megmutatom, bírok véle.
se Láncot verek a szívemre,
Megmutatom, bírok véle.

Este elalszik a lámpa,
Nagy szerelem van a lányba,
De még nagyobb a légénbe,
Bátran ölel a sötétbe.
De még nagyobb a legénybe,
Bátran ölel a sötétbe.

Engem, anyám, ne neheztelj,
Mert nékem csak ez az egy kell!
Ha tiltod a válásomat,
Ásd meg, anyám, a síromat!

130. Mos' van a nap lemenőbe'

Szőkefalva

Szász András, 58 éves

Gy.: Almási István, 1972.

Mos' van a nap lemenőbe',
Mos' van a nap lemenőbe',
s Aj-ra-la, laj-ra-laj, la-laj-ra,
Kimegyek a temetőbe.
Kimegyek a temetőbe,
Aj-ra-la, laj-la-la, raj-la-laj-ra-laj,
s Ta-ra, raj-ra-raj, raj-raj-[ra].

Megkérdem a holdvilágot,
Megkérdem a holdvilágot,
Aj-ra-la, laj-ra-laj, la-laj-ra,
Nem látta-je ja babámat,
Nem látta-je ja babámat,
Aj-ra-la, la-la-la, raj-ra-laj-la-ra,
A-jaj, raj-ra-raj, ra-raj-ra.

Mind azt mondja, látta, látta,
Mind azt mondja, látta, látta,
Aj-ra-la, laj-ra-laj, ra-la-ra,
Egy mély sír magába zárta,
s Egy mély sír magába zárta,
Aj-ra-la, laj-ra-la, laj-ra-laj-ra-la,
A-jaj, raj-ra-ra, ra-raj-ra.

Úgy elmegyek, meglássátok,
Úgy elmegyek, meglássátok,
Aj-ra-la, laj-ra-laj, ra-laj-ra,
Soha hírem sem halljátok,
Soha hírem sem halljátok.
Aj-ra-la, laj-ra-la, laj-ra-laj-ra-la,
A-jaj, raj-ra-ra, ra-raj-ra.

Mikor hírem meghalljátok,
Mikor hírem meghalljátok.
A-ja-ja-ja, raj-raj-raj, ra-raj-ra,
Gyászlevelem olvassátok,
Gyászlevelem olvassátok,
Aj-ra-la, laj-ra-la, raj-ra-laj-la-la,
A-jaj, raj-ra-la, ra-ra-[ra].

Az van a levélbe járva,
Az van a levélbe járva.
A-ja-raj, raj-ra-raj, ra-raj-ra,
A szerelem tesz a sírba,
A szerelem tesz a sírba,
Aj-ra-la, laj-ra-la, laj-ra-laj-ra-ra,
A-jaj, raj-ra-raj, ra-raj-ra.

*

Bánat, bánat, de nehéz vagy,
Milyen rég a szívemen vagy,
s Aj-laj-laj-la, da-da-da-dra-da-da, da-da-la-la.
Eladnálak, de nincs kinek,
Bánatja van mindenkinek,
s Aj-da-da, da-daj-da-da, a-la-la-da-ra-da-da,
s Aj-la-la, la-la-la-la, la-la-la.

Bánatja van fűnek-fának,
Bánat az édesanyának,
s A-la-la-la, la-la-la-da-ra, la-la-la,
Bánatja van fűnek-fának,
Bánat az édesanyámnak,
Aj-naj, la-na-la-la, s a-la-la-da-ra-ra-ra-na,
A-la-la-la.

Ki az urát nem szereti,
Sárgarépat főzzön neki.

Sózza meg jól, paprikázza,
 Hogy a hideg ki ne rázza,
 A-da-ra, la-da-la-la, la-la-la-la-ra-la-la,
 s A-la-la, la-la-la-la-ra, la-da-[la].

De *jén* az uram szeretem,
 Mellette még beléteszem,
 A-la-la-la, la-la-la-la-da, la-la-la,
 De *jén* az uram szeretem,
 Mellette még beléteszem,
 s Aj-la-ra, la-la-la-la, la-la-la-la-da-la-da,
 A-la-la, la-la-la-la, la-la-[la].

*

de Mind azt mondják, nincsen bújja,
 Ki az énekeket fújja,
 s A-ja-ja-ja-ja-ja, ja-ja-ja,
de Pedig annak vagyan bújja,
 Mindazt bánatjába' fújja,
 s A-da-da, ja-ja-ja-daj,
 Ra-da-da-da, la-la-da-da, la-la-lam.

Édesanyám sok szép szava,
 Kit fogadtam, kit nem soha,
 A-ja-da-ja-da-ja, da-ja-ja,
 Megfogadnám, de már késő,
 Hull a könnyem, mind az eső,
 Saj-da-da-da, daj-da-da-da,
 Sa-ja-da-ja, da-ja-da-ja, da-ja-ja.

de Hull előmbe, hull a földre,
 Hull a gyászos temetőbe,
 s A-ja-ja-ja-da-ja, da-ja-ja,
de Hull előmbe, hull a földre,
 Hull a gyászos temetőbe,
 Saj-da-da-da, daj-da-da-daj,
 Da-na-da-da, da-da-da-da, da-daj-da.

de Jártam hozzád, nem járok már,
Hisz azt anyád megtiltja már,
s A-ja-da-ja-da-ja, da-ja-ja,
de Mer' az édesanyád szája,
Kilenc falu muzsikája,
A-ja-da-ja, da-ja-da-ja,
Da-ja-da-ja, da-ja-da-ja, ja-da-j[a].

Mikor aztat megpengeti,
Mikor aztat megpengeti,
A-ja-da-ja-da-ja, da-ja-ja,
s Kilenc falut összegyűjti,
Kilenc falut összegyűjti.
s A-ja-da-ja, daj-da-da-jaj,
Da-ja, da-la-da-la, da-ja-ja.

Szeress, babám, de nézd meg kit,
Mer' a szerelem megvakít,
s A-ja-da-ja-da-ja, da-ja-ja,
de Mer' engemet megvakított,
Örökre gyászba borított,
A-da-da-ja, da-ja-da-ja,
Da-ja-da-ja, da-ja-da-la, la-laj-rom.

*

hej, de Édesanyám úgy szeretett,
Édesanyám úgy szeretett,

Bőcsőbe tett, *s* úgy rengetett,
Bőcsőbe tett, *s* úgy rengetett.

Zsebkendővel takargatatt,
Zsebkendővel takargatatt,

S a szájával megátkozott,
S a szájával megátkozott.

s Azt az átkot tette reám,
Azt az átkot tette reám,

Hogy sehol sem legyen hazám,
Hogy sehol se legyen hazám.

Csipkebokor a szállásom,
Csipkebokor a szállásom,

s Ott se legyen maradásom.
Ott se legyen maradásom.

de Búsulj, rózsám, mert én sírok,
Búsulj, rózsám, mert én sírok,

s Tőled búcsúzni jakarak,
Tőled búcsúzni jakarak.

hej, de Búcsúzásod rövid legyen,
Búcsúzásod rövid legyen,

A szívembe' kárt ne tegyen,
A szívembe' kárt ne tegyen.

*

Erdő, erdő, de sűrű vagy,
Te meg, rózsám, de messze vagy,
Ta-ra-ra, ra-ra-ra,
Ha az erdőt levághatnám,
A rózsámat megláthatnám,
A rózsámat megláthatnám,
Ta-ra-ra, ra-ra-ra.

Édesanyám mondta nékem,
A szerető minék nékem,
Ta-ra-ra, ra-ra-ra,
De én erre azt feleltem,
Másnak is van, nem csak nékem,
Ta-ra-ra, ra-ra-ra-ra,
Ra-ra-ra, ra-ra-ra.

Haragszik a rózsám anyja,
Mér' szeret engem a fia,
Ta-ra-ra, ra-ra-ra,
Azé ne fájjon a feje,
Úgyse leszek az ő menyje,
Ta-ra-ra, ra-ra-ra-ra,
Ra-ra-ra, ra-ra-ra.

*

Édesanyám sok szép szova,
Kit fogadtam, mit nem soha,

de Most fogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mind az eső.

de Kicsi modár, hogy tudsz élni,
Mikor te nem tudsz beszélni,

s Met én jól tudok beszélni,
Alig-alig tudak élni.

Megéred, babám, azt az időt,
Odajársz a kapum előtt,

Megöleled kapum fáját,
Úgy siratod a gazdáját.

Túl a vízen van, égy malam,
Bánatot örelnek azon,

Nekem is van egy bánatom,
Odaviszem, lejártatom.

hej, de Tiltnak, babám, tiltnak tőled,
Hogy én ne beszéljek véled,

Ha tiltnak is úgy tiltsanak,
Az utcára ne hagyjanak.

Szerettelek egy ideig,
Keddtől fogva szeredáig.

Szeretett a fene soha,
Csak véled meg vótam szokva.

de Tudad, babám, mit fogadtál,
Mikor a kisker'be' jártál.

Csókat kértem, rózsát adtál,
Avval engem csalagattál.

131. Seprik az erdei utat

Csávás

Erdős János „Dádá” (ének), Vass Lőrinc István (ének),
Jámbor István „Dumnyezo” (hegedű), Mezei Ferenc „Csángáló”
(brácsa), Csányi Mátyás „Mutis” (bögő), 1941., 1931., 1951.,
1951., 1953.
Gy.: Pávai István, 1986.

Seprik az erdei utat, ...^{*}
Seprik az erdei utat, ...
ǻ Viszik a magyar fjúkat. ...
de Viszik a magyar fiúkat. ...

ǻ Viszik, viszik szegényeket, ...
Viszik, viszik szegényeket, ...
Szegén magyar legényeket, ...
Szegén magyar legényeket. ...

ǻ Viszik, viszik napkeletre, ...
ǻ Viszik, viszik napkeletre, ...
hǻ De nem az egedelemre (engedelemre), ...
De nem az egedelemre. ...

Megfordítsák napnyugatra, ...
Megfordítsák napnyugatra, ...
n De nem a nyugalomra, ...
De nem a nyugalomra. ...

*

^{*} A ki nem énekelt hangszeres részeket ...-tal jelöltük.

Fáj a szívem kívül-belül, ...
Fáj a szívem kívül-belül, ...
m Bánat szorítja kétfelől, ...
ã Bánat szorítja kétfelől. ...

Olyan bánat a szívemen, ...
Olyan bánat a szívemen, ...
Kétrét hajlott meg az egen, ...
ã Kétrét hajlott meg az egen. ...

Ha még egyrét hajlott vóna, ...
Ha még egyrét hajlott vóna, ...
Talán meg is hasadt volna, ...
ã Talán meg is hasadt volna. ...

*

Száraz a bokor a tetőn, ...
Száraz a bokor a tetőn, ...
Haragszik rám a szeretőm, ...
Haragszik rám a szeretőm. ...

Kizöldül még az a bokor, ...
Kizöldül még az a bokor, ...
Mebékél az én galambam, ...
Mebékél az én galambam. ...

*

Kizöldül még az a bokor, ...
Kizöldül még az a bokor. ...
Mebékéllik a tavaszon, ...
Mebékéllik a tavaszon. ...

Zöldül a bokor a tetőn, ...
Zöldül a bokor a tetőn. ...
Békéllik az én szeretőm, ...
Békéllik az én szeretőm. ...

A csávási nagy hegy alatt, ...
A csávási nagy hegy alatt ...
Folyik a szerelempatak, ...
Folyik a szerelempatak. ...

Aki abból vizet iszik, ...
Aki abból vizet iszik, ...
Babájától elbúcsúzik, ...
Babájától elbúcsúzik. ...

Én is abból vizet ittam, ...
Én is abból vizet ittam, ...
A babámtól elbúcsúztam, ...
A babámtól elbúcsúztam. ...

Úgy elbúcsúztam szegénytől, ...
Úgy elbúcsúztam szegénytől, ...
Mint ősszel fa levelétől, ...
Mint ősszel fa levelétől. ...

*

Állj meg, fiam, kérdjelek meg, ...
Állj meg, fiam, kérdjelek meg, ...
Ha elvisznek, hol kaplak meg, ...
Ha elvisznek, hol kaplak meg? ...

s Oroszország közepébe, ...
Oroszország közepébe, ...
Két kaszárnya van építve, ...
Két kaszárnya van építve. ...

s Abban leszek, az egyikbe, ...
Abban leszek, az egyikbe, ...
Kettő közül a szebbikbe, ...
Kettő közül a szebbikbe. ...

132. Merre, merre, bús katona, te pajtás

Vámosgálfalva

Keszeg György, 59 éves

Gy.: Almási István, 1972.

s Merre, merre, bús katona, te pajtás,
s Merre, merre, bús katona, te pajtás?
Mért sír egyik, mért sír egyik
Szemed jobban, mint a más?

s Mért látak én homlokidon bánatot,
Mért látak én homlokidon bánatot?
Talán tőled, talán *tető*led
Eljárt minden vígságod?
s Talán tőled, talán *tető*led
Eljárt minden vígságod?

Ha *jaz* apám igaz szívű lett volna,
Ha *jaz* az apám igaz szívű lett volna,
s A fiának, a fiának
Piros vére nem folya.

s Világostól kaptunk egy bús levelet,
de Világostól kaptunk egy bús levelet,
Hogy az apánk, hogy az apánk
Ott hagyott el bennünket.
s Hogy az apánk, hogy az apánk
Ott hagyott el bennünket.

s Édesapám befogatta hat lovát,
s Édesapám befogatta hat lovát,
Fölültette, fölültette
ja Feleségét s hat fiát.
s Úgy vitték el, úgy vitték el
Az élet koronáját.

133. Kék szivárvány koszorúzza jaz eget

Vámosgálfalva

Férfiak, hegedűs, bőgős, ?

Gy.: Demény Piroska, 1977.

Kék szivárvány koszorúzza jaz eget,
Kék szivárvány koszorúzza jaz eget.
Nem engedik, babám, hogy szeresselek,
Nem engedik, babám, hogy szeresselek.
Vagy engedik, vagy még jobban eltiltják,
Vagy a sírom már előre megássák.

Megásatom a gálfalvi temetőt,
Megásatom a gálfalvi temetőt,
Engem temessenek oda legelőbb,
s Engem temessenek oda legelőbb.
Előbb engem, azután a babámat,
Hogy ne tartson más szeretőt magának.

... * ta-ra, ta-da-ra,
... ta-la-ra-la-la, ra-la-la,
Úgy elmegyek, míg a szememmel látok
Míg egy sűrű, zöld erdőre találok.

[Keserű víz, nem hitt]em, hogy édes légy,
s Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy,
Kedves babám, nem hittem, hogy csalfa légy,
s Kedves babám, nem hittem, hogy csalfa légy.

Csalfasággal csaltad meg a szívemet,
Csalfasággal csaltad meg a szívemet.
A jó Isten borítsa rád az eget,
A jó Isten borítsa rád az eget!

*

* A ki nem énekelt hangszeres részeket ...-tal jelöltük.

Magasan repül a daru, szépen szól,
Magasan repül a daru, szépen szól,
Haragszik rám a szeretőm, mert nem szól,
Haragszik rám a szeretőm, mert nem szól.

Ne haragudj, régi babám, sokáig,
Ne haragudj, régi babám, sokáig,
Tiéd leszek koporsóm bezártáig,
Tiéd leszek koporsóm bezártáig.

Édesanyám karján nevelt engemet,
Édesanyám karján nevelt engemet,
Mégse tudja az én bús életemet,
Mégse tudja az én bús életemet.

Mert ha tudná az én bús életemet,
Mert ha tudná az én bús életemet,
Éjjel-nappal megsiratna engemet,
Éjjel-nappal megsiratna engemet.

Édesanyám, hol van az az édes tej,
Édesanyám, hol van az az édes tej,
Mellyel engem katonának neveltél,
Mellyel engem katonának neveltél?

Adtad volna tejedet a macskának,
Adtad volna tejedet a macskának,
s Ne neveltél volna föl katonának,
Ne neveltél volna föl katonának.

Édesanyám, ne sirasson engemet,
Édesanyám, ne sirasson engemet,
Menjen haza, s nevelje fel öcsémet,
Menjen haza, s nevelje fel öcsémet!

Mert az öcsém nem katonának való,
Mert az öcsém nem katonának való,

Gyöngé szegény s megrúgja a huszárló,
Gyöngé szegény s megrúgja a huszárló.

Huszárlónak kegyetlen a rúgása,
Huszárlónak kegyetlen a rúgása,
s Hazahallszik fiának jajgatása,
s Hazahallszik fiának jajgatása.

*

Mikor mentem a faluból kifelé,
Lányok kísértek az állomás felé.
Kézet fogtam mindegyikkel sorjába,
Csak a babám maradt legutoljára.

Szervusz, babám, add ide ja jobb kézed,
Isten tudja, mivel ölelsz engemet,
Szervusz, babám, add ide ja jobb kézed,
Isten tudja, mivel ölelsz engemet.

Kéket nyílik az ibolya, nem sárgát,
Az én rózsám mással éli világát.
Éljed, babám, világodat, nem bánom,
Én is éltem egy ideig, s azt bánom.

*

Kedves babám, ha nem akarsz szeretni,
Szabad néked más szeretőt keresni.
Keress szebbet, keress jobbat nálamnál,
Nékem pedig olyant, milyen te voltál.

Úgy meguntam ezt a cudar világot,
Mer' ez nékem örökkéig csak álom.
Úgy meggyútnám (meggyújtánám), égjen el ez a mai nap,
Hogy ne lássa senki a fájdalmaimat.

134. Én Istenem, de víg voltam ezelőtt

Csávas

Adatközlők (ének), Jámbor István „Dumnyezo” (hegedű),
Mezei Ferenc „Csángáló” (brácsa), Csányi Mátyás „Mutis”
(bőgő), ?, 1951., 1951., 1953.

Gy.: Pávai István, Szánthó Zoltán, 1988.

Én Istenem, de víg voltam ezelőtt,
Míg a babám eljárt a kapum előtt,
De mióta nem jár erre, nem látom,
A szívemnek nyugalját nem találom.

Kék ibolya búra hajtja a fejét,
Mert a harmat nem öntözi a tövét.
Szállj le, harmat, kék ibolya tövére,
Gondolj, kislány, a régi szeretődre.

Kék ibolya, ha leszakítanálak,
Mit mondanál, babám, ha elhagynálak?
Azt mondanám, verjen meg a Teremtő,
Mert nem voltál soha igaz szerető!

*

s Kéket, zöldet virágzik a temető,
Nem kell nékem balázstelki szerető.
Mer' csak egy vót s az is megcsalt, kijátszott,
Árva szívem megöli ja búbanat.

s Ha te tudtad, régi babám, nem szeretsz,
Mért nem hattál békét a szerelemnek?
s Hattad volna árva szívem pihenni,
Más legény is tudatt volna szeretni.
de Hattad volna árva szívem pihenni,
Más legény is el tudatt volna venni.

*

Újkorába' repedjen meg a csizmám.
Újkorába repedjen meg a csizmám
Ha én arra járok a babám után,
Ha én arra járok a babám után.
Eddig is csak azért jártam utána,
Kék volt *a* szeme, csókra állott a szája.

Húzzad, cigány, repedjen meg a húrod,
Húzzad, cigány, repedjen meg a húrod,
Mert énnékem úgysem sokáig húzod,
Mert énnékem úgysem sokáig húzod!
Húzza nékem *a* köztársaság bandája,
hej, Siralmas lesz annak a hallgatása.

*

s Kék ibolya búra hajtja a fejét,
Kék ibolya búra hajtja *ja* fejét,
Nincsen, aki megöntözzze a tövét,
Nincsen, aki megöntözzze a tövét.

Szállj le, harmat, kék ibolya tövére,
Szállj le, harmat, kék ibolya tövére,
Most találtam egy igaz szeretőre,
s Most találtam egy igaz szeretőre.

Kéket nyílik az ibolya, nem sárgát,
Kéket nyílik az ibolya, nem sárgát,
Szőkét szeret az én szívem, nem barnát,
Szőkét szeret az én szívem, nem barnát.

Mert a szőke igazán tud szeretni,
Mert a szőke igazán tud szeretni,
De a barna hamar el tud felejtani,
De a barna hamar el tud felejtani.

135. Udvaromon hármat fordult a kocsi

Nagykend

Koncz Mihály „Mérges”, Sütő István „Bini”, 1911., 1911.

Gy.: Pálffy Gyula, 1979.

Udvaromon hármat fordult a kocsi,
s Édesanyám, minden pakkom hozza ki,
s Hozza ki a behívólevelemet,
Szerbiából nem tudják a nevemet!

s Édesanyám akkor kezdet siratni,
s Mikor kezdett kufferembe pakolni.
de, s Pakolj, anyám, köszönöm a nevelést,
s Lehajolok, megcsókolom a kezét.

s Édesanyám fehérre meszelt háza,
s Három évig lesz a fekete gyászba,
s Három évig lesz a fekete gyászba,
s Még (míg) a fia hervad a kaszárnýába.

s Édesanyám, hol van az az édes tej,
s Amely engem katonának növeltél?
s Azt a tejet adtad volna macskánok,
s Ne növeltél volna fel katonánok.
de, s Azt a teje[t] adtad volna macskánok,
s Ne növeltél volna fel katonánok!

Sötét felhők vándorolnak az égen,
s Maradásom nincs nekem a helységen.
Az van írva a behívólevélre,
A rózsámot itt kell hagyjam örökre.
s Az van írva a behívólevélre,
A babámot itt kell hagyjam örökre.

s Újkorába' repedjen meg a csizmám,
s Ha én többet járok a babám után.
s Eddig is csak azér' jártam utána,
s Hogy a fene meg ne egye bújába'.

s Ha megindul az a gőzös, hogy menjen,
s Énutánam senki se keseregjen,
s Mer' az, aki énutánam kesereg,
Ha *ja* szíve kőből van is, megreped.

136. Édesanyám sokat intett a jóra

Szőkefalva

Szász András, 58 éves

Gy.: Almási István, 1972.

Édesanyám sokat intett a jóra,
Édesanyám sokat intett a jóra,
Ne menj, fiam, szombat este faluba,
Ne menj, fiam, szombat este faluba!

Mer' betörik a te járva fejedet,
Mer' betörik a te járva fejedet,
Ki mossza ki a te véres ingedet,
Ki mossza ki a te véres ingedet?

Mos' ki, anyám, ingem, gagyám fejérre,
Mos' ki, anyám, ingem, gagyám fejérre,
Hogy menjek a főorvos úr elébe,
Hogy menjek a főorvos úr elébe!

Főorvos úr, ha bevett katonának,
Főorvos úr, ha bevett katonának,
Viseld gondját a jó jédesanyámnak,
Visel' gondját a jó jédesanyámnak.

Mer' én gondját nem viselek szegénnek,
Mer' én gondját nem viselek szegénnek,
Nem szolgálak, csak a csillagos égnek,
Nem szolgálak, csak a csillagos égnek.

Csillagos ég, merre van az én hazám,
Csillagos ég, merre van az én hazám,
Merre sirat engem az édesanyám,
Merre sirat engem az édesanyám?

Az nem sirat, mer' el vagyon temetve,
Az nem sirat, mer' el vagyon temetve,
Feje felett rózsafa van ültetve,
Feje felett rózsafa van ültetve.

Gyertek, lányok, szedjük le ja rózsáját,
Gyertek, lányok, szedjük le ja rózsáját,
Könnyeinkkel áztassuk meg a fáját,
Könnyeinkkel öntözzük meg a fáját!

de Rózsafának de szagos a levele,
Rózsafának de szagos a levele.
Hát, te babám, mér' vagy olyan kedvetlen,
Hát, te babám, mér' vagy olyan kedvetlen?

*

De szeretnék az erdőbe' fa lenni,
Mégpedig egy tölgyfa gyökere lenni,
Mer' a tölgyfa kék lánggal ég, füst nélkül,
Az én szívem soha sincs bánat nélkül.

Búra, búra, búbánatra születtem,
Nem is édesanya nevelt fel engem,
Mostoha vót, mostoha ja világ is,
Száraz földben elhervad a virág is.

*

Köserű víz, nem hittem, hogy édes légy,
s Te meg, babám, nem hittem, hogy csalfa légy.
Csalfasággal csaltad meg a szívemet,

A jó Isten borítsa rád az eget!
Borítsa rád, hogy ne lásd a napadat,
Hogy ne tartsál más szeretőt magadnak!

Nékem is vót édesanyám, de már nincs,
Mert elvitte a szegedi nagy árvíz.
Kilenc hete, hogy a vizet halászom,
Könnyeimtől még a partját se látom.

de Kihalásztom édesanyám kendőjét,
de Négy sarkára rávarratom a nevét,
Közepébe búbanatot varratok,
Hogy tudják meg, milyen árván maradok.

de Édesanyám, felneveltél engemet,
De nem tudod az én bús életemet,
de Ho (ha) tudnád te az én bús életemet,
Éjjel-nappal hullatnád a könnyedet.

*

s Ha fölmegek arr'a magos tetőre,
Ha fölmegek arr'a magos tetőre,
Föltekintek a csillagos nagy égre,
Föltekintek a csillagos nagy égre.

s Csillagos ég, merre van az én hazám,
Csillagos ég, merre van az én hazám,
s Merre sirat engem az édesanyám,
Merre sirat engem az édesanyám?

s Árva vagyok, jaj de igazi járva,
Árva vagyok, jaj de igazi járva,
Ki vagyok a babám szívéből zárva,
Ki vagyok a babám szívéből zárva.

s Bár lennék a levegőben kismadár,
 Bár lennék a levegőben kismadár,
 Arra szállnék, amerre *ja* babám jár,
 Arra szállnék, amerre *ja* babám jár.

s Te jadt hiszed, hűtlen, csalfa, megcsaltál,
 s Te jadt hiszed, kisangyalom, megcsaltál,
 Pedig engem meg sem szomorítottál,
 Pedig engem meg sem szomorítottál.

s Megcsaltad, te hű szerető, magadat,
 Megcsaltad, te szép szerető, magadat,
 Úgysem kaptál nálamnál igazabbat,
 Úgysem kaptál nálamnál igazabbat.

*

Búra, búra, búbánatra születtem,
 Nem is édesanyám nevelt fel engem,
 Nem is édes, egy cseppet se mostoha,
 Azt szerettem, akit nem kellett volna.

Kék ibolya, ha leszakítanálak,
 Mit mondanál, babám, ha elhálnálak?
 Azt mondanám, verjen meg a teremő,
 Mert nem voltál igaz szívű szerető!

137. Szállj le, bánat, a szívemről, szállj le, bánat, a szívemről

Vámosgálfalva

Birtalan András, 75 éves

Gy.: Demény Piroska, 1977.

Szállj le, bánat, a szívemről, szállj le, bánat, a szívemről,
 Ne végy ki minden erőmből, ne végy ki minden erőmből!
 Nem szállok le *ja* szívedről, nem szállok le a szívedről,
 Kiveszlek minden erődből, kiveszlek minden erődből.

*de, s Édesanyám sok szép szava, édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha, kit fogadtam, kit nem soha.
Mégfogadnám, de már késő, mégfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mind az eső, hull a könnyem, mind az eső.*

*de Hull előmbe, hull a földre, s hull előmbe, hull a földre,
Hull a gyászos temetőbe, hull a gyászos temetőbe.
Árkat mosott az arcámra, s árkat mosott az arcámra,
Mind a nagy víz a határra, mind a nagy víz a határra.*

*

*A-la-na-na-la, la-na-na-na, na-la-na-na-na, na-na-na-na,
La-na-na-na-la, na-la-na-na, na-ra-na-la, la-[na-na-na],
Bánom, amit cselekedtem, hogy veled megismerkedtem,
Bánom, amit cselekedtem, hogy veled megismerkedtem.*

*Ha jén eztet tudtam volna, tudom, ez így nem lett volna,
Ha én eztet tudtam vóna, soha ez így nem lett volna.
De én erre nem hajtottam, titkon szeretőt tartottam,
De én erre nem hajtottam, titkon szeretőt tartottam.*

*

*Édesanyám mondta nékem, édesanyám mondta nékem,
Minek a szerető nékem, minek a szerető nékem.
De én arra nem hallgattam, de én arra nem hallgattam,
Titkos szeretőt tartottam, titkos szeretőt tartottam.*

*Titkolják el bánatimat, titkolják el bánatimat.
Töltöm ifjúságomat, töltöm ifjúságomat.
Ifjúság olyan, babám, ifjúság olyan, babám,
Aki mindig szabadon jár, aki mindig szabadon jár.*

*Szabad madár vagy, te babám, szabad madár vagy, te babám.
Aki mindig oly ritkán jársz, aki mindig oly ritkán jársz.
s Ha én olyan szabad volnék, ha én olyan szabad volnék,
Minden este nálad volnék, minden este nálad volnék.*

Édesanyám rózsafája, édesanyám rózsafája,
 Én vagyok a legszebb ága, én vagyok a legszebb ága.
 s Kihajlottam az utcára, kihajlottam az utcára,
 Irigyeim bosszújára, irigyeim bosszújára.

Egy irigyem leszakíztott, egy irigyem leszakíztott.
 Vízbe nem tett, elhervasztott, vízbe nem tett, elhervasztott.

138. Tiltanak, babám, tiltanak tőled, tiltanak, babám, tiltanak tőled

Csávás

Erdős János „Dádá” (ének), Vass Lőrinc István (ének), Jámbor István „Dumnyezo” (hegedű), Mezei Ferenc „Csángáló” (brácsa), Csányi Máttyás „Mutis” (bőgő), 1941., 1931., 1951., 1951., 1953.
 Gy.: Pávai István, 1986.

[Tiltanak, babám,] tiltanak tőled, tiltanak, babám, tiltanak tőled,
 Titkon se beszéljek véled, titkon se beszéljek véled,
 De én azért nem kerüllek, ahol látlak, megöllelek.

De én azért nem kerüllek, de jén azért nem kerüllek,
 Ahol látlak, megöllelek, ahol látlak, megöllelek.

Édesanyám mondta nekem, édesanyám mondta nekem,
 Minek a szerető nekem, minek a szerető nekem,
 De én szavát nem hallgattam, titkon szeretőt tartottam,
 De én szavát nem hallgattam, titkos szeretőt tartottam.

Édesanyám sok szép szava, édesanyám sok szép szava,
 Kit fogadtam, kit nem soha, kit fogadnám, kit nem soha.
 Megfogadnám, de már késő, hull a könnyem, mint az eső,
 Megfogadnám, de már késő, hull a könnyem, mint az eső.

*

Fáj a szívem küjjel-belől, bánat szorítsa kétfelől,
Fáj a szívem küjjel-belől, bánat szorítsa kétfelől.
Bánat, bánat, de nehéz vagy, milyen rég a szívemen vagy,
Bánat, bánat, de nehéz vagy, a-ja-ja-ja, da-la-da-la-[la].

s Eladnálak, de nincs kinek, bánatja van mindenkinek,
Eladnálak, de nincs kinek, bánatja van mindenkinek.
Bánatja van fűnek-fának, bánatja van fűnek-fának,
Bánat az öreganyámnak, saj-la-laj, la-laj-laj-laj, la-la-[la].

de, Kicsi madár, hogy tudsz élni, mikor te nem tudsz beszélni,
de, Kicsi madár, hogy tudsz élni, mikor te nem tudsz beszélni?
Mert én jól tudak beszélni, mégis alig tudok élni,
Mert én jól tudok beszélni, alig-alig tudok élni.

de, Tudod, babám, mit fogadtál, mikor a kis kertben jártál,
de, Tudod, babám, mit fogadtál, mikor a kis kertben jártál?
Csókat kértem, rózsát adtál, avval engem csalogattál,
Csókat kértem, rózsát adtál, avval engem csalogattál.

Kútágásra szállott a sas, engem, babám, ne csalogass,
Kútágásra szállott a sas, engem, babám ne csalogass!
Csalogatatt engem más is, náladnál szebb virágszál is,
Csalogatatt engem más is, náladnál szebb virágszál is.

*

Édesanyám mondta nékem, édesanyám mondta nékem,
Minek a szerelem nékem, minek a szerelem nékem.
A szerelem sötét verem, az engem a földbe teszen,
A szerelem sötét verem, az engem a földbe teszen.

Az én szemem olyan kerek, az én szemem olyan kerek,
Ahányat lát, annyit szeret, ahányat lát, annyit szeret.

Szeress, babám, csak nézd meg kit, szeress, babám, csak nézd
 meg kit,
 Mert a szerelem megvakít, mert a szerelem megvakít.

Engemet is megvakított, engemet is megvakított,
 Örökre gyászba borított, örökre gyászba borított.

139. Anyám, anyám, Gyulainé

Ballada

Vámosgálfalva

Belényesi Gáspárné Réthi Róza, 68 éves

Gy.: Almási István, 1972.

s Anyám, anyám, Gyulainé,
 Engedje meg aztat nékem,
 Hogy elvegyem Kádár Katát,
 Jobbágyomnak szép leányát.
 Jobbágyomnak szép leányát!

Nem engedem, nem engedem,
 Hogy elvedd a híres kurvát!
 Anyám, anyám, Gyulainé,
 Én elmegyek katonának,
 Én elmegyek katonának.

Megnyergeli paripáját,
 Elindula katonának.
 Kádár Kata jezt meglátta,
 Mindjár' kifut, s kaput nyitja,
 Mindjár' kifut, s kaput nyitja.

Ne nyiss kaput, Kádár Kata,
 Mer' én megyek katonának.
 Nesze neked ez a ruha,

Akasz' föl a fogasadra,
Akasz' föl a fogasadra!

Mikor ruha téjjel habzik,
Akkor tudjad, hogy jól vagyok.
Mikor ruha vérrel habzik,
Akkor tudjad, rosszul vagyok,
Akkor tudjad, *hogy* rosszul vagyok.

Hát a ruha vérrel habzott,
Akkor tudta, hogy rosszul van.
Elindula Kádár Kata,
Elindula a városba,
Elindula *ja* városba.

Városszóga, városszóga,
Mi hír vagyon a városban?
A városba' semmi sincsen,
De vagyon a Holt Marosba',
De vagyon a Holt Marosba'.

Gyulainé kisebb fia
Beleszökött a Marosba,
Gyulainé kisebb fia
Beleszökött a Marosba,
Beleszökött a Marosba.

Mindjár' ő is odamene,
Maros-partra térgyepel le.
Így jár, aki szépet szeret,
Felejtené, de nem lehet,
Felejtené, de nem lehet.

s Mindjár' ő is beleszöke,
Ott is összejölelkeztek.
Gyulainé ezt megtudta,
Mind a kettőt kihúzatta,
Mind a kettőt kihúzatta.

Az egyiknek csináltatott,
Fehér márványkő-koporsót,
A másiknak csináltatott,
Piros márványkő-koporsót,
Piros márványkő-koporsót.

Az egyiket temetette
Az oltárnak elejébe.
A másikat temetette,
Az oltárnak háta megé,
Az oltárnak háta megé.

Az egyikből növekedett,
Egy szép fehér rozsmalintszál (rozmaringszál),
A másiból növekedett
Egy szép fehér liliomszál,
Egy szép fehér liliomszál.

Azok addig növekedtek,
Amíg összejöleltek.
Gyulainé ezt megtudta,
Mind a kettőt learatta,
Mind a kettőt learatta.

Anyám, anyám, Gyulainé,
A jó Isten úgy megverjen,
A jó Isten úgy megverjen,
Két szem búzáé' (búzává) teremtsen,
Két szem búzáé' teremtsen!

Az is egyik üszök* legyen,
A másik meg kankoly** legyen!
Éltembe' se hattál békét,
Holtam után sem hagysz békét,
A jó Isten úgy megverjen!

* üszök: hamvadó tűzben a tüzelőanyagnak még parázsló darabja

** kankoly: a szegfűfélék családjába tartozó, szálás v. szálás-lándzsás levelű, lilás rózsaszín virágú mérges gyomnövény

140. Nekem is volt édesanyám, de már nincs

Héderfája

Demeter Sándor, 1954.

Gy.: Juhász Zoltán, Fábíán Éva, Sáringer Kálmán, 1992.

Nekem is volt édesanyám, de már nin[cs],
Mer' elvitte, ja szegedi nagy árvíz.
Kilenc hete, hogy a vizet halászom,
Könnyeimtől még a partját sem látom,
de Kilenc hete, hogy a vizet halászom,
Könnyeimtől még a partját sem látom.

Kihalásztam édesanyám kendőjét,
Négy sarkára rávarrattam a nevét,
Közepébe búbánatot varrattam,
Hogy én aztat, éjjel-nappal sirassam.

141. Fáj a szívem kívül-belül, fája szívem kívül-belül

Csávás

Erdős János „Dádá” (ének), Jámbor István „Dumnyezo”
(hegedű), Mezei Ferenc „Csángáló” (brácsa), Csányi Máttyás
„Mutis” (bógó), 1941., 1951., 1951., 1953.

Gy.: Pávai István, 1986.

Ǻ Fáj a szívem kívül-belül, fája a szívem kívül-belül,
Bánat szorítja kétfelül, bánat szorítja kétfelül.
Olyan bánat a szívemen, olyan bánat a szívemen.
Kétrét hajlott meg az egen, tra-la-la-la.

Ha még egyrét hajlott volna, ha még egyrét hajlott vóna,
Tálán meg is hasadt volna, talán meg is hasadt [volna].

Vásárhelyi kaszárnyában, vásárhelyi kaszárnyában
Ott hervadok nemsokára, ott hervadok nemsokára.

*

Kimentem az útra sírni, kimentem az útra sírni,
 Úgysem vigasztalt meg senki, úgysem vigasztalt meg senki.
 Vigasztalj meg, egek Ura, vigasztalj meg, egek Ura,
 Légy az árvák gyámolója, légy az árvák gyámolója!

142. Édesanyám mondta nékem

Harangláb

Balogh János, Orbán József, 1927., 1939.

Gy.: Bárdosi Ildikó, 1995.

Édesanyám mondta nékem,
 Édesanyám mondta nékem,
 Minek a szerető nékem,
 Ihaja, de csuha[ja].

De én arra nem hallgattam,
 De én arra nem hallgattam,
 Titkon szeretőt tartottam,
 Ihaja, de csuha[ja].

Édesanyám rózsafája,
 Édesanyám rózsafája,
 Én voltam a legszebb ága,
 Ihaja, de csuha[ja].

Kihajlottam az utcára,
 Kihajlottam az utcára,
 Irigyeim bosszújára,
 Ihaja, de csuha[ja].

Egy irigyem leszakított,
 Egy irigyem leszakított,
 Kalapjába' elhervasztott,
 Ihajla, de csuha[ja].

Irigyeim annyin vannak,
Irigyeim annyin vannak,
Mint a kutyák úgy ugatnak,
Ihajla, de csuha[ja].

Adok nékik tejet, vajat,
Adok nékik tejet, vajat,
Hogy ugassák ki magakat,
Ihajla, de csuha[ja].

*

Túl a vízen van egy malom,
Túl a vízen van egy malom,
Bánatot örelnek azon,
Bánatat örelnek azon.

s Nekem is van egy bánatom,
Nekem is van egy bánatom,
Odaviszem, lejártatom,
Odaviszem, s lejártatom.

s Édesanyám mondta nékem,
Édesanyám, mondta nékem,
Minek a szerelem nekem,
Minek a szerelem nékem.

s A szerelem sötét verem,
A szerelem sötét verem,
Az engem a földbe teszen,
Az engem a földbe teszen.

s Tudod, babám, mit fogadtál,
Tudod, babám, mit fogadtál,
Mikor a kis kertbe jártál,
Mikor a kis kertbe jár[tál].

s Csókot kértem, rózsát adtál,
Csókot kértem, rózsát adtál,
Avval engem csalogattál,
Avval engem csalogat[tál].

de Szeretett a fene soha,
Szeretett a fene soha,
Csak veled meg vótam szokva,
Csak veled meg vótam szokva.

s Irigyeim annyin vattok,
Irigyeim annyin vattok,
Mind a kutyák, úgy ugattok,
Mind a kutyák, úgy ugattok.

s Adok néktek tejet, vajot,
Adok néktek tejet, vajot,
Hogy ugassák ki magakot,
Hogy ugassák ki magakot.

s Adok néktek tejet, mérget,
Adok néktek tejet, mérget,
Tudom, engem nem beszélnek,
Tudom, engem nem beszélnek.

*

s Én az' hittem, amíg élek,
Én az' hittem, amíg élek,
hogy Mindig víg napokat élek,
Da-da-da-ra, da-da-[da].

s *De jén* abban megcsalódtam,
De jén abban megcsalódtam,
Bánatnapokra jutottam,
Da-da-da-da, ra-da-[da].

s Bánat, bánat, nehéz bánat,
Bánat, bánat, nehéz bánat,
Ne rakjál szívemben várat!
A-da-da-da, da-ra-[da].

Várat raktál a szívembe,
Várat raktál a szívembe,
Hogy ne élhessek kedvemre,
A-ra-da-da, da-da-[da].

Bánat, bánat, de nehéz vagy,
Bánat, bánat, de nehéz vagy,
De rég, hogy a szívemen vagy,
[A-r]a-da-da, da-da-[da].

s Szállj le, bánat, a szívemről,
Szállj le, bánat, a szívemről,
Ne végy ki minden erőmből,
A-ra-ra-ra, ra-ra-[ra].

s Kivettél már elegemből,
Kivettél már elegemből,
Az én régi szeretőmből,
A-ra-ra-ra, ra-da-[da].

s Te jaz' hiszed, te szigorú,
Te jaz' hiszed, te szigorú.
Hogy érted vagyok szomorú,
Da-da-da-da, da-da-[da].

s Minthogy érted szomorkodnám,
Minthogy érted szomorkodnám,
Inkább hideg vizet innám,
A-ra-ra-na, da-da-[da].

Hideg vizet, borral vegyest,
Hideg vizet, borral vegyest,

s Hogy hamarább felejtselek,
A-ra-ra-ra, ra-da-[da].

s Elfelejtlek, mer' muszáj lesz,
Elfelejtlek, mer' muszáj lesz,
De *ja* szívem csak gyászba' lesz,
A-ra-ra-da, da-ra-[ra].

*

Magos hegyről foly a patak,
Jaj de vén legényhez adtak,
Alig várom az ördögöt,
Hogy elvigye a vén dögöt.

s Ha még egyszer leány lennék,
Megválogatnám a legént,
A legénnek a szálását,
S az edénnek a mázasát.

s Szerettelek egy ideig,
Keddtől fogva szeredáig.
Ugye, babám, sok szép idő,
Száradjon beléd a tüdő!

143. Én Istenem, csinálj csodát

Vámosgálfalva

Szabó Imre, 75 éves

Gy.: Almási István, 1972.

Én Istenem, csinálj csodát,
Udvaramra szénabuglyát,
Tetejibe ezreseket,
Hogy mulassak én eleget!

Én Istenem, csinálj csodát,
Változtasd borré (borrá) ja Tiszát!
Lefeküdnek a partjára,
Mind megiszom egy huzamba'.

144. Imhol elindula

Ballada

Vámosgálfalva

Belényesi Gáspárné Réthi Róza, 68 éves

Gy.: Almási István, 1972.

Imhol elindula
Tizenkét kőmíves
Magas Díjó várra,
Magas Díjó várra.

Ahogy odaérték,
Mindjár' rakni kezdtek,
Ahogy odaérték,
Mindjár' rakni kezdtek.

Amit nappal raktak,
Az éjjel leomlott,
Amit nappal raktak,
Az éjjel leomlott.

Amit éjjel raktak,
Az nappal leomla[tt],
Amit éjjel raktak,
Az nappal leomlott.

Istenem, Istenem,
Szólal fel Kelemen:
Tegyünk hát fogadást
A nagy Isten előtt!

Melyiknek hamarabb
Ide talál jönni
Asszonyfeleségünk,
Asszonyfeleségünk,

Fogjuk meg, öljük meg,
Keverjük a mészbe,
Úgy ha megállítjuk
Magas Díjó várát.

Szólal fel Kelemen,
Szólal fel Kelemen:
Az éjjel álmodtam,
Olyan álmot láttam.

Istenem, Istenem,
Adj dörgést, csattanást,
Adj dörgést, villámlást,
Adj dörgést, villámlást!

Hogy térhessen vissza
Asszonyfeleségem,
Hogy térhessen vissza
Asszonyfeleségem.

Kocsisom, kocsisom,
Én édes kocsisom,
Húzd elé hintómat,
Fogd bé hat lovamat!

Az éjjel álmodtam,
Az éjjel álmodtam,
Udvarom közepén
Piros vérfolyást láttam.

Kocsisom, kocsisom,
Én édes kocsisom,

Húzd elé hintómat,
Fogd bé hat lovamat!

Hajtsad hát, halálra,
Magas Díjó várra,
Hajtsad hát, halálra,
Magas Díjó várra!

Ahogy odaére,
Mindjár' fojtogatták,
Ahogy odaére,
Mindjár' fojtogatták.

Ó, uram, jó uram,
Drága jámbor uram,
Ez tréfa vagy való,
Ez tréfa vagy való?

Nem tréfa, mert való,
Nem tréfa, mert való,
Fogadást tettünk mü (mi)
A nagy Isten előtt:

Melyiknek hamarabb
Ide talál jönni
Asszonyfeleségünk,
Asszonyfeleségünk,

Fogjuk meg, s öljük meg,
Keverjük a mészbe,
Úgy ha megállítjuk
Magas Díjó várát!

Ó, uram, jó uram,
Drága jámbor uram,
Engedd meg azt nekem,
Engedd meg azt nekem,

Hogy fesselem előmbe,
Rengő kis bőcsőmet,
Hogy fesselem beléje,
Kicsi szép fiamat!

145. Magyarózdvi viola

Vámosgálfalva

Keszeg Ferencné Keszeg Katalin, 58 éves

Gy.: Almási István, 1972.

Magyarózdvi viola,
Ideérezik a szagja,
A szagja s az illatja,
Szívem vigasztalója.

Szeretnélek, violám,
De nem hagy édesanyám,
Szeretnélek, violám,
Nem enged édesanyám.

Te azt hitted, te csipás,
Hogy engem nem szeret más.
Szeret engem még más is,
Náladnál szebb virág is.

*

Ne nézz rejám, ne kacagi,
Mer' a szívem meghasad!
Rejám néztél, kacagtál,
s Nálam nélkül maradtál.

Nálad nélkül, édesem,
Gyászos az én életem.
Ǻ Raj-raj-da-daj-da-ra, daj-raj-daj-ra,
Da-daj-da-da-ja, ja-dja-[da].

s Édesanyám mondta nékem,
Minek a szerelem [nékem],
ã De én arra nem hallgattam,
Titkon szeretõt tartottam.

*

Ne nézz reám, ne neved,
Mer' a szívem megreped!
Reám néztél, s nevettél,
Megtudták, hogy szeretted.

146. Ahol elindula

Ballada

Vámosgálfalva

Keszeg Ferencné Keszeg Katalin, 58 éves

Gy.: Almási István, 1972.

Ahol elindula
A nagy török asszony,
A nagy török asszony,
Nagy renget (rengeteg) erdőbe.

Jobb karjára vette
Kicsi fiacskáját,
Bal karjára vette
Kis kincsesládáját.

s Úgy menyen, úgy menyen
A nagy régi útan,
A nagy régi úton
Nagy renget erdőbe.

Istenem, Istenem,
Melyiket hagyjam el,
Istenem, Istenem,
Melyiket hagyjam el?

Elhagynám fiamat,
De fiam helyébe,
Mert fiam helyébe
Fiad ád az Isten.

De kincsem helyébe,
De kincsem helyébe,
De kincsem helyébe
Nem ad mást az Isten.

Leteríti oda
Kicsi pakróckáját,
Reája ülteti
Kicsi fiacskáját.

Az Úr Jézus legyen
A te édesapád,
Szűz Mária legyen
A te édesanyád!

Jobb karjára vette
Kis kincsesládáját,
Jobb karjára vette
Kis kincsesládáját.

Úgy menyen, s úgy menyen
A nagy régi útan,
A nagy régi útan
Nagy renget erdőbe.

Talála egy tehént,
Úgy bőgte borjúját,
Megette ja farkas
Tavalyi tinóját.

Istenem, Istenem,
Ez oktalan állat,

Ez aktalan állat,
Mégis bőgi borját.

Hát én hagy hattam el
Kicsi fiacskámat,
Hát én hogy hagytam el
Kicsi fiacskámat?

Ledobta ő oda
Kis kincsesládáját,
Visszatért ő onnat,
De nem kapta fiát.

Ledobta ő oda
Kis kincsesládáját,
Visszatért ő onnan,
De nem kapta fiát.

147. Kis-Küküllő gyöngé vize

Szőkefalva

Orosz János, 44 éves

Gy.: Almási István, 1972.

Kis-Küküllő gyöngé vize,
Kis-Küküllő gyöngé vize,
Az én babám fürdik benne,
Tra-la-la-laj, la-la.

Én is megfürödtem benne,
Én is megfürödtem benne,
Reám ragadt a szerelme,
Tra-la-la-laj, la-la.

s Az én rózsám szeme-szája,
Az én rózsám szeme-szája,

Többet ér, mint más tanyája,
Tra-la-la-laj, la-la.

Más tanyája szántóvető [!],
Más tanyája szántóvető,
Az én babám hű szerető,
Tra-la-la-laj, la-la.

s Árok, árok, de mély árok,
Árok, árok, de mély árok,
Nem gondoltam, hogy így járok,
Tra-la-la-laj, la-la.

Benne vagyok, beleestem,
Benne vagyok, beleestem,
A szerelem rabja lettem,
Tra-la-la-laj, la-la.

Beleestem, benne vagyok,
Beleestem, benne vagyok,
Soha ki sem szabadulok,
Tra-la-la-laj, la-la.

Édesanyám rózsafája,
Édesanyám rózsafája,
Én vagyok a legszebb ága,
Tra-la-la-laj, la-la.

Kihajlottam az utcára,
Kihajlottam az utcára,
A sok irigy bosszújára,
Tra-la-la-laj, la-la.

Irigyeim annyin vannak,
Irigyeim annyin vannak,
Mind a kutyák úgy ugatnak,
Tra-la-laj-la-la, la-la.

Adtam nekik három napot,
Adtam nekik három napot,
Hogy ugassák ki magakat,
Tra-la-la-laj, la-la.

148. Kidőlt a fa mandulástól

Vámosgálgalva

Keszeg György, 59 éves

Gy.: Almási István, 1972.

s Kidőlt a fa mandulástól,
Kidőlt a fa mandulástól,
Elmaradtam a babámtól,
Elmaradtam a babámtól.

s Úgy elmaradtam szegénytől,
Úgy elmaradtam szegénytől,
Mind ősszel fa levelétől,
Mind ősszel fa levelétől.

Édesanyám sok szép szava,
Édesanyám sok szép szava,
Mit meg nem fogadtam soha,
Mit meg nem fogadtam soha.

Megfogadnám, de már késő,
Megfogadnám, de már késő.
Hull a könnyem, *ã* mind az eső,
Hull a könnyem, *ã* mint az eső.

Áporeső (záporeső) sebes széllel,
Áporeső sebes széllel,
Mind a kettő engem vér (ver) el,
Mind a kettő jengem vér el.

s Menj el az én szemem elől, *ã*
Menj el az én szívem elől,

Másért fáj a szívem belől,
 Másért fáj a szívem belől!

Fáj a szívem, hogyne fájna,
 Fáj a szívem, hogyne fájna,
 Mert mindig csak *ã* bú találja,
 Mert mindig csak *ã* bú találja.

s Bú találja a szívemet, *ã*
 Bú találja a szívemet,
 Senki sem kapja kedvemet,
 Senki sem kapja kedvemet.

Az én kedvem nem is kapja,
 Az én kedvemet nem is kapja.
 Még (míg) a nap az eget tartsa (tartja),
 Még a nap az eget [tartsa].

149. Tele van a temető árka vízzel

Vámosgálfalva

Keszeg József, 61 éves

Gy.: Almási István, 1973.

s Tele van a temető árka vízzel,
 s Tele van a szívem keserűséggel.
 s Jó az Isten, kiapassza ja vizet,
 Visszahozza ja régi szeretőmöt.

s Hogy ki tudnám panasolni magamat,
 s Ha valaki meghallgatná panaszom.
 s Minden búmat-bánatimat kisírnám,
 s Úgy is tudom, hogy senki sem nem sajnál.

s Nem jó csillag lenne jén már belőlem,
 s Éjfél után nem ragyognék az égen,
 s Éjfél után kerülöm meg az eget,
 Hogy tudjam meg, hogy a rózsám nem szeret.

150. Megy a nap lefelé

Vámosgálfalva

Keszeg György, 59 éves

Gy.: Almási István, 1972.

sã Megy a nap lefelé,
s A kaszárnya felé.
s Ballagnak a regruták,* szegény ügyes katonák,
A kaszárnya fel[é].

sã Bemegy a szobába,
hã Ráül a vaságyra.
s Búra hajtja ja fejét, hullatja ja könnyeit,
A vaságy karjára.

Én édes Istenem,
s Mi lesz most énvelem?
Bornyúbőr a hátoman, fegyver a jobb válloman,
Visznek a csatába.

151. A vackorfa fehérét virágzik

Harangláb

Orbán József, 1939.

Gy.: Bárdosi Ildikó, 1995.

[A] vackorfa fehérét virág[zik],
Az én babám alatta cicá[zik].
de Cicázz, babám, cicázz utoljára, galambom,
Nemsokára visznek ki Oroszországba.

de Lemberg alatt *ã* van egy kerek erdő,
Az alatt van egy gyászos temető,
Abban nyugszik százhuszezer magyar katona,
Kit eltemet gyászos Galíci[a].

* regruta = újonc katona

Édesanyám, ne sirasson en[gem],
 Muszka* földön, úgy sem kap meg en[gem].
 Nincsen fejfám a sírom elején, elején,
 Mindaz alatt elásva fekszem [én].

Régen mondták, *hogy* ne tartsak szeretőt,
mer' Jön a muszka, ássa ja temetőt.
 Ásd meg, muszka, sírját az anyádnak, anyádnak,
 Nem egy ilyen huszonnyolc éves baká[nak]!

152. Magas a kútágas, bajos vizet merni

Vámosgálfalva

Keszeg József, 61 éves

Gy.: Almási István, 1973.

s Magas a kútágas, bajos vizet merni,
 s Idegen barna lánt bajos megölelni.
 s Ölelni akarom, s nem hajlik a karom,
 Csókolni akarom, s nem az én galambom.

s Az ökör a földet nem magának szántja,
 s Édesanya lányát nem magának tartja,
 Szépen fölneveli, szárnyára jereszti,
 Keservesen nézi, hogy más ölelgeti.

* muszka = orosz

153. Jaj, az ózdi viola

Vámosgálfalva

Keszeg József, 61 éves

Gy.: Almási István, 1973.

s Jaj, az ózdi viola,

s Ideérik a szagja.

s A szagja s az illatja, szívem vigasztalója,

Szívem vigasztalója.

s Jaj, Istenem, jaj, annak,

s Kinek csókot nem adnak.

s Nekem biza *jadnának*, öton-haton kínálnak,

s Jaj, Istenem, ja-ja-jaj.

MAROSSZÉK

MAROSSZÉKI-MEZŐSÉG

154. Jelen van angyali

Mezőpanit

Bíró Endre, 1927.

Gy.: Barabás László, 1995.

Jelen van angyali
Zengéssel várt óránk,
Itt János várt neve-
Napja virrad reánk.

Élj, János, kedves, élj,
Nemzedet díszére,
Virágozz mindenek
Kívánt örömére!

Nyúljanak napjaid
Sok víg esztendőre,
Rád virradó napod
Legyen menedéked!

Mint az mennyei szent
Angyalok szólása,
Tele van áldással
Szívünk e forrása.

Fogadd el, barátunk,
Csekély tiszteletünk,
Fogadd el, fogadd el,
Mert szívből tisztelünk!

Tisztelünk, tisztelünk,
Míg e földön élünk,
Tisztelünk, tisztelünk,
Míg e földön élünk.

*

Ó, kedves hajnali csillag,
Mely éltünkre szépen virradt,
Ékesítsd János reggelét,
Vedd el róla komoly terhét!

Hozza, Isten, reggeledre,
Napját áldással éltedre,
Hogy minden óra megáldjon,
Mint harmat fejedre szálljon!

Felsütött a nap sugara,
Jánosnak szép ablakára,
A napnak szép ragyogása,
Tündöklük már formájába.

*

Kelj fel, János, kelj fel, állj hamar talpodra!
Kakas kukorékol, hajnal felé van már,
Szarka farkát billegeti, vendéged lesz, azt jelenti,
Kelj, kelj, kelj, kelj, kelj, kelj, János, kelj!
Kelj, kelj, kelj, kelj, kelj, kelj, hamar felkelj!

A barátság serkent, állj hamar talpodra!
Kitöltötted a bort nekünk is, számunkra?
Mert mi téged úgy szeretünk, pohár mellett köszöntgetünk.
Élj, élj, élj, élj, élj, élj, János, élj!

155. Szent János, hát még alszol-e

Névnapköszöntő

Mezőmadaras

Sándor bácsi, 1933.

Gy.: Barabás László, 1992.

Szent János, hát még alszol-e,
Szent János, hát még nyugszol-e?
Kelj fel az ágyadból,
Serkenj fel álmodból,
Mert hozzád jöttünk!

Szent János, *az* Isten életessen,
Mindenbe' szerencséd legyen!
Hogy neved napjára,
Kedves hajnalára
Örömmel virradj!

*

Szarka farkát billegteti,
Kelj fel, János, vendéged jött!

Kelj fel, János, gyűjts gyertyára,
Tőts egy pohár pálinkára!

Kelj fel, János, gyűjts gyertyára,
Tőts egy pohár pálinkára!

Tőts egy pohár pálinkára,
Úgy, mint a neved napjára!

156. Két út áll előtttem

Mezőbánd

Puci Péter (cimbalom, ének), 1915.

Gy.: Kallós Zoltán, 1968.

Két út áll előtttem,
Melyiken induljak,
Két szép szeretőm van nekem,
Melyiktől búcsúzzak?

Szókétől búcsúzó,
Barna megharagszik,
Így hát az én gyöngye szívem
Soha le nem nyugszik.

157. Kicsi még a mi lányunk

Mezőkölpény

Szabó Károly, 1922.

Gy.: Kelemen László, 1998., Budapest

Kicsi még a mi lányunk,
Ne járjon, kend, minálunk!
Ha megnő majd a lányunk,
Akkor aztán lakodalmat csinálunk.

Megnőtt már a mi lányunk,
Mos' jöjjön, kend, minálunk,
Vigye el a leányunk,
Ne csak csókolózni járjon minálunk!

Vékony deszkakerítés,
Átlátszik az öölés,
Ölölj, babám, kedvedre,
Bizony isten, nem hányom a szemedre!

158. Úgy elmegyek, meglássátok

Mezőkölpény

Szabó Teréz, 1942.

Gy.: Varró Huba, Inagaki Norio, 2017.

Úgy elmegyek, meglássátok,
Soha hírem nem halljátok.
Mikor hírem meghalljátok,
Gyászlevelem olvassátok.

he Lefelé folyik a Tisza,
Nem folyik az többé vissza.
Csalfa volt a babám csókja,
Ha sajnálja, vegye vissza!

Ha sajnálja, vegye vissza,
me Nem vagyok én rászorulva!
Van már nékem nálanál szebb,
Kit a szívem jobban szeret.

*

s Édesanyám sok szép szava,
Mit fogadtam, mit nem soha.
s Megfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mind az eső.

să Lefelé folyik a Tisza,
Ami elfolyt, nem jó vissza.
Édes volt a babám csókja,
Ha sajnálja, kérje vissza!

s Addig bánom, amég élek,
Babám, hogy én szerettelek téged.
s Jobb lett volna *soha* ne szeretni,
Ha már el kell felejtani.

Csonkaszeren van egy válú,
Abból iszik háromszáz juh.
Én vagyok a vízmerője,
Barna kislány szeretője.

Édesanyám, ne járj sírva,
Katonának vagyok írva!
Katona jaz én életem,
Jobb válloman a fegyverem.

Azér' iszom a pálinkát,
Hogy verje a szívem bűját.
Igyál, babám, adj nekem is,
Hogy verjem a búmat én is!

s Elmehetsz már kapum előtt,
s Nem vigyázok, mind ezelőtt.
s Mer' ezelőtt *sokat* vigyáztalak,
Szívem újult, ha láttalak.

*

Kicsi tulok, nagy a járom,
Be szép kislány ez a három.
Elszeretném az egyiket,
Három közül a szebbiket.

sã Kicsi tulak, nagy a szarva,
Nem fér bé az istállóba,
Hej, a szarvából le kell vágni,
Tőled, babám, meg kell válni.

*

Árok, árok, de mély árok,
Nem gondoltam, hogy így járok,
Az árokba beleestem,
A babámmal összevesztem.

Benne vagyok, beleestem,
A szerelem rabja lettem.

*

De szeretném én megtudni,
Szabad a másét szeretni.
Hej, tudakoltam, nem es szabad,
Így a szívem gyászba' marad.

Bús életem, bánat napom,
Bánom, hogy megházasodtom.
Másnak vettem feleséget,
Magamnak keserűséget.

Addig bánom, amíg élek,
Babám, hogy mér' szerettelek téged.
Hej, jobb lett volna *soha* ne szeretni,
Hamar el kell felejteni.

159. Szerettelek sok ideig

Mezőkölpény

Boros Róza, Szabó Teréz, férfi, 1926., 1942., ?

Gy.: Salamon Ferenc, 1989.

Szerettelek sok ideig,
Szeredától csütörtökig,
Tra-la-la, la-la-la, la-la-la.
Ugye, babám, sok szép idő,
Száradjon beléd a tüdő!
Tra-la-la, la-la-la, la-la-la-la,
La-la-la, la-la-la, la-la-la.

Úgy elmegyek, meglássátok,
Soha hírem nem halljátok,
Tra-la-la, la-la-la, la-la-la.

s Mikor hírem meghalljátok,
Gyászlevelem olvassátok,
Traj-la-la, la-la-la, la-la-la-la,
Ta-la-la, laj-la-la, la-laj-la.

Szeretett a fene soha,
Csak meg voltam véled szokva,
Tra-la-la, la-la-la, la-la-la.
Úgy meg voltam véled szokva,
El sem felejtelek soha,
Tra-la-la, la-la-la, la-la-la-la,
Tra-la-la, la-la-la, la-la-la.

Édesanyám sok szép szava,
Mit fogadtam, mit nem soha,
Tra-la-la, la-la-la, la-la-la.
Most fogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mint az eső,
Tra-la-la, la-la-la, la-la-la-la,
Tra-la-la, la-la-la, la-la-la.

*

s Szeress, szeress, csak nézd meg, kit,
s Mer' a szerelem megvakít,
A-la-la, la-la-la, la-la-la.
s Engemet is megvakított,
Örökre megszorított,
s A-la-la, la-la, laj-la-laj-la-laj,
s Aj-la-la, la-laj-la, la-laj-la.

Szeretném én azt megtudni,
Szabad a másét szeretni,
Aj-la-la, laj-la, la-laj-la.
s Tudakoltam, de nem szabad,
Így a szívem gyászba' marad,
A-la, la-laj, naj-la-la-naj-naj,
Aj-naj, naj-la-na, la-naj-la.

160. Édesanyám, mé' szültél a világra

Mezőkölpény

Szabó Károly, 1922.

Gy.: Kelemen László, 1998.

Édesanyám, mé' szültél a világra,
Mé' nem dobtál a zavaros Tiszába?
Tisza vize vitt vóna ja Dunába,
Most a szívem a babámér' nem fájna.

Édesanyám, ha te tudnád, amit én,
Milyen gyengeszívű fiad vagyok én,
Olyan gyengeszívű fiad vagyok én,
Ha kell, anyám, meghalok a babámér'.

Édesanyám, ne títsál (tiltsál) a babámtól,
Ha meg akarsz menteni a haláltól!
Én nem bánom, édesanyám, tagadj meg,
Mer' a szívem a babámér' hasad [meg]!

Életembe' egyszer vótam csak boldog,
Akkor is a két szemembe könny csorgott,
Sírtam biz' én örömömbé', hogy szeretsz,
Bánatimba', hogy az enyém nem lehetsz.

161. Piros alma, nem hittem, hogy édes légy

Mezőkölpény

Szabó Károly, 1922.

Gy.: Kelemen László, 1998.

Piros alma, nem hittem, hogy édes légy,
Régi babám, nem hittem, hogy csalfa légy.
Csalfasággal csaltad meg a szívemet,
A jó Isten borítsa rád az eget!
Csalfasággal csaltad meg a szívemet,
A nagy Isten borítsa rád az eget!

Édesanyám, ha meguntál tartani,
Vigyél engem a vásárba eladni,
Adjál oda a legelső kérőnek,
Ha nem adtál a régi szeretőmnek!

Édesanyám, ha te tudnád, amit én,
Milyen gyöngeszívű fiad vagyok én.
Olyan gyöngeszívű fiad vagyok én,
Édesanyám, meghalok a lányokér'.

162. Piros alma, nem hittem, hogy édes légy

Mezőkölpény

Boros Róza, Szabó Teréz, 1926., 1942.

Gy.: Salamon Ferenc, 1989.

Piros alma, nem hittem, hogy édes légy,
s Régi babám, nem hittem, hogy csalfa légy.
Csalfasággal csaltad meg a szívemet,
A jó Isten borítsa rád az eget!

Édesanyám, ne tilts el a babámtól,
Ha meg akarsz menteni a haláltól!
s Én nem bánom, édesanyám, tagadj meg,
s Mer' a szívem a babámér' hasad meg.

s Édesanyám, ha te tudnád, amit én,
hogy Milyen gyöngeszívű lányod vagyok én,
s Olyan gyöngeszívű lányod vagyok én,
s Ha kell, anyám, meghalok a babámé'.

Piros virág, fehér virág most nyílik,
a Szeretőmet esküvőre most viszik.
s Meghallgatom, *ã* hogy tagad ki szívéből,
ã Letépem a mirtuszát a mejjéről.

*

Sárgadinnye, görögdinnye inastól,
Haragszik rám egy vénasszony fiastól.
Ha haragszik, haragudjék magára,
Nem szorultam én a büszke fiára!

*

sã Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy,
Te meg, babám, nem hittem, hogy csalfa légy.
Csalfasággal ã csaltad meg a szívemet,
A jó jlsten borítsa rád az eget!

Egyik árokból a másikba jestem,
Rólad, babám, minden gondom levettem.
Úgy levettem, *hog*y soha *jes*zembe nem jutsz,
A jószágodér' fizessen meg a Jé[zus].

s Kék szivárvány koszorúzza jaz eget,
Megengedik, babám, hogy szeresselek.
Megengedik, vagy még jobban eltiltják,
A sírunkat egymás mellé megássák.

163. Piritusból csinálják a pálinkát

Mezőkölpény

Boros Róza, 1926.

Gy.: Salamon Ferenc, 1989.

Piritusból' csinálják a pálinkát,
Azér' nem lát senki rajtam jó ruhát.
s Bár csinálnák édes tejből, ecetből,
Hogy a zsidó ne éljen a zsebemből!

* spiritus (piritus) = szesz, alkohol

hej, de Édesanyám, ha te tudnád, amit én,
s Milyen gyöngeszívű lányod vagyok én,
s Olyan gyöngeszívű lányod vagyok én,
Ha kell, anyám, meghalok a babámér’.

s A zsebkendőt, amit adtam, add vissza,
Most tudtam meg, a szerelmünk nem tiszta!
s Átkozott volt az az óra *s* az a ház,
Amelyikben megismertük mi egymást!

s Jobb ujjamra fordítom a gyűrűmet,
s Visszaveszem az első szeretőmet,
Mert az újjal mulatozok kedvemre,
de A régiért hervadok el örökre.

s Fekete ja babám szeme, szökjen ki,
Ha nálamnál szebbet akar szeretni!
s Adjon az ég szebbet, jobbat nálamnál,
s Nékem pedig csak amilyen te voltál!

de Végigmentem én az utcán dalolva,
s Állt a babám a fogadóajtóban.
s Köszöntem, *de a* szavamat se fogadta,
s Haragszik rám, két szép szeme mutatja.

*

Kis koromban árvaságra jutottam,
Nagy koromba’ katonának soroztak.
s Megtanultam, hogy kell túrni, szenvedni,
Azt is tudom, hogy kell leányt szeretni.

164. Édesanyám, csak azért fáj a szívem

Mezőpanit

Bíró Endre (ének, hegedű), Sikó József (ének), 1927., 1929.

Gy.: Monostori Gábor, 2000.

Édesanyám, csak azért fáj a szívem,
Gyöngye vagyok, mégis katona lettem.
Életemnek a legszebbik korába,
Éjjel-nappal harcolok a csatá[ba'].
Életemnek a legszebbik korában,
Éjjel-nappal harcolok a csatába'.

165. Két fa között kisütött a holdvilág

Mezőfele

Kacsó Emese, 13 éves

Gy.: Marosvásárhelyi Rádió, 1960.

Két fa között kisütött a holdvilág,
Az én rózsám a többi közt gyöngyvirág.
Úgy szeretlek, mint a mákos kalácsot,
Gyere, lelkem, csókoljam meg a szádat!

Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt,
Míg a babám eljárt a kapum előtt,
De mióta nem jár a kapum előtt,
Még a víz sem úgy foly el, mint ezelőtt.

166. Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt

Mezőkölpény

Boros Róza, Szabó Teréz, 1926., 1942.

Gy.: Salamon Ferenc, 1989.

s Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt,
s Míg a babám eljárt a kapum előtt,
De mióta nem jár a kapum előtt,
Még a víz sem folyik úgy, mint ezelőtt.

s Árok, árok, de mély árokba jestem,
Rólad, babám, minden gondom levettem,
s Úgy levettem, soha eszembe sem jut,
s Jóságodért fizessen meg a Jézu[s]!

Sárga virág, ha leszakítanálak,
s Mit mondanál, babám, ha elhagynálak?
Azt mondanám, verjen meg a Teremtő,
Mert nem voltál igaz szívű szerető!

*

Én Istenem, de víg vótam ezelőtt,
s Míg a babám eljárt a kapum előtt,
s De mióta a kapumat kerüli,
Fáj a szívem, mér' tudtalak szeretni.

167. Kék a szeme a babámnak, szökjön ki

Mezőbánd

Bányai Dániel (ének), férfi (ének), Puci Péter (hegedű), Puci János (brácsa), Puci Balázs (bögő), 45 éves, ?, 1915., 1918., 1921.
Gy.: Adámy Zsolt, Szánthó Zoltán, Teszáry Miklós, 1987.

Kék a szeme a babámnak, szökjön ki,
Ha nálamnál jobbat tudott szeretni!
Adjon az Isten szebbet, jobbat nálamnál,
ã Nékem, babám, különbet, mint te voltál!

Én az úton le sem, fel sem mehetek,
Mind azt mondják, hogy szeretőt keresek.
Mert aki vót, nem akar már szeretni,
Hogy a hollók a két szemét vájják ki!

168. Udvaromon hármat fordult a kocsi

Mezőkölpény

Szabó Károly, 1922.

Gy.: Kelecn László, 1998., Budapest

Udvaromon hármat fordult a kocsi,
Édesanyám, minden pakkam hozza ki,
Hozza ki a behívóleveletem,
Szerbiába' nem tudják a nevem[et].

Majd megtudják, mikor katona leszek,
Majd megtudják, mikor katona leszek.
Az én nevem: csokros szegfű, viola,
Ha meghalok, tegyétek a síromra!

Édesanyám, én csak annyi pénzt kérek,
Amennyivel a Regátba beérek.
Ha majd egyszer a Regátba beérek,
Ott aztán én fokhagymával megélek.

*

Kis pej lovam nem eheti a zabot,
Kétszer kerülte meg Erdélyországot.
Harmadszor is megkerülhette vóna,
Ha ja babám igaz szívű lett volna.

169. A malomnak nincs kereke, mégis lisztet jár, mégis lisztet jár

Mezőkölpény

Boros Róza, 1926.

Gy.: Salamon Ferec, 1989.

s A malomnak nincs kereke, s mégis lisztet jár, sã mégis lisztet jár,
Tiltják tőlem a babámat, mégis hozzám jár,
s Tiltják tőlem a babámat, mégis hozzám jár.

s Volt nekem egy szép szeretőm, de az olyan volt, de az olyan volt,
Ha egy nap nem láttuk egymást, két nap beteg volt,
Ha egy nap nem láttuk egymást, két nap beteg volt.

s Harmadnapon megkérdeztem, téged mi lelt vót, s téged mi lelt vót?
s A szívemet a szerelem körülfogta vót,
A szívemet a szerelem körülfogta vót.

*

s Add sza, rózsám, a kezedet, forduljunk egyet, s forduljunk egyet,
Aztán menjünk ki a kertbe, hogy szedjünk meggyet,
s Aztán menjünk ki a kertbe, hogy szedjünk meggyet.

*

Én megrázom, te meg szedjed, mindig csak szedjed, mindig
csak szedjed,
Csókot is kapsz, de csak egyet, mindig csak egyet,
Csókot is kapsz, de csak egyet, mindig csak egyet.

170. Túl a vízen csikós legén vagyok én

Mezőpanit

Sikó József, 1929.

Gy.: Varga Sándor, 2003.

Túl a vízen csikós legén vagyok én,
Harminchárom csikóra vigyázok én.
Eredj, babám, térítsd meg a csikóm elejét,
hogy Ne legelje le a rózsza levelét!

Rózsa, rózsza, labdarózsa a réten,
Nem beszéltem a babámmal a héten.
s A zsebkendőjét itt hordom a lábim* zsebébe,

* lajbi (lájbi): vastagabb posztóból készült fémgombos mellény

Visszaadom *a* jövő szombat estére.
A zsebkendőjét itt hordom a lájbim zsebébe,
Visszaadom *a* jövő szombat estére.

Mind azt mondják, váljak el a babámtól,
Inkább elválok az édesanyámtól.
Megmutatom én ennek a betyár világnak,
*hog*y Párja leszek én a régi babámnak.

171. Semmi, babám, semmi

Mezőkölpény

Szabó Károly, 1922.

Gy.: Kelemen László, 1998., Budapest

Semmi, babám, semmi,
Ennek így kell lenni,
Minden igaz, forró szerelemnek
Egykor vége szokott lenni.
s Minden igaz, forró szerelemnek
Vége szokott lenni.

Nincsen a császárnak
Olyan katonája,
Mind az a szép magyar Miklós huszár,
Felül a lovára.

Felül a lovára,
Kard az oldalára,
Arany, ezüst a lova zablája,
Magyar huszár a gazdája.

*

Most jövek Gyuláról,
de Gyulafehérvárról,
Leesett a lovamról a patkó,
A három lábáról.

de Csak egy maradt rajta,
Az is kotyog rajta.
Kovácslegén, régi jó barátom,
Gyere, szoríts egyet rajta!

de Kovács *meg is* szorította,
Iszik, mulat a csárdában.
Hát ennek a kesely lábú lónak
Betyár*legény* a gazdája.

172. Elmennék én, rózsám, tihozzátok egy este

Mezőkölpény

Szabó Teréz, 1942.

Gy.: Varró Huba, Inagaki Norio, 2017.

Elmennék én, rózsám, tihozzátok egy este,
Ha az anyád a kapuba' ne lesne,
Mert az anyád olyan huncut menyecske, menyecske,
De ő meghallgatta, mit beszéltünk az este.

Elmennék én, rózsám, tihozzátok egy este,
Ha az ágyad a falig lesz megvetve.
Ves' meg, rózsám, az ágyadat a falig, a falig,
Mer' én ott maradok kivirradott hajnalig!

Elmennék én, rózsám, tihozzátok egy este,
Ha a kutyád rövidre lesz megkötve.
Kös' meg, rózsám, a kutyádat rövidre, rövidre,
Ne ugasson minden becsületes legényre!

173. Fújja ja szél kiskölpényi hegyet

Mezőkölpény

Asszonyok, ?

Gy.: Szánthó Zoltán, Vavrinecz András, 1987.

Fújja ja szél kiskölpényi hegyet,
s Járnék hozzád, babám, de nem lehet.
s Járnék hozzád, de rövid az idő,
Isten véled, magyar lány szerető!

Azért, amért be vagyok sorozva,
s Ne hidd, babám, hogy leszek katona.
s Lesz a bíró hozzám olyan szíves,
s Megírja, hogy nem vagyok húsz éves.

*

s Erdő, erdő, de szép kerek erdő,
Közepébe' van egy gyásztemető.
s Bárcsak engem is odatemetnének,
Katonának soha ne vinnének!

MAROSTERE

174. Fönn az égen van egy csillag

Névnepköszöntő

Udvarfalva

Férfiak, ?

Gy.: Barabás László, 2001.

Fönn az égen van egy csillag,
Amely olyan szépen villog.
Ű István ablakára mutat,
Így találjuk meg az utat.
s István ablakára mutat,
Így találjuk meg az utat.

*

s Ne vegyétek rossz néven, hogy eljöttünk,
Isten tudja, hogy még mikor jöhetünk.
s Tiszteljük a házigazdát és a háznak gazdasszonyát,
Ezerszer, de ezerszer.

*

s Ezér' bocsánatot kérünk,
Hogy ablakid alá jöttünk.
s Ezer bocsánatot, sokat,
s Élünk sok István napokat!
s Ezer bocsánatot, sokat,
Élünk sok István napokat!

175. Úgy mejen, úgy megyen szegén török asszony

Ballada (részlet)

Koronka

Bandi János, 62 éves

Gy.: Nagy Olga, 1973.

Úgy mejen, úgy megyen szegén török asszony,
A nagy zöld erdőbe, a nagy régi úton,
A nagy zöld erdőbe, a nagy régi úton.
A jobb karján viszi kicsi fiacskáját,
A bal karján pedig a kincsesládáját,
A bal karján pedig a kincsesládáját.

176. Ver' meg, Isten, azt a szívet

Maroskeresztúr

Ugrán Jánosné Somfalvi Vikrória, 39 éves

Gy.: Lajtha László, 1942., Budapest

Ver' meg, Isten, azt a szívet,
Ver' meg, Isten, azt a szívet,
Aki kettőt-hármat szeret,
Aki kettőt-hármat szeret!

Mer' én csak egyet szerettem,
Mer' én csak egyet szerettem,
De én azér' megszenvedtem,
De én azér' megszenvedtem.

177. Fehér fuszulykavirág

Maroskeresztúr

Ugrán Jánosné Somfalvi Vikrória, 39 éves

Gy.: Lajtha László, 1942., Budapest

Fehér fuszulykavirág,
Ne jöjj hozzám napvilág!

Gyere hozzám sötétbe,
Hagy üljek az öledbe!

178. Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy

Székelykál

Szkridon József, Székely Róza, Székely Anna, 1919., 1926., 1953.

Gy.: Vavrincez András, Pallagi Pál, Lengyel József, 2003.

Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy,
Régi babám, nem hittem, hogy csalfa légy.
Csalfasággal csaltad meg a szívemet,
A jó Isten borítsa rád az eget!

Húzzad, cigán, repedjen meg a húrod,
Mer' énnékem úgysem sokáig húzod!
Elhúzza ja köztársaság bandája,
Siralmas lesz annak a hallgatása.

179. Úgy elmegyek, meglátjátok

Udvarfalva

Nagy István, 1906.

Gy.: Dani Dezső, 1971.

Úgy elmegyek, meglátjátok,
Soha hírem nem halljátok,
A-ja-ja, ja-ja-ja, ja-ja-jaj.
Mikor hírem meghalljátok,
Gyászlevelem olvassátok,
A-ja-ja, ja-ja, ja-ja-ja-ja,
A-ja-ja, ja-ja-ja, ja-ja-ja.

Édesanyám sok szép szova,
Kit fogodtam, kit nem soha,
A-ja-ja, ja-ja-ja, ja-ja-ja.
Megfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mind az eső,

A-ja-ja, ja-ja, ja-ja-ja-ja,
A-ja-ja, ja-ja-ja, ja-ja-ja.

Nem ettem én ma egyebet,
Csak egy kalán aludtejet,
A-ja-ja, ja-ja-ja, ja-ja-ja.
Azt is csak úgy kalán nélkül,
Megélek a babám nélkül,
Aj-aj-a, ja-ja, a-ja-ja-ja,
A-ja-ja, ja-ja-ja, ja-ja-ja.

Ez az utca bánat utca,
Bánatkőből van kirakva,
A-ja-ja, ja-ja-ja, ja-ja-ja.
Azt is az én babám rakta,
Hogy én sírva járjak rajta,
A-ja-ja, ja-ja, ja-ja-ja-ja,
A-ja-ja, ja-ja-ja, ja-ja-[ja].

180. Édesanyám, hol van az az édes tej

Maroskeresztúr

Ugrán Jánosné Somfalvi Viktória, 39 éves

Gy.: Lajtha László, 1942., Budapest

Édesanyám, hol van az az édes tej,
Amelyikkel katonának növelt[él]?
Még nem adtad tejedet a macskának,
Ne növletél volna fel katonának!

181. Akkor szép az erdő, miko' zöld, miko' zöld

Udvarfalva

Férfi, asszony, ?

Gy.: Domahidi Gyula, 1978.

[A]kkor szép az erdő, miko' zöld, miko' zöld,
Mikor a vadgalamb belekőt, belekőt.

Olyan a vadgalamb, mind a lány,
Sírva jár a babája után.

Ezt a kerek erdőt járam én, járam én,
Ezt a barna kislányt várom én, várom én,
Ez a barna kislány ibolya,
Én vagyok a vigasztalója.

182. Édesanyám sok szép szava

Udvarfalva

Asszony, ?

Gy.: Domahidi Gyula, 1978.

Édesanyám sok szép szava,
Kire nem hallgattam soha,
A-ja-ja, ja-ja-ja, ja-ja-ja,
s Meghallgatnám, de már késő,
Hull a könnyem, mind az eső,
A-ja-ja, ja-ja-ja, ja-ja-ja.

Szeretett a fene soha,
Csak meg vótam véled szokva,
A-ja-ja, ja-ja-ja, ja-ja-ja,
Szerettelek egy ideig,
Szeredától csütörtökig,
A-ja-ja, ja-ja-ja, ja-ja-ja.

183. Édesanyám sok szép szova, sok szép szova

Maroskereszúr

Ugrán Jánosné Somfalvi Viktória, 39 éves

Gy.: Lajtha László, 1942., Budapest

Édesanyám sok szép szova, sok szép szova,
Kit fogadtam, kit nem soha, kit nem [soha].
Megfogadnám, de már késő, hull a könnyem, mind az eső,
Megfogadnám, de már késő, hull a könnyem, mind az eső.

Szeretett a fene soha, fene soha,
Csak meg vótam veled szokva, veled [szokva].
Ha szokva nem lettem vóna, sosem szerettelek volna,
Ha szokva nem lettem vóna, sosem szerettelek vóna.

184. Ez a falu nem jó helyen van

Székelykál

Szkridon József, Székely Róza, 1919., 1926.

Gy.: Vavrincez András, Pallagi Pál, Lengyel József, 2003.

Ez a falu nem jó helyen van,
Mer' a Nyárad közepébe' van.
Körös-körül vadgesztenye,
Rászállott egy bús gelice (gerlice).

Ne sírj, ne sírj, te bús gelice!
Visszajön a te párod ide.
Nem kell nékem senki párjo,
Ha az enyém le van zárvo.

s Le van zárvo rezes zár alá,
Horthy Miklós fegyvere alá.
Horthy Miklós fegyvere, repedj meg,
s Te meg, babám, szabadulj meg!

Szabadulnék, hej, de nem lehet,
Le kell tőtsem a három évet.
Egyet töltök a hazámér'
S kettőt a régi babámér'.

NYÁRÁD MENTE

185. Gyuri lelkem, drága kincsem

Siratóparódia

Szentgerice

Gáll Károlyné Cseh Póli, 43 éves

Gy.: Almási István, 1962.

Gyuri lelkem, drága kincsem,
Ha jelmész, hát úgy menjél el,
Rólam ne felejtkezzél el!
Gyuri lelkem, Gyuri,
Milyen házot építettél,
Se ajtója, se ablaka,
Hogy én bénézhessek rajta.
Jaj, Gyuri, Gyuri,
Gyuri lelkem, drága kincsem!

186. Elérkeztünk tisztelni

Névnapköszöntő

Nyárádselye

Siklódi Károly, Fórai József, Fórai Mihály, Fórai Józsefné Hegyi
Irma, 1936., 1939., 1952., 1944.

Gy.: Könczei Árpád, 1998., Budapest

Elérkeztünk tisztelni,
Neved napját áldani
Néked, István.
Ha te most meg nem veted
A mi tiszteletünket,
Megköszönjük.
Éljen, István, áldott, boldog esztendőket,
Vélünk együtt sok szép jeles ünnepeket!

Az öröm poharábo,
Vígóság koszorújába

Részleltessen (részeltessen).
Egész házad népére,
Minden kedveseiddel
Boldogul élj!
Éljen, István, áldott, boldog esztendőket,
Vélünk együtt sok szép jeles ünnepeket!

187. Hozd el, Isten, hozd el szolgálk karácsonyát

Szentgerice

Bükkösi Márton, 65 éves

Gy.: Almási István, 1962.

Hozd el, Isten, hozd el szolgálk karácsonyát,
De meguntam, gazda, avas szalonnáját,
Avas szalonnáját, penészes túróját,
Hozd el, Isten, hozd el szógák karácsonyát!

Búsul a vén gazda, sirassa telejét (teleit),
Búval emlegeti eltöt esztendejét,
Más világ volt, mondja, mikor gyermek voltam,
Ily gonosz világról még nem is álmodtam.

Tisztelet mindennek, igazán bevallom,
Háborog a gyomrom, amidón ezt hallom,
mer' Mindenkor suhogtak Isten ostorai,
Akit bizonyítanak őseink sorai.

Mert minden századnak vót elég szemete,
Akit ki nem sepert az erkölcs pemete,*
Mert minden századnak volt elég szemete,
Akit ki nem sepert az erkölcs pemete.

* pemet, pemete: hosszú rúd végére szalmából, kukoricahéjból, néha pemetefütből kötött csutak, seprő

Mindig kelete (keletje) volt az akasztófának,
Jajthozó derezsnek,* gömbölyű pácának,
mer' Mindig kelete volt az akasztófának,
Jajthozó derezsnek, gömbölyű pálcána[k].

*

Ballada (részlet)

Istenem, Istenem, áraszd meg a vizet,
Hogy vigyen el engem apám kapujába,
Apám kapujából anyám asztalára,
Hogy tudják meg, immán (immár), kihez adtak férjhez.

Cifra katonának, nagyhegyi tolvajnak,
Ki most is odavan keresztút állani,
Keresztút állani, embert legyilkolni,
Egy pénzér', kettőér' nem szán vért ontani.

188. Acsalapít szakasztottam

Szentgerice

Bükkösi Márton, 65 éves

Gy.: Nagy Olga, Almási István, 1962.

Acsalapít** szakasztottam,
Bánom, hogy megházasodtam,
Másnak vettem feleséget,
Magamnak keserűséget.

Bús életem, bánat napam,
Bánom, hogy megházasodtam,
Másnak vettem feleséget,
Magamnak keserűséget.

* deres: alacsony, széles pad, amelyre a jobbágykorszakban a botbüntetésre ítélt személyt ráfektet-
ték vagy rákötözték, és megbotozták

** acsalapí = lapulevél (lapu: nagy és széles, rendszerint húsos levelű gyomnövény)

s Bús életem, bánat napam,
 Bánom, hogy az úrnál lakam,
 Este, reggel csak fuszulyka,
 Mégis jól menyen a munka.

Árok, árok, de mély árok,
 Nem gondoltam, hogy így járok,
 Közél jártam, beleestem,
 e A babámnak rabja lettem.

*

Tötik az erdei utat,
 Viszik az ügyes fiúkat,
 Viszik, viszik szegényeket,
 A húszéves legényeket.

Állj meg, állj meg, hogy kérdejem meg,
 Ha jelvisznek, hol kaplak meg!
 Galícia közepébe
 Egy kaszárnya van építve.

Galícia közepébe
 Egy kaszárnya van építve,
 Abba' vannak a legények,
 Abba' búsulnak szegények.

*

Kicsi tulok, nagy a szarva,
 Nem fér be jaz istállóba,
 A szarvábó' ki kell vágni,
 Tőled, babám, el kell válni.

Azt gondolja, ki nem tudja,
 Hogy én nem búsulok soha,

Ej, pedig én búsulhatnék,
Mer' én arra reaérnék.

Búsuljon a fene soha,
Mer' én nem termettem arra,
Ej, pedig én búsulhatnék,
Mer' én arra reaérnék.

Szárad a bokor a tetőn,
Itt hagylak kedves szeretőm,
Itt hagynálak, de sajnállak,
Mondd meg, rózsám, mit csináljak?

*

Hej, búbanat, keserűség,
Még a tes'vér is ellenség,
Hát idegen hogyne volna,
Mikor tes'vér sincs javomra.

*

Eddig, vendég, jól mulattál,
Most már hazaindulhatnál,
Laj-daj-da-da, raj-raj-raj-ra,
La-ra-ra-raj-ra-ra, ra-r[a].

Igyál, pajtás, hagyj nekem is,
Hogy igyék a galambom is,
Aj-raj-ra-raj, raj-raj-raj-ra,
Ra-ra-ra-raj-da-da, da-[da].

Ki a borát meg nem issza,
Bújjon az anyjába vissza!
Én a boromot megiszom,
Nem búhatok az anyámhoz.

Csicsónénak három lánya,
Mind a három kuplelágba,*
Daj-daj-da-daj, daj-da-daj-daj-da,
Da-da-daj-daj-da-daj, daj-[da].

189. Fehér fuszulykavirág

Szentgerice

Gáll Károlyné Cseh Póli, 43 éves

Gy.: Nagy Olga, Almási István, 1962.

Fehér fuszulykavirág,
Ne járj hozzám napvilág,
Gyere inkább sötétbe,
Recefcice, hogy üljek az ölődbe.

Úgysem ülnék sokáig,
Csak tizenkét óráig,
Az a tizenkét óra,
Recefcice, annyi, mint egy félóra.

190. Édesanyám sok szép szava

Jobbágytelke

Balla Sándor, 57 éves

Gy.: Almási István, 1965.

Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha,
Az anyád ragyogós csillagát.
Mégfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mint az eső,
Az anyád ragyogós csillagát.

* kuplerájba' = bordélyházba'

Azér' reám ne haragudj,
Fér'hez akarsz menni, nem tudsz,
Az anyád ragyogós csillagát.
Ifjúság, gyöngykoszorú,
Ki elveszti, de szomorú,
Az anyád ragyogós csillagát.

Ifjúságom telik el,
Azér' a szívem hasad el,
Az anyád ragyogós csillagát.
Ifjúság gyöngykoszorú,
Ki elveszti, de szomorú,
Az anyád ragyogós csillagát.

*

Engem anyám úgy szeretett,
Bölcsőbe tett, úgy rengetett,
Ej-ha-ja-ha-ja, ha-ja-ha,
Megharagudt, úgy kivetett,
Hogy a szemem kimeredett,
Ej-ha-ja-ha-ja, ha-ja-ha.

191. Már minálunk úgy köszönnek

Jobbágytelke

Bereczki Antal, 28 éves

Gy.: Sárosi Bálint, 1962., Budapest

Már minálunk úgy köszönnek:
Adjon Isten kelmeknek!
Tra-la-la-la-la-la-la-ra, la-la-la-la-la,
La-la-la-la-la-la-la-ra, la-la-la-la-la.

De én aztot úgy fogadom:
Adjon Isten, komámasszon!
Tra-la-la-la-la-la-la-ra, la-la-la-la-la,
Tra-la-la-la-la-la-la-ra, la-la-la-la-la,

Megy a kislány a fonóba,
Szöszöt kötött a guzsalyra.
Tra-la-la-la-la-la-ra, la-la-la-la-la,
Ra-la-la-la-la-la-ra, la-la-la-la-la.

192. Házunk előtt van egy vadalmafa

Jobbágytelke

Balla Sándor, 57 éves

Gy.: Almási István, 1965.

Házunk előtt van egy vadalmafa,
Tetejébe három piros alma,
Tetejébe három piros alma.

Piros alma lehullott a sárba,
Ki felszedi, nem szedi hiába,
Ki felszedi, nem szedi hiába.

Én felszedtem, megmostam a sártól,
Elbúcsúztam a régi babámtól,
Elbúcsúztam a régi babámtól.

193. Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt

Szentgerice

Bükkösi Márton, 65 éves

Gy.: Almási István, 1962.

Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt,
Míg a babám eljárt a kapum előtt,
De már szegényt elvitték katonának,
Mégpediglen veres csákós huszárnak.

Jaj, Istenem, adj erőt a lovamnak,
Hogy keressek más szeretőt magamnak,
Mer' a régi nem akar már szeretni,
Szeretetjít félbe akarja hagyni.

Az alispán nem tud menni kapálni,
A csizmáját nem tudták megvasalni,
Kilenc kovács nem tudta megvasalni,
Mert nem tudtak gyémánt patkót csinálni.

194. Balavásár Egrestővel határos

Szentgerice

Bükkösi Márton, 65 éves

Gy.: Almási István, 1962.

Balavásár Egrestővel határos,
Ott a lányok úri cipőbe' járnak,
Úri cipő, entir* kötén előtte,
Úgy ágál,** mintha jaz apja úr lenne.

Vásárokról vásárokra járok én,
Piros borral, bornyúhússal élek én,
Vásárokról vásárokra járok én,
Piros borral, bornyúhússal élek én.

195. Katona vagy, édes fiam, katona

Backamadaras

Gombos Domokos, 1896.

Gy.: Dani Dezső, 1973.

Katona vagy, édes fiam, katona,
Kívánom, hogy szabadulj meg valaha,
Kívánom, hogy szabadulj meg, ha lehet,
Ne edd sokáig a komisz kenyeret!***

* empire (entir): klasszikus formákat bizonyos önállósággal utánzó, hidegen ünnepélyes, francia eredetű művészeti stílus a XIX. század elején

** ágál = hadonászik, gesztikulál

*** komisz kenyér: a katonaság részére nagy mennyiségben és durva minőségben készített kenyér

196. Édesanyám sokat intett a jóra

Szentgerice

Bükkösi Márton, 65 éves

Gy.: Nagy Olga, Almási István, 1962.

Édesanyám sokat intett a jóra,
Ne menj, fiam, szombat este borinnya (bort inni),
Mer' betörök a te gyenge fejedet.
Ki mossza ki a te véres ingedet?

Mos' ki, babám, ingem, gagyám fejérre,
Úgy menjek a tiszt urak elejébe,
Mos' ki, babám, ingem, gagyám fejérre,
Úgy menjek a tiszt urak elejébe.

Édesanyám, csak azé fáj a szívem,
Gyenge vagyok, mégis katona lettem,
Gyengeségem nem annyira sajnálom,
Szép vagy, babám, hogy kell tőled elválnom?

s Új korába' repedjen meg a csizmám,
Ha jén többet járok a babám után,
Eddig is csak azé jártam utána,
Sok gyenge csókot adott az orcámra.

Egyik árokból a másikba jestem,
Rólad, babám, minden gondom levettem,
Úgy levettem, soha eszembe se jut[sz],
Jóságodér' fizessen meg a Jézus!

*

de Mikor mentem a faluból kifelé,
de Lányok kísérték az állomás felé,
Mindegyiktől kezet fogtam sorjába,
Csak a babám maradt legutoljára.

Szervusz, babám, add ide a jobb kezed,
Mer' én téged igazán szerettelek,
Jártam hozzád sok esőbe, nagy sárba,
Látod, babám, mindezeket hiába.
Jártam hozzád sok esőbe' s nagy sárba,
s Látod, babám, mindezeket hiába.

197. Édesanyám akkor kezdett siratni

Nyárádselye

Siklódi Károly, Fórai József, Fórai Mihály, Fórai Józsefné Hegyi
Irma, 1936., 1939., 1952., 1944.

Gy.: Könczei Árpád, 1998., Budapest

Édesanyám akkor kezdett siratni,
Mikor kufferembe kezdett pakolni,
Hadd el, anyám, ne sirassál engemet,
Katonának szántam az életemet.

Katona vagy, édes fiam, katona,
Azt kívánom, szabadulj meg valaha,
Azt kívánom, szabadulj meg, ha lehet,
Ne edd sokáig a komisz kenyeret!*

198. Búra, búra, búbánatra születtem

Jobbágytelke

Balla Lázárné, 67 éves

Gy.: Almási István, 1965.

Búra, búra, búbánatra születtem,
Nem is édesanyám nevelt fel engem,
Nem is édes, nem is egész mostoha,
Azt szerettem, akit nem kellett volna.

* komisz kenyér: a katonaság részére nagy mennyiségben és durva minőségben készített kenyér

Édesanyám sokat intett a jóra,
Hogy ne menjek szombat este faluba,
Mert betörik az én árva fejemet.
Ki mossza ki az én véres ingemet?

*

Egyik árokból a másikba jestem,
Rólad, babám, minden gondom levettem,
Úgy levettem, hogy még eszembe se jutsz,
Jóságodér' fizessen meg a Jézus!

Piritusból* csinálják a pálinkát,
s Azért nincsen nálunk felé jó világ,
Bár csinálnák ricinusból s ecetből,
s Hogy a zsidó ne élne ja zsebemből.

*

Görögdinnye, sárgadinnye hajastól,
Haragszik rám egy vénasszon fiastól,
Ha haragszik, haragudjék magára,
Nem szorulok én a büszke fiára.

*

Én Istenem, de víg vótam ezelőtt,
Míg a babám járt el a kapum előtt,
De most nem jár, és nem akar szeretni,
Meg kell az én bús szívemnek repedni.

* spiritus (piritus) = szesz, alkohol

199. Édesanyám sokat intett a jóra

Jobbágytelke

Balla Sándor, 57 éves

Gy.: Almási István, 1965.

Édesanyám sokat intett a jóra,
Hogy ne menjek minden öste *ja* fonóba,
Mert betörök az én árva fejemet,
Nem lesz, aki kimossa jaz ingemet.

Új korába' repedjen meg a csizmám,
Ha *jén* többet járok a lányok után!
Eddig is csak azér' jártam utána,
Hogy a fene meg ne jegye bújába'.

200. Jaj, Istenem, de víg vótam ezelőtt

Nyárádselye

Fórai Mihály, 1952.

Gy.: Kelemen László, 1998., Budapest

Jaj, Istenem, de víg vótam ezelőtt,
s Míg a babám járt el a kapum előtt,
De most nem jár, elvitték katonának,
s Bús szívemet megöli a búbánat.
De most nem jár, elvitték katonának,
de Bús szívemet megöli a búbánat.

Kék a szeme a babámnak, szökjön ki,
s Hogy ne lászon más szeretőt keresni!
Rontsa ki a válogatós nyavalya,
s Este mikor lefekszik az ágyába!

*

Jaj, Istenem, de víg vótam ezelőtt,
Míg a babám járt el a kapum előtt,

hã De most nem jár, és nem akar szeretni,
Hogy a hollók a két szemét szedjék ki!

*

Jaj, Istenem, de víg vótam ezelőtt,
Míg a babám járt el a kapum előtt,
De most nem jár, és nem akar szeretni,
Meg kell az én bús szívemnek repedni.

201. Árvacsihán termett az udvaromba'

Jobbágytelke

Berecki Antal, 28 éves

Gy.: Sárosi Bálint, 1962., Budapest

Árvacsihán termett az udvaromba',
De szép kislány lakik a szomszédombá'.

Megkérem én szépen az édösanyját,
Öngedje meg, hogy szeressem a lányát.

Édösanyám, adjon Isten jó estét,
Hazahoztam ezt a barna menyecskét.

Örömmre hoztam ide, nem búra,
A rabságtól vagyok megszabadulva.

202. Huszárosan váгатom a hajamat

Nyárádselye

Fórai Józsefné Hegyi Irma, 1944.

Gy.: Pávai István, 1998., Budapest

Huszárosan váгатom a hajamat,
Budapesten nyergelik a lovamat,

A lovamnak széna, szalma fel vagyon pakolva,
Adj egy csókot, kisangyalom, az útra!

A huszárnak csókot adni nem merek,
Mer' a huszár igaz szívből nem szeret,
Ha a huszár igaz szívből, sej-haj, szeretne,
Maga mellé a nyeregbe ültetne.

Gyenge vagy még, kisangyalom, a lóra,
Táncol a ló, te meg leesel róla,
Majd amikor én ülök a féderes nyeregbe,*
Táncolhat velem a csillagos égbe.

Csillagos ég, merre van az én hazám,
Merre sirat engem az édesanyám,
Nem is sirat, nem is gyászol, rég el van temetve,
A sírjára rózsafa van ültetve.

203. Szentgericén nagy hír történt

Ballada

Szentgerice

Bükkösi Márton, 65 éves

Gy.: Nagy Olga, Almási István, 1962.

Szentgericén nagy hír történt,
Farkas Mártont ott megölték,
Farkas Mártont ott megölték,
Nagy kést a szívébe döfték.

Farkas Márton, mit gondoltál,
Mikor hazul (hazulról) elindultál?
Én egyebet nem gondoltam,
Vizitába elindultam.

* féder = rugó, féderes nyereg = rugós nyereg

Leértem a piactérre,
Gyilkosom állott előmbe,
Gyilkos elment véres késsel,
Ott maradtam véres szívvel.

Farkas Gyuri, nyis' kapudat,
Halva viszik szép fiadat!
Farkas Gyuri, nyisd kapudat,
Halva viszik szép fiadat!

*

Szenháromság nagy romlása,
Tűz által volt pusztulása,
Szenháromság nagy romlása,
Tűz által volt pusztulása.

Ezernyolcszázhetven évben
Szenháromság porrá égett,
Ezernyolcszázhetven évben
Szenháromság porrá égett.

Jön haza a marhacsorda,
Jőne haza, de nincs hova,
Jön haza a marhacsorda,
Jőne haza, de nincs hova.

*

Ballada

Nagyteremébe mi történt,
Réti Jánost ott megölték,
Réti Jánost ott megölték,
A Nyárádba belévették.

Felesége bevallotta,
Hogy ő volt neki gyilkosa,
Szász Mihállyal, a latrával,*
s A Nyárádba beledobta.

Elmentek keresésére,
Le a nagy Nyárád mentére,
Egy karika jeget vágtak,
Réti Jánosra találtak.

Réti Jánosné, mit tettél,
Hogy ennyire elvetemedtél,
Hogy Szász Mihály legyen párod,
De te többet meg nem látod!

204. Mikó' Csíkból elindultam, jaj

Szentgerice

Bükkösi Márton, 65 éves

Gy.: Nagy Olga, Almási István, 1962.

Mikó' Csíkból elindultam, jaj,
Színem se vót, úgy búsultam, jaj,
Kezem fejemre kapcsoltam,
Szegény Csíkot úgy sirattam, jaj.

Mikor a falu végire kiérkeztünk, jaj,
Nagy szomorán visszanéztünk, jaj,
Láttam sok kémény füstölgését,
Felfelé lengedezését, jaj.

Mikor Sepsiszentgyőr' re megérkeztünk, jaj,
Egy fogadóba mind bémentünk, jaj,
Elévettük a tarisnyát,
Azt a csíki tarkabarkát, jaj.

* lator = gonosztevő, gazember

De én még enni sem tudtam,
Szegény Csíkot úgy sirattam, jaj.

Mikor Barassó városába megérkeztünk, jaj,
A Veres fogadóba mind bémentünk, jaj,
Vettünk egy liter egyenes pálinkát,
s Gergely Están bával ott mulattunk, jaj.

205. Szeress, szeress, csak nézd meg, kit

Szentgerice

Kúti Árpádné Erdei Rózsa, 48 éves

Gy.: Almási István, 1962.

Szeress, szeress, csak nézd meg, kit,
Mer' a szerelem megvakít!
Ej-haj, diófalevél,
Nem zörög, ha nem fújja a szél.

Engem szeress, ne anyádat,
Én csókoljam meg a szádat.
Ej-haj, diófalevél,
Nem zörög, ha nem fújja a szél.

Mindenkinek azt ajánlom,
Szerelemnél jobb az álom.
Ej-haj, diófalevél,
Nem zörög, ha nem fújja a szél.

206. Én kimentem a csorgóra

Szentgerice

Bükkösi Márton, 65 éves

Gy.: Almási István, 1962.

Én kimentem a csorgóra,
Rátaláltam egy kislányra,

Kinek aludtél a lába,
Jóféle citrom az ára, ihaja.

Cukorból a nyelvecskéje,
Nádmézből a beszélője,
Ajka ezüst, foga gyémánt,
Ő maga egy szép tulipánt, ihaja.

Én kimentem a szőlőbe,
Ráléptem egy venigére,*
Venigéről venigére,
Vágyik szívem a szőkére, ihaja.

Én kimentem a piacra,
Ráléptem egy papirosra,
Papirosról papirosra,
Vágyik szívem a pirosra, ihaja.

207. Szároz fából könnyű hidot csinálni

Szentgerice

Bükkösi Márton, 65 éves

Gy.: Almási István, 1962.

Szároz fából könnyű hidot csinálni,
Aj de bajas a rózsámtól elválni,
Úgy elválunk, kedves babám, egymástól,
Mint a csillag fényes ragyogásától.

Nagypénteken moss a holló a fiát,
Egész világ kígyót-békát rám kiált,
Mondja meg az egész világ szemembe,
Kinek mit vétettem én életembe!

* venyige (venige) = szőlővessző (szőlőtőkén nőtt vessző)

208. A malomnak nincs kereke, mégis lisztet jár, mégis lisztet jár

Szentgerice

Bükkösi Márton, 65 éves

Gy.: Nagy Olga, Almási István, 1962.

A malomnak nincs kereke, mégis lisztet jár, mégis lisztet jár,
A babámot tiltják tőlem, mégis hozzám jár,
A babámot tiltják tőlem, mégis hozzám jár.

Odd szi (Add sza), rózsám, a kezedet, forduljunk egyet,
forduljunk egyet,
Osztán menjünk le ja kertbe, hogy szedjünk meggyet,
Asztán menjünk le ja kertbe, hogy szedjünk meggyet.

Én lerázom, te csak szedjed, mindig csak szedjed, mindig
csak szedjed,
Csókot is kapsz, de csak egyet, mindig csak egyet,
Csókot is kapsz, de csak egyet, mindig csak egyet.

Ez a kislány úgy leszdedte minden ágáról, minden ágáról,
Hervadjon le a pirosság két orcájáról,
Hervadjon le a pirosság két orcájáról!

*

Van nékem egy szép szeretőm, de jaz olyan vót, de jaz olyan vót,
Ha egy nap nem láttuk egymást, másnap beteg vót,
Ha egy nap nem láttuk egymást, másnap beteg vót.

A te súlyos nyavalyádból adjál nékem is, adjál nékem is,
Hadd érezzük mind a ketten, érezzem én is,
Hadd érezzük mind a ketten, érezzem én is.

*

Volt nékem egy szép szeretőm, de az olyan volt, de az olyan volt,
Ha egy nap nem láttuk egymást, két nap beteg volt,
Ha egy nap nem láttuk egymást, két nap beteg volt.

Harmadik nap megkérdeztem: téged mi lelt volt, téged mi lelt vót?
A szerelem a szívemet körülfogta volt,
A szerelem a szívemet körülfogta volt.

209. Olyan nap nem jön az égre

Szentgerice

Kúti Árpádné Erdei Rózsa, 48 éves

Gy.: Nagy Olga, Almási István, 1962.

Olyan nap nem jön az égre,
Könnyem ne hulljon a földre,
Hull a földre, hull előmbe,
Hull a gyászos kebelemre.

Jaj, Istenem, sok búm után,
Adj egy kevés jót is immá[r],
Jaj, Istenem, vigasztalj meg,
Hogy a búba' ne haljak meg!

210. Szeg oldalán tövisbokor

Jobbágytelke

Bakó Krisztina, 16 éves

Gy.: Almási István, 1965.

Szeg oldalán tövisbokor,
Legényeké lesz a pokol,
Ej-haj, mer' a legén bűdös gomba,
Kidobják a szemétdombra.

Szeg ódalán rozsmarintszál (rozmaringszál),
Leányoké a mennyország,

Ej-haj, mer' a leán piros rózsza,
Kétszer nyílik az ablakba.'

*

Ha megérem, jövendőbe',
Szántok a fölő mezőbe',
Ej-haj, vetek búzát, vetek árpát,
Közepébe piros rózsát.

Haj, te rózsza, mért bimbóztál,
Ha nékem nem virágoztál,
Ej-haj, menjen ki a ződ erdőbe,
Szakítson egy ződ levelet!

*

Debrecenbe kéne menni,
Pulykakakast kéne venni,
Lassan, lassan, kocsis, lyukas a kas,
Kiugrik a pulykakakas.

211. Ne menj, kislány, a tallóra

Jobbágytelke

Bakó Péter, 54 éves

Gy.: Almási István, 1965.

Ne menj, kislány, a tallóra (tarlóra),
Gyöngé vagy még a sarlóra,
Elvágod a gyöngé kezéd,
Ki süt néked' lágy kenyeret,
Traj-la-la, la-la-la, la-la-la.

* Valószínűleg tévesztés: néked helyett inkább nékem talál.

A búzának meg kell érni,
Szárazon kell lejaratni,
Szívemnek meg kell hasadni,
Így kell, úgy már, boldog lenni,
Tra-la-la, la-la-la, la-la-la.

*

A búzának meg kell érni,
Szárazon ke' lejaratni,
Hogy még eccer újból enni,
A búzának meg kell érni,
Ej-haj, haj, de csuhaja.

Ne menj, kislány, a tallóra
Gyöngé vagy még a sarlóra,
Elvágod a gyöngé kezéd,
Ki süt nékem lágy kenyeret,
Ej-haj, haj, de csuhaja.

Jobbágytelkén van egy válú,
Abból iszik háromszáz juh,
Én vagyok a vízmerője,
Barna kislány szeretője,
Ej-haj, haj, de csuhaja.

212. Tisza partján elaludtam

Betyárballada

Szentgerice

Bükkösi Márton, 65 éves

Gy.: Nagy Olga, Almási István, 1962.

Tisza partján elaludtam,
Jaj de szomorút álmodtam,
Megálmodtam azt az egyet,
Hogy a babám mást is szeret.

s Mikor onnan felébredtem,
Kilenc csendőr áll mellettem,
Azt mondja ja csendőr nekem:
Hol az utazólevelem?

Állj meg, csendőr, megmutatom,
A mellényem kigombolom,
Eléveszem revolverem,*
Ez az utazólevelem.

Jaj, Istenem, mit csináljak,
Vagy elfussak, vagy megálljak,
Ha elfutok, hátba lőnek,
Ha megállok, vasra verne[k].

213. El van minden boldogságom temetve

Jobbágytelke

Balla Sándor, 57 éves

Gy.: Almási István, 1965.

El van minden boldogságom temetve,
Amióta nem néztél a szemembe,
Két szép szemed csalta meg a szívemet,
A jó Isten borítsa rád az eget!

Megkondult a jobbágytelki nagy harang,
Húzza jasztot három fehér vadgalamb,
Három fehér vadgalambnak hat szárnya,
Nem kell nékem senki letett babája.

Régi babám, ha meguntál szeretni,
Szabad néked más szeretőt keresni,
Adjon az Isten szebbet, jobbat nálamná,
Nékem pedig csak olyant, mint te vótál.

* revolver = több lövetű forgópisztoly

214. Zúg az erdő, zúg a mező, vajon mi zúg benne

Jobbágytelke

Balla Elekné, 41 éves

Gy.: Almási István, 1965.

Zúg az erdő, zúg a mező, vajon mi zúg benne?
Huszonhármas magyar fiúk masíroznak benne.
Éppég máma jött újságba, el kell menni katonának,
Búcsúcsóké' jöttem hozzád, babám, utoljára.

Kiömlött a Szamos vize a homokos partjára,
Körös-körül béűtettem szomorú fűzfával,
Szomorú fűzfának ága lehajlik az én vállamra,
Télen-nyáron bánatába' ki van virágozva.

*

Barna kislány a nagy ágyát magosra vetette,
Szeretője a kalapját rajta felejtette.
Add ki, rózsám, a kalapom, tedd fel a fejembe,
Mához egy hét nem nézel a csalfa szemeimbe.

215. Elégett a nyírbátori határ

Ballada

Szentgerice

Bükkösi Márton, 65 éves

Gy.: Nagy Olga, Almási István, 1962.

Elégett a nyírbátori határ,
Beleégett kilenc juhászbojtár,
Kilenc bojtárnak kilenc pár ruhája,
Számadónak sallangos* bundája.

* sallang: fonott vagy csomózott szíjakból, illetve rojtokból álló fityegő, cifraság, lelógó dísz

Számadónak nincsen abba' kára,
Kinyeri a szegedi vásárba,
Számadónak nincsen semmi kára,
Kinyeri a szegedi vásárba.

Barna kislán kerüli a cserét (cserjét),
Kérdi tőlem kedves szeretőjét.
Barna kislán, hiába keresed,
Beleégett, ki téged szeretett.

*

Mutassátok meg nekem a sírját,
Hogy ültessen én reája rózsát!
Hogy teremjen rózsát, ne töviset,
Mer' ő engem igazán szeretett.

FELSŐ-KIS-KÜKÜLLŐ MENTE

216. Kerek út, kerek út

Makfalva

Vas András (ének), Vas Tamás (hegedű), Szabó Zoltán
(kontra), 1924., 1923., 1950.

Gy.: Timár Sándor, 1968.

Kerek út, kerek út,
Hosszú válú rajta,
Odajár ja babám,
Lovát itatga[tja].

Lovát itatgatja,
Magát csinosítja,
Szép piros orcáját
Velem csókolta[tja].

de Megkötöm *a* lovamot
Szomorú fűzfáho[z],
Elhajtom *a* bús fejemet
Két első lábá[hoz].

Lehajtom *a* fejemet
A babám ölébe,
Hullatom *a* könnyeimet
A rózsám kötényé[be].

217. Eltörött a zöld fazék

Hármasfalva

Kovács Elek, 72 éves

Gy.: Faragó József, 1975

Eltörött a zöld fazék,
Engem megvernek azért.
Engemet bizony nem vernek,
Mer' engemet szeretnek.

218. Árok, árok, de mély árok

Szoloikma

Jakab Árpád (ének, hegedű), 64 éves

Gy.: Király Zoltán, 1975

Árok, árok, de mély árok,
Hej, de rég, hogy hezzád járok!
Amit jártam, köszönjétek,
Isten maradjon veletek!

219. Ezernyolcszáz, ezernyolcszázhetvenbe'

Ballada

Hármasfalu

Szilveszter Sándorné, 50 éves

Gy.: Faragó József, 1975.

Ezernyolcszáz, ezernyolcszázhetvenbe',
Mi történt a gyulai szalmáskertbe'?
Farkas Julcsa felmászott az asztagra,*
Egyenesen beleesett a dobba.**

Mikor eztet a nagybátyja meglátta,
Rákiáltott: álljon meg a masina!
A masina itt is, ott is megállott,
Farkas Julcsa piros vérbe' hullámozott.

Farkas Julcsát feltették a szekérre,
Elvitték a zsidó doktor elébe.
Zsidó doktor félrefordult, s azt mondta:
Ennek csak a nagy Isten az orvosa.

Farkas Julcsát feltették a szekérre,
Elvitték az édesanyja elébe.

* asztag: learatott gabona kévéiből összerakott, rendszerint széles, terjedelmes, több méter magas halom

** dob (cséplőgépen): a gabonaszemek kiverésére való, fogazott lécekből álló forgó henger

Piros vére hullámozott, mint a patak,
Édesanyja szíve rögtön meghasadt.

Gyászba' van a debreceni nagy utca,
Farkas Julcsát most viszik végig rajta.
Tele van a koporsója virággal,
Az emberek szíve szomorúsággal.

Elmehetsz már, Szabó Pista, a bálba,
Farkas Julcsát nem találod a sorba'.
Nem öleled vékony, karcsú derekát,
Nem csókolod piros, bársony ajakát.

220. Bőg a bárány az erdőben

Hármasfalu

Csiszér Ferenc, 79 éves

Gy.: Faragó József, 1975.

Bőg a bárány az erdőben,
Sír a kislány a kis ker'ben,
Sirassa az, ej-haj, koszorúját,
Mind elhullatta virágját.

Ne sirasd a koszorúdat,
Kötök néked százat, olyat!
Kössél, kössél, ej-haj, százezeret,
Úgysem szeretlek már téged.

221. Bóg a bárány az erdőben

Hármasfalu

Kovács Elek, 72 éves

Gy.: Faragó József, 1975.

Bóg a bárány az erdőben,
Sír a kislány a mezőben.
Ne sírj, te kisleány, olyan nagyon,
Mert elhagyott a galambom!

Nézz ki, rózsám, ablakodon,
Ki sétál az udvarodon?
Csonta Irma, ej-haj, köntösösön,
Legyen tiéd örökösön!

222. Gyere, pajtás, Szolokmába, vidékbe

Hármasfalu

Szoboszlai Lászlóné Hadnagy Zsuzsánna, 73 éves

Gy.: Faragó József, 1975.

Gyere, pajtás, Szolokmába, vidékbe,
Ott találsz te jó baráti legényre,
Mer' a szolokmai legény jó barát,
Veszen neked, ha van pénzed, pálinkát.

Szolokmából egy kislány azt üzenté:
Menjek oda, mer' a kiszit* megfőzte.
Nem kell nekem, egye meg a kiszijét,
Értem ne hagyja el a szeretőjét!

* kiszit = régies savanyú leves

223. Rózsa Sándor az erdőben

Betyárballada

Hármasfalu

Czifra Józsefné, 50 éves

Gy.: Faragó József, 1975.

Rózsa Sándor az erdőben,
Bujdosik a sűrűségben,
Gondolkozik ő magában:
Hol háljon meg éjszakára?

Bekopogtat egy ablakon,
Barna kislány ablakában.
Kérdi tőle, betyár módra:
Itthon van a házigazda?

Nincs itthon a házigazda,
Kerülj, betyár, az ajtóra!
Szépen az ágy meg van vetve,
Hogyha tetszik, feküdj bele!

Nem fekszek én az ágyadba,
Mélyen elalszok én abba.
Ne félj, betyár, nem alszol el,
Felköltlek én, amire kell.

Éjfél után egy az óra,
Kelj fel, betyár, ülj a lóra!
Irigyeid mind alusznak,
Még a kutyák sem ugatnak.

A hortobágyi híres csárda
Zsandárokkal körülállva.
Azér' van az körülállva,
Betyár mulat a csárdába.

Be is léptek az ablakon,
Piros vér folyt az asztalon,
Szeretője zsebkendője
Piros vérrel van már tele.

Sír az apám, sír az anyám,
Sír az egész testvér s barát.
Ne sírj, apám, ne sírj, anyám,
A fiatok nem lesz betyár!

Elég volt már hús esztendő,
Vár odaki a temető,
Elég volt már hús esztendő,
Befogad a gyásztemető.

224. Szabó Vilma kiment az erdőbe

Ballada

Hármasfalu

Czifra Józsefné, 50 éves

Gy.: Faragó József, 1975.

Szabó Vilma kiment az erdőbe,
Lefeküdt a diófa tövébe.
Odamentem, kiáltottam neki:
Kelj fel, Vilma, mert meglát valaki!

Szabó Vilma nem vette tréfára,
Beugrott a közeli csárdába.
Kocsmárosné, van-e söre, bora?
Egy féllitret tőtsön a számomra!

Szabó Vilma borát meg se issza,
Csendőrkáplár az ajtót megnyissa.
Csendőrkáplár elkiátsa magát:
Gyertek, fiúk, megfogtuk a Vilmát!

Szabó Vilmát hat csendőr kíséri,
Szeretője az ablakon nézi.
Ne nézd, ne néz' gyászos életemet,
Mer' miattad szenvedem ezeket!

Szabó Vilmát hat csendőr vallassa,
Édesanyja *az* ajtóba' hallgassa.
Valld ki, Vilma, minden bűneidet!
Hova tetted három gyermekedet?

Egyet tettem *a* diófa tövébe,
Másodikat *a* Duna fenekébe,
Harmadiknak én gyilkosa lettem,
Magamot a börtönbe vettem.

225. Vettem violát

Kibéd

Dósa Anna, 15 éves
Bartók Béla, 1906.

Vettem violát,
Várom kikeletjét,
Várom a babámnak
Hazajövetelét.

Kikőt a viola,
De nemigen teljes,
Hazatött a babám,
De nemigen szeret.

Hervad az a fűszál,
Kit a kasza levág,
Hervad az a kislány,
Kit babája elhagy.

*

Két út van előttem,
Harmadik az ösven,
Még az is azt mondja:
Verjen meg az Isten!

Verjen meg az Isten
Tizenkét gyerekkel,
Pénzen vett kenyérrel,
Rózsai feleséggel!

226. Tisza partján elaludtam

Betyárballada

Hármasfalú

Kovács Elek, 72 éves

Gy.: Faragó József, 1975.

Tisza partján elaludtam,
Aj de szépet álmodoztam!
Megálmodtam azt az egyet,
Hogy a babám már nem szeret.

Mikor onnan fölébredtem
Kilenc csendőr áll előttem.
A tizedit azt kérdezi:
Hol az utazólevelem?

Állj meg, csendőr, mert megmondom,
Csak a lájbim* kigombolom!
Zsebemben a revolverem,**
Ez az utazólevelem.

* lajbi (lájbi): vastagabb posztóból készült, fémgombos mellény

** revolver = több lövetű forgópisztoly

227. Kék ibolya búra hajtja ja fejét

Makfalva

Vas András (ének), Vas Tamás (hegedű), Szabó Zoltán
(kontra), 1924., 1923., 1950.

Gy.: Timár Sándor, 1968.

de Kék ibolya búra hajtja ja fejét,
A gyöngyharmat nem öntözi ja tö[vét].
de Szállj le, bánat, kék ibolya tövéről,
de Keserűség a régi babám szívé[ről].

hej, de Páros galamb mind elhordta búzá[mot],
A babámat nem láttad-e vala[hol]?
ej, de Láttam, láttam egy ződ erdő szélére,
Le voltak egy nagy rétre teleped[ve].
de Láttam, láttam egy ződ erdő szélébe,
Le vótak egy szép ződre teleped[ve].

de Páros galamb, hoz' vissza ja kedve[met],
de Kedvem után a régi szerető[met]!
ej, de Szeretőmnek nem kívánok egyebet,
Hej, ne lássa meg a csillagos kék e[get]!

UDVARHELYSZÉK

KERESZTÚR VIDÉKE

228. Uccu, kicsi, mit mutatok

Farsangi dal

Siklód

Györgyi Gergelyné, Györgyi Gergely, Györgyi Sámuel, 48, 55,
42 éves

Gy.: Dancs Lajos, Kovalcsik Katalin, Sárosi Bálint, 1970.

Uccu, kicsi, mit mutatok,
Kicsi leánt táncoltatok,
Tyuhaja, tra-la-la-la-la,
La-la-la-la,
La-la-la, tra-la-la-la,
La-la-la-la-la-la.

Ide nézz a figurára,
Ne az anyád leányára,
Tyuhaha, tra-la-la-la-la,
La-la-la-la,
La-la-la, tra-la-la-la,
La-la-la-la-la-la.

Azér' vagyok ilyen görbe,
Sokat jártam a gödörbe,
Tyuhaja, tra-la-la-la-la,
La-la-la-la,
La-la-la, tra-la-la-la,
La-la-la-la-la-la.

229. Sír az út előtttem, bánkódik az ösven

Bözöd

Bágyi János, 66 éves

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

aj, de Sír az út előtttem, bánkódik az ösven,
ej, de Még az is azt mondja: áldjon meg az Isten!
ej, de Áldjon meg az Isten minden javaival,
aj, de Mint kerti violát ékes szagjaival!

aj, de Menyek az úton lefelé, senki se mondja, gyere bé,
aj, de Megyek az úton lefelé, senki se mondja, gyere bé.
aj, de Bémegyek egy házhoz, ott van az édesem,
ej, de Pohár a kezében, kalács az ölibe’.

aj, de Pohár a kezibe’, kalács az ölibe’,
aj, de Mondtam édesemnek: köszöntsd reám, rózsá[m]!
ej, de Mintsem rád köszönném, inkább előnteném,
ej, de Mégis rád köszönöm, hogy eddig szerettél.

á, de Mégis rád köszönöm, hogy eddig szerettél,
hej, de Nálamnál szebbeket, jobbakot kerestél.
hej, de Adjon is az Isten neked, rózsám, olyat,
aj, de Kivel a te szíved sohase nyugudjé[k]!

230. Ha te tudtad, hogy nem szeretsz

Székelyszenterzsébet

Lévai Ferenc, 56 éves

Gy.: Szalay Zoltán, 2002., Felsősfalva

de Ha te tudtad, hogy nem szeretsz,
Mért nem írtál egy levelet?
de Más is elvett vóna jengem,
de Más is elvett vóna engem.

*de Szeress, szeress, de nézd meg kit,
Mer' a szerelem megvakít!
de Mer' engemet megvakított,
Örökre megszomorító[tt].
de Mer' engemet megvakított,
de jÖrökre megszomorított.*

*de Gyere, gyere, me' rég várlak,
de Itt a ruhám, belézárla[k],
áu, me Gyere, gyere, me' rég várlak,
Itt a ruhám, belézárla[k].*

*de jAdjon Isten mindennek jót,
Mer' az enyém búbánatos,
de Adjón Isten mindennek jót,
Mer' az enyém búbánatos!*

*

*Elindultam szép hazámból,
Elbúcsúztam a rózsámtól.
Félutamból visszanéztem,
Szeméből a könny kicsordul[t].*

*Nézem a csillagos eget,
Az alatt sírok eleget.
Én vagyok az igaz árva,
Ki egy házban egyedül van.*

*Bánat, bánat, nehéz bánat,
Szívemre mér' raktál várat?
Azér' raktam, hogy próbáljad,
Fiatal vagy, hogy diktáljam.*

*Megyek az utcán lefelé,
Senki se mondja, gyere bé.
Gyere bé, te szegény árva,
Széket adok, leültetlek!*

Széket adok, leültetlek,
Bánatidból könnyebítlek.
Kicsi madár, hogy tudsz élni,
Mikor te nem tudsz beszélni?

Mer' én jól tudok beszélni,
Mégis alig tudok élni.
Mér' sírsz, mér' sírsz, kicsi madár?
Én síratom a páromot.

Ne sírj, ne sírj, kicsi madár,
Párod helyett párod leszek!
Nem kell nekem senki párja,
Megelégszek a magaméval.

231. Verje meg az Isten azt az apát s anyát

Ballada

Nagysolymos

Miklós Éva, 50 éves

Gy.:Jagamas János, 1958., Mákófalva

Verje meg az Isten azt az apát s anyát,
Ki virágot növel másnak, nem magának!
Mert engem felnövelt egy híres betyárnak,
Ki most is odavan keresztút állani.

Keresztút állani, piros vért ontani,
Egy pénzér', kettőjér' pirost (!) vért ontani.
Hallod, asszon, hallod, eressz bé d'ingemet!
Nem eresztlek, lelkem, házam sincs seperve.

Házam sincs seperve, hammam sincs felmerve,
Talpatlan szoknyámot hodd vessem nyakamba.
Kartonkarincámot hadd kössem előmbe,
Kartonkarincámot hadd kössem előmbe!

Könnyű neked, lelkem, hajnalba' felkelni,
 Hajnalban felkelni, folyóvízre menni.
 Folyóvízre menni, véres ruhát mosni,
 Könnyvel kitisztálni, jajszóval sulykolni.

Zárhatod előttem ajtódot s kapudot,
 Csendes lehet, tőlem, ebéded, vacsorád.
 Nem zergeted többet ajtódnak kilincsi[t],
 Szerelem, szerelem, átkozott szerelem!

Mé' nem termettél vót minden fa tetején,
 Hoj (hogy) szakított vóna minden szegény legény.
 Mer' én szakítottam, el is szalasztottam,
 De még szakítanék, ha jóra találnék.

Ha jóra, ha rosszra, ha régi páromra,
 Hadd el, lelkem, hadd el, ennek így kell lenni.
 Megélhettünk vóna ketten egy párnán i[s],
 mElülhettünk vóna kőnek kősziklán i[s].

232. Tizennyóc éves sem valék

Böződ

László János, 1898.

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

még Tizennyóc éves sem valék,
 Csikó lopni tanulgaték.
 Elloptam én egy pej csikót,
 ā Mind a négy lába kesely v[ót].
 Elloptam én egy pej csikót,
 Mind a négy lába kesely v[ót].

Amint vittem, mendegéltem,
 Kecskeméti vásártér[re],
 Amint vittem, mendegéltem,
 Kilenc csendőr áll előm[be].

A tizedik azt kérdezte:
Hol az utazólevel[em]?

Csendőr urak, mit akarnak,
Talán vasalni akarn[ak]?
Nem akarunk mi vasalni,
Szilaj csikót jöttünk ven[ni].

Szilaj csikó nem eladó,
tã Nem is csendőr alá való,
Mert ha arra csendőr ülne,
ã Még a madár is rab len[ne].

233. Rég megmondtam, kisangyalom, ne szeress

Böződ

Marosi József, 1879.

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest.

î Rég megmondtam, kisangyalom, ne szeress,
i Nincs egyebem, mit a két karom ker[es].
î Szeress olyant, kinek legyen hat ökre,
Hogy a szíved ne nyugodjék melle[tte]!

hé Bejüzenem a szeretőm anyjának:
î Ringóbőcsőt csináltasson lányának,
hã Ringóbőcsőt, *i* belé való kispárnát,
Úgy rengesse jel a kisunokáj[át]!
hã Ringóbőcsőt, belé való kispárnát,
Úgy rengesse jel a kisunokáj[át].

Hej, de bajos egy párnára fekünni,
*i j*Aki jegymást igazán nem szere[ti].
A párnának a négy szege jelszakad,
A közepe tiszta újon megmar[ad].

ã Két fa közti besütött a hóvilág,
i Megtagadott engem az édesany[ám].
 Ha meg, biza, *i* nem is hívól fiának,
i De én azért hívom édesanyám[nak].

234. Sem ebédem, sem vacsorám kedvemre nem esik

Böződ

László János, 1898.

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

Sem ebédem, sem vacsorám kedvemre nem esik,
 Sem ebédem, sem vacsorám kedvemre nem telik.
 Éjjel furt* aluszom, nappal gondolkozom,
 Hogy mitévő legyek, hogy egy szép lányt vegyek, kivel vígan élje[k].

Budapesti kis kunyhóban egy barna kislány lakik,
 Kinek párja e világon nem is található,
 Páva a járása, gerlice sírása,
 Komoly tekintete, magavisele[te].

235. Szeretőmnek kék a szeme, szökjön ki

Gagy

László Dénesné Szabó Irma, 42 éves

Gy.: Demény Piroska, 1977.

Szeretőmnek kék a szeme, szökjön ki,
 Hogy ne lásson más szeretőt keresni!
 Rontsa ki a válogatós nyavalya,
 Este mikó lefekszik az ágyába,
 s Rontsa ki a válogatós nyavalya,
 Este mikó lefekszik az ágyába!

*

* furt = folyton

Ha kihajtom Virág ökröm a rétre,
Leveretem gyöngyharomatját a földre.
Rég nem hallom Virág ökröm harangját,
Az én babám mással éli világát.

Édesanyám, ha meguntál tartani,
Vigy el engem a vásárba eladni,
Adjál oda a legelső kérőmnek,
Ha nem adtál a régi szeretőmnek!

Édesanyám sokat intett a jóra,
Ne menj, fiam, szombat este borinnya (bort inni)!
Mert betörik a te árva fejedet.
Ki mossá meg a te véres ingedet?

*

Édesanyám, hol van az az édes tej,
Amelyikkel katonának neveltél?
Adtad volna tejedet a lányodnak,
Most nem vinnék fiadot katonának!

Édesanyám fehérre meszelt háza,
Három évig lesz az fekete gyászba,
Három évig lesz az fekete gyászba,
Míg a fiad hervad a kaszárnyába.

Édesanyám, mért szültél e világra,
Mért nem dobtál a zavaros Tiszába?
Tisza vize vitt volna ja Dunába,
Most nem lennének senki megunt babája.

*

Édesanyám, adjon Isten jó estét,
 Hazajöttem, mint egy váratlan vendég!
 Örömeire jöttem haza, nem búra,
 Komisz élettől* vagyok szabadulva.

236. Addig menyek, míg a világ világ lesz

Böződ

Marosi József, 1879

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

Addig menyek, *á* míg a világ világ lesz,
i Míg az égen két ragyogó csillag lesz.
 é Csillagos ég, merre van az én hazám,
 é Merre sirat engem az édesanyám?
 é Dehogyan sirat, rég el vagyok felejtve,
 é Meg sem holtam, már el vagyok teme[tve].

Édesanyám, adja ki a jussamot,
i Még az éjjel kimulatom magamot,
 Éjjel pedig kimulatom magamot,
 Holnapután ott járok, hol akarok.

*

Kisangyalom, ha meguntál szeretni,
 Szabad néked más szeretőt keresni,
Hej de adjon az Isten szebbet, jobbat nálamnál,
 S nekem pedig csak olyant, mint te voltál!

* komisz élet = katonaélet, silány élet

237. Csak azér' szeretek a faluvégen lakni

Böződ

Bágyi János, 66 éves

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

Csak azér' szeretek faluvégen lakni,
Hogy az én édesem oda jár itatni.
Nem lovát itassa, csak magát mutassa,
Két piros orcáját velem csókolassa.

Csak azér' szeretem az oláh menyecskét,
Hogy megtudja fejni a juhot s a kecskét,
Csak azér' szeretem az oláh menyecskét,
Elöl is katrinca, hátul is katrinca.

Csak azér' szeretem az oláh menyecskét,
A pucokba* hever, mamaligát** kever.
Csak azér' szeretem az oláh menyecskét,
Elöl is katrinca, hátul is katrinca.

238. Ver' meg, Isten, ver' meg

Böződ

Marosi József, 1879.

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

Ǻ Ver' meg, Isten, ver' meg,
A szeretőm anyját!
é Mé' tiltotta, mé' tiltotta
Tőlem el a lányá[t]?

Ha néki lánya vót,
Ǻ Nékem szeretőm vót,

* pucok = a kemence mögötti, pihenésre, alvásra szolgáló zug

** mămăligă (román) = puliszka

Hogyha néki jó kedves vót,
Nékem kedvesebb vó[t].

*

Aki a babáját
Igazán szereti,
Akármilyen sötét *felhő* legyen,
Mégis fölkeresi.

Mer' én a babámot
Igazán szeretem,
Akármilyen sötét legyen,
Mégis felkeresem.

239. Fejér fuszulykavirág

Böződ

Marosi József, 1879.

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

í Fejér fuszulykavirág,
i Ne jöjj hozzám napvilág!
i Gyere jöste sötétbe,
Hadd üljek az ölődbe.
é Gyere jöste sötétbe,
Hadd üljek az ölődbe!

hí Nem ülök én sokáig,
Csak tizenkét óráig,
Az a tizenkét óra
Annyi, mind egy félóra.
i j Az a tizenkét óra
Annyi, mind egy félóra.

240. Az atyhai hajnalcsillag

Siklód

Nagy Lajos, 42 éves

Gy.: Dancs Lajos, Kovalcsik Katalin, Sárosi Bálint, 1970.

Az atyhai hajnalcsillag,
A siklódi hegyen virjad.
Azér' virjad olyan szépen,
Ott lakik az én kedve[sem].

Búzáat eszik a vadgalamb,
Szomorán szól a nagyharang.
Azér' szól olyan szomorán,
Elhagyott a régi babá[m].

Nem az a nap, nem az a hold,
Nem az a szeretőm, ki volt.
Az lesz a nap, az lesz a hold,
Az lesz a szeretőm, ki [volt].

Bánat rejám olyan szállott,
Az ég alatt kétrét hajlott.
Ha még egyrét hajlott volna,
Szívem kettéhasadt volna.

*

Szeress, szeress, csak nézd meg kit,
Mer' a szerelem megvakít!
Ingemet es megvakított,
Örökre megszorított.

*

Kicsi madár, hogy tudsz élni,
Amikor nem tudsz beszélni?
Lásd én jól tudok beszélni,
Mégis alig tudok élni.

*

Kútágásra szállott a sas,
Engem, babám, ne csalogass!
Csalogatott engem más is,
Náladnál szebb virágszál is.

*

Elmegyek a földbe lakni,
Ott a bú nem fog megkapni.
Olyan házat csináltatok,
Ablakot rá nem vágatok.

Ha elmész is, járj békével,
Rólam ne feledkezzél el!
Búcsúzásod rövid legyen,
Bús szívembe' kárt ne tegyen!

*

Iszik a betyár a csapon,
Sír a kislán az ablakon.
ej, de Ne sírj, kislán, *jaj, de* jolyan nagyon,
mert Nem ütik a betyárt a[gyon]!

ej, dej Nézem a csillagos eget,
*de j*Az alatt sírok eleget,
de Nézem a csillagos, *bánatos* eget,
*de j*Az alatt sírok ele[get].

de Látod, babám, hogy nyergelek,
de Mégsem hiszed, hogy elmenyek.
de Mos' már hiszed, *babám*, mert most látom,
Hogy elmaradunk egymás[tól].

*ej, de j*Adjon Isten mindennek jót,
Mer' az enyém búbanatos,
*de j*Adjon Isten, *babám*, mindennek jót,
Mert az enyém búbanat[os].

ó, me Törík a fát, zúg az erdő,
Milyen gyászos *vót ez az esztendő*,
de Törík a fát, *babám*, zúg az erdő,
de Milyen gyászos *ez az esztendő*!

*

Száraz a muhar a tetőn,
Elhagynálak szép szeretőm.
Elhagynálak, de sajnállak,
Mondd meg, *babám*, mi' csináljak.

Hogyha én ezt tudtam volna,
Tavasszal nyílik a rózsza,
Az én szívem nem fájt volna,
Az én szívem nem fájt volna.

241. Elig várom, öste legyen

Böződ

Marosi József, 1879.

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

n, s Elig várom, öste legyen,
Hogy a libám oda legyen,
Hadd mehessek *e* lúd keresni,
Szép *babámmal* beszélhetni.

í Meg akartam házasodni,
Galambot akartam fogni.
i Galamb helyett *ã* ülöt fogtam,

Bánom, hogy megházasodtam.
hé Galamb helyett ülöt fogtam,
Bánom, hogy megházasodtam.

242. Édesanyám rózsafája

Bözöd

Marosi József, 1879.

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

Édesanyám rózsafája,
Én vótam a legszebb ága.
Egy szép kislány leszakított,
Karjai közt elhervasz[tott],
Egy kisleán leszakított,
Karja között elher[vasztott].

Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, *ă* kit nem soha.
i Megfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, *ă* mind az es[ő],
i Megfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mind az [eső],

Édesanyám, gyűjts gyertyára,
Hazamenyek *ă* vacsorára!
Hadd egyem egy jó vacsorát,
Kit az édesanyám csinált,
Hadd egyem egy jó vacsorá[t],
ă Kit az édesanyám [csinált].

243. A csizmámban nincsen kőrög

Énlaka

Fülöp József (ének, hegedű), 51 éves

Gy.: Fodor Béla, ... János, Pálffy Gyula, Szép Gyula, 1979.

A csizmámban nincsen kőrög,

Kiette a falat féreg.

De jén tetetők, de én tetetők,

Marosszéki leánt szeretők.

Ta-ja-raj, ra-ra-ra-ra,

Ta-ra-ra, la-ra-ra-ra,

244. Szépen szól az ebőcfali nagyharang

Székelkykeresztúr

Márkos Jenő, 39 éves

Gy.: Kammerer László, Lévy Györgyné Gábor Judit, 1955.,
Budapest

Szépen szól az ebőcfali nagyharang,

Húzza, húzza három fehér vadgalamb.

Tetejébe' magyar zászlók lobognak,

Alatta jaz magyar fiúk zokogna[k].

Édesanyám, hol vagy az édes téj,

Kien engem ennyire fölneveltél.

Adtad vóna tejedet a macskának,

s Ne nevelté' vóna föl katonának!

245. Kolozsvári kis kunyhóba ' barna kislány lakik

Kőrispatak

Férfi, ?

Gy.: Kallós Zoltán

Kolozsvári kis kunyhóba ' barna kislány lakik,

Kinek párja e világon nem is találtatik.

Páva a járása, gelice (gerlice) sírása,

Komoly tekintete, magaviselete.
Éjjel furt* aluszom, nappal gondolkodom,
Hogy mitévő legyek, hogy egy szép lánt vegyek, kivel vígon éljek.

246. Nincsen hideg, mégis befagyott a tó

Gagy

László Dénesné Szabó Irma, 1942.

Gy.: Demény Piroska, 1977.

Nincsen hideg, mégis befagyott a tó,
Miből iszik kis pej lovam, a fakó?
Gyere, rózsám, tör' bé ezt a tójege[t],
Hadd igyék a Bandi lovam elege[t]!

Kis pej lovam arra vagyon szoktatva,
Többet vagyon éhesen, mint jóllakva.
Mégis megáll minden csárdaajtóba,
Odavárja a gazdáját jó borra.

Édesanyám sokat intett a jóra,
Este későn ne menjek a csárdába.
Nem hallgattam édesanyám szavára,
Azé' lettem zöld erdőnek betyárja.

247. Fészek, fészek, darázfészek

Bűn

Buzogány Jenő, Buzogány József, 1930., 1939.

Gy.: László Csaba, 2006.

Fészek, fészek, darázfészek,
Az én babám mindig részeg,
Ej-haj, zörög a levél,
Nem zörög, ha nem fújja ja szél.

* furt = folyton

Mindenféle szeretőm volt,
Csak még cigánleány nem volt,
Ej-haj, zörög a levél,
Nem zörög, ha nem fújja ja szél.

Úri vásár sátor nélkül,
Mit ér a lány párja nélkül?
Ej-haj, zörög a levél,
Nem zörög, ha nem fújja ja szél.

Kertek alatt kecskerágó,*
Minden leány félrejáró,
Ej-haj, zörög a levél,
Nem zörög, ha nem fújja ja szél.

248. Én vagyok az Eszterházy cifraszűrű, leghíresebb bojtára

Bűn

Buzogány Jenő, 1930.

Gy.: László Csaba, 2006.

Én vagyok az Eszterházy cifraszűrű, leghíresebb bojtára,
Az ivóba' elkiáltom magamat:
Vonuljon hát mindenki az utcára,
Itt mulat a számadónak cifraszűrű, leghíresebb bojtára!

A lovam lábán a patkószeg de fényes,
A nagybúni bíró lánya de kényes,
Göndör haja huncutkára van vágva,
Száz forintos lopott gyűrű jaz ujján.

Ha bemegyek a nagybúni csárdába,
Az ivóba' elkiáltom magamat:
Vonuljon hát mindenki az utcára,
Itt mulat a számadónak cifraszűrű, leghíresebb bojtára!

* kecskerágó: vegyes erdőkben gyakori cserje v. kisebb fa; bőrnemű, fényes levele és papsapka formájú rekeszes, húsos, ősszel bíborpiros toktermése van

249. Nemes Udvarhelyszék híres tartománya

Siklód

id. Gáspár Dénes, 78 éves

Gy.: Dancs Lajos, Kovalcsik Katalin, Sárosi Bálint, 1970.

Nemes Udvarhelyszék híres tartománya,
Nemességgel felnőtt ékes Siklód falva,
Egy virágot nevelt egy jó familia,
Melyet midőn látok, szívemet újíttja.

Annám, Annám, Annám, gyenge majoránám,
Szívemet újíto drága filusfácskám,*
Elmenő szándékid mióta hallottam,
Sem éjjel, sem nappal, sohase nyugodtam.

Titkos rejtekemben csak egyedül sírtam,
Immáron szívemben igen elbágyadtam,
De még te neked is átok száll fejedre,
Mert még egy csepp könnyem sem esett ingyen le.

Libánus havasán kinyílt piros rózsa,
Aranynál, ezüstnél drágább viola,
Éljél szép boldogan, mint kertben a rózsa,
Mert többet versemmel nem búsítlak soha!

250. Kiment a ház az ablakon

Bözöd

Ádám György, 1861

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

Kiment a ház az ablakon,
ã Benne maradt a vénasszon,

* Pávai István magyarázata a filusfácskáról: Már Vikár Béla is gyűjtötte a Nemes Udvarhelyszéket, több, de zavarosabb szöveggel. Abban ninusfácska szerepel. Ezt úgy lehetne talán megfejteni, hogy mivel pont az Annám... sor után van, Nina -> Ninus az Anna idegen becézése, ami úri közvetítéssel juthatott a versebe, ami maga is deákköltészeti eredetű. Aztán, hogy ez esetleg eredetileg Ninusocskám lehetett-e, s abból lett népi félreértéssel ninusfácska, majd filusfácska, azt nem tudni.

e Elig várom az ördögöt,
ǎ Hogy elvigyék a vén dögöt.
sǎ Elig várom az ördögöt,
ǎ Hogy elvigyék a vén dögöt.

ǎ Ja-ra-dan-da, dan-da-ha-da-da-ra,
Da-da-da-na, da-na-da-dan,
Da-da-da-na, da-la-da-do-da,
Da-ra-dan-da, da-na-do-da.

*

Fáj a kutyának a lába,
Megütötte a szalmába,
Ördög bújjék a lábába,
Mért nem húzta topánkába!

251. Mély a Tiszának a széle

Bún

Buzogány Jenő, Nagyné Szász Anna, Buzogány Lajos, Buzogány-
né Boros Klára, Buzogány József, Buzogányné Boros Magda,
Muszka Albert, Muszka Erzsébet, Nagy János, Nagy Ágnes,
Török Mihály, Törökné Tankó Erzsébet, 1930., 1941., 1938.,
1941., 1939., 1941., 1942., 1948., 1937., 1943., 1942., 1946.
Gy.: László Csaba, 1996.

[Mély a Ti]szának a széle,
De még mélyebb a közepe,
Szőke, barna legény kerülgeti,
Átal akar rajta menni.

Átal akar rajta menni,
Bazsarózsát szakítani,
Rózsa, bazsarózsa, ne bokrosodj,
Énrám, babám, ne várakozz!

Mer' ha énrám várakozol,
 Soha meg nem házasodol,
 Olyan leszel, babám, mint a gólya,
 Kinek nincsen pártfogója.
 Olyan, olyan leszel, mint a gólya,
 Kinek nincsen pártfogója.

252. Cigán, cigán, mér' vagy cigán, ja-ja-ja-ja, ja-ja, ja-ja-ja

Böződ

Marosi József, 1879.

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

hí Cigán, cigán, mér' vagy cigán, ja-ja-ja-ja, ja-ja, ja-ja-ja,
 é Mé' jársz magyar kislány után, ja-ja-ja-ja, ja-ja, ja-ja-ja?
 Hogyne járnék magyar után, szebb magyar, *ã* mind a cigá[n],
 Hogyne járnék magyar után, szebb a magyar, mind a [cigán].

Azt gondoltam, amíg élek, ja-ja-ja-ja, ja-ja, ja-ja-jaj,
hã Mindég víg napokat érek, ja-ja-ja-ja, ja-ja, ja-ja-ja.
ã De jén abba' megcsalódtam, szép babámtól elhervad[tam],
ã De én abba' megcsalódtam, szép babámtól elma[radtam].

253. Verd meg, Isten, azt a szívet

Böződ

Marosi József, 1879.

Gy.: Lajtha László, 1941., Budapest

ã Verd meg, Isten, azt a szívet,
 Aki kettőt-hármat szeret,
 Ja-ja-ja-ja, ja-ja-ja,
 é Mer' én csak egyet szerettem,
 Mégis eleget szenvedtem, csuhaja.

Azt gondoltam, amíg élek,
i Mindég jó napokat érek,

Ja-ja-ja, ja-ja-ja,
Ǻ De én abba' megcsalódtam,
Szép babámtól elmaradtam, csuhaja.

*

Felsütött a nap sugara
Az én babám ablakára,
Ihaj-haj de csuhaj-ha,
Én nem tudom mi az oka,
Az enyémre nem süt soha,
Ihaj-haj de csuhaja.

*

Tán' az' hiszed te szigorú,
Érted vagyok oly szomorú,
Ihaja, de tyuhaja.
Mintsem érted szomorkodnám,
Inkább hideg vizet innám,
Ihaja, de tyuhaja.

*

Gyere, rózsám, a kert mellé,
Néz' meg mivel állok elé,
Ihaja, de csuhaja.
Olyant nyomok a markodba,
Mind egy ökörbika szarva,
Ihaja, de csuhaja.

*

A nagybúni templom előtt
Háromágú diófa nőtt,
Angyalom, de galambom.
Háromágú hat levelű,

Az én babám csalfa szemű,
Angyalom, de galambom.

A nagybúni nagy híd alatt
Folyik a szerelempatak,
Angyalom, de galambom,
Sajnos, aki abból iszik,
Babájától elbúcsúzik,
Angyalom, de galambom.
Én is abból vizet ittam,
A babámtól elbúcsúztam,
Angyalom, de galambom.

254. Az énlaki hármass határ

Énlaka

Fülöp József (ének, hegedű), 51 éves

Gy.: Fodor Béla, ... János, Pálffy Gyula, Szép Gyula, 1979.

Az énlaki hármass határ,
Bolond, aki lányokhoz jár, nyehónye,
Lám, én menyecskekhez járok,
Selyempaplan alatt hálók, nyehónye.

Lapi, lapi, cserelapi,
Gyere hozzám, rózsám, lakni, nyehónye,
s Ha nem jössz el hozzám lakni,
Elszáradsz a cserelapi, nyehónye.

255. Összeveszett a pipa ja zacskóval

Siklód

Férfi, ?

Gy.: Dancs Lajos, Kovalcsik Katalin, Sárosi Bálint, 1970.

Összeveszett a pipa ja zacskóval,
A csotora* a masinatartó[val].
Pipa jelment Lengyelország széle felé,
A csotora Amerika felé.

Egy napon, csütörtökön délután,
Pipa bekopogtatott az ablakán.
Jó napot, édes gazdám, hazajöttem már,
Van-e nékem egy jó trafikdohá[ny]?

Erre ja pipaszurkáló felugrott,
Hát én, édes, jó gazdám, hova jutok?
Uccu, ide, a zacskóm széle-szélire,
Maj' felkötlek a sallangom** végére!

Erre ja pipa muzsikást fogadott,
Száz lejire trafikdohányt hozatott.
Pipa megtáncoltatta ja dohányos zacskót,
A csotora a masinatartót.

256. Hej, tiszta búzát válogat a vadgalamb

Gagy

László Dénesné Szabó Irma, id. Gagy Dénes, Katona Sándor,
énekesek (Énlaka), 42, 67, 63 éves, ?

Gy.: Demény Piroska, 1977.

Hej, tiszta búzát válogat a vadgalamb,
Szépen szól a gagykösségi nagyharang,

* csotora (csotora): főként csontból készült szópóka a pipaszár végén

** sallang: fonott vagy csomózott szíjakból, illetve rojtokból álló fityegő, cifraság, lelógó dísz

s Azt veri ki mind a négy oldalára,
Ej, szerettelek, régi babám, hiába.

Hej, barna kislány, ha tudtad, hogy nem szeretsz,
Mért nem írtál egy szerelmes levelet?
Tetted volna a gyergyói postára,
Hej, hogy a babám szíve érted ne fájna!
s Tetted volna a gyergyói postára,
Hej, hogy a szívem csak utánad ne fájna!

257. Hej, búra, búra, búbánatra születtem

Gagy

László Dénesné Szabó Irma, id. Gagy Dénes, Katona Sándor,
énekesek (Énlaka), 42, 67, 63 éves, ?

Gy.: Demény Piroska, 1977.

Hej, búra, búra, búbánatra születtem,
s Nem is édesanya nevelt fel engem,
s Nem is édes, nem is olyan mostoha,
Hej, azt szerettem, akit nem kellett volna.

*

Hej, búra, búra, búbánatra születtem,
Nem igazi anya nevelt föl engem.
Mostoha vót, mostoha a világ is,
Hej, száraz földben elhervad a virág is.

258. Gyertök, magyar fiúk, húzzunk drótot, előre

Székelyszenterzsébet

Lévai Ferenc, 56 éves

Gy.: Szalay Zoltán, 2002., Felsősófalva

ej, de Gyertök, magyar fiúk, húzzunk drótot *á* előre!
Közeledik már az orosz hadsereg.
Szólnak az ágyúk, ropognak a nehéz fegyverek,

ej, de Mos' válik meg, babám, hogy, mit ér a magyar sereg.
de Szólnak az ágyúk, ropognak a nehéz fegyverek,
de Mos' válik meg, babám, hogy mit ér a magyar sereg.

de jOroszország felé mi nem tudjuk az utat,
de Magyar őrmester úr, vezessen el minket oda!
Elvezetlek, jó fiaim, én is elmenyek,
ej, de az Öreg Isten tudja, hogy ki ér vissza veletek.
Elvezetlek, jó fiaim, én is elmenyek,
de az Öreg Isten tudja, hogy ki ér vissza veletek.

SÓVIDÉK

259. Virjad, virjad, szépen virjad

Névnapköszöntő

Felsősófalva

Ifj. Paradica János (ének, cimbalom), Paradica Imre (hegedű),
Rácz Béla (Szászrégen - bőgő), 1953., 1956., 1955.

Gy.: Pávai István, 2001.

Virjad, virjad, szépen virjad,
János ablakára virja[d].
Szent Jánost az Isten éltesse!
Mindenbe' szerencséd legyen,
János, neved napjára, kedves hajnalára,
Mert mű hozzád jöttünk!

*

Hozzád jöttünk, tisztelni,
ã Neved napját áldozni, neked, János.
Tiszteletét, becsületét reád rakjuk,
s Rózsabimbó koszorúkot reád áldjuk.

*

Zeng az a föld, ahol állunk,
Ahol egy Jánost találunk.
Ékességből teli pohár,
Köszönd reám, János komám!

260. Kihajtam ludamot

Korond

Molnos Dánielné Fábián Zsiga Berta, 73 éves

Gy.: Kammerer László, Lévy Györgyné Gábor Judit, 1955.,
Budapest

Kihajtam ludamot
Szentgyörgy közepébe,
Tizenketten vótak,
Mind fejérek vótak.

Kettő tarka benne,
Harmadik az anyja,
Vajon az egyiknek
Mi legyen a neve?

Ha Ilus nem leszén,
Szeretőm se leszén,
De ha Ilus leszén,
Szeretőm es leszén.

Ludam jöjjön haza,
Uram vesszen oda!
Mégse vesszen szegén,
Me' jó pipás legén!

Nyárba' házörzeni,
Télbe' gané hánni.
Vajon az egyiknek
Mi legyen a neve?

Ha Jóska nem leszén,
Szeretőm se leszén,
De ha Jóska lesze[n],
Szeretőm es leszén.

261. Gazdag legén vótam

Korond

Tófalvi Sándor, 56 éves

Gy.: Lévay Györgyné Gábor Judit, 1955., Pesthidegkút

Gazdag legén vótam,
Szegén leánt vettem,
Az sohase mondta,
hogy Az övéből éltem.

hã Szegén legény voltam,
Gazdag leánt vettem,
Az mindig az' mondta,
hogy Az övéből éltem.

Így vót, bizony, nekem
Az egész életem,
Nem voltam én boldog
Világ életemben.

262. Menyek az úton lefelé

Korond

Tófalvi Salamonné István Zsuzsanna, 83 éves

Gy.: Újvári Lajos, 1968.

Menyek az úton lefelé,
Senki se mondja, gyere bé,
Mind azt mondják, részeg vagyok,
Az út szélyén ingadozok.

Ingadoz még a virág es,
A mezőkön a fűszál es,
Ingadoz még a virág es,
A mezőkön a fűszál es.

Édesanyám is vót régen,
Keservesen nevelt engem,
Éccaka font, nappal mosott,
Jaj be keservesen tarto[tt]!

Elmennél-e, s itt hagynál-e,
Szíved értem nem fájna-je?
Elmennél-e, s itt hagynál-e,
hí Szíved értem nem fájna-e?

Agyoncsaplak, édes lovam,
hã Nincsen széna, nincsen abrak!
Ne csapj agyon, édes gazdám,
hã Kitelelek ucsún* s szalmán.

263. Fehér László lovat lopott

Ballada

Atyha

Balázs Imre, 75 éves

Gy.: Pusztai Jánosné, 1970.

Fehér László lovat lopott,
Kettőt a hintóba fogott,
Harmadikot lógójába,
Fehér László el van zárva.

Fehér Anna meghallotta,
Hogy a bátyja el van zárva.
Fehér Anna nem nyugodott,
Elment a börtönajtóhoz.
Bátyám, bátyám, Fehér László,
Minek híják itt a bírót?
Itt a bíró, Horváth bíró,
Az akasztófára való.

* ocsú (ucsu): a kicséptelt gabonának rostáláskor különváló szemetes alja, törmeléke

Fehér Anna nem nyugodott,
Elment a Horváth bíróhoz.
Bíró, bíró, Horváth bíró,
Szabadítsd ki a bátyámat,
Szabadítsd ki a bátyámat,
Egy véka aranyat adok.

aj, de Nem kell nékem az aranya[d],
Háljál vélem az éjszaka,
Háljál vélem az éjszaka,
Megszabadul még vala[h]a!

Fehér Anna nem nyugodott,
Elment a börtönajtóhoz.
Bátyám, bátyám, Fehér László,
Hallod-e, mit mond a bíró?
Azt mondja ja Horváth bíró,
Háljak véle az éjszaka,
Háljak véle az éjszaka,
Megszabadulsz még vala[h]a.

Húgom, húgom, Fehér Anna,
Ne hálj véle jaz éjszaka!
Néked leánságod veszi,
Nékem, pedig fejem veszi.

Fehér Anna nem nyugodott,
Elment a Horváth bíróhoz,
Vele is hált az éjszaka,
Az aranyos nyoszolyóba.

Éjfél tájban nem aludott,
Vas zerdüléseket hallott.
Bíró, bíró, Horváth bíró,
Mi zereg az udvarodon?
Aludj, Anna, Fehér Anna,
Lovam viszik itatóra,

Lovam viszik itatóra,
Annak zereg zabolája.

Fehér Anna nem nyugodott,
Elment a börtönajtóhoz.
Bátyám, bátyám, Fehér László,
Aluszol-e, vagy nem szólasz?

Ne keresd itt a bátyádot,
Zöld erdőbe, zöld mezőbe,
Zöld erdőbe, zöld mezőbe,
Akasztófa tetejébe.
Bíró, bíró, Horváth bíró,
Egyéb átkot nem kívánok,
Mosdóvized vérré váljon,
Törülköződ langot hányjon,
Mosdóvized vérré váljon,
Törülköződ langot hányjon,
s A te szíved hóttig fájjon!

264. Két szem szilva háromszéki

Korond

Saskövi Béláné Fábián Eszter, 50 éves

Gy.: Kammerer László, Lévy Györgyné Gábor Judit, 1955.,
Budapest

Két szem szilva háromszéki,
s Az én babám udvarhelyi.
s Én es onnét ugrottam ki,
Bár a nyakam tört vóna ki!

Szógabíró szentkirályi,
s Búsul, nem tud pénzt csinálni.
Azé kied ne búsuljon,
Kap nálunk a ganyédombon,
s Azé kied ne búsuljon,
Kap nálunk a ganyédombon!

Búzát vittem a malomba,
s Azt gondoltam, törökbúza,
Törökbúza, édes málé,
Jobb ám csókba' a leányé.

Met a leány tubarózsa,
s Béütetik az ablakba,
De a legén, mind a kutya,
Künn kucorog a kapuba'.

265. Már a hajnalcsillag ragyog

Korond

Lőrincz Sándor, 42 éves

Gy.: Lévay Györgyné Gábor Judit, 1955., Budapest

hm Már a hajnalcsillag ragyog,
Én még a kocsmában vagyok.
Jaj, Istenem, hogy szégyellem,
Hogy reggel kell hazamennem.
Én ezt többet nem teszem,
Hazamegyek, s lefekszem,
Kialuszom én magamot csöndesen.

266. Harmatos a kukorica levele

Korond

Tófalvi Salamonné István Zsuzsanna, 83 éves

Gy.: Újvári Lajos, 1968.

e Harmatos a kukorica levele,
să Mon' meg, babám, hogy hol jártál az este!
hí Nem mondom meg senki emberfiának,
Csak annak a jó Istennek, magának.

Hogyha tudtad, hogy te ingem nem szeretsz,
Mé' nem küldtél nekem te egy levelet?

he Tettet vóna hé ja korondi postára,
Küdted volna fel a Malom utcá[ba]!

Kinek nincsen szeretője, keressen,
s Abba' járjon, minél szebbet szeres[sen].
he Kinek nincsen szeretője, babája,
Menjen ki a ződ erdőbe, bújába'!

Írja fel a fügefa lapijára,
Hogy nincs neki szeretője, babája!

267. Kis-Küküllő mellett egy szép, drága madár lakik

Felsősófalva

Szitás Albert, 73 éves

Gy.: Demény Piroska, 1979.

Kis-Küküllő mellett egy szép, drága madár lakik,
Kinek párja e világon ritkán taláztatik.
Angyali termetű, szégyen tekintetű,
Szép páva járású, gelice (gerlice) szólású, Vénusz mosolygású.

Ha jastot a szép madarat kezemhez foghatnám,
Minden búmot, bánatimot szívemről leraknám.
Jól tudom magamról, nem kérdem senkitől,
Hogy nincs nagyobb rabság, nagyobb szomorúság, mint a magánosság.

Sem éjjelem, se nappalom nem esik kedvemre,
Sem ebédem, sem vacsorám nincsen örömömre.
Egész nap búsulok, éjjel gondolkozok,
Hogy mitévős legyek, hogy jó társat vegyek, kivel hótig éljek.

*

s Búzakaróm elég vagyon, de kenyerem nincsen,
Kutya gyilkos teringettét, így hát semmim nincsen.
Éjjel búsulok, nappal gondolkozom,
Hogy mitévős legyek, hogy egy szép lányt vegyek, vele vígan éljek.

A szuszékból* merítenék, egy szem búzám nincsen,
A malomba vinni kéne, liszteszsákom nincsen.
Éjjel búsulok, nappal gondolkodom,
Hogy mitévő legyek, hogy egy szép lányt vegyek, vele vígan éljek.

268. Elvesztettem a kecskéket, megver anyám érte

Korond

Tófalvi Sándor, 61 éves

Gy.: Kerényi György, 1960., Budapest

Elvesztettem a kecskéket, megver anyám érte,
Ahajt látok feketéket, nem vernek meg érte.
Jaj, azok nem azok, azok szenes csutakok,
Mingyá' möghalo[k].

269. Én kihajtam ludam

Korond

Tófalvi Salamonné István Zsuzsanna, 83 éves

Gy.: Újvári Lajos, 1968.

Én kihajtam ludam
Szöngyör' közepére,
Után' küdtem uram,
Hajtsa haza ludam.

Ludam jöjjön haza,
Uram vesszen oda!
Ő se vesszen, szegény,
Me' jó pipás legén!

Télbe' ganyéhányini,
Nyárba' házörzeni,
Télbe' ganyéhányini,
Nyárba' házörzeni.

* szuszék: nagy láda, amelyben gabonát vagy lisztet tartanak

*

Sohase tartottam
Két virágnál többet,
Azt es úgy féltettem,
Tudja meg az Isten!
A napnak fényitől,
Égi háborútól,
Méges kilopaták
Irigyem kertjéből.

Úr Isten, adj egyet
Irigy árulónak,
Hadd viselje gondját
Víg Ferenc uramnak!

270. Elveszett a lovam

Aslósófalva

Kozma Erzsébet, Kacsó Zoltánné Fülöp Erzsébet, Kozma
Mária, 1952., 1946., 1981.

Gy.: Pávai István, 1995.

Elveszett a lovam
Citromfa erdőben,
Jaj de nagyon elfáradtam
A nagy keresésben.

Ismerem a lovam
Pergő* szólásáról,
Ismerem a szép szeretőm
a Csinos járásáról.

* pergő: állat nyakába való, élesebb hangon szóló kisebb kolomp, csengő

271. Szeress, szeress, csak néz' meg, kit

Atyha

Szász Lajos, 49 éves

Gy.: Pusztai Jánosné, 1970.

Szeress, szeress, csak néz' meg, kit,
Mert a szerelem megvakít!
Engemet is megvakított,
Örökre megszomorított.

Édesanyámnak sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha,
Megfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mind az eső.

Száraz a bokor a tetőn,
Itt maradsz most, szép szeretőm.
Én elmegyek, te itt maradsz,
Tőlem több panaszt nem hallasz.
Mit hallottál, avval maradsz,
Most már több panaszt nem hallasz.

Istenemnek hálát adok,
Hogy jó jemberimmel vagyok,
Istenemnek hálát adok,
Hogy jó jemberimmel vagyok.

*

A búbanat keserűség,
Még a tes'vér is ellenség.
Hát idegen hogyan volna,
Mikor tes'vér sincsen jó[ra].

Addig iszom, amíg élek,
Amíg bennem zeng a lélek.
Addig iszom *azt* a rossz pálinkát,
Hadd verjem a szívem bóját!

Addig iszom a pálinkát,
Hadd verjem a szívem búját!
Ha pálinka nem lett vóna,
Eddig a bú megölt vóna.

Kútágasra szállott a sas,
Engem, babám, ne csaloga[ss],
Kútágasra szállott a sas,
Engem, babám, ne csalo[gass]!
Csalogatott engemet más is,
Náladnál szebb virágszál is.

Kesereghet az az anya,
Kinek két fia katona.
Egyik huszár, a más káplár,
Pesti kaszárnyába' sé[tál].

Pesti kaszárnya repedj meg,
Készülj, fiam, szabadulj meg,
Pesti kaszárnya, repedj meg,
Édes fiam, szabadulj [meg]!

*

Úgy ég a tűz, ha tész (teszel) rea,
Szól a világ, ne hajts rea!
Mer' én ha hajtottam vóna,
Eddig rég elvesztem vó[na].

Irigyeim mind úgy állnak,
Mind a réten a fűszálak.
A fűszálak elhervadnak,
Irigyeim megmara[dnak].

Olyan nap nem jön az égre,
Könnyem ne hulljon a földre.
Hull előmbe, hull a földre,
Hull a gyászos zsebkendő[mre].

Addig, babám, szerettelek,
Amíg meg nem ismertelek,
De már, hogy megismertelek,
Könnyen másnak engedtelek.
Azt gondoltam, amíg élek,

Mindég víg napokat érek,
De én abba' megcsalódtam,
A babámtól elmarad[tam].
Úgy elmaradtam szegéntől,
Mind a nyárfa levelétől.

Árok, árok, de mély árok,
Nem gondoltam, hogy így járok,
Nem gondoltam, hogy így járok,
Szeretek, s avval mara[dok].
Szeretett a *váci* fene soha,
Csak meg vótam veled szokva.

Aj, Istenem, de víg vótam,
Míg szeretőt nem tartottam.
De már, hogy szeretőt tartok,
Búsulni is megtanu[lok].

Ha *jelmész* es, járj békével,
Rólam se felejtkezzél el.
Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha.

Megfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mind az e[ső].
Hull előmbe, hull a földre,
Hull a gyászos zsebkendőmre.

Édesanyám mondta nékem,
Minek kell szerető nékem,
De én arra nem hallgattam,
Titkos szeretőt tartottam.

Búsulj, rózsám, mer' én sírok,
Tőled búcsúzni jakarok.
Búcsúzásod *olyan* rövid legyen,
A szívembe' kárt ne tegyen!

Sírok titkon, kit más nem lát,
Könnjem orcámra járkot vág.
Árkot vágott *a* két orcámra,
Mind a patak az utcá[ra].

Ez az utca bánat utca,
Bánatkővel van kirakva.
Azt is az én *régi* babám rakta,
Hogy sírva sétáljak rajta.

Fáj a szívem kívül-belől,
Bánat szorítja kétfelől,
Bánat, bánat, csokros bánat,
Szívemre mé' raktál várat?
Várat raktál a szívemre,
Szívem köllös közepébe.

Aj, Istenem, add megélnem,
Kit szeretek, avval élnem!
Ha *jazt* meg nem adod érnem,
Aj istenem, végy el engem!

Végy el engem, vedd el azt is,
Hadd legyünk egymásé jott is,
Végy el engem, vedd el azt is,
Hadd legyünk egymásé jo[tt is]!

Túl a vízen van egy malom,
Bánatot örölnék azon,
Nékem is van egy bánatom,
Odaviszem, lejártatom.

*

Aj, Istenem, adj egy napot,
Hadd mulassam ki magamot!
Ha egyet nem, bár egy felet,
Hogy írjak egy bús levelet.
Megírom a bús levelet,
Egy ragyogó csillag mellett,
Aj-da-da-da, ra-lan-da-na, da-na,
A-ja-ja-ja-ja-ja, ja-[ja].

Jaj, Istenem, adj egy csodát,
Ezresekől szénabuglyát!
Közepébe milliókat,
Hadd mulassam ki magamat!

272. A búbanat, keserűség

Korond

Tófalvi Sándor, 56 éves

Gy.: Lévay Györgyné Gábor Judit, 1955., Pesthidegkút

A búbanat keserűség
Még a tes'vér es ellenség.
Hát idegen hogyne volna,
Mikor a tes'vér sincs jóba.

Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha.
Megfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mind az eső.

273. Elment a tyúk vándorolni

Alsósófalva

Lukács Erzsébet, Bálint Irma, Káli Anna, Biró Erzsébet, Kacsó Erzsébet, Kacsó Zoltán, Kacsó Márton, Lukács Károly, Kacsó Endre, Bálint Fülöp, Lukács Károly, Farkas Sándor, 1952., 1934., 1946., 1946., 1946., 1938., 1931., 1931., 1939., 1939., 1945., 1945. Gy.: László Csaba, Fülöp Noémi, 2009.

Elment a tyúk vándorolni,
Nem jó vissza többet tojni.
Majd visszajő sülvé-főve,
Nem ül a kakasülőre.

*

A macskának három lába,
Azon megyünk Moldovába,
Onnat hozunk román fátát,*
Kivel járjuk a zsukátát.**

274. Aj, Istenem, de víg voltam ezelőtt

Korond

Lőrincz Lajos, 52 éves
Gy.: Végvári Rezső, 1984.

Aj, Istenem, de víg voltam ezelőtt,
s Míg a babám eljárt a kapum előtt,
De mióta elvitték katonának,
A szívemet megöli a búbánat.

să Aj, Istenem, de víg voltam ezelőtt,
s Míg a babám sétált a kapum előtt,
De mióta a szeretőm elhagyott,
A faluban a legárvább én vagyok.

* fată (román) = lány

** jucată (román) = kijárt [tánc]

să Csak titokban akartalak szeretni,
 să De ki kellet ennek világosodni.
 Világosítsa is ki a nagy Isten,
 Mer' az igaz szerelemnél szebb nincsen!

s Új korában repedjen meg a csizmám,
 Ha én többet járok a babám után,
 Eddig is csak azért jártam utána,
 Ne repedjen meg a szíve bújába.

*

Jaj, Istenem, de víg vótam ezelőtt,
 Míg a babám sétált a kapum előtt,
 De én immán víg se leszek sohasé,
 Az hagyott el, kit igazán szerettem.

*

Barna kislán, te sem tudtad ezelőtt,
 Hat karincás lesz a te gondviselőd.
 Elfelejtlek úgy, hogy eszembe sem jutsz,
 Jóságodér' fizessen meg a Jézus!

275. Aj, de sokat áztam, fáztam, szenvedtem

Alsósófalva

Kacsó Zoltán, Kacsó Márton, Lukács Károly, Kacsó Endre,
 Bálint Fülöp, Lukács Károly, Farkas Sándor, 1938., 1931., 1931.,
 1939., 1939., 1945., 1945.

Gy.: László Csaba, Fülöp Noémi, 2009.

Aj, de sokat áztam, fáztam, és szenvedtem,
 Mikor Erdély határáig bejöttem.
 s Eszembe jutott, van még nekem egy magyar hazám is,
 Ej, abban sirat a kökényszemű babám is.

Fekete gőzös, aj, de búsan ropogta,
Mikor engem *a* magyar fődről kihozta.
Fekete gőzös, vigyél vissza *ja* magyar hazámba,
Hej, hadd boruljak *a* kisangyalom vállára!

s Aj, de sokat áztam, fáztam és szenvedtem,
Mikor én a poszton^{*} álltam, hidegben.
Rágondoltam, van még nekem egy magyar hazám is,
Hej, abban sirat *a* kökényszemű babám i[s].

Csillagos ég, merre van az én hazám,
Merre sirat engem az édesanyám?
Az nem sirat, mer' az régen el van temetve,
Hej, a sírjára rózsafa van ütetve.
s Az nem sirat, mer' az régen el van temetve,
s Hej, a sírjára rózsafa van ütetve.

276. Gyéren vettem a kenderem, ritkán terem rajta

Atyha

férfi, asszonyok, ?

Gy.: Pusztai Jánosné, 1970.

Gyéren vettem a kenderem, ritkán terem rajta,
s Nem kell nekem a kendere, csak a pozdorjája.**
Hess, légy, ne szállj rám, beteg vagyok ám,
Csókolj meg, édes rózsám, meggyógyulok ám!

Pozdorjából tüzet rakok, megfűtözöm rajta,
A szeretőm győcsagáját megszáritom rajta.
Hess, légy, ne szállj rám, beteg vagyok ám,
Csókolj meg, édes rózsám, meggyógyulok ám!

Olyan vetett ágya vagyon, a gerendát éri,
s Nem is adják, akármilyen szegény legény kéri.

* post (román) = őrség

** pozdorja: a törött, tilott kender és len kórójának apró, fás része, hulladéka

Hess, légy, ne szállj rám, beteg vagyok ám,
Csókolj meg, édes rózsám, meggyógyulok ám!

Debrecenbe kéretének, oda nem adának,
Egy sófalvi favágónak odaloccsantának.
Hess, légy, ne szállj rám, beteg vagyok ám,
Csókolj meg, édes rózsám, meggyógyulok ám!

277. Marosszéki legén vagyok, a leányért élek-halok

Parajd

Férfi (ének), Paradica Mihály „Nyicu” (Felsősófalva – hegedű),
?, 1925.

Gy.: Jánosi József, 1983.

Marosszéki legén vagyok, a leányért élek-halok.
Ha kicsinyek vagyunk is, tágasságot nekünk is!
Ǻ Kicsi tulok, Ǻ nagy a szarva, nem fér minden istállóba,
Ki kell a szarvából vág[junk], mi egymástól meg kell vál[junk].

278. Szeress, szeress, csak nézd meg, kit

Aslósófalva

Ráduly Samuné, 67 éves

Gy.: Faragó József, 1972.

Szeress, szeress, csak nézd meg, kit,
Mer’ a szerelem megvakít, csuhaja,
Mer’ engemet megvakított,
Örökre megszomorított, csuhaja.

Úgy akartalak szeretni,
Hogy azt ne tudja meg senki, csuha[ja],
Megtudta jaz egész világ,
Viselem a gyalázatát, csuhaja.

Bánat, bánat, csokros bánat,
Szívemre mé’ raktál várat, csuha[ja]?

Várat raktál víg szívemre,
Hogy ne élhessek kedvemre, csuhaj[ja].

Kedvemre termett virágom,
Rózsa, szegfű, tulipántom, csuhaj[a],
Mikor tőled el kell válnom,
Szívemnek meg kell hasadjon, csuhaj[a].

Kútágasra szállott a sas,
Engem, babám, ne csalogass, csuha[ja],
Csalogatott engem más is,
Náladnál szebb virágszál is, csuhaj[a].

279. Árok, árok, de mély árok

Alsósófalva

Lukács Erzsébet, Bálint Irma, Káli Anna, Biró Erzsébet, Kacsó Erzsébet, Kacsó Zoltán, Kacsó Márton, Lukács Károly, Kacsó Endre, Bálint Fülöp, Lukács Károly, Farkas Sándor, 1952., 1934., 1946., 1946., 1946., 1938., 1931., 1931., 1939., 1939., 1945., 1945.

Gy.: László Csaba, Fülöp Noémi, 2009.

Árok, árok, de mély árok,
Nem gondoltam, hogy így járok,
Sej-haj, zörög a levél,
Nem zörög, ha nem fújja a szél.

Meg akartam házasodni,
Galambot akartam fogni,
Sej-haj, zörög a levél,
Nem zörög, ha nem fújja a szél.

Galamb helyett varjat fogtam,
Bánom, hogy megházasodtam,
Sej-haj, zörög a levél,
Nem zörög, ha nem fújja a szél.

280. Tüzéresen váгатom a hajamot

Alsósófalva

Kacsó Zoltán, Kacsó Márton, Lukács Károly, Kacsó Endre,
Bálint Fülöp, Lukács Károly, Farkas Sándor, 1938., 1931., 1931.,
1939., 1939., 1945., 1945.

Gy.: László Csaba, Fülöp Noémi, 2009.

Tüzéresen váгатom a hajamot,
A regátba' nyergelik a lovamot.
Három szekér széna, szalma fel van pakolva,
Gyere, babám, adj egy csókot az útra!

A tüézérnek csókot adni nem lehet,
Mer' a tüézér nem igaz szívből szeret.
s Ha ja tüézér igaz szívből, sej-haj, szeretne,
Maga mellé a nyeregbe ültetne.
Ha ja tüézér igaz szívből, sej-haj, szeretne,
Maga mellé a nyeregbe ültetne.

Gyöngé vagy még, kisangyalom, a lóra,
Táncol a ló, te meg lejesel róla.
Ha majd egykor én ülök a, sej-haj, a nyeregbe,
Táncolhat a kis pej lovam, kedvére.

281. Amíg élek, addig bánom, hogy Pálfinének szolgálók

Korond

Lőrincz Lajos, 52 éves

Gy.: Végvári Rezső, 1984.

s Amíg élek, addig bánom, hogy Pálfinének szolgálók,
Víg életem, bánat napom, bánatos ég alatt lakom,
Este-reggel hagymás lé, így az élet lefelé,
Este-reggel hagymás lé, így az élet lefelé.

să Raj-ră-ra-da, daj-ră-ra-da, dan-dă-ra-dan, da-daj, daj-dă-
ran-dan, da-dan-tă, raj-dă-ra-dan, da-da-nă,

Raj-dǎ-ran-dan, dan-dan-dan-dan, taj-dǎ-ran-dan, dran-dan-
dan-dan, ta-da-ra, da-da-mǎ, taj-da-ra-da, da-dam,
Raj-ran-dam, da-da-rǎ, da-da-ra, da-mǎ, raj-dǎ-ra-da, da-da-
da-da, da-da-rǎ, dam, tǎ,
Raj-dǎ-ra-dan, da-da-mǎ, tra-da-rǎ-da-vǎ, traj-dǎ-ra-da, draj-
dǎ-ra-dra, da-da-rǎ, dam.

282. Falu végén a vénasszon sátora

Ballada

Alsósófalva

Ágoston Lajosné, 60 éves

Gy.: Faragó József, 1972.

Falu végén a vénasszon sátora,
Pásztorlegén arra jár furulyával.
Furulyaszó jelhallszik a tópartra,
Hadd ébredjen föl a báró leánya!

Megnyílik a Lajos báró jablaka,
Egy gyönyörű szép lán nézett ki rajta.
A szép leán így sóhajt föl magába':
Mér' is lettem én a báró leánya?

Másnap reggel észrevette ja báró,
Hogy nincs néki gyönyörű szép leánya.
Elvágtatott legközelebb tanyára,
Hova lett a Lajos báró leá[nya]?

Megkérdezi legöregebb juhását,
Nem látta-je gyönyörű szép leányát.
Nem láttam én báró juram lányodot,
Bojtárom is három napja jodavan.
Bojtárom is három napja jodavan,
A kisasszon bizonyoson vele van.

Falu végén mos' faragják azt a fát,
Amelyikre juhászbojtárt akasszák,
Fújja *ja* szél háromszínű ruháját,
Mé' rabóta *jel* a báró leányát?

283. Jó estét, jó estét

Ballada

Alsósófalva

Lukács Erzsébet, Bálint Irma, Káli Anna, Biró Erzsébet, Kacsó Erzsébet, Kacsó Zoltán, Kacsó Márton, Lukács Károly, Kacsó Endre, Bálint Fülöp, Lukács Károly, Farkas Sándor, 1952., 1934., 1946., 1946., 1946., 1938., 1931., 1931., 1939., 1939., 1945., 1945.
Gy.: László Csaba, Fülöp Noémi, 2009.

Jó estét, jó estét,
Csaplárosné asszonyság!
Hol van az a Bözsi lány,
Talán le is feküdt már?

Lefeküdt, lefeküdt
Zöld paplanyos ágyába,
Hadd aludja ki ma[gát]
Lelke nyugodalmára!

Költse fel, költse fel,
Eressze *jel* a bálba,
Magas sarkú cipőjét
Húzza fel a lábára!

Fel is kelt, fel is kelt,
El is szökött a bálba,
Magassarkú cipőjét
Felhúzta *ja* lábára.

Ahogy *az* a Bözsi lány
Belépett a csárdába,

Azalatt a két betyár
Ránézett a cigányra.

s Húzzátok, cigányok,
Estétől szép reggelig,
Míg a Bözsi cipője
Piros vérrel megtelik!

Húzzátok, cigányok,
Estétől szép reggelig,
Míg a Bözsi cipője
Piros vérrel megtelik!

Átkozott az anya,
De még jobban az apa,
Ki a lányát engedi
Szép reggelig a bálba.

Harangoznak, harangoznak,
De nem tizenkettőre,
Ezt a csárdás Bözsi lányt
Viszik a temetőbe.

Tizenkét szép leány
Teszi bele ja sírba,
Az a drága jó anyja
Keservesen siratja.

Nos, lányok, nos, lányok,
Rólam példát vehettek,
Két igazi szeretőt
Soha ne szeressetek!

Mer' én kettőt, mer' én kettőt,
Mer' én kettőt szerettem,
Ugye, drága jó anyám,
Halálomot szenvedtem?

284. Sárga kukoricaszár

Atyha

Férfiak, ?

Gy.: Pusztai Jánosné, 1970.

Sárga kukoricaszár,
Harmadszor is kapálatlan maradtál,
s Majd megkapál az a büszke lány,
Kinek sárga nider* van a derekán.

Édesanyám, a kendőm,
Elhagyott a legkedvesebb szeretőm.
Ha elhagyott, ő bánja,
ő Nyílik még a piros rózsza virága.
Ha elhagyott, ő bánja,
Nyílik még a piros rózsza virágja.

*

Zabot eszik a lovam,
Ha jóllakik, befogom a kocsiba,
Elmegyek a régi babámhoz,
Szombat este, tudom, elvár magához.

Vékony deszkakerítés,
Holdvilágon átlátszik az ölelés.
Ölelj, babám, kedvedre,
Szombat este nem hányom a szemedre!

* mider (nider) = fűző

285. A sófalvi nagy hegy alatt

Felsősófalva

Kosztá József, ?

Gy.: Juhász Zoltán, 1988.

A sófalvi nagy hegy alatt
Három kislán zabot arat.
Zabot arat a fekete lovának,
Szeretőt keres magának.

Erre gyere, ne menj arra,
Erre jobb az út, mind arra.
Erre gyere, szívem Mariskája,
Adj egy csókot utoljára!

286. Egy szem szilva, két szem szilva

Atyha

férfiak, asszonyok, ?

Gy.: Pusztai Jánosné, 1970.

Egy szem szilva, két szem szilva,
Tátottszájú csizmadia,
Megetted a faszeget, attól ment el az eszed,
Attól ment el az eszed.

s Egyéb átkot nem kívánok,
Egyél meg egy véka mákot,
Minden nap csak egy szemet, addig élj, míg megeszed,
Addig élj, míg megeszed!

*

Te csaltál meg, nem én téged,
Verjen meg az Isten téged!
Aludj, babám, aludjál, soha fel se virradjál,
Nem aludtál, mikor engem megcsaltál!

287. Udvaromon kettőt fordul a kocsi

Atyha

Kiss D. Balázs, Szász Lajos, 53, 49 éves

Gy.: Pusztai Jánosné, 1970.

Udvaromon kettőt fordul a kocsi,
Édesanyám, a kofferem hozza ki!
Hozza ki *ja* gyászbehívólevelem,
Itt Atyhába' *felej*-, felejtsék el a nevem!

Édesanyám, menjen haza, ne sírjon,
Ha hazaér, rögtön levelet írjon!
Írja meg, hogy az én babám kit szeret,
Elvárja-*je* értem a három évet!
Írja meg, hogy az én babám kit szeret, *kit* szeret,
Elvárja-*je* értem a három évet!

Az asztalon tenta, penna, papiros,
A babámnak gyászlevet most írom,
Írok néki oly szomorú levelet,
Ha *ja* szíve kőből van is, megrepe[d].
Írok néki oly szomorú *gyász*os levelet,
Ha *ja* szíve kőből van is, megreped.

288. Este, este, de szerelmes kedd este

Alsósófalva

Lukács Erzsébet, Bálint Irma, Káli Anna, Biró Erzsébet, Kacsó Erzsébet, Kacsó Zoltán, Kacsó Márton, Lukács Károly, Kacsó Endre, Bálint Fülöp, Lukács Károly, Farkas Sándor, 1952., 1934., 1946., 1946., 1946., 1938., 1931., 1931., 1939., 1939., 1945., 1945. Gy.: László Csaba, Fülöp Noémi, 2009.

Este, este, de szerelmes kedd este,
De szerelmes lánnyal voltam az este,
Lehullott a piros rózsza száraz levele,
s Babám karján aludtam el az este.

Én az éjjel nem aludtam egy órát,
Hallgattam a régi babám panaszát,
Éjfél után mondta meg, hogy néki mi baja,
s Ő szeretne, de az anyja nem hagyja.

Kis kertembe' rozmaringot ültettem,
Minden este könnyeimmel öntöztem,
Lehullott a rozmaring száraz levele,
Elmúlt a mi szerelmünk örökre.

UDVARHELY VIDÉKE

289. Tudom, disznytót jót öltetek

Újévköszöntő

Bogárfalva

Tófalvi Dániel, 53 éves

Gy.: Juhász Zoltán, 1985.

Tudom, disznytót jót öltetek,
Véres-májast tőtöttetek,
s Abbó' nekem nem adtatok,
Dagadjon meg a gyomrotok!

*

Máma újév napja,
Fémlik (fénylik), mint az arany,
És aki ezt megélte,
Méltó, megtisztelje.

Éltesse jaz Isten
A házigazdáját,
Éltesse jaz Isten
A benne lakóját!

290. Szent János, az Isten éltsen

Névnapköszöntő

Székelyvarság

Vass T. Jánosné Kovács Márta, Vass T. Györgyné Pál Irén, ?

Gy.: Barabás László, ?

Szent János, az Isten éltsen,
Kívánjuk, szerencséltsen!
Sok neved napjára,
Élted hajnalára
Az Isten földerítsen!

Szent János, szívből kívánjuk,
Az Isten sok jóval áldjon!
Sok jó egészséggel,
Sok jó szerencsével
Az Isten is megáldjon!

Szent János, á mi azé' jöttünk,
Hogy téged megköszönthessünk.
Sok neved napjára,
Élted hajnalára
Az Isten földerítsen!

Szent János, hát te alszol-e,
Házadnál szívesen látsz-e?
Mert ha nem, megtérünk,
Más szállást keresünk,
Megyünk, ahonnan jöttünk.

291. Mit kaptál, feleség

Székeljudvarhely

Kovács Lajosné Gál Róza, 60 éves

Gy.: Keleti Istvánné; Lévy Györgyné Gábor Judit, 1957.,
Budaörs

Mit kaptál, feleség?
Én egy szem cseresznyét.
Dugd be hátul a zsebembe,
Hogy ott kásásodjék!

Gyí, te fakó, gyí, te szürke,
Met (mert) itt semmit nem adnak,
Met itt az asszonyok
Kendernyűni' vadnak!

* nyú: <kifejlődött kendert vagy lent, ritkán más növényt> szálanként gyökerestül kitép a földből

292. Bújj el, kicsi, a rengőbe

Oroszhegy

Erős Józsefné Bálint Julianna, 42 éves

Gy.: Pesovár Ernő, Petró János, 1960., Szombathely

Bújj el, kicsi, a rengőbe,
Apád elment az erdőbe.
A fészét (fejszét) elvették tőle,
Néki nem maradt fészéje.

293. Fogarasi csárda előtt a juhod

Székelyudvarhely

Fülöp Zsigmond, 47 éves

Gy.: Paulovics Géza, 1965., Dunapetele

Fogarasi csárda előtt a juhod,
Közepébe aranyszörű bárányod.
Vezérjuhom nem akar má' legelni,
Rézpörgőjét* haragoson pörgeti.

Vezérjuhom nem akar má' legelni,
Rézpörgőjét haragoson pörgeti.
Idegen szagot érez a pusztába,
Hátranézett, hat zsandár megy utána.

Az' kérdi a zsandároknak vezére,
Hová való születés vagy, te betyár?
Udvarhelyszék, nagy Sófalba a hazám,
Abba' sirat engem az édesa[nyám].

* pergő (pörgő): állat nyakába való, élesebb hangon szóló kisebb kolomp, csengő

294. Öntsed, öntsed, bús szemem, a könnyeket

Zeteváralja

Balla Józsefné Bokor Juliánna, 1943.

Gy.: Pávai István, 2004.

Öntsed, öntsed, bús szemem, a könnyeket,
Senkinek sincs annyi búja, mint neköm!
met Ingömöt a jó szeretőm elhagyott,
Pedig neköm jobb szeretőm sose vó[t].

Arra kérlek, a gyűrűmöt add vissza,
Nálam es van egy zsebkendőd, vedd vissza!
Mondj le rólam örökösön, nem bánom,
Árva szívem ügyes másnak istálom!

Az én babám nem katonának való,
Gyenge szegény, megrúgja a fakó ló.
Itthon pedig eldolgozik lassankén[t],
Ingöm elvesz, s éldögélünk naponkén[t].

295. Akármerre járok

Kecsetkisfalud

Kis Kálmán, ?

Gy.: Bartók Béla, 1935., Budapest

Akármerre járok,
Bokor a szállásom,
A búbanat az én
Kísérőpajtásom.

Az tősz ingömöt a
Sírom fenekébe,
Úgysem leszek babám
Igaz szeretője.

296. Hej, ha én azt tudnám

Kecsetkisfalud

Bak József, Kisfaludi János, Sófalvi Áron, Vajda Bálint, 1869.,
1914., 1920., 1921.

Gy.: Domokos Pál Péter, 1940., Budapest

Hej, ha én azt tudnám,
Melyik úton mégyl el,
Melyik úton mégyl el,
Hej, felszántanám én azt
Aranyos ekével,
Aranyos ekével.

Hej, be is boronálnám
Apró gyöngyszemekkel,
Apró gyöngyszemekkel,
Hej, meg is öntözném azt
Sűrű könnyeimmel,
Hulló könnyeimmel.

297. Korond felett van egy homály

Kecsetkisfalud

Széles Vilma, Kisfaludy Miklós, 20, 30 éves

Gy.: Bartók Béla, 1935., Budapest

Korond felett van egy homály,
Az én rózsám alatta áll.
Gyere ki, rózsám, alóla,
Megver az eső alatta!

Korond felett nincs már homály,
s A rózsám édes csókra vár.
Gyere hát, ülj az ölmbe,
Hadd öleljelek keblemre!

298. Fehér fuszulykavirág

Kecsetkisfalud

Bak József, 1869

Gy.: Domokos Pál Péter, 1940., Budapest

Fehér fuszulykavirág,
Ne jöjj hezzám napvilág,
Jere hozzám sötétbe,
Hadd üljek az öldbbe!

Ott sem ülök sokáig,
Csak tizenkét óráig,
Az a tizenkét óra,
Nekem csak egy minuta.

299. Jaj, Istenem, hogy éljek meg

Kecset

Szász András, ?

Gy.: Gyönyör Éva, Nagy Erzsébet, Sebő Ferenc, Tímár Sándor,
1980.

Jaj, Istenem, hogy éljek meg,
Hogy azt senki se tudja meg?
Mégis megtudta valaki,
A nagy nyavalya rontsa ki!

Élet, élet, cudar élet,
Mivel vagyok adós néked?
Lerovom az adósságom,
Ha meghalok, azt se' bánom.

300. Farcád bé vagyon kerítve

Farcád

Ambrus Ferencné Illyés Vilma, Juhász Gáborné Ambrus

Erzsébet, 70, 48 éves

Gy.: Tari Lujza, 1976., Dunaharaszti

Farcád bé vagyon kerítve,
Mégis kimegyek belőle.
Olyan legényt hagytam benne,
Holtig fáj a szívem érte.

A sükei nagy hegy alatt,
Van egy forrás titok alatt.
Aki abból vizet iszik,
Babájától elbúcsúzik.

Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha.
Megfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mind az eső.

*

Kicsi tulok, nagy a járom,
Nem gondoltam, hogy megjárom,
Hogy elhagyjon az a csalfa,
Ki a szívem megrabolta.

Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha,
Megfogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mind az eső.

Árok, árok, de mély árok,
Nem gondoltam, hogy így járok.*

*

Megyek az úton lefelé,
Senki se mondja, gyere be.
Csak egy asszony mondja nékem,
Gyere be, te szerencsétlen!

Megyek az úton bánkódva,
Mintha meg volnék átkozva,
Vagy Istentől, vagy embertől,
Vagy a régi szeretőmtől.

*

Bémegyek a földbe lakni,
Ott a bú nem fog megkapni.
Olyan házat csináltatok,
Ablakot rá nem vágatok.

Hej, búbánat, keserűség,
Még a testvér is ellenség.
Hát idegen hogyanne volna,
Még a tes'vér sincsen jóra.

*

Kútágásra szállott a sas,
Engem, babám, ne csalogass!
Csalogatott engem más is,
Náladnál szebb virágszál is.

* Az adatközlő itt megakad, nem éneklí tovább a dallamot. Javasolt folytatás: Beléestem, benne vagyok, / A szerelem rabja vagyok.

301. Én Istenem, add megélnem

Kecsetkisfalud

Bak Árpád, Bak Zelma, 25, 22 éves

Gy.: Bartók Béla, 1935., Budapest

Én Istenem, add megélnem,
Kit szeretek, avval élnem!
Mer', ha jasztat meg nem adod,
Felakasztom én magamot.

Kicsi vagyok, nagy az eszem,
Mikor adnak, akkor eszem.
Ha jót adnak, mind megeszem,
De ha ütnek, nem szeretem.

302. Elment a tyúk vándorolni

Farkaslaka

Asszony, ?

Gy.: Stuber György, 1975.

[El]ment a tyúk vándorolni,
Nem jó vissza többet tojni.
Gyere vissza, édes tyúkom,
Mert a fészket meggyújtom!

Majd visszajő sülvé-főve,
Felül a kakasülőre,
De akkor már minden késő,
Nem lesz ott a kakasülő.

303. Zabot vittem a malomba

Székelyderzs

Lőrincz Béláné Dénes Ida, 1913.

Gy.: István Ildikó, 1991.

s Zabot vittem a malomba,
Azt hittem, hogy törökbúza,
Törökbúza, édes málé,
Szép élet a nagyleányé.

A nagyleány a nagy házba,
Felfeküdt a vetett ágyba,
A nagylegény a kapuba,
Kinn kuporog, mind egy kutya.

304. Fecském, fecském, édes fecském

Székelyderzs

Lőrincz Béláné Dénes Ida, 1913.

Gy.: István Ildikó, 1991.

Fecském, fecském, édes fecském,
Vidd el az én levelecském!
Vidd el, vidd el, nagyon messze tájra,
Tedd a babám ablakára!

Ha kérdi, hogy honnan jöttél,
Kinek a postása lettél,
Mond meg, hogy egy szívbeli bakának,
Az én kedves galambomnak.

305. Édesanyám, hol van az az édes tej

Alsóboldogfalva

Férfi (ének), Csányi Károly (hegedű), [Bigyi József] (hegedű), ?
(klarinét), ? (cimbalom) ? (bőgő), ?

Gy.: Jagamas János, 1950., Székelykeresztúr

Édesanyám, hol van az az édes tej,
Mellyel engem katonának neveltél?
Azt a tejet adtad volna lányodnak,
Ne neveltél volna fel katonának.

Ha én eztet tudtam vóna előre,
hogy Én leszek a Ferenc Jóska legénye,
Elbujdostam volna a nagyvilágba,
Hogy ne legyek a német katonája.

306. Fekete tyúk min' megette a meggyet

Székelyderzs

Lőrincz Béláné Dénes Ida, 1913.

Gy.: István Ildikó, 1991.

Fekete tyúk min' megette a meggyet,
Nem szerettem életembe', csak egyet.
Aki tőlem azt az egyet elvette,
A jó Isten soha meg ne segítse!

Piros rózsa, ha leszakítanálak,
Mit mondanál, babám, ha elhagynálak,
Nem mondanék, régi babám, egyebet,
A jó Isten borítsa rád az eget!

307. Aj, Istenem, a cigányok, hogy élnek

Székelyderzs

Biázs Béla, 1932.

Gy.: István Ildikó, 1991.

Aj, Istenem, a cigányok, hogy élnek,
Bótbá mennek, két kiló lisztöt vesznek,
Abból sütnek tejes-vajas süteményt,
Szombat este azzal várják a legényt,
sã Abból sütnek tejes-vajas süteményt,
Szombat este azzal várják a legényt.

ej, de Már minálunk a nagygazdák úgy tesznek,
Összeülnek, mind csak rólam beszélnek.
Ne beszéljen rólam az a nagygazda,
Mindenkinek elég a maga baja!
sã Ne beszéljen rólam az a nagygazda,
Mindenkinek elég a maga baja!

Én Istenem, adj erőt a lovamnak,
Hogy keressek más szeretőt magamnak!
Ha nem kapok szép szeretőt Erdélyben,
Nagy a világ, kibujdosom belőle.

308. Édesanyám sokat intett a jóra

Kecsetkisfalud

Bak József, Kisfaludi János, Sófalvi Áron, Vajda Bálint, 1869.,
1914., 1920., 1921.

Gy.: Domokos Pál Péter, 1940., Budapest

Édesanyám sokat intett a jóra,
Ne menj, fiam, a kocsmába borinnya (bort inni),
Nem hallgattam édesanyám szavára,
Beléestem a csavargók sorába.

*

Szerusz, szerusz te katona, jó pajtás,
Egyik szemed mét sír jobban, mind a más?
Hogyne sírnék, elhagyott a szeretőm,
Kihez jártam három kerek esztendőt.

Kisangyalom, ha tudtad, hogy nem szeretsz,
Mét nem írsz egy nagy szomorú levelet?
Tetted vóna akármelyik postára,
Küdted vóna fel Varság tisztájára!

Szeretőmnek kék a szeme, szökjék ki,
Hogy ne lássam nálamnál mást szeretni!
Rontsa ki a válogatós nyavalya,
Este, mikor lefekszik az ágyába!

309. Kihajtom a Virág ökröm a rétre

Kecsetkisfalud

Bak József, Kisfaludi János, Sófalvi Áron, Vajda Bálint, 1869.,
1914., 1920., 1921.

Gy.: Domokos Pál Péter, 1940., Budapest

m Kihajtom a Virág ökröm a rétre,
Leveretem a harmatot előle.
Nem hallom a Virág ökröm harangját,
Az én babám mással éli világá[t].

de Déltől fogvást estig nyílik a rózsa,
Bárcsak sohase szerettelek volna!
Jobb lett volna az én árva fejemnek,
Hagytam vóna békét a szerelemnek!
sí Jobb lett volna az én árva fejemnek,
Hagytam volna békét a szerelemnek!

310. Dombon van a babám háza, kerek ablak rajta

Farcád

Ambrus Ferenc, 1903.

Gy.: Tari Lujza, 1976., Dunaharaszti

Dombon van a babám háza, kerek ablak rajta,
s Éldes-kedves kisangyalom, téged leslek rajta,
Vetett ágyod a padlóig vetve,
Csöppülepédővel* bekerítve.

Hát annak a kecskeméti nagygazdának oda nem adalak,
És annak a nagynyújtódi Rác Istánnak odaloccsintalak.
Ha jaz ördög olyan lönne, taligára tenne,
Mentől jobban rikótánál, annál jobban vinne.

311. Háromszor megházasodtam, mégis asszony nincsen

Oroszhelgy

Erős Józsefné Bálint Julianna, 42 éves

Gy.: Pesovár Ernő, Petró János, 1960., Szombathely

Háromszor megházasodtam, mégis asszony nincsen,
Hát az a sok apró gyermek, kinek anyja nincsen.
Ha az Isten egyet adna, sokkal jobban megbecsülném,
Kezét-lábát összekötném, s a füstre feltenném.

az Oroszhegyi büszke lányok mind bocskorba' járnak,
Azok élnek jó világot, akik együtt hálnak.
De én, szegény szógalegén, csak egyedül hálók,
Akármerre tapogatok, csak falat találok.

* csepű (csöppű): a kender vagy len fésülésakor keletkező hulladék; fonal készítésére nem alkalmas, kuszált szősz, kóc

312. Hess páva, hess páva

Székelyudvarhely

Fülöp Zsigmond, 47 éves

Gy.: Paulovics Géza, 1965., Dunapetele

Hess páva, hess páva,
Királyné pávája,
Ha én páva vónék,
hé Jó reggel fölkelnék.

Jó reggel fölkelnék,
Folyóvízre mennék,
Folyóvizet innék,
Szárnyam csattogtatnám.

Szárnyam csattogtatnám,
Szép tollam hullatnám,
Szép leán felszedné,
Az ő kedvesének
Kalapjába tenné.

Ludaim, ludaim,
Tizenketten vagytok,
Mind a tizenkette[n]
Hófehérek vagytok.

Ludamot elhajtom
Mező közepébe,
Uramot elküldöm
Ludam elejébe.

Ludam jöjjön haza,
Uram vesszen oda,
Az se vesszen szegény,
Mert jó pipás legén.

313. Feleségem olyan vagyok

Farcád

Ambrus Ferenc, 1903.

Gy.: Tari Lujza, 1976., Dunaharaszti

Feleségem olyan vagyok,
Hét faluba' híre vagyok,
Hej, dínömdánom, amíg élök, bánom
Az én házasságom.

Főkel (fökel) korán, nyóc óráko',
Feje olyan, mind egy bokor,
Hej, dínömdánom, amíg élök, bánom
Az én házasságom.

Kimegy korán a piacra,
Cipejéből lóg a kapca,
Hej, dínömdánom, amíg élök, bánom
Az én házasságom.

Kenyeret is jól tud sütni,
Kétszé' (kétszer) kever kovászt neki,
Három napig mind keleti,
Mégis keletlen béveti,
Hej, dínömdánom, amíg élök, bánom,
Ami házasságom.

314. Azt gondoltad, amíg élek

Alsóboldogfalva

Férfi (ének), Csányi Károly (hegedű), [Bigyi József] (hegedű), ?
(klarinét), ? (cimbalom) ? (bőgő), ?

Gy.: Jagamas János, 1950., Székelykeresztúr

Azt gondoltad, amíg élek,
Mindég víg napokat érek,
Ej-haj, ...*
De én abba' megcsalódtam,
Szomorú napokra juttam,
Ej-haj, ...

Ha én aztot tudtam volna,
Tavasszal nyílik a rózsa,
Ej-haj, ...
Én is rózsát szedtem vóna,
Árván nem maradtam volna,
Ej-haj, ...

315. Szép a Nyikó s a vidéke

Farcád

Ambrus Ferenc, 1903.

Gy.: Tari Lujza, 1976., Dunaharaszti

Szép a Nyikó s a vidéke,
Istenfélő jámbor népe,
Istenfélő jámbor népe.
De szebb ott a fűzfaág is,
Min' máshol a gyöngyvirág is,
Min' máshol a gyöngyvirág is.

* A refrének nem érthetők jól. Ki-ki saját ízlése szerint pótolhatja a hiányzó szótagokat

Aj, Istenem, sok búm után,
Adj egy kicsi jót is immán,
Adj egy kicsi jót is immán,
Úgy elmegyek, meglássátok,
Soha hírem se halljátok,
Ihaj-haj, de csuhaj-[haj].

sã Mikor híremet halljátok,
Gyászlevelem olvassátok,
Ihaj-haj, de csuhaj-haj.

Árok, árok, de mély árok,
Nem gondoltam, hogy így járok,
Nem gondoltam, hogy így járok.
Aj, Istenem, sok búm után,
Adj egy kicsi jót is immár,
Adj egy kicsi jót is immár.

*

Árok, árok, de mély árok,
Nem gondoltam, hogy így járok,
Nem gondoltam, hogy így járok.
Azt gondolod, te nyomorú,
Érted a szívem szomorú,
Érted a szívem szomorú.

Mind, hogy érted szomorkodnám,
Inkább hideg vizet innám,
Inkább hideg vizet innám.*

* Az adatközlők itt megakadnak, nem éneklük tovább a dallamot. Javasolt folytatás: Hideg vizet, borral vegyest, / Hogy hamarabb felejtselek, / Hogy hamarabb felejtselek.

316. Szegény legény vótam

Ballada

Kecsetkisfalud

Kisfaludi János, Sófalvi Áron, Vajda Bálint, 1914., 1920., 1921.

Gy.: Domokos Pál Péter, 1940., Budapest

Szegény legény vótam,
Gazdag leánt vettem,
A gazdag leánynak
Kedvét nem lelhettem.

Feleségem, kincsem,
Mondj uradnak ingem,
Én bizony sohasem,
Teljes életemben.

Mert apám házánál
Nagyobb urak jártak,
Őköt sem imádtam,
s Téged sem imádlak.

A városba mentem,
Rojtos kendőt vettem,
Avval hazamentem,
A kezibe töttem.

Feleségem, kincsem,
Mondj uradnak ingem,
Én bizony sohasem,
Teljes életemben.

Mert apám házánál
Nagyobb urak jártak,
Őköt sem imádtam,
Téged sem imádlak.

A vásárba mentem,
Piros csizmát vettem,
Avval hazamentem,
Az asztalra tettem.

Feleségem, kincsem,
Mondj uradnak ingem,
Én bizony sohasem,
Teljes életemben.

Mert apám házánál
Nagyobb urak jártak,
Őket sem imádtam,
Téged sem imádlak.

Az erdőbe mentem,
Somfavesszőt szedtem,
Avval hazamentem,
A pad alá töttem.

Feleségem, kincsem,
Mondj uradnak ingem,
Én bizony sohasem,
Teljes életemben.

Mert apám házánál
Nagyobb urak jártak,
Őket sem imádtam,
s Téged sem imádlak.

Vesszőm elékapám,
Hátához vágdosám,
Uram vagy, uram vagy,
Holtamig uracskám.

317. Jó estét, jó estét

Ballada

Oroszhelgy

Erős Józsefné Bálint Julianna, 42 éves

Gy.: Pesovár Ernő, Petró János, 1960., Szombathely

Jó estét, jó estét,
Sági bíróné asszony!
Alszik-e, nyugszik-e
Az én kedves galambom?

Alszik már, nyugszik már
Csipkés nyoszolyájába,
Piros bársonycipőjét
Lehúzta a lábáról.

Kötse fel, kötse fel,
Engedje el a bálba,
Piros bársonycipőjét
Húzza fel a lábára.

Húzzátok, cigányok,
Kivilágos virradtig,
Míg az Erzsi babámnak
Forró könnye lehullik!

Engedj ki, engedj ki,
Az ajtómon engedj ki,
Piros bársonycipőmből
Piros vérem öntsem ki!

Nem mész ki, nem mész ki,
Ne hűtsd ki magadat,
Hogy a piros bársonycipő
Dagadjon a lábadra!

Nyicsd ki, asszony, nyics' ki
Leveletlen kapudat,
Hadd vigyük be rajta
A csodaszép lányodat!

Átkozott az anya,
Kétszeresen az apa,
Aki egyetlenegy lányát
Este bálba bocsássa.

Este bálba bocsássa,
Szép reggelig nem lássa,
Reggeli nyolc órakor
A holttestét találja.

318. Bíró Marcsa libája

Székelyderzs

Biázs Béla, 1932.

Gy.: István Ildikó, 1991.

Bíró Marcsa libája
de Belement a nagy sárba.
Kettőt léptem* utána,
Sáros lett a Bíró Marcsa
Fehér alsószoknyája.

Ez a csárda *de* magos,
de Bíró Marcsa *de* hangos.
Mit ér néki a hangja,
Ha *ja* bálba' lecsúszott
A fehér alsószoknyája.

*

* Értelemszerűen: lépett

Ez a kislány azt hiszi,
Hogy a szereteje elveszi.
Ne hidd kislány előre,
Nem teszed a menyasszonyi
Koszorút a fejedre.

319. Mind elhulltak a mezei virágok

Székelyderzs

Biázs Béla, 1932.

Gy.: István Ildikó, 1991.

Mind elhulltak a mezei virágok,
Férjhez mentek előlem a lányok,
Nem is maradt a számomra még egy se,
Kit a szívem, árva szívem szeretne.

Ablakomba besütött a holdvilág,
Az én rózsám abba' fésüli magát,
Én is abban fésülöm a *göndör* hajamat,
Árva *gyerek* vagyok, szeretem a lányokat.

320. Sárga körtefa, de rég hullassa ja levelit

Farkaslaka

Márton Antal, 57 éves

Gy.. Paulovics Géza, 1960., Vértessboglár

Sárga körtefa de rég hullassa ja levelit,
Régi babám hullassa ja könnyeit,
Régi babám, ne hullasd a könnyedet,
Így es, úgy is teveled töltöm az életemet.

A mi házunk elején kivirágzott a rózsza,
Terítvel áll alatta *ja* rózsza,
Terítvel áll alatta *ja* rózsza,
Bánatos az én szívem, nincs ki megvigasztal[*ja*].

HOMORÓD MENTE

321. Porka havak esedeznek

Regösének

Kénos

Mózes Mihály, 62 éves

Gy.: Vikár László, 1963.

Porka* havak esedeznek
Dehó-reme-róma,
Nyulak, rókák játszadoznak,
Dehó-reme-róma,
Bényomoztuk a faluba,
Dehó-reme-róma,
Kis Domokos udvarára,
Dehó-reme-róma,
Ott találtunk rakva házat,
Dehó-reme-róma,
Benne láttunk vetve jágyat,
Dehó-reme-róma,
Küjjel fekszik jámbor gazda,
Dehó-reme-róma,
Belől fekszik gyöngé nője,
Dehó-reme-róma,
Közből fekszik páris gyermek,**
Dehó-reme-róma,
Költögeti apját, anyját,
Dehó-reme-róma,
Kelj fel, apám, kelj fel, anyám!
Dehó-reme-róma,
Mer' eljöttek a regösök,
Dehó-reme-róma,
Béeresztesz-e, jámbor gazda?
Dehó-reme-róma,

* porka: a földet, föld porát alig belepő vékony hó, mintegy porhó

** páris gyermek = pirsopozsgás gyermek

Ha bé nem eresztesz, azt se bánjuk,
Dehó-reme-róma,
Kikötözzük az ajtódot,
Dehó-reme-róma,
Benn pisilöl, benn kakálol,
Dehó-reme-róma,
Régi törvén nagy rőt ökör,
Dehó-reme-róma,
Annak fele regösöké,
Dehó-reme-róma,
Szarva teli sült pereccel,
Dehó-reme-róma,
Annak fele regösöké,
Dehó-reme-róma,
Füle teli aprópénzzel,
Dehó-reme-róma,
Annak fele regösöké,
Dehó-reme-róma,
Hátán hosszan hatvan kolbász,
Dehó-reme-róma,
Annak fele regösöké,
Dehó-reme-róma,
Farka bojtján egy korsó ser,
Dehó-reme-róma,
Annak fele regösöké,
Dehó-reme-róma,
Segge teli magyaróval,
Dehó-reme-róma,
A' maradjon a gazdának!
Dehó-reme-róma,
Kődökibe' köből komló,
Dehó-reme-róma,
A' maradjon az asszonnak!
Dehó-reme-róma.

322. Nincs itt helye a bús szívnek

Lakodalmas (kontyolóének)

Homoródalmás

Ráduly Istvánné, 77 éves

Gy.: Faragó József, Almási István, 1963.

Nincs itt helye a bús szívnek,
Örömmel kell telni ennek.
Mert ez a nap vígság napja,
Napja, nem búbanatna[k].

Mert itt látunk egy újságot,
Párjával menyasszonyágot
Ülni asztal elején,
Még párta van a fején.

De pártáját majd felváltja
Cifrán pántikázott kontya.
Adja Isten, nem bánjuk,
Sőt, szívünkben kívánjuk!

Hogy osztán majd sok időket
Érjenek bő esztendőket,
A vőlegén párjával,
Párja menyasszonyával!

323. Sok számos esztendőket vígan elérhess

Névnepköszöntő

Homoródalmás

Józsa Dénes, 62 éves

Gy.: Faragó József, Almási István, 1963.

Sok számos esztendőket vígon elérhess,
Napjaidot számlálni ne legyen terhes!
Az ég harmatja szívedet újítja,
Áldások árja házad elborítja.

Szívednek minden öröm holtig áldozzon,
Hogy azzal semmi bánat ne barátkozzon!
Legyen élted virága mindég kinyílt,
Szíved ne szenvedjen semmiféle kint!

Midőn az egek várát nyitva szemlélem,
És akkor az életet jobbal cserélem,
A szentek serege közé befogadjon,
Isten a boldog életbe' részt adjon!

A számodra *más* egyéb ne nyíljon, csak virág,
Hogy soha meg ne tudd, hogy mily rossz e világ!
Számos esztendőkön ird *a* neved napját,
Ezt kívánja néked egy igaz *jó* barát!
Számodra *más* egyéb ne nyíljon csak virág,
Ezt kívánja néked egy igaz *jó* barát!

324. Ahol én elmegyek

Lövéte

András Gáborné Márton Erzsébet, 26 éves
Gy.: Vikár László, 1962.

Ahol én elmenyek,
Még a fák is sírnak,
Gyöngé ágairól
Levelek lehullnak.

Hulljatok, leveletek,
Rejtsetek el engem,
Mer' akit szerettem,
Mást szeret, nem engem.

Sír az út előttem,
Bánkódik az ösveny,
Még az is azt mondja:
Áldjon meg az Isten!

Áldjon meg az Isten
Minden javaiba,
Mint kerti violát
Drága illatába'!

325. Szegény vándorfecske

Szentegyházasszalu

Özv. Lőrinc Mihályné Vítus Ágnes, 1881.

Gy.: Lajtha László, 1942., Budapest

Szegény vándorfecske
Panaszolja sorsát,
Hogy ő mennyi búval
Éli e világjá[t],
Hogy ő mennyi búval
Éli e világjá[t].

Menjünk el, édes fiaim,
Nem lehet itt ülni,
Követközik a hideg tél,
El kell nekünk veszni.
Követközik a hideg tél,
El kell nekünk veszni.

Könnyűd nekünk az utazás,
Mert semmit se viszünk,
Utunkba rendöl az Isten,
Amit mi megegyünk,
Utunkba rendöl az Isten,
Amit mi megegyünk.

Elindultunk a nagy útra,
A keleti földre,
Elérkeztünk a tengerne[k]
Nyugati szélére,
Elérkeztünk a tengernek
Nyugati szélére.

Siránkozva panaszkodj[k],
Hogy mehessünk által,
A nagy víznek szélességé[t],
Hogy repüljünk által,
A nagy víznek szélösségé[t],
Hogy repüljünk által.

Megsegít minket az Isten,
Mégis átrepülünk[k],
Hogyha az Isten megsegí[t],
Még hazánkba jövünk[k],
Hogyha az Isten megsegí[t],
Még hazánkba jövünk[nk].

A fecskének az ő sorsa,
Mint a vándorlegén,
Csak országol, s bujdosódi[k]
Mindörökké szegén,
Csak országol, bujdosódi[k]
Mindörökké szegén.

326. Látom a Dunát előtttem

Homoródalmás

Józsa Dénes, 62 éves

Gy.: Faragó József, Almási István, 1963.

Látom a Dunát előtttem,
Hát én ide minek jöttem?
Akik látnak, csudálkoznak[k],
Hogy ide borvizet hoztam.

Borvizemet ingyen kérik,
Annak örömét nem érik.
Borvizemet elöntözöm,
A kosókat (korsókat) földhöz veröm.

Szeke­re­met es­szevá­gom,
Va­sát a Du­ná­ba há­nyom.
Most mit vi­gyek fe­le­sé­gem­nek,
Rég el­ha­gyott ke­dve­sem­ne[k]?

Mit egye­bet, bú­bá­na­tot,
Ez’ szegén, ő vár­ha­tot,
Mit egye­bet, bú­bá­na­tot,
Ez’ szegén, ő vár­ha­to[tt].

327. Fejér László lovat lopott

Ballada

Homoródalmás

Csáka Pál, 56 éves

Gy.: Faragó József, Almási István, 1963.

Fejér László lovat lopott,
Hatot egy kocsiba fogott.
Négyet fogott rúd elébe,
Kettőt pedig a tengére (tengelyre).

Rajta, rajta, Gönc városon
Fejér Lászlót elfogták.
Fejér Anna meghallotta,
Elment a Horváth bíróhoz.

Bíró, bíró, Horváth bíró,
Hoztam egy véka aranyat,
Hoztam egy véka aranyat,
Bátyám szabaduljon még ma.

Anna, Anna, Fejér Anna,
Nem kell nekünk az aranya,
Háljál velem az éjszaka,
Az aranyos nyoszolyába,
Háljál velem az éjszaka,
s Bátyád megszabadul még ma.

Fejér Anna nem nyugodott,
Elment a börtönajtóhoz.
Bátyám, bátyám, Fehér László,
Hallod-e mit mond a bíró?

Háljak véle az éjszaka,
Bátyám, megszabadulsz még ma,
Háljak véle az éjszaka,
Az aranyos nyoszolyádba.

Húgom, húgom, Fejér Anna,
Ne hálj a Horváth bíróval,
Leányságod sírba teszi,
Bátyádnak a fejét veszi.

Fejér Anna nem nyugodott,
Elment a Horváth bíróhoz,
Véle is hált az éjszaka,
Az aranyos nyoszolyába,
s Véle is hált az éjszaka,
Az aranyos nyoszolyába.

Éjfél után két órakor,
Koppanást hall az udvaron.
Bíró, bíró, Horváth bíró,
Mi kopog az udvaro[don]?
Lovam viszik itatóba,
Annak zereg zabolája.
a Lovam viszik vasalóba,
Annak kopog a patkója.

Másnap reggel Fejér Anna,
Elment a börtönajtóhoz.
Bátyám, bátyám, Fejér László,
Aluszol-e, vagy csak nem szólsz?

Anna, Anna, Fejér Anna,
Ne itt keresd a bátyádot.

Zöld erdőbe, zöld mezőbe
Akasztófák tetejébe.

Fejér Anna nem nyugodott,
Elment a Horváth bíróhoz.
Bíró, bíró, Horváth bíró,
Szemed vájják ki a holl[ók]!

Mosdóvized *e* vérré váljon,
Törölköződ langat hányjon!
Törölköződ langat hányjon,
A te szíved kőjé váljon!

328. Miér' szültél, édesanyám

Homoródszentmárton

Zoltán Sándor, 75 éves

Gy.: Vikár László, 1963.

Miér' szültél édesanyám,
Mikor szükség nem volt reám,
Mikor szükség nem volt reám?

Szüksége volt a császárnak,
Az ellenség golyójának,
Az ellenség golyójának.

329. Idekint a zöld erdőbe'

Lövéte

András Gáborné Márton Erzsébet, 26 éves

Gy.: Vikár László, 1962.

Idekint a zöld erdőbe,
Madár lakik egy fészekbe.
Én is odamennék lakni,
Ha egy fészket tudnék rakni.

Kicsi madár, hogy tudsz élni,
Mikor nem is tudsz beszélni?
Lám én eleget beszélek,
Jövet-menet rám se nézel.

330. Elviseltem harminchárom pártát

Lövéte

Tókos Péterné Orbán Rozália, 1898.

Gy.: Vikár László, 1962.

Elviseltem harminchárom pártát,
Kilencvenkilenc szederjes* rokolyát,
Mégsem láttam még a szapulómba' gagyát.

Némely leán még el sem érte a leányságot,
Mégis megtalálta a menyasszonyságot.
A más pedig anyja a többinek,
Férjhez menne, jaj de nem kell senkinek.

Bárcsak egyszer legényeső lenne, mert
Kifekünném az út közepire,
Hogy egyet cseppen a surcom** szegire.

Mért es sorozzák a legényeket katonának,
Hisz oda vénemberek is jók volnának?
Soroznák be őket, s vinnék el azokat,
Mert ügyes megunhatták már az asszonyokat.

* szederjes: sötétén, vörösen kéklő, hamvaskék

** surc = kötény

331. Szegény legén bujdosik a pusztábo'

Szentegyházasszalu

Özv. Lőrinc Mihályné Vitus Ágnes, 1881.

Gy.: Lajtha László, 1942., Budapest

Szegény legén bujdosik a pusztábo',
Azt se tudja hova legyen bújába'.
Belébújik szeretője surcábo',*
Kimulassa magát még utoljá[ra].

Már én többé juhászlegény nem lesze[k],
A kezembe fejővedret sem vöszö[k].
Megkérdezem a ragyogó csillagot,
Juhaimot nem látta-je valahol.

Láttam biz' én a Nagy-patak szélyibe',
Egy fa alá le vadnak telepedve.
Eridj, rózsám, köts' fel a juhaimot,
Hogy még egyszer mulassam ki magamot!

332. Sárók patakánál elaludtam vala

Ballada

Lövéte

Boldizsár Mihályné, 55 éves

Gy.: Faragó József, Almási István, 1963.

Sárók patakánál elaludtam vala,
Sárga mérges kígyó kebelembe búva.
Szívem, édesanyám, nyúljon bé, vegye ki,
Szívem, édesanyám, nyúljon bé, vegye ki!

Karomot megmarja, szívem kettéhasad,
Karomot megmarja, szívem kettéhasad.
Menj el az apádhoz, talán ő kiveszi,
Menj el az apádhoz, talán ő kiveszi!

* surc = kötény

Sárok patakánál elaludtam vala,
Sárga mérges kígyó, kebelembe búva.
Szívem, édesapám, nyúljon bé, vegye ki,
Szívem, édesapám, nyúljon bé, vegye ki!

Karomot megmarja, szívem kettéhasad,
Karomot megmarja, szívem kettéhasad.
Menj el a bátyádhoz, talán ő kiveszi,
Menj el a bátyádhoz, talán ő kiveszi!

Sárok patakánál elaludtam vala,
Sárga mérges kígyó kebelembe búva.
Szívem, édes bátyám, nyúljon bé, vegye ki,
Szívem, édes bátyám, nyúljon bé, vegye ki!

Ujjomot megmarja, szívem kettéhasad,
Karomot megmarja, szívem kettéhasad.
Menj el az ágyódhoz,* talán ő kiveszi,
Menj el az ágyódhoz, talán ő kiveszi!

Sárok patakánál elaludtam vala,
Sárga mérges kígyó kebelembe búva.
Szívem, édes ágyom, nyúljon bé, vegye ki,
Szívem, édes ágyom, nyúljon bé, vegye ki!

Karomot megmarja, szívem kettéhasad,
Karomot megmarja, szívem kettéhasad.
Menj el a mátkádhoz, talán ő kiveszi,
Menj el a mátkádhoz, talán ő kiveszi!

Sárok patakánál elaludtam vala,
Sárga mérges kígyó köbölömbe búva.
Szívem, édes mátkám, nyúljal bé jés vedd ki,
Szívem édes mátkám nyúljal bé jés vedd ki!

* ágy (ágyó): idősebb rokon, különösen nagybácsi felesége, Idősebb, közeli rokon asszony

Bényúlt a mátkája, s arany láncot húza,
Bényúlt a mátkája, s arany láncot húza.

*

Ballada

Az erdőn lakásom, senkim a világon,
Csendes folyóvíznek csak zúgását hallom.
Nem szoktam, nem szoktam jó korán felkelni,
Minden hajnal előtt véres ruhát mosni.

Jajszóval sulykolom, könnyemmel tisztálom,
Jajszóval sulykolom, könnyemmel tisztálom.
Aki most odavan keresztút állani,
Egy pénzér', kettőér' lelket veszíteni.

Miér' sírsz, miér' sírsz, kincsem, feleségöm,
Miér' sírsz, miér' sírsz, kincsöm, feleségem?
Nem sírok, nem sírok, kincsöm, drága uram,
Nem sírok, nem sírok, kincsöm, drága uram.

Cserefát égetök, gyermököt rengetök,
Cserefát égetök, gyermököt rengetök.
Cserefának füstje húzta le könnyemöt,
Cserefának füstje húzta le könnyemöt.

Életöd vegyem-e, fejedöt hagyjam-e,
Életöd vegyem-e, fejedöt hagyjam-e?
Vedd el életemöt, s hagyd meg a fejemöt,
Eressz engem útnak a rengeteg erdőn!

Jánoskám, Jánoskám, jószívű Jánoskám,
Jánoskám, Jánoskám, jószívű Jánoskám,
Hozd elé hintódod, s fogd bé hat lovadot,
Hónap álló délre vígy vesztőhelyemre!

Nézzed a fejemöt, veszik életömöt,
Nézzed a fejemöt, veszik életömöt!
Eresszenek útnak a rengeteg erdőn,
Eresszenek útnak a rengeteg erdőn!

333. Tizönkét kőmíves összetanakodék

Ballada

Szentegyházsfalu

Özv. Lőrinc Mihályné Vitus Ágnes, 1881.

Gy.: Lajtha László, 1942., Budapest

Tizönkét kőmíves összetanakodék,
Magas Déva várát hogy fölépítenék.

Hogy felépítenék fél véka ezüsté[tt],
Fél véka ezüstétt, fél véka aranyé[tt].

Magas Déva várhoz hozzá is kezdettek,
Amit raktak délig, leomlott estére,
Amit estig raktak, leomlott reggelre.

Megint tanakodék tizenkét kőmíves,
Falat megállítani hogy lesz lehetséges?

Egymás között szoros egyességet tette[k]:
Melyik felesége hamarabb jó ide,

Azt gyengén fogjuk meg, dobjuk be a tűzbe,
Annak gyöngé hamvát keverjük a mészbe!

Csak így állítjuk meg magos Déva várát,
És így nyerhessük el annak drága árát.

Kocsisom, kocsisom, nagyobbik kocsisom,
Én uramhoz menni lenne akaratom.

Fogd bé a lovakot, induljunk el útra,
Induljunk el útra, magos Déva várra!

Erős idő vala, záporosó hulla,
Asszonyom, csillagom, forduljunk meg vissza!

Nem jó álmot láttam az éjjel álmomba,
Asszonyom, csillagom, forduljunk meg vissza!

A hintó nem tiéd, a lovak nem tiéd,
Hajtsad a lovakot, hadd haladjunk elé[bb].

Nem jó álmot láttam az éjjel álmomba,
Kőműves Kelemen udvarába jártam.

Hát az ő udvara gyásszal van behúzza,
Az ő udvarára egy mély kút fakada.

Az ő kicsiny fia oda beléhala,
Asszonyom, csillagom, forduljunk meg vissza!

A hintó nem tiéd, a lovak nem tiéd,
Hajtsad a lovakot, hadd haladjunk elébb!

Mennek, mendegélnek Déva vára felé,
Kőműves Kelemen őket észrevevé.

Szörnyen megijedött, imádkozik vala,
Istenem, Istenem, vidd el valahova!

Mind a négy pej lovam törje ki a lábát,
Vessen a hintómnak négy kereke szakát!*

Üssön le az útra tüzes istennyila,
Horkolva térjenek a lovaim vissza!

* szaka = a szekérenderék talpából kitört, kihullt darab

Mennek, mendegélnek Déva vára felé,
Sem hintót, sem lovat, semmi baj nem lelé.

Jó napot, jó napot, tizenkét kőmíves,
Tizenkettő közül, Kelemen kőmíves!

Jó napot, jó napot, asszonyfeleségöm,
Hát ide mért jöttél a veszedelmedre?

Most szépön megfogunk, bédobunk a tűzbe,
Neked gyenge hamvad keverjük a mészbe.

Csak így állítjuk meg magos Déva várát,
És így nyerhessük el annak drága árát.

Várjatok, várjatok, tizenkét gyilkosok,
Hogy búcsút vehessek asszonybarátimtól,
Asszonybarátimtól, szép kicsi fiamtól!

Kőmíves Kelemenné mikor hazamene,
Őt szépön megfogták, s bédobták a tűzbe.

Kőmíves Kelemen mikor hazamene,
Az ő kicsiny fia elejébe jöve.

Apám, édesapám, mondja meg igazán,
Hogy hol van, s merre ment az én édesanyám?

Ne sírj, fiam, ne sírj, hazajő estére,
Ha estére nem jön, hazajő reggelre.

Istenem, Istenem, reggel is eljőve,
Az én édesanyám még haza nem jöve.

Menj el, fiam, menj el magos Déva várra,
Ott van a te anyád, kőfalba van rakva.

Elindula sírva az ő kicsiny fia,
Elindula sírva magos Déva várra.

Háromszor kiálltja magos Déva várra,
Anyám, édesanyám, szólj bár egyet hozzám!

Nem szólhatok, fiam, mert a kőfal szorít,
Magos kövek között vagyok berakva i[tt].

Szíve meghasada, a föld is alatta,
Az ő kicsiny fia oda beléhala.

334. Sír a szegén Andris gyerek

Szentegyházafalu

Elekes Albert, 59 éves

Gy.: Lajtha László, 1942., Budapest

Sír a szegén Andris gyerek,
Arcán a könny csak úgy pereg.
Édesanyám, merre vesztél?
Kisfijad már rég keresgél.

És a kertet gyenge lába
A garádig* összejárta.
Meggérdezte ja virágot,
Édesanyja nem járt-e ott.
Meggérdezte a virágot,
Édesanyja nem járt-e jo[tt].

Sír a szegén Andris gyerek,
s Akit keres, nem lelte meg.
Kiül búson az utcára,
Az utcának a porába,

* garád: kerítés, különösen olyan, amelyet felhányt föld és a rajta nőtt bokrok sora vagy ágakból, venyigéből készült szövedék alkot

Kiül búsan az utcára,
Az utcának a porába.

*

Gyere, Andris, gyere velünk,
Játszódni a rétbe megyünk.
Nem mehetek, anyám várom,
Tán még ott van a vásáron.

Sír a szegény Andris gyerek
Akit úgy vár, nem jöve meg.
Kicsin szája egyre kérdi,
Mikor fog már hazatérni?

Apja szeme könnyben lábad,
Gyermekem, ne várd anyádat!
Nem jó vissza már többet ő,
Fogva tartja a temető.

Hullanak a falevelek,
Andris könnye már nem pereg.
Édesanyát megtalálta,
Mennysorságba ment utána.

335. Ideje volna már a kakasnak szólni

Lövete

Mihály Józsefné, 30 éves

Gy.: Faragó József, Almási István, 1963.

Ideje volna már a kakasnak szólni,
A kakasnak szólni,
Ideje volna már nékem házasodni,
Nékem házasodni.

Szegén lejányt veszek *el*, *hisz* magam is az vagyok,
Magam is az vagyok,

Két szegénnek együtt megélni nem bajos,
Megélni nem bajo[s].

Szegén legén vagyok, nem vagyok gavallér,
Nem vagyok gavallér,
Nyomja ja vállamot a szennyes inggallér,
A szennyes inggallér.

336. Udvarom közepén

Lövéte

András Gáborné Márton Erzsébet, ?

Gy.: Faragó József, Almási István, 1962.

Udvarom közepén
Van egy vadrózsafa,
Ahhoz van megkötve
Két szép pej paripa.

Fel is van nyergelve,
Fel van kantározva,
Gyere, régi babám,
Bujdossunk el rajta!

Te ülsz az egyikbe,
Én meg a másikba,
Gyere, régi babám,
Induljunk az útnak!

Két út van előttem,
Melyiken induljak,
Két szép szeretőm van,
Melyiktől búcsúzzak?

a Szőkétől búcsúzó
Piros pünkösdi napján,
A barnától pedig
Halálom óráján.

*

Udvarom, udvarom,
Szép, kerek udvarom,
Nem seper meg többé
Az én gyenge karom.

Sepertem eleget,
Seperje hát más is,
Öleltem a babám,
Hadd ölelje más is!

Két út van előttem,
Melyiken induljak,
Két szép szeretőm van,
Melyiktől búcsúzzam?

Egyiktől búcsúszom,
A másik haragszik,
Így hát az én szívem
Soha meg nem nyugszik.

337. Fehér fuszulykavirág

Lövéte

Mihály Domokosné András Teréz, 36 éves

Gy.: Faragó József, Almási István, 1962.

Fehér fuszulykavirág,
Ne jöjj nálunk napvilág,
Jere nálunk sötétbe,
Szombat este, hogy üljek az ölödbe!

Ó, ne menj el, ne menj el,
Háljunk ketten az éjjel.
Olyan éjjel töltsünk el,
Soha, soha se felejtjük el.

*

Fehér fuszulykavirág,
Ne járj hozzám napvilág,
Jere, hozzám, sötétbe,
Ica te, hadd üljek az öledbe!

Vékony deszkakerítés,
Átlátszik az ölelés.
Ölelj babám kedvedre,
Holnap este nem ülök az öledbe.

*

Ez a kislány azt hiszi,
A babája elveszi.
Ne higgy, kislány, előre,
Nem lesz semmi belőle.

*

Fehér fuszulykavirág,
Ne jöjj hozzám napvilág,
Jere hozzám, sötétbe,
Icu te, hadd üljek az öledbe!

Nem ülök én sokáig,
Csak tizenkét óráig.
Az a tizenkét óra,
Icu te, annyi, mintha nem volna.

*

Fehér fuszulykavirág,
Ne járj hozzám napvilág,
Gyere hozzám setétbe,
Hadd üljek az öledbe!

Sarjút eszik az ökör,
Ha jóllakik, bekötöm.
Úgy menyek a babámhoz,
Tudom, elvár magával.

338. Jaj, Istenem, mi' csináljak

Homoródalmás

Sándor Áronné Sándor Emma, 24 éves

Gy.: Vikár László, 1962.

Jaj, Istenem, mi' csináljak,
Fér'hez menjek, vagy szógáljak?
Egyik olyan, mint a másik,
Cseberből vederbe mászik.

Jó az uram, jónak látszik,
De csak akkor, mikor alszik.
Reggel fölkel, jól összever,
Megvan nékem a jó reggel.

339. Hajtsd ki, rózsám, a libákat

Homoródalmás

Sós Mihály, Csíki Mózes „Cseke”, 1915., 1911.

Gy.: Fodor Béla, Katona Ádám, Szép Gyula, 1981.

Hajtsd ki, rózsám, a libákat,
Hadd csókoljam meg a szádát!
Máma egyszer, hónap kétszer,
Hónapután tizenkétszer.

Hajtsd ki, rózsám, a libákat,
Hadd fogjam meg a rózsádot!
Máma egyszer, hónap kétszer,
Hónapután tizenkétszer.

*

Azt hallottam én anyámtól,
Jó a vacsor hasfájástól.
Máma egyszer, hónap kétszer,
Hónapután tizenkétszer.

340. Lakadalom, sokadalom

Szentegyházasszony

Özv. Lőrinc Mihályné Vitus Ágnes, 1881.

Gy.: Lajtha László, 1942., Budapest

Lakadalom, sokadalom,
Nincsen akkor beteg asszon.
Aratás meg a kapálás,
Akkor van a nagy jajgatás.

Házassodjál meg, te Pista,
Feleségöd lesz Anniska,
Jaj, Anniska olyan tiszta,
A fazekat ki se mossza.

Kenyeret is jól tud sütni,
Kétszer kever kovászt neki,
Ötször-hatszor bégyújt neki,
Mégis sültelen kiszedi.

*

Fölkel reggel nyolc órakor,
Feje olyan, mint a bokor,
Keze nem fog a mucsoktól,
Szöme nem lát a csipától.

A fejibe olyan tetű,
Mint egy tenyerezett kesztyű,
Puliszkát is jól tud főzni,

Taknya-nyála térgyit éri,
A szemibe olyan csipa,
Mint egy kétkrajcáros pipa.

*

Három bárán, hat milóra,
Mégsem adnak túrójt reja,
Három bárán, hat milóra,
Mégsem adnak túrút reja.

341. Napom, napom, édes napom

Szentegyházasszalu

Özv. Lőrinc Mihályné Vitus Ágnes, 1881.

Gy.: Lajtha László, 1942., Budapest

Napom, napom, édes napom,
Ne süss mindég homályoson,
Ne süss mindég homályoson!
Süss még egyszer világoson,
Hogy a rózsám el ne hagyjon,
Hogy a rózsám el ne hagyjon!

Én ma nem ettem egyebet,
Csak egy tányér aludttelejt,
Csak egy tányér aludttelejt.
Azt is csak úgy kanál nélkül,
Megélők a dolog nélkül,
Megélők a dolog nél[kül].

Egye meg a fene Csicsót,
Mért nem csinált szürke csikót,
Mért nem csinált szürke csikót!
Egye meg a fene magát,
Hol megköti a harisnyát,
Hol megköti a harisnyát!

*

Bús életem, bánat napom,
Bánom, hogy az úrnál lakom,
Bánom, hogy az úrnál lakom.
Ma nem ettem, csak pipáltam,
Mégis két restát (rostát) csináltam,
Mégis kér restát csináltam.

Mikor a tök virágozik,
A vénasszony bogárkozik,
A vénasszony bogárkozik.
Hej, de, icse* fehér zeke,
Ha felvesszük, tetű benne,
Ha felvesszük, tetű benne.

342. Széles a Balaton vize

Lövéte

Mihály János „Szőcs”, ?

Gy.: Faragó József, Almási István, 1962.

Széles a Balaton vize,
De még mélyebb a közepe,
Csinos, barna kislány kerülgeti,
Átal akar rajta menni.

Átal akar rajta menni,
Piros rózsát szakítani.
Rózsa, rózsza, rózsza ne nyiladozz,
Te meg, babám, ne házaso[dj]!

A házasság rosszra vezet,
A fekete földbe temet.

* icse: valószínűleg indulatszó

Gyenge vagy, babám, a házasságra,
Elviszen a másvilágra.

Meg akartam házasodni,
Galambot akartam fogni,
Galamb helyett, babám, varjat fogtam,
Bánom, hogy megházasodtam.

Megdöglött a bíró lova,
Nyúzza meg a bíró maga!
Jó lesz majd a bőre bokszcsizmának,
Annak a büszke lányának.

Cigány, cigány, mér' vagy cigány,
Mért jársz magyar lányok után?
Azért járok a magyar lányok után,
Szebb a magyar, mint a cigán.

343. Mikorjába' menyecske lesz a lányból

Szentegyházaskülső

Lőrinc Imréné Dániel Juliánna, 1896.

Gy.: Lajtha László, 1942., Budapest

Mikorjába' menyecske lesz a lányból,
Hegyes kontyot göndörít a hajából.
Hegyes kontyát, jaj de sokan megnézik,
Boldogságát a leányok irigylik.

Száraz fáról lecsepegett az eső,
Az én babám a faluba' legelső.
Ha nem kacag, egyaraszos a szája,
De ha kacag, a hármát is kiállja.

344. Sárgadinnye, görögdinnye héjastól

Szentegyházasközség

Lőrinc Imréné Dániel Juliánna, 1896.

Gy.: Lajtha László, 1942., Budapest

Sárgadinnye, görögdinnye héjastól,
Haragszik rám az anyósom fiastól.
Ha haragszik, nem tehetek én róla,
Nem szorultam én a büszke fiára.

Jaj de bajos egynek kettőt szeretni,
Tövis közül az ibolyát kiszedni.
Mer' a tövis megszúrja a kezemet,
Barna legény csalta meg a szívemet.

*

Édősanyám, mér' szültél e világra,
Kilenc fontos ágyúgolyó számára?
Kilenc fontos ágyúgolyó megtalál,
Azt sem kérdik, voltál-e édősanyám.

Hegyen ülök, búsan nézek le róla,
Mint a boglya tetejéről a gólya.
Lent a völgyben lassú patak téved el,
Az én fáradt életemnek képe ez.

Elfárasztott engemet a szenvedés,
Be sok bűm volt, örömem még be kevés!
Bánatimból egy nagy árvíz lehetne,
Örömem kis sziget lenne csak benne.

Fáj a szívem, barna kislány, utánad,
Egyre jeped, enyhülést nem találhat.
Rég szeretlek, mit ér, ha úgy szeretlek,
Ha szíveink eggyé sosem lehetnek?

✱

Ablakomba mér' ültettél zöld ágat,
Mikor tudtad, hogy az onnat kiszárad?
Kiszáradt, mert nem szerettél igazán,
Csalfa szívvel jártattál magad után.

Három levelet tettem a postára,
Egy sem ment a szeretőm ablakára.
Megízenem én a postáslegénnek,
Leveletem vigye a szeretőmnek.

Két fa között felsütött a holdvilág,
Megtagadott engem az édesanyám.
Megtagadott, mer' nem hívul lányának,
Én sem hívom többé édesanyámnak.

345. Édesanyám sokat intett a jóra

Lövéte

Sata Lajosné, 39 éves

Gy.: Faragó József, Almási István, 1963.

Édesanyám sokat intett a jóra,
Hogy ne menjek korcsomába borinnya (bort inni),
s Nem hallgattam édesanyám szavára,
Rávittek a lányok a csalfaságra.

s Édesanyám, ki katona, ha jén nem,
s Ki köti fel a bokancsot, ha jén nem?
Felkötöm a rövid szárú bokancsot,
s Még az éjjel kimulatom magamot.

✱

Édesanyám, jobb lett volna magának,
Állott volna be japácaleánynak,

Állott volna be japácaleánynak,
Most a fiát nem vinnék katonának.

s Édesanyám, menjen haza, ne sírjon,
Menjen haza, rögtön levelet írjon,
Írja belé, hogy a babám kit szeret,
Elvárja-je értem a három évet!

Édesanyám akkor kezdett siratni,
Mikor a kufferba kezdett pakolni.
Ne sírj, anyám, köszönöm a nevelést,
Három évig nem eszem a kenyerét.

Udvaromon kettőt fordult a kocsi,
Édesanyám, a kufferem hozza ki,
Hozza ki az én béhívólevelem,
Almás között letőtt minden jókedvem!

*

Falu végén keresztre szállt a rigó,
Jertek, fiak, mer' eljött a béhívó,
Jertek, fiak, kik egyszerre születtünk,
s Kik egyszerre komisz ruhát* viseltünk!

Édesanyám fehérre meszelt háza,
Három évig lesz a fekete gyászba',
Három évig lesz a fekete gyászba',
Míg a fia hervad a kaszárnýába'.

Édesanyám, hol van az az édes tej,
Mivel engem ekkorára neveltél?
Jobb lett volna azt a földre kifejni,
Mivel engem katonának nevelni.

* komisz ruha: kincstári ruha, amit a katonaság számára nagy mennyiségben és rossz minőségben készítettek

Édesanyám, ki katona, ha én nem,
Ki köti fel a bokancsot, ha én nem?
Felkötöm a rövid szárú bokancsot,
s Úgy sétálok a brassói piacon.

★

Hajnalcsillag, jaj de rég, hogy vándorolsz,
A babámot nem láttad-e valahol?
Láttam biz' én, szentmártoni csárdába!,
Piros bort iszik a betyár bújában.

A babámnak kék a szeme, szökjék ki,
Hogy ne tudjon mást szeretőt keresni!
Én is jártam három évig utána,
Rontsa ki a válogatós nyavalya!

Télön nem jó törökbúzáat kapálni,
Nem jó özvegyasszony lányát szeretni,
Mer' az özvegy maga is legényt szeret,
Szenved is a szegény lánya eleget.

★

Úgy elmenyek, hírt sem halltok felőlem,
Párjavesztett kismadár lesz belőlem,
Bészállok egy ződ erdőbe zokogva,
Fészket rakok egy nefelejcsbokorra.

Adjon Isten jót, Kénosnak, örökre,
Csak még egyszer kimehessek belőle!
Sok víz lefoly a Nagy-patak árkába,
Míg meglátnak engem Kénos falába.
Sok víz lefoly még a patak árkába,
Míg meglátnak engem Kénos falába.

★

Édesanyám, de víg vótam ezelőtt,
Míg a babám sétált a kapum előtt,
De már immá', de már immá' nem vagyok,
Kit szerettem, az a csalfa, elhagyott.

*

Lovam haját lefelé fújja ja szél,
Köszönöm, babám, hogy eddig szerettéél.
Köszönöm, hogy megmondtad azt kedvesem,
Hogy nálatok nincs semmi keresetem.

Én az úton lefelé se mehetek,
Mind azt mondják, hogy szeretőt keresek.
Nem fekete, fehér az én zsebkendőm,
Elhagyott a legkedvesebb szeretőm.

346. Édesanyám, hol van az az édes tej

Szentegyházasszalu

Elekes Albert, 59 éves

Gy.: Lajtha László, 1942., Budapest

Édesanyám, hol van az az édes tej,
Kivel engem katonának neveltél?
Jobb lett volna, adtad volna lányodnak,
Azt az őszön nem vinnék katonának.

Édesanyám, ne sirasson engemet,
Menjen haza, nevelje jaz öcsémet.
Mer' az öcsém nem katonának való,
Gyenge legén, megrúgja ja szilaj ló.

*

Édesanyám, nem bírok elaludni,
Künn az utcán legényt hallok dalolni.

Édesanyám, eressen ki hozzája,
Fáj a szívem, majd meghasad utána!

Hadd el, lányom, ráérsz te még kimenni,
Ráérsz te még a legénnyel beszélni.
Tudom, anyám, jól tudom, hogy ráérek,
Azt is tudom, míg a világ nem élek.

*

Addig megyek, míg a szememmel látok,
Amíg én egy árokra rátalálok.
Az az árok vadrucával lesz tele,
s Az én szívem tele keserűséggel.

Szomszédasszon megfőzte az ibolyát,
Abba feresztette meg a leányát.
Azt a vizet az utcára öntötte,
Minden legény az ő lányát szeresse.

Búzavirágból csináltam koszorút,
A babámnak átaladtam minden bút.
Átaladtam annak a gaz betyárnak,
Mért választott más szeretőt magának.

*

Ez a kislány mind azt mondja, vegyem el,
De nem kérdi, hogy én mivel tartom el.
Eltartanám tiszta búzakenyérrel,
Havasalji, szép tiszta folyóvízzel.

Harmatos a piros rózsza levele,
Csak egy legényt neveltek a kedvemre,
Azt az egyet nem adnám az anyjáér',
Az anyjának a menybéli jussáér'.

*

Még az úton lefelé se mehetek,
Mind azt mondják, piros szoknyát viselek.
Piros szoknya, ropogós a csizmája,
Barna legény, fáj a szíve utána.

*

Tizenkettő, tizenhárom, tizennégy,
Mondd meg, csárdás kisangyalom, hová mész!
Én elmegyek más szeretőt keresni,
Mert nem akarsz te igazán szeretni.

347. Haragszik a nap a holdra

Lövéte

Mihály Albertné Bence Magda, 25 éves
Gy.: Faragó József, Almási István, 1962.

Haragszik a nap a holdra,
A hold is a csillagokra,
Csillagok is a felhőkre,
Én a régi szeretőmre.

Megbékül a nap a holddal,
A hold is a csillagokkal,
Csillagok is a felhőkkel,
Én a régi szeretőmmel.

Én az' hittem, hogy míg élek,
Mindig víg napokat élek,
De én ezzel megcsalódtam,
Bánatos napokra juttam.

Bánat, bánat, csokros bánat,
Mér' raktál szívembe várat?

Várat raktál bús szívembe,
Hogy ne élhessek kedvemre.

Túl a vízen vagy egy malom,
Bánatot örölnék azon.
Nekem is van egy bánatom,
Odaviszem, s lejáratom.

Lefelé folyik a Tisza,
Nem folyik az többé vissza.
Vedd vissza, *babám*, a *páros* csókjaidat,
Felejtsd el a szavaimat!

Árok, árok, de mély árok,
a Fene tudta, hogy így járok,
Beléestem, benne vagyok,
Szeretlek, s avval maradok.

*

Szárad a bokor a tetőn,
Elhagynálak, szép szeretőm,
Elhagynálak, de sajnállak,
Mondd meg rózsám, mi' csináljak.

*

Tőtik az erdei utat,
Viszik a sok magyar fiút,
Úgy elviszik szegényeket,
A huszonegy éveseket.

Megyek az úton lefelé,
Senki se mondja, jere bé,
Jere bé, te útonjáró,
Akár cigán s akár báró.

Iszik a betyár a csapon,
Sír a kislány az ablakon,
Ne sírj, kislány, olyan nagyon,
Nem ütik a betyárt agyon!

348. A pogány király leánya

Homoródszentmárton

Zoltán Sándor, 75 éves

Gy.: Vikár László, 1963.

A pogány király leánya,
Sétál vala udvarába.
Ezt meglátta pogány király,
Felviteti udvarába.

Felviteti udvarába,
Kiállítá vár fokára.
Ott fúvatá hideg széllel,
Ott vereté az esővel.

349. Virágos kenderem

Lövété

Mihály Lajos, 1924.

Gy.: Vikár László, 1962.

Virágos kenderem
Kiázott a tóba,
Ha nem szeretsz, babám,
Mért jársz a fonóba?

Ha nem szeretnélek,
El is kerülnélek,
Ha nem szeretnélek,
El is kerülnélek.

350. Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út

Ballada

Lövéte

Mihály János „Szöcs”, ?

Gy.: Faragó József, Almási István, 1962.

Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út,
Amelyiken Barna Jancsi elindult.
Barna Jancsit rávette a babája,
Édesanyját tegye a másvilágra.

Édesanyja kifeküdt a zöld fűre,
Barna Jancsi kést ütött a szívébe.
Véres lett a Jancsi inge, gatyája,
Rásütött a hajnalcsillag sugára.

Mosd ki, rózsám, ingem, gatyám fehérre,
Holnap megyek csendbiztos úr elébe.
Csendbiztos úr, adjon Isten jó napot!
Adjon Isten, Barna Jancsi, mi bajod?

Csendbiztos úr, szívem nyomja a bánat,
Egy kislányért megöltem az anyámat.
Barna Jancsi, kár volt néked ezt tenni,
Egy kislányért édesanyád megölni.

Jaj de simára faragták azt a fát,
Amelyikre Barna Jancsit akasszák.
Fújja ja szél a fehér ingét, gatyáját,
Szeretheti akárki a babáját.

351. Elmúlt már a betyárélet, visznek katonának

Lövéte

András Gáborné Márton Erzsébet, 26 éves

Gy.: Vikár László, 1962.

Elmúlt már a betyárélet, visznek katonának,
Megvédeni lobogóját, a szép szabadságnak.
Megvédeni háromszínű lobogóját,
Megforgatni szép menyecske csipkés viganóját.*

Elmúlt már a betyárélet, visznek katonának,
Megvédeni lobogóját a szép szabadságnak.
Igaza volt, hej, de annak a betyárnak,
Büszkeséggel telik szíve az édesanyjának.

352. Túl a vízen a szendrei határon

Ballada

Lövéte

Mihály János „Szőcs”, ?

Gy.: Faragó József, Almási István , 1962.

Túl a vízen, a szendrei határon,
Levelezik egy nagy nyárfa magában.
Nyárfa alatt szépen szól a furulya,
Megnyíltak a Szendre báró ablakja.

Megnyílt már a Szendre báró ablaka,
A kisasszony maga tekint ki rajta.
A kisasszony így sóhajt föl magában:
Mér’ is lettem a Szendre báró leánya?

Lányom, lányom, lányomnak sem mondalak,
Én tégedet egy bojtárhoz nem adlak.
Én nem bánom, édesanyám, tagadj meg,
De a szívem a bojtárér’ hasad meg.

* viganó: a XIX. század elején divatos (élénk színű selyemből készült) egybeszabott, hosszú ruha

Szépen legel a báróné gulyája,
A kisasszony maga ballog utána,
Még távolról kiáltja ja bojtárnak:
Szívem, Jancsi, terítsd le a subádat!

Nem terítem le ide a subámot,
Itt a tilos, behajtják a nyájamot.
Ha behajtják, a báróné kiváltsa,
Ne félj, szívem, a tiédet nem bántja.

Ekkor a báró fölnyergeli a lovát,
Bekerüli a szendrei határát.
Megkérdezi az idősebb juhászt,
Nem látta-e az ő kedves leányát.

Nem láttam én, báró uram, ha mondom,
Vizitálja meg a tanya tájékon!
Itten van a cifra szűröm s a rézbaltám,
Ebbe' van a tajtékipám s klánétám.*

De simára lefaragták azt a fát,
Amelyikre a kis bojtárt akasszák.
Fújja a szél fehér ingét, gatyáját,
Szeretheti akárki a babáját.

353. Jó estét, jó estét, Szegediné, drága

Ballada

Lövéte

Szikszai Lajosné Márton Margit, ?

Gy.: Faragó József, Almási István, 1962.

Jó estét, jó estét, Szegediné, drága!
Itthon van-e lánya, vagy elment a bálba?
Nem ment el, itthon van, bent van a szobába,
Ott nyugszik, ott fekszik fehér vetett ágyba.

* klánéta = klarinét

Menjen bé, költse fel, híja el a bálba,
Lakkszárú cipőjét húzza a lábába,
Lakkszárú cipőjét húzza a lábába,
Karikagyűrűjét húzza az ujjára!

Fel is ment, felkölté, elhívá a bálba,
Lakkszárú cipőjét húzta a lábába.
Húzzátok, cigányok, estétől reggelig,
Szegedi Mariskát muszáj mulattatni!

Icikém, picikém, engedj már kimenni,
Lakkszárú cipőből vérem csepegne ki!
Húzzátok, cigányok, nem szabad kimenni,
Lakkszárú cipőből vérek csepegnek ki.

Harangoznak délre, de nem a misére,
Szegedi Mariskát viszik a temetőbe.
Száz legény kíséri, hat a sírba teszi,
Apja s édesanyja zokogva sirassa.

Bolond az az anya, ki lányát bálba küldi,
Este elbocsássa, reggelig nem lássa,
Reggel nyóc órákor pedig halva lássa.

ÖSSZESÍTŐ TÁBLÁZAT

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
1	Maros-Kü-küllők vidéke	Jaj de búsan harangoznak	sírató / sira-tóparódia	régi	diatonikus mi	parlando	1-5
2	Maros-Kü-küllők vidéke	Elmentem én a templomba	szerelmi dal	régi	pentaton mi	giusto	VII-b6
3	Maros-Kü-küllők vidéke	Elment az én babám	ballada	régi	pentaton la	parlando	VII-7
4	Maros-Kü-küllők vidéke	Jaj, Istenem, jaj, mit értem	keserves	régi	pentaton la	parlando	VII-8
5	Maros-Kü-küllők vidéke	Magos hegyről foly le ja víz	szerelmi dal / keserves	régi	pentaton la	parlando-rubato	1-8
6	Maros-Kü-küllők vidéke	Bujdosik a darumadár	bujdosódal	régi	pentaton la	rubato	1-9
7	Maros-Kü-küllők vidéke	Bús a bús gelicemadár	keserves	régi	pentaton la	rubato	VII-8
8	Maros-Kü-küllők vidéke	Szárad a bokor a tetőn	szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	VII-8
9	Maros-Kü-küllők vidéke	Megyek az utcán lefelé	szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	VII-7
10	Maros-Kü-küllők vidéke	Menj el, kutya, ne gyer' ide	altatódal / szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	VII-7
11	Maros-Kü-küllők vidéke	Bóg a bárány a nagy hegyen	lakodalmás / keserves	régi	pentaton la	rubato	1-8
12	Maros-Kü-küllők vidéke	Vágják az erdei utat	katonadal / altatódal	régi	pentaton la	rubato	VII-7
13	Maros-Kü-küllők vidéke	Kertem alatt szép zöld búza	szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	VII-8
14	Maros-Kü-küllők vidéke	Édesanyám is vót nékem	keserves	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-9
15	Maros-Kü-küllők vidéke	Hová mentek, három árva	ballada	régi	pentaton la	giusto	1-5
16	Maros-Kü-küllők vidéke	Szerettelek, rózsám, nagyon	szerelmi dal / keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-9
17	Maros-Kü-küllők vidéke	Menyek az utcán bánkódva	keserves	régi	pentaton la	giusto	1-7
18	Maros-Kü-küllők vidéke	Felsütött a hajnalszillag	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
19	Maros-Kü-küllők vidéke	Vágják az erdei utat	katonadal / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
20	Maros-Kü-küllők vidéke	Esik eső egyre-másra	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
21	Maros-Kü-küllők vidéke	Szeretném én azt megtudni	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
22	Maros-Kü-küllők vidéke	Kicsi madár, mit keseregsz az ágon	keserves / katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-8
23	Maros-Kü-küllők vidéke	Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt	szerelmi dal / katonadal / keserves	régi	pentaton la	giusto	1-9
24	Maros-Kü-küllők vidéke	Most sáncolják a lapádi temetőt	keserves / szerelmi dal / katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
25	Maros-Kü-küllők vidéke	Addig, rózsám, szerettelek	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
26	Maros-Kü-küllők vidéke	Az én rózsám háza vége	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
27	Maros-Kü-küllők vidéke	Édesanyám úgy szeretett	keserves	régi	pentaton la	giusto	1-8
28	Maros-Kü-küllők vidéke	Teli van a temető árka vízzel	szerelmi dal	régi	pentaton szo	giusto	1-9
29	Maros-Kü-küllők vidéke	Ez az utca végig veres	szerelmi dal	régi	diatonikus la	giusto	VII-9
30	Maros-Kü-küllők vidéke	Magas hegyről foly le ja víz	szerelmi dal / keserves	régi	diatonikus do	giusto	1-10
31	Maros-Kü-küllők vidéke	Lemegyek a nagy Alföldre kaszálni	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-9
32	Maros-Kü-küllők vidéke	Hej, búra, búra, búbánatra születtem	keserves / szerelmi dal / ballada	új	pentaton la	giusto	VII-8
33	Maros-Kü-küllők vidéke	Piros alma ne gurulj, ne gurulj	katonadal	új	pentaton szo	giusto	1-9
34	Maros-Kü-küllők vidéke	Édesanyám is vót nekem	sírató	régi	diatonikus la (mi)	parlando	1-7
35	Maros-Kü-küllők vidéke	Megyek az utcán lefelé	keserves	régi	pentaton la	parlando-rubato	VII-8
36	Maros-Kü-küllők vidéke	A sülei határ szélén	ballada	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-7
37	Maros-Kü-küllők vidéke	Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út	ballada	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-8
38	Maros-Kü-küllők vidéke	Repülj, madár, repülj	rabének	régi	pentaton la	giusto	VII-9
39	Maros-Kü-küllők vidéke	Kicsi tulak, nagy a szarva	szerelmi dal / betyárballada / keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-9
40	Maros-Kü-küllők vidéke	Vágják az erdei utat	katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-8

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
41	Maros-Kü-küllők vidéke	Bú életem, bánat napom	keserves / katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
42	Maros-Kü-küllők vidéke	Hej, az ózdi sugártony	szerelmi dal / keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-8
43	Maros-Kü-küllők vidéke	Örmester úr, arra kérem	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-9
44	Maros-Kü-küllők vidéke	Jaj, Istenem, jaj, mit értem	keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-7
45	Maros-Kü-küllők vidéke	Menyek az utcán lefelé	keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-9
46	Maros-Kü-küllők vidéke	Kútágásra szállatt a sas	szerelmi dal / keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-7
47	Maros-Kü-küllők vidéke	Magyarózdi toronyalja	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
48	Maros-Kü-küllők vidéke	Menyek az utcán lefelé	keserves / átkozódó nóta	régi	pentaton la	giusto	1-8
49	Maros-Kü-küllők vidéke	Nagymedvési nagy hegy alatt	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-7
50	Maros-Kü-küllők vidéke	Én Istenem, be víg voltam ezelőtt	szerelmi dal / ballada	régi	pentaton la	giusto	1-8
51	Maros-Kü-küllők vidéke	Kék ibolya búra hajtja ja fejét	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-7
52	Maros-Kü-küllők vidéke	Édesanyám, mit vétettem magának	katona dal / keserves / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
53	Maros-Kü-küllők vidéke	Jó bort iszok, fenyőfával tüzelek	szerelmi dal / katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
54	Maros-Kü-küllők vidéke	Mikor mentem a faluból kifelé	katonada / keserves / ballada	régi	pentaton la	giusto	1-9
55	Maros-Kü-küllők vidéke	Megverték engem azért	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
56	Maros-Kü-küllők vidéke	Felsütött a nap sugara, csuhaja	keserves / szerelmi dal	régi	pentaton szo	giusto	1-8
57	Maros-Kü-küllők vidéke	Úgy elmegyek arr' a helyre	keserves / szerelmi dal	régi	diatonikus la	quasi giusto	VII-b6
58	Maros-Kü-küllők vidéke	Járunk az utcán lefelé	szerelmi dal	régi	diatonikus la	giusto	VII-b6
59	Maros-Kü-küllők vidéke	Megvert anyám csak azért	szerelmi dal	régi	diatonikus re	giusto	1-8
60	Maros-Kü-küllők vidéke	Szabó Gyula Horvát Jolánt szereti	ballada	régi	diatonikus szo	giusto	#VII-7

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
61	Maros-Küküllők vidéke	Édesanyám mondta nékem	szerelmi dal / keserves	régi	diatonikus do	giusto	V-5
62	Maros-Küküllők vidéke	Jó jestét, jó jestét, Szekszárdiné, hallja	ballada	új	pentaton la	giusto	1-9
63	Maros-Küküllők vidéke	Este van, este van, de nem minden lánynak	szerelmi dal	új	pentaton szo	giusto	1-9
64	Maros-Küküllők vidéke	Hej, árvacsujány csípte meg a kezemet	szerelmi dal	új	diatonikus szo	giusto	1-9
65	Maros-Küküllők vidéke	Sirassátok, ne hagyjátok	sírató	régi	diatonikus mi	parlando	1-5
66	Maros-Küküllők vidéke	Jó estét, jó estét	betyárdal	régi	pentaton la	parlando	VII-9
67	Maros-Küküllők vidéke	Erdő, erdő, de magos vagy	szerelmi dal	régi	pentaton la	parlando-rubato	1-9
68	Maros-Küküllők vidéke	Ingem anyám úgy szeretett	keserves	régi	pentaton la	rubato	1-5
69	Maros-Küküllők vidéke	Fehér fuszulykavirág	szerelmi dal / tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
70	Maros-Küküllők vidéke	Fejér fuszulykavirág	tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
71	Maros-Küküllők vidéke	Nem ettem én ma egyebet	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
72	Maros-Küküllők vidéke	Édesanyám rózsafája	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-b6
73	Maros-Küküllők vidéke	Vágják az erdei utat	katonadal / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
74	Maros-Küküllők vidéke	Édesanyám mondta nékem	szerelmi dal / táncdal / tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
75	Maros-Küküllők vidéke	Kútágosra szállott a sas	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-7
76	Maros-Küküllők vidéke	Édesanyám, sok szép szavad	keserves / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
77	Maros-Küküllők vidéke	Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy	szerelmi dal / keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-8
78	Maros-Küküllők vidéke	Befogom a hat ökröt a járomba	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-9
79	Maros-Küküllők vidéke	Édesanyám is volt nékem, de már nincs	keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-9
80	Maros-Küküllők vidéke	Édesanyám nekem is volt, de már nincs	keserves / katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-9
81	Maros-Küküllők vidéke	Szerettelek, babám, na-gyon, sa-laj-laj-la, la-laj-la	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
82	Maros-Kü-küllők vidéke	Fáj a szívem körül-belől, fáj a szívem körül-belől	keserves / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
83	Maros-Kü-küllők vidéke	Édesanyám sok szép szava, mit fogadtam, mit nem soha	keserves / szerelmi dal	régi	diatonikus mi	giusto	VII-7
84	Maros-Kü-küllők vidéke	Fehér László lovat lopott	ballada	régi	diatonikus la	giusto	1-b10
85	Maros-Kü-küllők vidéke	Édesanyám mondta nekem	szerelmi dal / keserves	régi	diatonikus la	giusto	VII-7
86	Maros-Kü-küllők vidéke	Kisérij el, babám, síromig, la-laj-laj-la, la-la-la	keserves	régi	diatonikus re	giusto	1-7
87	Maros-Kü-küllők vidéke	Megöltek egy legént	ballada	régi	diatonikus do	giusto	1-6
88	Maros-Kü-küllők vidéke	Hogy táncolnak Becében	szerelmi dal	régi	diatonikus do	giusto	V-4
89	Maros-Kü-küllők vidéke	Szeress, babám, de nézd meg, kit	szerelmi dal	régi	diatonikus do	giusto	V-5
90	Maros-Kü-küllők vidéke	Bánat, bánat, de nehéz vagy	keserves / szerelmi dal	régi	diatonikus do	giusto	1-9
91	Maros-Kü-küllők vidéke	Ebből a kis házból nekem ki kell mennem	szerelmi dal	új	pentaton la	rubato	1-9
92	Maros-Kü-küllők vidéke	Tizenkettő, tizenhárom, tizennégy	szerelmi dal / betyárdal	új	pentaton la	quasi giusto	1-9
93	Maros-Kü-küllők vidéke	Semmi, babám, semmi	szerelmi dal / betyárdal	új	pentaton la	giusto	VII-9
94	Maros-Kü-küllők vidéke	Ej-haj, harmatos a kukorica levele	katonadal	új	pentaton la	giusto	VII-9
95	Maros-Kü-küllők vidéke	Édesanyám, édesanyám	sírató	régi	diatonikus szo	parlando	VII-5
96	Maros-Kü-küllők vidéke	Hund bé, szívem, a szemedet	altatódal	régi	pentaton la	parlando-rubato	1-5
97	Maros-Kü-küllők vidéke	Úgy méne, úgy méne	ballada	régi	pentaton la	parlando	1-8
98	Maros-Kü-küllők vidéke	Két út van előttem	szerelmi dal	régi	pentaton la	parlando	VII-8
99	Maros-Kü-küllők vidéke	Szennyes ingem, szennyes gagyám	keserves	régi	pentaton la	parlando	1-7
100	Maros-Kü-küllők vidéke	Mikor mentem Kolozsvárra	rabének	régi	pentaton la	parlando	VII-9
101	Maros-Kü-küllők vidéke	Gyere velem Molnár Anna	ballada (hiányos)	régi	pentaton la	parlando-rubato	1-8
102	Maros-Kü-küllők vidéke	Szeretnék szántani	szerelmi dal / keserves	régi	pentaton la	quasi giusto	1-8

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
103	Maros-Kü-küllők vidéke	Töltik az erdei utat	katonadal	régi	pentaton la	quasi giusto	1-8
104	Maros-Kü-küllők vidéke	Két út van előttem	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
105	Maros-Kü-küllők vidéke	Látod, babám, hogy nyergelek	bujdosódal / keserves / szerelmi dal / katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
106	Maros-Kü-küllők vidéke	Megdöglött a bíró lova	tréfás dal / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
107	Maros-Kü-küllők vidéke	Királyfalvi nagy hegy alatt	szerelmi dal / keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-7 (VII-8)
108	Maros-Kü-küllők vidéke	Esik eső, nagy sár van az utcán	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
109	Maros-Kü-küllők vidéke	Szépen legel Endre báró gulyája	ballada	régi	pentaton la	giusto	1-8
110	Maros-Kü-küllők vidéke	Kint a réten, a szentréti pusztában	ballada / keserves	régi	pentaton la	giusto	1-11
111	Maros-Kü-küllők vidéke	Kis pej lovam megérdemli a zabot	szerelmi dal / katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
112	Maros-Kü-küllők vidéke	Édesanyám sok szép szava, kit fogadtam, kit nem soha	keserves	régi	pentaton la	giusto	1-8
113	Maros-Kü-küllők vidéke	El akartam venni egy lánt, tá-rá-rá-rá	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
114	Maros-Kü-küllők vidéke	Kelj fel, anyám, édesanyám	ballada	régi	diatonikus la	parlando	1-5
115	Maros-Kü-küllők vidéke	Fordulj egyet, galambom, szeretlek, nem tagadom	szerelmi dal	régi	diatonikus la	giusto	1-8
116	Maros-Kü-küllők vidéke	Anyám, édesanyám	ballada	régi	diatonikus do	parlando	V-6
117	Maros-Kü-küllők vidéke	Édesanyám rózsafája	szerelmi dal / keserves	régi	diatonikus do	giusto	V-5
118	Maros-Kü-küllők vidéke	Erdély be vagyon kerítve	katonadal	új	pentaton la	giusto	1-9
119	Maros-Kü-küllők vidéke	Mos' jöttem én a gyulai fogságból	huszárdal	új	pentaton szo	giusto	1-10
120	Maros-Kü-küllők vidéke	Sívít a szél, zúg az erdő csendesen	ballada	új	pentaton do	quasi giusto	1-9
121	Maros-Kü-küllők vidéke	Az ökör a földet nem magának szántja	szerelmi dal	új	pentaton do	giusto	1-10
122	Maros-Kü-küllők vidéke	Szabó Vilmét hat csendőr vallassa	ballada	új	diatonikus do	quasi giusto	1-8

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
123	Maros-Kü-küllők vidéke	Kint az égen van egy csillag / Eljöttünk, hogy felköszöntsünk még egyszer	névnapköszöntő	régi	diatonikus do	quasi giusto	1-6
124	Maros-Kü-küllők vidéke	Hajnaladj meg és virradj meg	névnapköszöntő	régi	diatonikus do	quasi giusto	1-8
125	Maros-Kü-küllők vidéke	Mikor mentem Kolozsvárra	rabének / katonadal	régi	pentaton la	parlando	1-8
126	Maros-Kü-küllők vidéke	Árva madár, mér' keseregsz az ágon	keserves	régi	pentaton la	quasi giusto	1-11
127	Maros-Kü-küllők vidéke	Huszár vagyok, anyám	huszárdal / tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
128	Maros-Kü-küllők vidéke	Sárga csikóm, rúg' fel a port	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
129	Maros-Kü-küllők vidéke	Rózsa, rózsza, piros rózsza	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
130	Maros-Kü-küllők vidéke	Mos' van a nap lemenőbe'	keserves / szerelmi dal / tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	VII-7
131	Maros-Kü-küllők vidéke	Serpik az erdei utat	katonadal / keserves / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-7 (VII-8)
132	Maros-Kü-küllők vidéke	Merre, merre, bús katona, te pajtás	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-8
133	Maros-Kü-küllők vidéke	Kék szivárvány koszorúzza jaz eget	szerelmi dal / keserves / katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-9
134	Maros-Kü-küllők vidéke	Én Istenem, de víg voltam ezelőtt	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
135	Maros-Kü-küllők vidéke	Udvaromon hármat fordult a kocsí	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-9
136	Maros-Kü-küllők vidéke	Édesanyám sokat intett a jóra	keserves / katonadal / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
137	Maros-Kü-küllők vidéke	Szállj le, bánat, a szívemről, szállj le bánat a szívemről	keserves / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
138	Maros-Kü-küllők vidéke	Tiltnak, babán, tiltnak tőled, tiltnak, babám, tiltnak tőled	szerelmi dal / keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-7
139	Maros-Kü-küllők vidéke	Anyám, anyám, Gyulainé	ballada	régi	diatonikus mi	parlando	1-7

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
140	Maros-Küküllők vidéke	Nekem is volt édesanyám, de már nincs	keserves	régi	diatonikus mi	giusto	1-8
141	Maros-Küküllők vidéke	Fáj a szívem kívül-belül, fáj a szívem kívül-belül	keserves / katonadal	régi	diatonikus mi	giusto	VII-#7
142	Maros-Küküllők vidéke	Édesanyám mondta nékem	szerelmi dal / keserves	régi	diatonikus la	giusto	VII-7
143	Maros-Küküllők vidéke	Én Istenem, csinálj csodát	bordal	régi	diatonikus re	parlando-rubato	1-8
144	Maros-Küküllők vidéke	Imhol elindula	ballada	régi	diatonikus re	quasi giusto	1-6
145	Maros-Küküllők vidéke	Magyarózdi viola	szerelmi dal	régi	diatonikus re	giusto	1-9
146	Maros-Küküllők vidéke	Ahol elindula	ballada	régi	diatonikus do	giusto	1-7
147	Maros-Küküllők vidéke	Kis-Küküllő gyöngye vize	szerelmi dal	régi	diatonikus do	giusto	V-5
148	Maros-Küküllők vidéke	Kidőlt a fa mandulástól	szerelmi dal / keserves	régi	diatonikus do	giusto	1-4
149	Maros-Küküllők vidéke	Tele van a temető árka vízzel	szerelmi dal	új	pentaton la	rubato	1-9
150	Maros-Küküllők vidéke	Megy a nap lefelé	katonadal	új	pentaton la	giusto	1-8
151	Maros-Küküllők vidéke	A vacorkorfa fehérét virágozik	katonadal	új	pentaton szo	giusto	1-9
152	Maros-Küküllők vidéke	Magas a kútágas, bajos vizet merni	szerelmi dal / keserves	új	diatonikus szo	rubato	1-9
153	Maros-Küküllők vidéke	Jaj, az ózdi viola	szerelmi dal	új	diatonikus do	rubato	1-10
154	Marosszék	Jelen van angyali	névnapköszöntő	régi	diatonikus do	quasi giusto / giusto / giusto	VII#-6 / V-6 / 1-6
155	Marosszék	Szent János, hát még alszol-e / Szarka farkát billegtet	névnapköszöntő	régi	diatonikus do	quasi giusto	1-8 / V-5
156	Marosszék	Két út áll előttem	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
157	Marosszék	Kicsi még a mi lányunk	lakodalmás	régi	pentaton la	giusto	#VII-9
158	Marosszék	Úgy elmegyek, meglássátok	bujdosódal / szerelmi dal / keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-9
159	Marosszék	Szerettelek sok ideig	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
160	Marosszék	Édesanyám, mé' szültél a világra	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
161	Marosszék	Piros alma, nem hittem, hogy édes légy	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
162	Marosszék	Piros alma, nem hittem, hogy édes légy	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
163	Marosszék	Piritusból csinálják a pálinkát	szerelmi dal / katonadal	régi	pentaton la	giusto	VI-8
164	Marosszék	Édesanyám, csak azért fáj a szívem	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-b10
165	Marosszék	Két fa között kisütött a holdvilág	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
166	Marosszék	Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-b10
167	Marosszék	Kék a szeme a babámnak, szökjön ki	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
168	Marosszék	Udvaromon hármat fordult a kocsi	katonadal / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-7
169	Marosszék	A malomnak nincs kereke, mégis lisztet jár, mégis lisztet jár	szerelmi dal	régi	diatonikus szo + diatonikus re	quasi giusto	1-8
170	Marosszék	Túl a vízen csikós legén vagyok én	pásztordal / szerelmi dal	új	pentaton la	quasi giusto	1-9
171	Marosszék	Semmi, babám, semmi	szerelmi dal / betyárdal	új	pentaton la	giusto	VII-9
172	Marosszék	Elmennék én, rózsám, tihozzátok egy este	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	VII-9
173	Marosszék	Fújja ja szél kiskölpényi hegyet	szerelmi dal / katonadal	új	diatonikus szo	giusto	1-9
174	Marosszék	Fönn az égen van egy csillag	névnapkőszöntő	régi	diatonikus do	giusto	1-6
175	Marosszék	Úgy mejen, úgy megyen szegén török asszony	ballada (részlet)	régi	pentaton la	parlando	VII-5
176	Marosszék	Ver' meg, Isten, azt a szívet	szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	VII-8
177	Marosszék	Fehér fuszulykavirág	szerelmi dal	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-8
178	Marosszék	Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy	szerelmi dal	régi	pentaton la	quasi giusto	1-9
179	Marosszék	Úgy elmegyek, meglátjátok	keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-8
180	Marosszék	Édesanyám, hol van az az édes tej	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-8

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
181	Marosszék	Akkor szép az erdő, miko' zöld, miko' zöld	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
182	Marosszék	Édesanyám sok szép szava	keserves / szerelmi dal	régi	diatonikus la	giusto	1-5
183	Marosszék	Édesanyám sok szép szova, sok szép szova	keserves / szerelmi dal	régi	diatonikus re	giusto	1-7
184	Marosszék	Ez a falu nem jó helyen van	katonadal	régi	diatonikus do	giusto	1-6
185	Marosszék	Gyuri lelkem, drága kincsem	siratóparódia	régi	diatonikus do	rubato	1-4
186	Marosszék	Elérkeztünk tisztelni	névnapköszöntő	régi	diatonikus do	giusto	1-8
187	Marosszék	Hozd el, Isten, hozd el szolgálk karácsonyát	szolgadal / ballada	régi	pentaton la	parlando	VII-7
188	Marosszék	Acsalapít szakasztottam	szerelmi dal / katonadal / keserves / lakodalmás (vendégküldő)	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-9
189	Marosszék	Fehér fuszulykavirág	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	#VII-9
190	Marosszék	Édesanyám sok szép szava	keserves	régi	pentaton la	giusto	1-5
191	Marosszék	Már minálunk úgy köszönnek	fonódal	régi	pentaton la	giusto	1-8
192	Marosszék	Házunk előtt van egy vadalmafa	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
193	Marosszék	Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
194	Marosszék	Balavásár Egrestővel határos	pásztordal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
195	Marosszék	Katona vagy, édes fiam, katona	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-9
196	Marosszék	Édesanyám sokat intett a jóra	szerelmi dal / katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-b10
197	Marosszék	Édesanyám akkor kezdett siratni	katonadal	régi	pentaton la	giusto	1-9
198	Marosszék	Búra, búra, búbánatra születtem	keserves / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
199	Marosszék	Édesanyám sokat intett a jóra	fonódal	régi	pentaton la	giusto	1-9
200	Marosszék	Jaj, Istenem, de víg vótam ezelőtt	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
201	Marosszék	Árvacsihán termett az udvaromba'	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-b6
202	Marosszék	Huszárosan vágatom a hajamat	katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
203	Marosszék	Szentgericén nagy hír történt	ballada	régi	pentaton do	parlando	1-6
204	Marosszék	Mikó' Csíkból elindultam, jaj	bujdosódal	régi	pentaton do	parlando	1-6
205	Marosszék	Szeress, szeress, csak nézd meg, kit	szerelmi dal	régi	diatonikus mi	giusto	1-8
206	Marosszék	Én kimentem a csorgóra	tréfás dal	régi	diatonikus re	giusto	1-8
207	Marosszék	Szároz fából könnyű hidot csinálni	szerelmi dal	régi	diatonikus re	giusto	1-9
208	Marosszék	A malomnak nincs kereke, mégis lisztet jár, mégis lisztet jár	szerelmi dal	régi	diatonikus szo + diatonikus re	giusto	1-8
209	Marosszék	Olyan nap nem jön az égre	keserves	régi	diatonikus do	rubato	1-6
210	Marosszék	Szeg oldalán tövisbokor	tréfás dal / szerelmi dal	régi	diatonikus do	giusto	1-10
211	Marosszék	Ne menj, kislány, a tallóra	aradódal / szerelmi dal	régi	diatonikus do	giusto	1-6
212	Marosszék	Tisza partján elaludtam	betyárballada	új	pentaton la	rubato	1-9
213	Marosszék	El van minden boldogságom temetve	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-b10
214	Marosszék	Zúg az erdő, zúg a mező, vajon mi zúg benne	katonadal / párosító	új	pentaton szo	giusto	1-9
215	Marosszék	Elégett a nyírbátori határ	ballada	új	diatonikus do	giusto	1-9
216	Marosszék	Kerek út, kerek út	szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	VII-9
217	Marosszék	Eltörött a zöld fazék	tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	VII-7
218	Marosszék	Árok, árok, de mély árok	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-7
219	Marosszék	Ezernyolcszáz, ezernyolcszázhetvenbe'	ballada	régi	pentaton la	giusto	VII-7
220	Marosszék	Bóg a bárány az erdőben	lakodalmás	régi	pentaton szo	parlando	1-9
221	Marosszék	Bóg a bárány az erdőben	lakodalmás	régi	pentaton szo	parlando	1-10
222	Marosszék	Gyere, pajtás, Szolokmába, vidékbe	tréfás dal / szerelmi dal	régi	pentaton do	giusto	1-8
223	Marosszék	Rózsa Sándor az erdőben	betyárballada	régi	diatonikus la	parlando	V-8
224	Marosszék	Szabó Vilma kiment az erdőbe	ballada	régi	diatonikus do	quasi giusto	1-9

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
225	Marosszék	Vettem violát	szerelmi dal / átokdal	régi	diatonikus do	giusto	1-9
226	Marosszék	Tisza partján elaludtam	betyárballada	új	pentaton la	quasi giusto	1-b10
227	Marosszék	Kék ibolya búra hajtja ja fejét	szerelmi dal	új	pentaton la	quasi giusto	IV-9
228	Udvarhelyszék	Uccu kicsi, mit mutatok	ünnepi dal	régi	pentaton la	giusto	1-b10
229	Udvarhelyszék	Sír az út előttem, bánkodik az ösven	szerelmi dal	régi	pentaton la	parlando	VII-8
230	Udvarhelyszék	Ha te tudad, hogy nem szeretsz	szerelmi dal / bujdosó-dal	régi	pentaton la	parlando-rubato	1-9
231	Udvarhelyszék	Verje meg az Isten azt az apát s anyát	ballada	régi	pentaton la	parlando-rubato	1-8
232	Udvarhelyszék	Tizenhét éves sem valék	ballada	régi	pentaton la	rubato	VII-9
233	Udvarhelyszék	Rég megmintam, kisangyalom, ne szeress	szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	VII-9
234	Udvarhelyszék	Sem ebédem, sem vacsorám kedvemre nem esik	szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	1-9
235	Udvarhelyszék	Szeretőmnek kék a szeme, szökjön ki	szerelmi dal / katonadal	régi	pentaton la	quasi giusto	1-8
236	Udvarhelyszék	Addig menyek, míg a világ világ lesz	keserves / szerelmi dal	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-9
237	Udvarhelyszék	Csak azér' szeretek faluvégen lakni	szerelmi dal	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-9
238	Udvarhelyszék	Ver' meg, Isten, ver' meg	átokdal / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
239	Udvarhelyszék	Fejér fuszulykavirág	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
240	Udvarhelyszék	Az atyhai hajnalcsillag	szerelmi dal / keserves / balladás dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
241	Udvarhelyszék	Elig várom, öste legyen	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
242	Udvarhelyszék	Édesanyám rózsafája	keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-7
243	Udvarhelyszék	A csizmámban nincsen kérög	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
244	Udvarhelyszék	Szépen szól az ebőcfali nagyharang	katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-b10

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
245	Udvarhelyszék	Kolozsvári kis kunyhóba' barna kislány lakik	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
246	Udvarhelyszék	Nincsen hideg, mégis befagyott a tó	balladás dal	régi	diatonikus mi	quasi giusto	VII-8
247	Udvarhelyszék	Fészek, fészek, darázs-fészek	szerelmi dal	régi	diatonikus mi	giusto	1-8
248	Udvarhelyszék	Én vagyok az Eszterházy cifraszűrű, leghíresebb bojtára	mulatódal	régi	diatonikus re	parlando	1-9
249	Udvarhelyszék	Nemes Udvarhelyszék híres tartománya	balladás dal	régi	diatonikus re	parlando-rubato	1-9
250	Udvarhelyszék	Kiment a ház az ablakon	tréfás dal	régi	diatonikus re	giusto	1-9
251	Udvarhelyszék	Mély a Tiszának a széle	szerelmi dal	régi	diatonikus re	giusto	1-8
252	Udvarhelyszék	Cigán, cigán, mér' vagy cigán, ja-ja-ja-ja, ja-ja, ja-ja-ja,	szerelmi dal	régi	diatonikus re	giusto	1-7
253	Udvarhelyszék	Verd meg, Isten, azt a szívet	szerelmi dal	régi	diatonikus do	giusto	VII#-6
254	Udvarhelyszék	Az énlaki hármas határ	szerelmi dal	régi	diatonikus do	giusto	1-10
255	Udvarhelyszék	Összeveszett a pipa ja zacskóval	tréfás dal	új	pentaton la	giusto	VII-8
256	Udvarhelyszék	Hej, tiszta búzát válogat a vadgalamb	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-8
257	Udvarhelyszék	Hej, búra, búra, búbanatra születtem	keserves	új	pentaton la	giusto	VII-8
258	Udvarhelyszék	Gertők, magyar fiúk, húzzunk drótot előre	katonadal	új	pentaton szo	rubato	1-9
259	Udvarhelyszék	Virjad, virjad, szépen virjad / Hozzád jöttünk, tisztelni / Zeng az a föld, ahol állunk	névnapköszöntő	régi	diatonikus do	quasi giusto / giusto / quasi giusto	V-6 / 1-6 / V-6
260	Udvarhelyszék	Kihajtam ludamot	balladás dal	régi	pentaton mi	giusto	1-8
261	Udvarhelyszék	Gazdag legén vótam	balladás dal	régi	pentaton la	parlando	VII-8
262	Udvarhelyszék	Menyek az úton lefelé	keserves	régi	pentaton la	parlando	1-8
263	Udvarhelyszék	Fehér László lovat lopott	ballada	régi	pentaton la	parlando	1-9

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadás-mód	Hang-terjedelem
264	Udvarhely-szék	Két szem szilva háromszéki	tréfás dal	régi	pentaton la	quasi giusto	1-9
265	Udvarhely-szék	Már a hajnalcsillag ragyog	bordal	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-8
266	Udvarhely-szék	Harmatos a kukorica levele	szerelmi dal	régi	pentaton la	quasi giusto	VII-8
267	Udvarhely-szék	Kis-Küküllő mellett egy szép, drága madár lakik	szerelmi dal	régi	pentaton la	quasi giusto	1-9
268	Udvarhely-szék	Elvesztettem a kecskéket, megver anyám érte	tréfás dal	régi	pentaton la	quasi giusto	1-8
269	Udvarhely-szék	Én kihajtam ludam	balladás dal	régi	pentaton la	giusto	1-5
270	Udvarhely-szék	Elveszett a lovam	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
271	Udvarhely-szék	Szeress, szeress, csak néz' meg, kit	szerelmi dal / keserves / katonadal / mulatódal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
272	Udvarhely-szék	A búbanat, keserűség	keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-8
273	Udvarhely-szék	Elment a tyúk vándorolni	lakodalmas	régi	pentaton la	giusto	VII-7
274	Udvarhely-szék	Aj, Istenem, de víg voltam ezelőtt	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
275	Udvarhely-szék	Aj, de sokat áztam, fáztam, szenvedtem	keserves	régi	pentaton la	giusto	1-11
276	Udvarhely-szék	Gyéren vettem a kenderem, ritkán terem rajta	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
277	Udvarhely-szék	Marosszéki legén vagyok, a leányért élek-halok	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
278	Udvarhely-szék	Szeress, szeress, csak nézd meg, kit	szerelmi dal	régi	pentaton do	giusto	#VII-8
279	Udvarhely-szék	Árok, árok, de mély árok	lakodalmas	régi	diatonikus mi	giusto	1-8
280	Udvarhely-szék	Tüzéresen vágatom a hajamot	katonadal	régi	diatonikus la	giusto	1-9
281	Udvarhely-szék	Amíg élek, addig bánom, hogy Pálfinének szolgálók	keserves	régi	diatonikus re	giusto	1-7
282	Udvarhely-szék	Falu végén a vénasszon sátora	ballada	régi	diatonikus szo	parlando	1-9
283	Udvarhely-szék	Jó estét, jó estét	ballada	régi	diatonikus szo	giusto	#VII-8

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
284	Udvarhelyszék	Sárga kukoricaszár	szerelmi dal	régi	diatonikus szo	giusto	1-9
285	Udvarhelyszék	A sófalvi nagy hegy alatt	szerelmi dal	régi	diatonikus do	giusto	V-6
286	Udvarhelyszék	Egy szem szilva, két szem szilva	tréfás dal, átokdal	régi	diatonikus do	giusto	V-6
287	Udvarhelyszék	Udvaromon kettőt fordul a kocsi	katonadal	új	diatonikus szo	giusto	1-8
288	Udvarhelyszék	Este, este, de szerelmes kedd este	szerelmi dal	új	diatonikus szo	giusto	1-9
289	Udvarhelyszék	Tudom, disznót jólt öltetek / Máma újév napja	újévköszöntő	régi	diatonikus do / diatonikus szo	giusto	1-8 / #VII-6
290	Udvarhelyszék	Szent János, az Isten éltesen	névnapköszöntő	régi	diatonikus do	quasi giusto	VI-6
291	Udvarhelyszék	Mit kaptál, feleség	koldusének	régi	pentaton la	parlando	1-7
292	Udvarhelyszék	Bújj el, kicsi, a rengőbe	altatódal	régi	pentaton la	parlando	VII-8
293	Udvarhelyszék	Fogarasi csárda előtt a juhod	betyárdal	régi	pentaton la	parlando	VII-b10
294	Udvarhelyszék	Öntséd, öntséd, bús szemem, a könnyeket	szerelmi dal / katonadal	régi	pentaton la	parlando-rubato	VII-9
295	Udvarhelyszék	Akármerre járok	keserves	régi	pentaton la	rubato	1-8
296	Udvarhelyszék	Hej, ha én azt tudnám	keserves	régi	pentaton la	rubato	1-9
297	Udvarhelyszék	Korond felett van egy homály	szerelmi dal	régi	pentaton la	rubato	VII-8
298	Udvarhelyszék	Fehér fuszulykavirág	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
299	Udvarhelyszék	Jaj, Istenem, hogy éljek meg	keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-b10
300	Udvarhelyszék	Farcád bé vagyon kerítve	szerelmi dal / keserves	régi	pentaton la	giusto	VII-9
301	Udvarhelyszék	Én Istenem, add megélnem	keserves	régi	pentaton la	giusto	1-8
302	Udvarhelyszék	Elment a tyúk vándorolni	lakodalmas	régi	pentaton la	giusto	1-9
303	Udvarhelyszék	Zabot vittem a malomba	tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
304	Udvarhelyszék	Fecském, fecském, édes fecském	katonadal / rabének	régi	pentaton la	giusto	1-9

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
305	Udvarhelyszék	Édesanyám, hol van az az édes tej	katonadal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
306	Udvarhelyszék	Fekete tyúk min' megette a meggyet	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
307	Udvarhelyszék	Aj, Istenem, a cigányok, hogy élnek	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
308	Udvarhelyszék	Édesanyám sokat intett a jóra	keserves / katonadal / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
309	Udvarhelyszék	Kihajtom a Virág ökröm a rétre	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
310	Udvarhelyszék	Dombon van a babám háza, kerek ablak rajta	tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
311	Udvarhelyszék	Háromszor megházasodtam, mégis asszony nincsen	tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	VII-9
312	Udvarhelyszék	Hess páva, hess páva	párosító	régi	pentaton szo	giusto	1-6
313	Udvarhelyszék	Feleségem olyan vagyok	tréfás dal	régi	tetraton do	parlando	1-5
314	Udvarhelyszék	Azt gondoltad, amíg élek	keserves	régi	diatonikus mi	giusto	VII-9
315	Udvarhelyszék	Szép a Nyíkos a vidéke	keserves	régi	diatonikus mi	giusto	1-b9
316	Udvarhelyszék	Szegény legény vótam	ballada	régi	diatonikus la	quasi giusto	1-5
317	Udvarhelyszék	Jó estét, jó estét	ballada	régi	diatonikus do	giusto	1-6
318	Udvarhelyszék	Bíró Marcsa libája	tréfás dal	új	pentaton la	giusto	1-9
319	Udvarhelyszék	Mind elhulltak a mezei virágok	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-9
320	Udvarhelyszék	Sárga körtefa de rég hullassa ja levelit	szerelmi dal	új	pentaton la	giusto	1-b10
321	Udvarhelyszék	Porka havak esedeznek	regösének	régi	diatonikus do	giusto	1-6
322	Udvarhelyszék	Nincs itt helye a bús szívnek	lakodalmasszöveg (kontyolónak)	régi	diatonikus do	parlando	V-5
323	Udvarhelyszék	Sok számos esztendőket vígan elérhess	névnepköszöntő	régi	diatonikus la	giusto	V-5
324	Udvarhelyszék	Ahol én elmegyek	bujdosódal	régi	pentaton la	parlando	1-9

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
325	Udvarhelyszék	Szegény vándorfecske	bujdosódal	régi	pentaton la	parlando	VII-7
326	Udvarhelyszék	Látom a Dunát előttem	panaszdal	régi	pentaton la	parlando	VII-8
327	Udvarhelyszék	Fejér László lovat lopott	ballada	régi	pentaton la	parlando	1-9
328	Udvarhelyszék	Miér' szültél édösanyám	katonadal	régi	pentaton la	parlando	1-7
329	Udvarhelyszék	Idekint a zöld erdőbe'	keserves	régi	pentaton la	parlando	VII-8
330	Udvarhelyszék	Elviseltem harminchárom pártát	vénleány sirató	régi	pentaton la	parlando	1-7
331	Udvarhelyszék	Szegény legén bujdosik a pusztábo'	balladás dal	régi	pentaton la	parlando	VII-9
332	Udvarhelyszék	Sárok patakánál elaludtam vala	ballada	régi	pentaton la	parlando	1-8
333	Udvarhelyszék	Tízönkét kőműves összetanakodék	ballada	régi	pentaton la	parlando	1-5
334	Udvarhelyszék	Sír a szegén Andris gyerek	ballada	régi	pentaton la	parlando-rubato	VII-8
335	Udvarhelyszék	Ideje volna már a kakasnak szólni		régi	pentaton la	parlando-rubato	VII-9
336	Udvarhelyszék	Udvarom közepén	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-8
337	Udvarhelyszék	Fehér fuszulykavirág	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
338	Udvarhelyszék	Jaj, Istenem, mi' csináljak	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-b10
339	Udvarhelyszék	Hajtsd ki, rózsám, a libákat	lakodalmas (menyasszonykísérő)	régi	pentaton la	giusto	1-b10
340	Udvarhelyszék	Lakadalom, sokadalom	tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
341	Udvarhelyszék	Napom, napom, édös napom	lakodalma / tréfás dal	régi	pentaton la	giusto	VII-7
342	Udvarhelyszék	Széles a Balaton vize	szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
343	Udvarhelyszék	Mikorjába' menyecske lesz a lányból	lakodalmas (a párt elfogadása)	régi	pentaton la	giusto	VII-9
344	Udvarhelyszék	Sárgadinnye, görögdinnye héjastól	szerelmi dal / keserves	régi	pentaton la	giusto	1-9

Sor-szám	Tájegység	Szövegkezdet	Szöveg-műfaj	Stílus	Hangsor	Előadásmód	Hangterjedelem
345	Udvarhelyszék	Édesanyám sokat intett a jóra	szerelmi dal / katonadal / bujdosó dal	régi	pentaton la	giusto	1-9
346	Udvarhelyszék	Édesanyám, hol van az az édes téj	katonadal / szerelmi dal	régi	pentaton la	giusto	VII-8
347	Udvarhelyszék	Haragszik a nap a holdra	szerelmi dal / keserves / betyárdal	régi	pentaton do	giusto	1-10
348	Udvarhelyszék	A pogány király leánya	ballada (töredék)	régi	diatonikus mi	rubato	VII-7
349	Udvarhelyszék	Virágos kenderem	szerelmi dal	régi	diatonikus mi	giusto	VII-8
350	Udvarhelyszék	Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út	ballada	új	pentaton la	giusto	1-8
351	Udvarhelyszék	Elmúlt már a betyárélet, visznek katonának	katonadal	új	pentaton la	giusto	1-9
352	Udvarhelyszék	Túl a vízen, a szendrei határon	ballada	új	pentaton szo	rubato	1-9
353	Udvarhelyszék	Jó estét, jó estét, Szegediné, drága	ballada	új	diatonikus la	rubato	1-9

TARTALOM

Köszönet • 5

Előszó az első kötethez • 7

Bevezető • 9

Rövidítések • 20

Irodalom • 22

MAROS-KÜKÜLLŐK VIDÉKE • 25

Erdélyi Hegyalja • 27

1. Jaj de búsan harangoznak • 27
2. Elmentem én a templomba • 28
3. Elment az én babám • 29
4. Jaj, Istenem, jaj, mit értem • 32
5. Magos hegyről foly le ja víz • 32
6. Bujdosik a darumadár • 33
7. Bús a bús gelicemadár • 34
8. Szárad a bokor a tetőn • 35
9. Megyek az utcán lefelé • 35
10. Menj el, kutya, ne gyer' ide • 37
11. Bóg a bárány a nagy hegyen • 37
12. Vágják az erdei utat • 38
13. Kertem alatt szép zöld búza • 39
14. Édesanyám is vót nékem • 39
15. Hová mentek, három árva • 40
16. Szerettelek, rózsám, nagyon • 41
17. Menyek az utcán bankódva • 45
18. Felsütött a hajnalcsillag • 45
19. Vágják az erdei utat • 46
20. Esik eső egyre-másra • 48
21. Szeretném én azt megtudni • 49
22. Kicsi madár, mit keseregsz az ágon • 50
23. Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt • 51
24. Most sáncolják a lapádi temetőt • 55

- 25. Addig, rózsám, szerettelek • 58
- 26. Az én rózsám háza vége • 59
- 27. Édesanyám úgy szeretett • 59
- 28. Teli van a temető árka vízzel • 60
- 29. Ez az utca végig veres • 60
- 30. Magas hegyről foly le ja víz • 61
- 31. Lemegyek a nagy Alföldre kaszálni • 64
- 32. Hej, búra, búra, búbanatra születtem • 65
- 33. Piros alma, ne gurulj, ne gurulj • 66

Hegymegett (Kutasföld) • 67

- 34. Édesanyám is vót nékem • 67
- 35. Megyek az utcán lefelé • 68
- 36. A sülei határ szélén • 69
- 37. Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út • 70
- 38. Repülj, madár, repülj • 72
- 39. Kicsi tulak, nagy a szarva • 73
- 40. Vágják az erdei utat • 76
- 41. Bú életem, bánat napom • 79
- 42. Hej, az ózdi sugártorony • 81
- 43. Örmester úr, arra kérem • 83
- 44. Jaj, Istenem, jaj, mit értem • 83
- 45. Menyek az utcán lefelé • 85
- 46. Kútágásra szállatt a sas • 86
- 47. Magyarózdi toronyalja • 87
- 48. Menyek az utcán lefelé • 87
- 49. Nagymedvesi nagy hegy alatt • 89
- 50. Én Istenem, be víg voltam ezelőtt • 91
- 51. Kék ibolya búra hajtja ja fejét • 97
- 52. Édesanyám, mit vétettem magának • 98
- 53. Jó bort iszok, fenyőfával tüzelek • 101
- 54. Mikor mentem a faluból kifelé • 102
- 55. Megverték engem azért • 105
- 56. Felsütött a nap sugara, csuhaja • 105
- 57. Úgy elmegyek arr' a helyre • 107
- 58. Járunk az utcán lefelé • 108
- 59. Megvert anyám csak azért • 109

- 60. Szabó Gyula Horvát Jolánt szereti • 110
- 61. Édesanyám mondta nékem • 111
- 62. Jó *jestét*, jó *jestét*, Szekszárdiné, hallja • 112
- 63. Este van, este van, de nem minden lánynak • 113
- 64. Hej, árvacsujány csípte meg a kezemet • 113

Alsó-Vízmellék • 115

- 65. Sirassátok, ne hagyjátok • 115
- 66. Jó estét, jó estét • 116
- 67. Erdő, erdő, de magos vagy • 118
- 68. Ingem anyám úgy szeretett • 118
- 69. Fehér fuszulykavirág • 119
- 70. Fejér fuszulykavirág • 121
- 71. Nem ettem én ma egyebet • 122
- 72. Édesanyám rózsafája • 123
- 73. Vágják az erdei utat • 124
- 74. Édesanyám mondta nékem • 126
- 75. Kútágosra szállott a sas • 128
- 76. Édesanyám, sok szép szavad • 129
- 77. Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy • 130
- 78. Befogom a hat ökröt a járomba • 132
- 79. Édesanyám is volt nékem, de már nincs • 133
- 80. Édesanyám nekem is volt, de már nincs • 134
- 81. Szerettelek, babám, nagyon, sa-laj-laj-la, la-laj-la • 137
- 82. Fáj a szívem körül-belől, fáj a szívem körül-belől • 138
- 83. Édesanyám sok szép szava, mit fogadtam, mit nem soha • 140
- 84. Fehér László lovat lopott • 142
- 85. Édesanyám mondta nékem • 143
- 86. Kísérj el, babám, síromig, la-laj-laj-la, la-la-la • 146
- 87. Megöltek egy legént • 147
- 88. Hogy táncolnak Becében • 149
- 89. Szeress, babám, de nézd meg, kit • 149
- 90. Bánat, bánat, de nehéz vagy • 151
- 91. Ebből a kis házból nékem ki kell mennem • 155
- 92. Tizenkettő, tizenhárom, tizennégy • 156
- 93. Semmi, babám, semmi • 157
- 94. Ej-haj, harmatos a kukorica levele • 160

Közép-Vízmellék • 161

- 95. Édesanyám, édesanyám • 161
- 96. Hund bé, szívem, a szemedet • 162
- 97. Úgy méne, úgy méne • 163
- 98. Két út van előttem • 165
- 99. Szennyes ingem, szennyes gagyám • 166
- 100. Mikor mentem Kolozsvárra • 166
- 101. Gyere velem Molnár Anna • 167
- 102. Szeretnék szántani • 169
- 103. Töltik az erdei utat • 170
- 104. Két út van előttem • 171
- 105. Látod, babám, hogy nyergelek • 171
- 106. Megdőglött a bíró lova • 175
- 107. Királyfalvi nagy hegy alatt • 176
- 108. Esik eső, nagy sár van az utcán • 182
- 109. Szépen legel Endre báró gulyája • 183
- 110. Kint a réten, a szentréti pusztában • 184
- 111. Kis pej lovam megérdemli a zabot • 185
- 112. Édesanyám sok szép szava, kit fogadtam, kit nem soha • 187
- 113. El akartam venni egy lánt, ta-ra-ra-ra • 188
- 114. Kelj fel, anyám, édesanyám • 190
- 115. Fordulj egyet, galambom, szeretlek, nem tagadom • 191
- 116. Anyám, édesanyám • 192
- 117. Édesanyám rózsafája • 193
- 118. Erdély be vagyon kerítve • 198
- 119. Mos' jöttem én a gyulai fogságból • 199
- 120. Sívít a szél, zúg az erdő csendesen • 199
- 121. Az ökör a földet nem magának szántja • 201
- 122. Szabó Vilmát hat csendőr vallassa • 201

Felső-Vízmellék • 203

- 123. Kint az égen van egy csillag • 203
- 124. Hajnaladj meg, és virradj meg • 203
- 125. Mikor mentem Kolozsvárra • 204
- 126. Árva madár, mér' keseregsz az ágon • 206
- 127. Huszár vagyok, anyám • 207
- 128. Sárga csikóm, rúg' fel a port • 207

129. Rózsa, rózsza, piros rózsza • 208
130. Mos' van a nap lemenőbe' • 209
131. Seprik az erdei utat • 216
132. Merre, merre, bús katona, te pajtás • 219
133. Kék szivárvány koszorúzza *j*az eget • 220
134. Én Istenem, de víg voltam ezelőtt • 223
135. Udvaromon hármát fordult a kocsi • 225
136. Édesanyám sokat intett a jóra • 226
137. Szállj le, bánat, a szívemről, szállj le, bánat, a szívemről • 229
138. Tiltnak, babám, tiltnak tőled, tiltnak, babám, tiltnak tőled • 231
139. Anyám, anyám, Gyulainé • 233
140. Nekem is volt édesanyám, de már nincs • 236
141. Fáj a szívem kívül-belül, fája szívem kívül-belül • 236
142. Édesanyám mondta nékem • 237
143. Én Istenem, csinálj csodát • 241
144. Imhol elindula • 242
145. Magyarózdi viola • 245
146. Ahol elindula • 246
147. Kis-Küküllő gyöngye vize • 248
148. Kidőlt a fa mandulástól • 250
149. Tele van a temető árka vízzel • 251
150. Megy a nap lefelé • 252
151. A vackorfa fehérét virágzik • 252
152. Magas a kútágas, bajos vizet merni • 253
153. Jaj, az ózdi viola • 254

MAROSSZÉK • 255

Marosszéki-Mezőség • 257

154. Jelen van angyali • 257
155. Szent János, hát még alszol-e • 259
156. Két út áll előttem • 260
157. Kicsi még a mi lányunk • 260
158. Úgy elmegyek, meglássátok • 261
159. Szerettelek sok ideig • 263
160. Édesanyám, mé' szültél a világra • 265
161. Piros alma, nem hittem, hogy édes légy • 265

- 162. Piros alma, nem hittem, hogy édes légy • 266
- 163. Piritusból csinálják a pálinkát • 267
- 164. Édesanyám, csak azért fáj a szívem • 269
- 165. Két fa között kisütött a holdvilág • 269
- 166. Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt • 269
- 167. Kék a szeme a babámnak, szökjön ki • 270
- 168. Udvaromon hármat fordult a kocsi • 271
- 169. A malomnak nincs kereke, mégis lisztet jár, mégis lisztet jár • 271
- 170. Túl a vízen csikós legén vagyok én • 272
- 171. Semmi, babám, semmi • 273
- 172. Elmennék én, rózsám, tihozzátok egy este • 274
- 173. Fújja *ja* szél kiskölpényi hegyet • 275

Marostere • 276

- 174. Fönn az égen van egy csillag • 276
- 175. Úgy mejen, úgy megyen szegén török asszony • 277
- 176. Ver' meg, Isten, azt a szívet • 277
- 177. Fehér fuszulykavirág • 277
- 178. Keserű víz, nem hittem, hogy édes légy • 278
- 179. Úgy elmegyek, meglátjátok • 278
- 180. Édesanyám, hol van az az édes tej • 279
- 181. Akkor szép az erdő, miko' zöld, miko' zöld • 279
- 182. Édesanyám sok szép szava • 280
- 183. Édesanyám sok szép szova, sok szép szova • 280
- 184. Ez a falu nem jó helyen van • 281

Nyárad mente • 282

- 185. Gyuri lelkem, drága kincsem • 282
- 186. Elérkeztünk tisztelni • 282
- 187. Hozd el, Isten, hozd el szolgálk karácsonyát • 283
- 188. Acsalapit szakasztottam • 284
- 189. Fehér fuszulykavirág • 287
- 190. Édesanyám sok szép szava • 287
- 191. Már minálunk úgy köszönnek • 288
- 192. Házunk előtt van egy vadalmafa • 289
- 193. Jaj, Istenem, de víg voltam ezelőtt • 289

194. Balavásár Egrestővel határos • 290
195. Katona vagy, édes fiam, katona • 290
196. Édesanyám sokat intett a jóra • 291
197. Édesanyám akkor kezdett siratni • 292
199. Édesanyám sokat intett a jóra • 294
200. Jaj, Istenem, de víg vótam ezelőtt • 294
201. Árvacsihán termett az udvaromba' • 295
202. Huszárosan vágatom a hajamat • 295
203. Szentgericén nagy hír történt • 296
204. Mikó' Csíkból elindultam, jaj • 298
205. Szeress, szeress, csak nézd meg, kit • 299
206. Én kimentem a csorgóra • 299
207. Szároz fából könnyű hidot csinálni • 300
208. A malomnak nincs kereke, mégis lisztet jár, mégis lisztet jár • 301
209. Olyan nap nem jön az égre • 302
210. Szeg oldalán tövisbokor • 302
211. Ne menj, kislány, a tallóra • 303
212. Tisza partján elaludtam • 304
213. El van minden boldogságom temetve • 305
214. Zúg az erdő, zúg a mező, vajon mi zúg benne • 306
215. Elégett a nyírbátori határ • 306

Felső-Kis-Küküllő mente • 308

216. Kerek út, kerek út • 308
217. Eltörött a zöld fazék • 308
218. Árok, árok, de mély árok • 309
219. Ezernyolcszáz, ezernyolcszázhetvenbe' • 309
220. Bög a bárány az erdőben • 310
221. Bög a bárány az erdőben • 311
222. Gyere, pajtás, Szolokmába, vidékbe • 311
223. Rózsa Sándor az erdőben • 312
224. Szabó Vilma kiment az erdőbe • 313
225. Vetettem violát • 314
226. Tisza partján elaludtam • 315
227. Kék ibolya búra hajtja ja fejét • 316

UDVARHELYSZÉK • 317

Keresztúr vidéke • 319

- 228. Uccu, kicsi, mit mutatok • 319
- 229. Sír az út előttem, bánkódik az ösven • 320
- 230. Ha te tudtad, hogy nem szeretsz • 320
- 231. Verje meg az Isten azt az apát s anyát • 322
- 232. Tizennyóc éves sem valék • 323
- 233. Rég megmondtam, kisangyalom, ne szeress • 324
- 234. Sem ebédem, sem vacsorám kedvemre nem esik • 325
- 235. Szeretőmnek kék a szeme, szökjön ki • 325
- 236. Addig menyek, míg a világ világ lesz • 327
- 237. Csak azér' szeretek a faluvégén lakni • 328
- 238. Ver' meg, Isten, ver' meg • 328
- 239. Fejér fuszulykavirág • 329
- 240. Az atyhai hajnalcsillag • 330
- 241. Elig várom, öste legyen • 332
- 242. Édesanyám rózsafája • 333
- 243. A csizmámban nincsen kérög • 334
- 244. Szépen szól az ebőcfali nagyharang • 334
- 245. Kolozsvári kis kunyhóba' barna kislány lakik • 334
- 246. Nincsen hideg, mégis befagyott a tó • 335
- 247. Fészek, fészek, darázs-fészek • 335
- 248. Én vagyok az Eszterházy cifraszűrű, leghíresebb bojátra • 336
- 249. Nemes Udvarhelyszék híres tartománya • 337
- 250. Kiment a ház az ablakon • 337
- 251. Mély a Tiszának a széle • 338
- 252. Cigán, cigán, mér' vagy cigán, ja-ja-ja-ja, ja-ja, ja-ja-ja • 339
- 253. Verd meg, Isten, azt a szívet • 339
- 254. Az énlaki hármasság határ • 341
- 255. Összeveszett a pipa ja zacskóval • 342
- 256. Hej, tiszta búzát válogat a vadgalamb • 342
- 257. Hej, búra, búra, búbánatra születtem • 343
- 258. Gyertök, magyar fiúk, húzzunk drótot, előre • 343

Sóvidék • 345

- 259. Virjad, virjad, szépen virjad • 345
- 260. Kihajtám ludamot • 346
- 261. Gazdag legén vótam • 347
- 262. Menyek az úton lefelé • 347
- 263. Fehér László lovat lopott • 348
- 264. Két szem szilva háromszéki • 350
- 265. Már a hajnalcsillag ragyog • 351
- 266. Harmatos a kukorica levele • 351
- 267. Kis-Küküllő mellett egy szép, drága madár lakik • 352
- 268. Elvesztettem a kecskéket, megver anyám érte • 353
- 269. Én kihajtám ludam • 353
- 270. Elveszett a lovam • 354
- 271. Szeress, szeress, csak néz' meg, kit • 355
- 272. A búbanat, keserűség • 359
- 273. Elment a tyúk vándorolni • 360
- 274. Aj, Istenem, de víg voltam ezelőtt • 360
- 275. Aj, de sokat áztam, fáztam, szenvedtem • 361
- 276. Gyéren vettem a kenderem, ritkán terem rajta • 362
- 277. Marosszéki legén vagyok, a leányért élek-halok • 363
- 278. Szeress, szeress, csak nézd meg, kit • 363
- 279. Árok, árok, de mély árok • 364
- 280. Tüzelesen vágatom a hajamot • 365
- 281. Amíg élek, addig bánom, hogy Pálfinénak szolgálok • 365
- 282. Falu végén a vénasszon sátora • 366
- 283. Jó estét, jó estét • 367
- 284. Sárga kukoricaszár • 369
- 285. A sófalvi nagy hegy alatt • 370
- 286. Egy szem szilva, két szem szilva • 370
- 287. Udvaromon kettőt fordul a kocsi • 371
- 288. Este, este, de szerelmes kedd este • 372

Udvarhely vidéke • 373

- 289. Tudom, disznótót jót öltetek • 373
- 290. Szent János, az Isten éltesse • 373
- 291. Mit kaptál, feleség • 374
- 292. Bújj el, kicsi, a rengőbe • 375

293. Fogarasi csárda előtt a juhod • 375
294. Öntséd, öntséd, bús szemem, a könnyeket • 376
295. Akármerre járok • 376
296. Hej, ha én azt tudnám • 377
297. Korond felett van egy homály • 377
298. Fehér fuszulykavirág • 378
299. Jaj, Istenem, hogy éljek meg • 378
300. Farcád bé vagyon kerítve • 379
301. Én Istenem, add megélnem • 381
302. Elment a tyúk vándorolni • 381
303. Zabot vittem a malomba • 382
304. Fecském, fecském, édes fecském • 382
305. Édesanyám, hol van az az édes tej • 383
306. Fekete tyúk min' megette a meggyet • 383
307. Aj, Istenem, a cigányok, hogy élnek • 384
308. Édesanyám sokat intett a jóra • 384
309. Kihajtom a Virág ökröm a rétre • 385
310. Dombon van a babám háza, kerek ablak rajta • 386
311. Háromszor megházasodtam, mégis asszony nincsen • 386
312. Hess páva, hess páva • 387
313. Feleségem olyan vagyon • 388
314. Azt gondoltad, amíg élek • 389
315. Szép a Nyikó s a vidéke • 389
316. Szegény legény vótam • 391
317. Jó estét, jó estét • 393
318. Bíró Marcsa libája • 394
319. Mind elhulltak a mezei virágok • 395
320. Sárga körtefa, de rég hullassa ja levelit • 395

Homoród mente • 396

321. Porka havak esedeznek • 396
322. Nincs itt helye a bús szívnek • 398
323. Sok számos esztendőket vígan elérhess • 398
324. Ahol én elmegyek • 399
325. Szegény vándorfecske • 400
326. Látom a Dunát előtttem • 401
327. Fejér László lovat lopott • 402

328. Miér' szültél, édesanyám • 404
329. Idekint a zöld erdőbe' • 404
330. Elviseltem harminchárom pártát • 405
331. Szegény legén bujdosik a pusztábo' • 406
332. Sárók patakánál elaludtam vala • 406
333. Tízönkét kőmíves összetanakodék • 409
334. Sír a szegén Andris gyerek • 412
335. Ideje volna már a kakasnak szólni • 413
336. Udvarom közepén • 414
337. Fehér fuszulykavirág • 415
338. Jaj, Istenem, mi' csináljak • **417**
339. Hajtsd ki, rózsám, a libákat • 417
340. Lakadalom, sokadalom • 418
341. Napom, napom, édes napom • 419
342. Széles a Balaton vize • 420
343. Mikorjába' menyecske lesz a lányból • 421
344. Sárgadinnye, görögdinnye héjastól • 422
345. Édesanyám sokat intett a jóra • 423
346. Édesanyám, hol van az az édes tej • 426
347. Haragszik a nap a holdra • 428
348. A pogány király leánya • 430
349. Virágos kenderem • 430
350. Jaj de széles, jaj de hosszú ez az út • 431
351. Elmúlt már a betyárélet, visznek katonának • 432
352. Túl a vízen a szendrei határon • 432
353. Jó estét, jó estét, Szegediné, drága • 433
- Összesítő táblázat • 435

Responsabilitatea conținutului aparține exclusiv autorilor
Jelen kiadvány tartalmáért kizárólag a szerzők felelnek

DEPARTAMENTUL PENTRU
RELAȚII INTERETNICE

DIVERSITATEA
REUNEȘTE
IDENTITĂȚI

Cântece populare maghiare din România III

Exemplar gratuit, tipărit cu sprijinul financiar al Departamentului
pentru Relații Interetnice din cadrul Guvernului României.